

**JOC**  
**Journal of Organizational Innovation & Culture**  
วารสารนวัตกรรมและวัฒนธรรมองค์การ  
Volume 14 Issue 1 January-June 2023  
ISSN: 2822-0854 (Print)  
ISSN: 2822-0862 (Online)

**JOC** Journal of  
**Organizational Innovation & Culture**

วารสารนวัตกรรมและวัฒนธรรมองค์การ

Volume 14 Issue 1 January-June 2023

ISSN: 2822-0854 (Print)

ISSN: 2822-0862 (Online)

**JOC**

1

**Journal of Organizational Innovation & Culture**  
วารสารนวัตกรรมและวัฒนธรรมองค์การ

Volume 14 Issue 1 January-June 2023



ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2566

ISSN: 2822-0854 (Print) ISSN: 2822-0862 (Online)

เจ้าของ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม  
 วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิชาการ งานวิจัยและองค์ความรู้ที่เป็น Best practice ที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาองค์กร เป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงวิชาการ ของนักวิจัย นักวิชาการ และบุคลากรทางวิชาชีพต่าง ๆ โดยมีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม บทความวิชาการและบทความวิจัยที่จะนำมาตีพิมพ์ ในวารสารนวัตกรรมและวัฒนธรรมองค์การนี้ จะต้องได้รับการ ตรวจสอบทางวิชาการ (Peer Review) ซึ่งปกติจะมี Double Blind (ผู้พิจารณา 3 คน) ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

**ที่ปรึกษา**

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

**บรรณาธิการ**

รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

**ผู้ช่วยบรรณาธิการ**

รองศาสตราจารย์ ดร.วรพจน์ พรหมสัตยพรต

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.อพันธ์ พิสุทธิพรธา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.ภมรพรรณ ยุระยาตร์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

**กองบรรณาธิการ**

รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ท้ายเรือคำ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธ เนืองเฉลิม

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.จำลอง วงษ์ประเสริฐ

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรพร เกษสังข์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ์ แกมเกตุ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.นิคม นาคอ้าย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

รองศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ ประเสริฐสังข์

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

รองศาสตราจารย์ ดร.วิรินทร์ กิตติพิชัย

มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์สุดา จันทร์แจ่มหล้า

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รองศาสตราจารย์สิทธิพร ภิรมย์ริน

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอื้อมพร หลินเจริญ

มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชานาญ ปานนางษ์

มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชานันท์ ศรีสุภักดิ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นำผึ้ง อินทะเนตร

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิตา อินสมบัติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริศักดิ์ อาจิวชัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัมปนาท บริบูรณ์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาทิตย์ โพธิ์ศรีทอง

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศานิตย์ ศรีคุณ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

อาจารย์ ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง

มหาวิทยาลัยบูรพา

Mr. Adrian R. Plant

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

**เลขานุการ**

ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการวิจัยและบริการวิชาการ

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

**ผู้ช่วยเลขานุการ**

พัทรวีไล รุ่งวิสัย

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

จิราวัฒน์ ภูสีฤทธิ์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

**สำนักกองบรรณาธิการ กองส่งเสริมการวิจัยและบริการวิชาการ**

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม 44150

โทรศัพท์ 0-4375-4416 ภายใน 1754

**กำหนดออกเผยแพร่ ปีละ 2 ฉบับ**

ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน

ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม

## บทบรรณาธิการ

ขณะที่เขียนบทบรรณาธิการอยู่นี้ ดูเหมือนว่าตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของประเทศ ซึ่งควรจะมีชัดเจนหลังเลือกตั้งได้ไม่นานตามแบบอารยประเทศ แต่กลับดูเหมือนว่ามองไม่เห็นทางสว่าง มันเต็มไปด้วยขีดจำกัดและเงื่อนไขมากมาย สะท้อนให้เห็นว่าการเมืองไทยในปัจจุบันยังคงมีความซับซ้อนและมีสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เรื่องราวการเมืองของประเทศมีหลายด้านที่น่าสนใจ นับจากปี 2562 มีการกำหนดระบบรัฐสภาและวิธีการเลือกตั้งนายกรัฐมนตรีที่ดูเหมือนว่าจะเป็นระบบที่ดี (จอมปลอม) ภายใต้การโหมประโคมอย่างหนักเหมือนกับการโฆษณาชวนเชื่อ และการมาถึงของนายประยุทธ์ จันทร์โอชา ก็ไม่ได้ทำให้ความขัดแย้งทางการเมืองในสังคมไทยลดน้อยถอยลงแต่อย่างใด การชุมนุมและการประท้วงยังคงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง แนวโน้มการแตกแยกและการต่อสู้ระหว่างกลุ่มคนต่างๆ นับจากปี 2021 จนถึงปัจจุบันอาจจะมาจากปัญหาของการสร้างกฎเกณฑ์บางอย่างขึ้นมาเพื่อตอบสนองต่อคนบางกลุ่มมากกว่าที่จะตอบสนองความต้องการของคนส่วนใหญ่ในประเทศ น่าจะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ปัญหาต่างๆ ดูเหมือนจะหาทางออกได้อย่างยากลำบาก ทำให้การเมืองไทยยังเผชิญกับแรงกดดันจากกลุ่มต่างๆ ที่อาจเป็นการอุดมการณ์หรือความไม่พอใจต่อกฎเกณฑ์กติกาที่ถูกสร้างขึ้นมาโดยผู้เรืองอำนาจในยุคก่อนหน้านี้ ตัวบรรณาธิการเอง แม้ว่าจะตั้งปณิธานว่าภายใต้วารสารทางวิชาการที่เราดำเนินการอยู่จะพยายามที่จะหลีกเลี่ยงการเขียนบอกเล่าเรื่องราวของความเชื่อ การเมือง และศาสนาหรือเขียนถึงในน้อยที่สุด เพราะว่ามันสามเรื่องที่ว่านี้อาจจะนำไปสู่ความไม่เข้าใจหรือความขัดแย้งทางความคิดและอุดมการณ์ของใครหลายๆ คน แต่อย่างไรก็ตามในฐานะที่เราเป็นนักวิชาการซึ่งทำงานรับใช้สังคม การปฏิเสธที่จะไม่พูดถึงเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นสังคมก็เท่ากับเราละเลย เพิกเฉย หรือพยายามที่จะไม่เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดของปัญหาหรือการที่จะทำให้ปัญหาต่างๆ ในสังคมลดน้อยลง

วารสารนวัตกรรมและวัฒนธรรมองค์การ (ชื่อเดิม วารสารสาระคาม) ของเราได้มีการปรับรูปแบบหลายประการเพื่อให้มีความทันสมัยและมีรูปแบบที่เป็นสากลมากยิ่งขึ้น โดยขอบเขตเนื้อหาของวารสาร (Policy) ครอบคลุมไปยังการศึกษาเกี่ยวกับองค์กรในปัจจุบัน ที่ยังคงมีประเด็นต่างๆ ที่น่าสนใจและมีความสำคัญในการศึกษาทางธุรกิจ การจัดการภาครัฐและเอกชน จะเห็นได้จากสถาบันการศึกษาและมหาวิทยาลัยชั้นนำของยังคงเสนอหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาองค์กรในทุกระดับของการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาเพื่อเสาะแสวงหาองค์ความรู้เพื่อนำไปสู่การองค์กรที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ในสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ นวัตกรรม ดิจิทัล สังคมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะในเรื่องของนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ขององค์กร และสังคม เพื่อนำไปสู่การปรับตัวและการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ในองค์กร เพื่อให้องค์กรก้าวไปสู่อนาคตได้อย่างมั่นคง

ในฉบับนี้ มีบทความที่โดดเด่นน่าสนใจในประเด็นต่างๆ มากมาย จากหลากหลายพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นบทความวิจัย อาทิเช่น การศึกษาความต้องการทักษะที่จำเป็น (Soft skills) ของบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา, สมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน เขตอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ หรือบทความวิชาการที่น่าสนใจอย่างอารมณ์ทางสังคมในการเรียนของนักศึกษา

สำหรับผู้อ่านวารสารหรือผู้ที่สนใจจะส่งบทความมาให้ทางวารสาร พิจารณาลงตีพิมพ์เผยแพร่ บทความจะได้รับการกลั่นกรอง โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ซึ่งเราเชื่อว่าบทความต่างๆ ที่ผ่านการพิจารณาจากวารสารเป็นบทความที่มีคุณภาพ มีความโดดเด่นในระดับสากล

รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา  
บรรณาธิการ

## Contents

### Academic Articles

- Enhancing Physical Activities fo Preschoolers  
*Wilawan Khattachan, Supanithi Khumprommarac and Suchada Wangsitthide* ..... 7

### Research Articles

- A Study Soft Skills of Graduates in the Faculty of Science, Mahasarakham University  
*Ratchanoo Kanumarn* ..... 23
- Knowledge and Understanding about Government Procurement and Supplies Management Act B.E. 2560 and Efficiency of Supplies Management of Staff: A case study of the Division of Building and Ground of Mahasarakham University  
*Saranphat Chinsongkhar* ..... 35
- Performance According to the Performance Standards of School Network Teachers Mueang, Buengkan  
*Pawanya Ritising and Apantee Poonputta* ..... 49
- Social Emotions in Students' Learning Behaviors  
*Charunrak Punyamoongsa, Wimwipa Boonklin, Pitcha Thanomsieng, and Panisara Chanpala* ..... 59
- The Character Strengths of Hill-tribe Undergraduate Students in the Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus  
*Thanadee Suriyachanhom and Sangad Chienjuntuk* ..... 76
- The Effects of Applying Fairy Tales to Promote the Executive Functions (EF) of Early Childhood Children, Basic Cognitive Skills  
*Chatwilai Surinchompoo* ..... 89
- The Image of the Faculty of Public Health, Mahasarakham University: The Alumni Perspectives Survey  
*Panya Keetasinloetanan and Chamnan Meeniyom* ..... 109
- The Reason to Study a Bachelor's Degree (credit transfer) Faculty of Accountancy and Management, Mahasarakham University  
*Saensook Pasorn* ..... 122
- The Satisfaction of Pharmacy's Students toward Teaching and Learning of the Pharmacy Orientation Course, Faculty of Pharmacy, Mahasarakham University  
*Issara Chummalee* ..... 133

## สารบัญ

### บทความวิชาการ

การส่งเสริมกิจกรรมทางกายสำหรับเด็กปฐมวัย

วิลาวัลย์ คัดทะจันทร์, ศุภนิธิ ขำพรหมราช และ สุชาดา หวังสิทธิเดช ..... 7

### บทความวิจัย

การศึกษาความต้องการทักษะที่จำเป็น (Soft skills) ของบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รัชฎ์ กาญจนะ ..... 23

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

พ.ศ. 2560 และประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของบุคลากร: กรณีศึกษา

กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ศรัณย์ภัทร์ ชินสงคราม ..... 35

สมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน เขตอำเภอเมืองบึงกาฬ

จังหวัดบึงกาฬ

ปวรรญา ฤทธิสิงห์ และ อพันธ์ พูลพุทธา ..... 49

อารมณ์ทางสังคมในการเรียนของนักศึกษา

ชัยวัชร ปัญญามูลวงษา, วิมลวิภา บุญกลิ่น, พิชชา ถนอมเสียง

และ ปณิสรา จันทร์ปาละ ..... 59

คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย

มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ธนดี สุริยะจันทร์หอม และ สนต์ เขียนจันทิก ..... 76

ผลการใช้นิทานเพื่อพัฒนา EF (Executive Function) ของเด็กปฐมวัยกลุ่มทักษะพื้นฐาน

ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู่ ..... 89

ภาพลักษณ์ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ในทัศนคติของศิษย์เก่า

ปัญญา คีตศิลป์เลิศอนันต์ และ ชำนาญ มีเนียม ..... 109

เหตุผลในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี (เทียบเข้า) คณะการบัญชีและ

การจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แสนสุข ภาสอน ..... 122

ความพึงพอใจของนิสิตเภสัชศาสตร์ต่อการจัดการเรียนการสอน

รายวิชานิติเภสัชศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อิสรา จุมมาลี ..... 133





## Enhancing Physical Activities fo Preschoolers

Journal of Organizational Innovation & Culture  
ISSN: 2822-0862 (Online) ISSN: 2822-0854 (Print)  
<https://skjournal.msu.ac.th>

Received (15 December 2022): Revised (25 January 2023): Accepted (3 March 2023)

Wilawan Khattachan<sup>1\*</sup>, Supanithi Khumprommarac<sup>1</sup> and Suchada Wangsitthide<sup>2</sup>

<sup>1,2</sup> Lecturer, Faculty of Education, Rajabhat Maha Sarakham Univericom

<sup>3</sup> Asist.ance Profssor., Faculty of Education, Rajabhat Maha Sarakham Univer.com

\* Corresponding: Wilawan Khattachan, email: k.wilawan29@gmail.com

### Citation

Khattachan, W., Khumprommarach, S., Wangsitthidet, Suchada. (2023). Enhancing physical activities for preschoolers. *Journal of Organizational Innovation & Culture*, Mahasarakham University, 14(1), 7-22.

### Abstract

Physical activity promotion is very important to learning and development in young children. All aspects of development will develop based on physical development. Healthy children and youth who can learn must be allowed to develop in all aspects of development in the early years by promoting physical movement and reducing sedentary behaviors at home and school through free play and movement. Teachers, caregivers, and parents support and give children opportunities to engage in adequate physical activities according to the World Health Organization's global recommendations on physical activity for health, including integrating activities to promote fundamental movement skills with balancing indoor and outdoor activities for children. Global activities and folk plays were implemented in classroom activities according to the guidelines on physical activities for teachers, caregivers, and parents. To build gross motor, fine-motor skills, and well-being development for young children which play important roles in the self-learning of young children in the future.

**Keywords:** Physical Activities, Preschoolers, Fundamental movement skills



## การส่งเสริมกิจกรรมทางกายสำหรับเด็กปฐมวัย

วิลาวัลย์ คัดทะจันทร์<sup>1</sup>, ศุภนิธิ ขำพรหมราช<sup>1</sup> และ สุชาดา หวังสิทธิเดช<sup>2</sup>

<sup>1,2</sup> อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

<sup>2</sup> ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

### อ้างอิง

วิลาวัลย์ คัดทะจันทร์, ศุภนิธิ ขำพรหมราช และสุชาดา หวังสิทธิเดช. (2566). การส่งเสริมกิจกรรมทางกายสำหรับเด็กปฐมวัย. *วารสารนวัตกรรมและวัฒนธรรมองค์การ*, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ปีที่ 14(1), หน้า 7-22.

### บทคัดย่อ

การส่งเสริมกิจกรรมทางกายมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย พัฒนาการทุกด้านจะพัฒนาไปได้ดีบนพื้นฐานของการมีพัฒนาการทางด้านร่างกายที่ดี เด็กและเยาวชนที่มีสุขภาพดี มีความสามารถในการเรียนรู้จะต้องได้รับโอกาสการพัฒนาอย่างรอบด้านตั้งแต่ในช่วงปฐมวัย ด้วยการส่งเสริมการเคลื่อนไหวร่างกาย การลดพฤติกรรมเนือยนิ่งผ่านการเล่นและการเคลื่อนไหวอย่างเป็นอิสระทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน โดยมีครู ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองสนับสนุนและเปิดโอกาสให้เด็กได้มีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอตามข้อเสนอรระดับสากลเพื่อการมีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอขององค์การอนามัยโลก (WHO) รวมไปถึงการบูรณาการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานกับกิจกรรมในชั้นเรียนและกิจกรรมนอกห้องเรียนอย่างสมดุล มีกิจกรรมทั้งที่เป็นสากลและการละเล่นของท้องถิ่น ตามแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมทางกายสำหรับครู ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองเพื่อเตรียมความพร้อมทั้งกล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อ มัดเล็กและพัฒนาสุขภาพที่ดีอันเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัยในอนาคต

**คำสำคัญ:** กิจกรรมทางกาย, เด็กปฐมวัย, การเคลื่อนไหวพื้นฐาน

### สถานการณ์ ทิศทางและแนวโน้มการมีกิจกรรมทางกายระดับโลกและในประเทศไทย

องค์การอนามัยโลก (WHO) มีข้อเสนอแนะและให้คำนิยามเกี่ยวกับการมีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอ โดยการเผยแพร่แนวทางการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายไปยังประเทศต่างๆ เพื่อลดการขาดการมีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอของประชากรทั่วโลกให้เหลือร้อยละ 15 ในปี 2573 จากการสำรวจแนวโน้มของการมีกิจกรรมทางกายที่ไม่เพียงพอจาก 168 ประเทศทั่วโลกระหว่างปี 2544-2559 จากข้อมูลพบว่า ในช่วงปี 2544

จนถึงปี 2559 การมีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอของประชากรทั่วโลกในภาพรวมมีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ เหลือเพียงร้อยละ 72.5 ในปี 2559 จากข้อมูลดังกล่าวยังชี้ให้เห็นอีกว่าช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ในปี 2563 นั้น ระดับการมีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอของประชากรทั่วโลกมีแนวโน้มลดลง และส่งผลให้พฤติกรรมเนือยนิ่งเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งสถานการณ์กิจกรรมทางกายของคนไทยมีแนวโน้มที่ลดลงเช่นเดียวกับสถานการณ์การมีกิจกรรมทางกายของนานาประเทศทั่วโลก ศูนย์พัฒนาองค์ความรู้ด้าน

กิจกรรมทางกายประเทศไทย สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ดำเนินการสำรวจเฝ้าระวังติดตามพฤติกรรมด้านกิจกรรมทางกายของประชากรไทย ปี 2563 พบว่าทิศทางและแนวโน้มของระดับการมีกิจกรรมทางกายของคนไทยลดลงจากเดิมร้อยละ 74.6 ในปี 2562 เหลือเพียงร้อยละ 55.5 ลดลงถึงร้อยละ 19.1 และเป็นอัตราที่อยู่ในระดับต่ำที่สุดนับตั้งแต่มีการสำรวจเฝ้าระวังติดตามพฤติกรรมด้านกิจกรรมทางกายของประชากรไทยมาตั้งแต่ปี 2555 เป็นต้นมา (Charoenrom *et al.*, 2021) ระดับกิจกรรมทางกายในประชากรไทย จากการสำรวจพบว่า ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาประชาชนไทยประมาณ 1 ใน 3 มีกิจกรรมทางกายไม่เพียงพอ โดยข้อมูลของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดลที่สำรวจระดับกิจกรรมทางกายและพฤติกรรมเนือยนิ่งโดยเฉพาะ ติดต่อกันทุกปี ใน 5 ปีที่ผ่านมาเมื่อพิจารณาตามกลุ่มวัยพบว่า วัยเด็กและวัยรุ่นมีกิจกรรมทางกายเพียงพอร้อยละ 27 จากเกณฑ์กิจกรรมทางกายที่เพียงพอของเด็กอย่างน้อย 60 นาทีต่อวัน สำหรับเด็กปฐมวัย 0-5 ปี ยังไม่มีข้อมูลสถานการณ์ในกิจกรรมทางกาย เนื่องจากการสำรวจยังไม่ครอบคลุม แต่จากรายงานพัฒนาการของกล้ามเนื้อมัดหลัก (Gross Motor) ของกระทรวงสาธารณสุข (DSPM) พบว่า เด็กปฐมวัยร้อยละ 5.8 มีปัญหาพัฒนาการของกล้ามเนื้อมัดหลัก (National Action Plan on Promotion of Physical Activity Committee, 2018) อีกทั้งเมื่อพิจารณาระดับกิจกรรมทางกายในเด็กและเยาวชนในระดับโลกยังพบว่า เด็กและเยาวชนมีแนวโน้มในการมีกิจกรรมทางกายลดลง จากการสำรวจกิจกรรมทางกายในเด็กและเยาวชนไทย ในปี พ.ศ. 2558 และ พ.ศ. 2561 พบว่ามีเด็กและเยาวชนไทยเพียงร้อยละ 24.3 และ 26.2 เท่านั้นที่มีกิจกรรมทางกายเพียงพอตามคำแนะนำขององค์การอนามัยโลกตามลำดับ คือ มีกิจกรรมทางกายที่มีการ

ออกแรงในระดับปานกลางถึงหนักสะสมกันเป็นเวลอย่างน้อย 60 นาทีทุกวัน (Chinapong *et al.*, 2021) จากการศึกษาสาเหตุของสถานการณ์ที่น่ากังวลต่อกลุ่มเด็กปฐมวัย คือ ความนิยมของการเลี้ยงดูบุตรที่ผู้ปกครองส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมติดจอ หรือพฤติกรรมเนือยนิ่งมากขึ้นหรือการใช้อุปกรณ์สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อหลักในการเลี้ยงดูบุตรเพราะเชื่อว่าสามารถกระตุ้นพัฒนาการได้ดี รวมถึงใช้เป็นวิธีการดึงดูดความสนใจให้เด็กอยู่นิ่ง ซึ่งการใช้เทคโนโลยีก่อนวัยอันควรมีผลเสียตามมาทั้งต่อสุขภาพ และพัฒนาการของเด็ก รวมไปถึงการมีกิจกรรมทางกายไม่เพียงพอ ภาวะน้ำหนักเกิน อ้วน เบาหวาน สมาธิสั้น การพูดช้า ปัญหาพัฒนาการ และสังคมอื่นๆ (Khamput *et al.*, 2017) จากข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนไทยกำลังเผชิญภัยคุกคามทางสุขภาพ

### ความหมายและความสำคัญของกิจกรรมทางกาย

World Health Organization (2022) ระบุว่า กิจกรรมทางกายหมายถึง การเคลื่อนไหวทุกรูปแบบ รวมไปถึงกิจกรรมในเวลาว่าง การเดินทางจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง การทำงาน ทั้งในความเข้มข้นระดับปานกลางและระดับหนัก

National Action Plan on Promotion of Physical Activity Committee (2018) ได้ระบุความหมายของคำว่า กิจกรรมทางกาย ไว้ดังนี้

กิจกรรมทางกาย (Physical Activity) หมายถึง การขยับเคลื่อนไหวร่างกายทั้งหมดในชีวิตประจำวันในอิริยาบถต่างๆ ซึ่งก่อให้เกิดการใช้และเผาผลาญพลังงานโดยกล้ามเนื้อ อันครอบคลุมการเคลื่อนไหวร่างกายทั้งหมดในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการทำงาน การเดินทางและกีฬานั้นหนนาการ โดยกิจกรรมทางกาย แบ่งระดับความหนักเบาได้เป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับเบา ระดับปานกลางและระดับหนัก

กิจกรรมทางกายระดับเบา (Light-Intensity) ได้แก่ การยืน การเดินระยะทางสั้นๆ การทำงานบ้าน

กิจกรรมทางกายระดับปานกลาง (Moderate-Intensity) คือ กิจกรรมที่ทำให้รู้สึกเหนื่อยปานกลาง โดยที่ระหว่างทำกิจกรรมยังสามารถพูดเป็นประโยคได้ อัตราการเต้นหัวใจอยู่ระหว่าง 120-150 ครั้งต่อนาที เช่น การเดินเร็ว การปั่นจักรยาน

กิจกรรมทางกายระดับหนัก (Vigorous-Intensity) หมายถึง การเคลื่อนไหวร่างกายที่ทำให้รู้สึกเหนื่อยมาก โดยที่ระหว่างทำกิจกรรมไม่สามารถพูดเป็นประโยคได้ อัตราการเต้นของหัวใจอยู่ที่ 150 ครั้งต่อนาทีขึ้นไป เช่น การวิ่ง การว่ายน้ำเร็ว การเล่นกีฬา การออกกำลังกาย

นอกจากกิจกรรมทั้งสามประเภทแล้วยังมีกิจกรรมที่ใช้พลังงานต่ำ ที่เรียกว่า พฤติกรรมเนือยนิ่ง (Sedentary Behavior) เช่น การนั่งเล่นโทรศัพท์มือถือ การใช้คอมพิวเตอร์ การนั่งคุยกับเพื่อน การนั่ง หรือนอนดูโทรทัศน์ที่ไม่รวมการนอนหลับ

Thailand Physical Activity Knowledge Development Centre (2020) ได้ให้ความหมายของคำว่า กิจกรรมทางกาย ไว้ดังนี้

กิจกรรมทางกาย เป็นคำที่แปลมาจากคำว่า “Physical Activity” ในภาษาอังกฤษ หมายถึง การเคลื่อนไหวร่างกายในอิริยาบถต่างๆ ที่ทำให้เกิดการใช้พลังงานจากกล้ามเนื้อโครงร่าง หรือกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ช่วยให้ร่างกายมีการเผาผลาญพลังงาน โดยกิจกรรมทางกายสามารถจำแนกเป็น 3 หมวดกิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมทางกายในการทำงานที่ครอบคลุมถึงการทำงานต่างๆ ทั้งที่ได้รับหรือไม่ได้รับค่าจ้าง การศึกษา การฝึกอบรม งานบ้าน กิจกรรมในครัวเรือน การทำงานเกษตรกรรม การ

เพาะปลูก และเก็บเกี่ยว หรือการประมง เป็นต้น

กิจกรรมทางกายในการเดินทาง จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ด้วยการเดิน หรือ ปั่นจักรยาน เพื่อการสัญจร เช่น การเดินทาง ไปทำงาน การเดินทางเพื่อไปจ่ายใช้สอยซื้อเครื่องใช้ต่างๆ ไปตลาด ไปทำบุญ หรือไปศาสนสถาน เป็นต้น

กิจกรรมทางกายเพื่อนันทนาการหรือกิจกรรมยามว่าง เช่น การออกกำลังกาย และเล่นกีฬาประเภทต่างๆ การเล่นฟิตเนส การเดินรำและกีฬานันทนาการ กิจกรรมยามว่างเพื่อความผ่อนคลายที่ปฏิบัติในเวลาว่างจากการทำงาน

สรุปได้ว่า กิจกรรมทางกาย หมายถึง การเคลื่อนไหวทุกรูปแบบรวมไปถึงกิจกรรมในเวลาว่างและกิจกรรมในชีวิตประจำวันที่ทำให้เกิดการใช้และเผาผลาญพลังงานจากกล้ามเนื้อ ประกอบด้วย กิจกรรมทางกายระดับเบา (Light-Intensity) กิจกรรมทางกายระดับปานกลาง (Moderate-Intensity) และกิจกรรมทางกายระดับหนัก (Vigorous-Intensity) นอกจากนี้การนั่งเล่นโทรศัพท์มือถือ การนอนดูโทรทัศน์ ยังนับได้ว่าเป็นกิจกรรมที่ใช้พลังงานต่ำหรือที่เรียกว่า พฤติกรรมเนือยนิ่ง (Sedentary Behavior) อีกด้วย

### ความสำคัญของกิจกรรมทางกายสำหรับเด็กปฐมวัย

การพัฒนาเด็กปฐมวัยมีความสำคัญมาก เพราะเป็นการวางรากฐานที่มีผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของคนตลอดชีวิตและเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุด เด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพที่ดี มีความสามารถเรียนรู้ ทำงานเก่งและเป็นพลเมืองดี นำไปสู่ความสำเร็จในสังคมที่ทำนายในศตวรรษที่ 21 นั้น ต้องได้รับโอกาสการพัฒนาอย่างรอบด้านตั้งแต่ในช่วงปฐมวัย อันเป็นการวางรากฐานสำคัญของการมีสุขภาพดีและสมรรถนะในการเรียนรู้ การทำงาน การมีบุคลิกภาพและ

ความเป็นมนุษย์ และเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศและสังคมโลก (Kotchabhakdi, 2018) การส่งเสริมกิจกรรมทางกายจึงเป็นการลงทุนอันทรงพลังด้านสุขภาพ การศึกษา เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและสังคมที่ให้ประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสุขภาพประชาชน การมีกิจกรรมทางกายนำไปสู่การเติบโตและพัฒนาการทางสังคมที่ดีของเด็กรวมถึงการเรียนรู้และสมาธิ อีกทั้งช่วยลดความเสี่ยงจากโรคเรื้อรังและช่วยพัฒนาสุขภาพจิตและช่วยให้นอนหลับได้ดีขึ้น การมีกิจกรรมทางกายที่ไม่เพียงพอเป็นสาเหตุสำคัญของการเสียชีวิตจากกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (Non-Communicable Diseases: NCDs) ได้แก่ เบาหวาน หัวใจและหลอดเลือด และกลุ่มโรคมะเร็ง โดยพบว่าการขาดกิจกรรมทางกายส่งผลให้เกิดการเสียชีวิต 3.2 ล้านคนต่อปีของทั้งโลก โดยคนไทยมีอัตราการเสียชีวิตจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรังถึงร้อยละ 71 ของการเสียชีวิตทั้งหมด โดยการมีกิจกรรมทางกายไม่เพียงพอเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเสียชีวิต 11,129 ราย และก่อภาระค่าใช้จ่ายทางสุขภาพ ดังนั้นการปลูกฝังการมีกิจกรรมทางกายควรเริ่มตั้งแต่วัยเด็กเล็กโดยการส่งเสริมการเคลื่อนไหวพื้นฐานผ่านการเล่น เกม กีฬาหรือกิจกรรมนันทนาการ การมีกิจกรรมทางกายยังส่งผลดีต่อการเรียนรู้ที่สนใจและพฤติกรรมของเด็กวัยเรียน (National Action Plan on Promotion of Physical Activity Committee, 2018) กิจกรรมทางกายยังช่วยเสริมพัฒนาการเด็กวัยเรียนทั้ง 5 มิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย ช่วยเสริมสร้างความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ กระดูก ข้อต่อ และการเคลื่อนไหวที่ดี ด้านอารมณ์สังคม ช่วยให้เด็กสามารถปรับตัว พัฒนาการนับถือตนเองและมีความสุขกับชีวิต ด้านการสื่อสารและทักษะชีวิต ส่งเสริมการทำงานร่วมกับผู้อื่น ความสามารถในการแก้ปัญหาและความมั่นใจในตนเอง ด้านการคิดวิเคราะห์ ช่วยพัฒนากระบวนการคิดอย่างเป็นระบบและพัฒนาการด้านการรู้จักคิด ด้านวิชาการ

ช่วยพัฒนาความสามารถทางวิชาการ การเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี (Katewongsa *et al.*, 2020)

พัฒนาการด้านการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เกิดจากการใช้ร่างกายปฏิสัมพันธ์กับสิ่งรอบตัว เด็กปฐมวัยใช้ร่างกายในการเคลื่อนไหว หยิบ จับ สัมผัสหรือได้ลงมือกระทำกับวัตถุต่างๆ การส่งเสริมและพัฒนาให้เด็กปฐมวัยมีความพร้อมทั้งกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กจึงเป็นสิ่งสำคัญอันจะนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัยในอนาคต การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัยจึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายเพื่อช่วยให้เด็กมีร่างกายที่แข็งแรง ใช้กล้ามเนื้อได้อย่างคล่องแคล่ว อวัยวะต่างๆ ในร่างกายทำงานประสานสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี สามารถใช้สมองควบคุมและสั่งการการเคลื่อนไหวได้อย่างราบรื่น เด็กสามารถกล้าตัดสินใจที่จะเผชิญประสบการณ์ใหม่ๆ และพร้อมที่จะเรียนรู้ในลำดับขั้นที่สูงขึ้นไป การที่ได้เรียนรู้กิจกรรมพัฒนาทางกายที่ถูกต้อง จะช่วยให้เด็กเคลื่อนไหวและใช้ลักษณะท่าทางที่ถูกต้องเมื่อเติบโตขึ้น ในขณะที่เด็กใช้ร่างกายในการเคลื่อนไหวและมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ รอบตัว เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ฝึกฝน มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ รอบตัว อันจะเป็นเครื่องมือสำคัญของเด็กในการแสวงหาและสร้างองค์ความรู้ ช่วยให้เด็กมีสุขภาพที่แข็งแรง ช่วยตอบสนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็กปฐมวัยที่ชอบการเคลื่อนไหว (Chanthamaruk, 2018)

กิจกรรมทางกายมีความสำคัญมากเพราะการทำกิจกรรมทางกายที่เพียงพอจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหว ความแข็งแรงของกระดูก สมรรถภาพทางกาย ประสิทธิภาพของระบบหายใจ และการไหลเวียนของโลหิต ช่วยควบคุมภาวะน้ำหนักเกินและบรรเทาอาการหอบหืด นอกจากสุขภาพทางกายแล้ว การมี

กิจกรรมทางกายเป็นประจำยังช่วยส่งเสริมสุขภาพจิตและพัฒนาทักษะทางสังคม ส่งเสริมการแสดงความสามารถทางการรู้คิด และความสามารถในการเรียนรู้ ในทางตรงกันข้าม เด็กที่มีกิจกรรมทางกายน้อยอาจมีประสบการณ์ในการเคลื่อนไหวที่ไม่ดี ส่งผลให้เกิดการหลีกเลี่ยงหรือปฏิเสธที่จะมีกิจกรรมทางกาย ทำให้เด็กมีทักษะการเคลื่อนไหวที่ไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดความรู้สึกขาดความมั่นใจและแยกตัวออกจากกลุ่มเพื่อน ในที่สุดเด็กจะกลายเป็นบุคคลที่ไม่รักการมีกิจกรรมทางกายจนติดเป็นลักษณะนิสัยไปตลอดชีวิต การมีกิจกรรมทางกายในระดับที่ไม่เพียงพอต่อการมีสุขภาพดีและมีพฤติกรรมเนือยนิ่งสูงย่อมส่งผลต่อสุขภาพของเด็กและเยาวชนไทย ซึ่งเป็นวัยที่มีการเรียนรู้ มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และการสร้างรูปแบบวิถีการดำเนินชีวิตในอนาคต จึงเป็นวัยที่รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีติดตัวไปจนถึงในวัยผู้ใหญ่ ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรังได้ (Chinapong *et al.*, 2021)

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้นนั้น เด็กปฐมวัยควรมีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอเพื่อส่งเสริมการมีสุขภาพที่ดีเพราะการมีสุขภาพที่ดีเป็นพื้นฐานสำคัญของพัฒนาการด้านอื่นๆ ตามมา อันเป็นการวางรากฐานสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของคนตลอดชีวิต

### ข้อเสนอแนะการมีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอสำหรับเด็กปฐมวัย

World Health Organization (2010) มีข้อเสนอแนะของระดับของการมีกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพ สำหรับเด็กอายุ 5-17 ปี สำหรับเด็กและเยาวชนในกลุ่มนี้ กิจกรรมทางกายหมายรวมไปถึงการเล่น เกม กีฬา การเดินทาง นันทนาการ กิจกรรมพลศึกษาหรือการออกกำลังกายที่มีแบบแผน กิจกรรมในครอบครัว โรงเรียนและ

ชุมชนเพื่อพัฒนาระบบการทำงานของหัวใจ ปอด และหลอดเลือด กระดูกและกล้ามเนื้อ ระบบหลอดเลือดและหัวใจ ระบบเผาผลาญในร่างกาย ช่วยลดอาการซึมเศร้าและกังวล ข้อเสนอแนะมีดังนี้

1. เด็กและเยาวชนอายุ 5-17 ปี ควรสะสมกิจกรรมทางกายระดับปานกลางถึงระดับหนักอย่างน้อย 60 นาทีต่อวัน
2. กิจกรรมทางกายที่มากกว่า 60 นาทีต่อวันจะส่งผลดีต่อสุขภาพ
3. กิจกรรมทางกายส่วนใหญ่ควรเป็นกิจกรรมแบบแอโรบิก และกิจกรรมทางกายแบบแอโรบิก

ระดับหนัก รวมถึงกิจกรรมเพื่อสร้างความแข็งแรงของกระดูกและกล้ามเนื้ออย่างน้อย 3 ครั้งต่อสัปดาห์

ในระดับสากลมีข้อเสนอแนะการมีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอสำหรับเด็กอายุแรกเกิด-5 ปี กล่าวคือ เด็กปฐมวัยอายุแรกเกิด-5 ปี เน้นการเคลื่อนไหวบนพื้น (Floor-based activity) เช่น ชันคอ คร่ำ คลาน สำหรับทารกแรกเกิด-1 ปี และให้มีกิจกรรมทางกายผ่านการเคลื่อนไหวพื้นฐาน เช่น การเดิน วิ่ง ปีนป่าย กระโดด และการเล่นที่หลากหลาย สะสมอย่างน้อย 180 นาทีต่อวัน และในเด็กปฐมวัยควรจำกัดการใช้คอมพิวเตอร์ นั่งดูทีวี หรือเล่นโทรศัพท์มือถือในแต่ละวัน หรือไม่ให้อุปกรณ์เหล่านี้เลยจนกว่าจะอายุ 2 ปี (National Action Plan on Promotion of Physical Activity Committee, 2018) กิจกรรมทางกายเป็นได้ทั้งส่วนหนึ่งของสันทนาการและการพักผ่อน ไม่ว่าจะเป็นการเล่น เกม กีฬา หรือกายบริหารที่มีการวางแผนไว้ กิจกรรมพลศึกษา การเดินทางทั้งการเดินทางด้วยอุปกรณ์ที่มีล้อ การเดิน การปั่นจักรยาน หรือการทำงานบ้านในสภาพแวดล้อมทางการศึกษา บ้าน และชุมชน เด็กปฐมวัยควรทำกิจกรรมทางกายอย่างน้อยเฉลี่ยวันละ 60 นาที ตลอดทั้งสัปดาห์ในระดับปานกลางถึงระดับหนัก

โดยส่วนใหญ่ควรเป็นกิจกรรมทางกายแบบแอโรบิก และควรทำกิจกรรมทางกายแบบแอโรบิกที่ระดับหนัก และกิจกรรมสร้างความแข็งแรงให้กับกล้ามเนื้อและกระดูกอย่างน้อย 3 วันต่อสัปดาห์ โดยควรเริ่มทำกิจกรรมทางกายที่ระดับเบาก่อนและค่อยๆ เพิ่มความถี่ ความเข้มข้น และระยะเวลาขึ้นเรื่อยๆ รวมทั้งจัดให้เด็กมีความปลอดภัย มีโอกาสทำเทียมและความกล้าหาญที่จะเข้าร่วมในการทำกิจกรรมทางกายที่ผลิตเพลิน มีความหลากหลาย และเหมาะสมกับอายุและความสามารถ ซึ่งจะช่วยพัฒนาสุขภาพกาย อันหมายถึงระบบหมุนเวียน โลหิตและความแข็งแรงกล้ามเนื้อ สุขภาพระบบหมุนเวียนโลหิต ได้แก่ระบบความดันโลหิต ไชมันในเลือด น้ำตาลในเลือด และการต้านอนุมูลอิสระ ความแข็งแรงกระดูก ผลลัพธ์ด้านการรับรู้ของสมองที่หมายถึงความสามารถด้านการเรียนรู้ ด้านการวิเคราะห์ ด้านสุขภาพจิต ช่วยลดอาการซึมเศร้า และลดภาวะโรคอ้วนอีกด้วย (Katewongsa *et al.*, 2020)

การให้เด็กปฐมวัยได้เล่นและการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างเป็นอิสระ โดยให้เด็กได้มีโอกาสวิ่งเล่น ปีนป่าย หรือออกไปมีกิจกรรมทางกายนอกห้องหรือนอกบ้านโดยมีผู้ปกครองดูแล เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสขยับเคลื่อนไหวร่างกาย พัฒนาทักษะทางกาย และลดพฤติกรรมเนือยนิ่ง (Khamput *et al.*, 2017) โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) มีกิจกรรมทางกายผ่านการเล่นที่หลากหลาย ในระดับเบา ปานกลาง และหนัก สะสมอย่างน้อย 180 นาทีต่อวัน เน้นการเคลื่อนไหวพื้นฐาน เช่น คลาน ยืน เดิน วิ่ง กระโดด ขว้างเตะ ปีน โดยสามารถแบ่งการมีกิจกรรมทางกายออกเป็นช่วงๆ สะสมอย่างน้อยครั้งละ 10 นาที

2) มีกิจกรรมประเภทสร้างความแข็งแรงและอ่อนตัวของกล้ามเนื้อ ผสมผสานไประหว่างการเล่น ลดการมีพฤติกรรมเนือยนิ่ง เช่น นั่ง หรือ

นอน บนรถเข็นหรือเก้าอี้

3) ให้มีการเปลี่ยนอิริยาบถจากท่านั่งหรือนอนราบ ทุกๆ 1-2 ชั่วโมง (ยกเว้นช่วงนอนหลับ) ด้วยการลุกยืน เดินเล่น วิ่งเล่น

4) เด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี ไม่ควรให้เด็กดูโทรทัศน์ เล่นคอมพิวเตอร์ เล่นเกม เล่นมือถือ เพราะการที่เด็กมีพฤติกรรมเหล่านี้ นอกจากจะทำให้เด็กขาดการเคลื่อนไหวแล้ว ยังส่งผลเสียต่อพัฒนาการด้านภาษา ด้านการเรียนรู้ และด้านสังคม

5) เด็กอายุตั้งแต่ 2-3 ปี สามารถให้ดูโทรทัศน์ เล่นคอมพิวเตอร์ เล่นเกม เล่นมือถือได้ แต่ไม่ควรเกิน 15-30 นาทีต่อวัน ถ้าให้ดีที่สุด คือไม่ควรให้เด็กเล่นจนกว่าเด็กจะอายุครบ 3 ปี

6) เด็กอายุตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป สามารถให้เด็กดูโทรทัศน์ เล่นคอมพิวเตอร์ เล่นเกม เล่นมือถือได้ แต่ไม่ควรเกิน 30-60 นาทีต่อวัน ผู้ปกครองอาจจำกัดการเล่นได้เฉพาะวันหยุดสุดสัปดาห์ และหากิจกรรมอื่นทดแทน

สรุปได้ว่า เด็กอายุ 0-5 ปี ควรมีกิจกรรมทางกายในระดับเบา ระดับปานกลางและระดับหนัก สะสมอย่างน้อย 180 นาทีต่อวัน ผ่านกิจกรรมการเล่นหรือการเคลื่อนไหวพื้นฐาน โดยกิจกรรมทางกายที่มากกว่า 60 นาทีต่อวันจะส่งผลดีต่อสุขภาพ ซึ่งกิจกรรมทางกายส่วนใหญ่ควรเป็นกิจกรรมแบบแอโรบิกรวมไปถึงกิจกรรมเพื่อสร้างความแข็งแรงของกระดูกและกล้ามเนื้ออย่างน้อย 3 ครั้งต่อสัปดาห์

### การจัดกิจกรรมทางกายประจำบ้านสำหรับเด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัยเรียนรู้ผ่านการเล่น การเล่นจะช่วยกระตุ้นสมองและส่งเสริมพัฒนาการอย่างเหมาะสมตามวัย ทั้งในมิติของร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา การเล่นช่วยพัฒนาทักษะ

ที่จำเป็นตามช่วงวัยและกระตุ้นการเรียนรู้ ช่วยเสริมความแข็งแรงและป้องกันภาวะโรคอ้วนในเด็ก พัฒนาการทางด้านร่างกายและกล้ามเนื้อจึงนับได้ว่าเป็นพัฒนาการขั้นพื้นฐานที่เด็กปฐมวัยจะต้องได้รับการดูแลให้ดีเพราะการมีร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงตามวัย ย่อมส่งผลให้เด็กเกิดการเคลื่อนไหวได้อย่างคล่องแคล่วเพิ่มขึ้น เพื่อนำไปสู่การสำรวจโลกกว้างให้สมองเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มที่ในภายหลัง (Sidhisamarn & Dejugupta, 2020) ครอบครัวเป็นหน่วยที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โดยการส่งเสริมพัฒนาการเด็กจะเป็นตัวเร่งครอบครัวในการจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็ก มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน เห็นจุดแข็งของเด็กและพัฒนาเด็กได้สำเร็จ (Sriwongpanich, 2013).

Thailand Physical Activity Knowledge Development Centre (2020) ได้รวบรวมตัวอย่างกิจกรรมทางกายประจำบ้านสำหรับเด็กที่สามารถปฏิบัติได้เมื่ออยู่ที่บ้านหรือคุณครูปฐมวัยสามารถนำไปปรับใช้ในชั้นเรียนระดับชั้นอนุบาลได้ดังต่อไปนี้

1) เกมเหยียบลูกโป่ง เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้กติกา การแพ้-ชนะ และการแสดงออกทางอารมณ์ที่มีต่อกิจกรรม อีกทั้งยังช่วยให้เด็กมีการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อและระบบหัวใจไหลเวียนเลือดทำงานมากขึ้น คำแนะนำในการทำกิจกรรม ควรทำกิจกรรมอย่างน้อย 20-30 นาที

2) เกมวิ่งไล่จับหรือเปาะแข็ง เป็นกิจกรรมที่สามารถทำได้ทั้งในบ้านและบริเวณรอบบ้าน กิจกรรมนี้ช่วยให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และเรียนรู้ไปกับกติกาของการเล่น ได้เรียนรู้วิธีการเอาตัวรอดในสถานการณ์ของการเล่น คำแนะนำในการทำกิจกรรม ควรทำกิจกรรมอย่างน้อย 20-30 นาทีขึ้นไป

3) กิจกรรมร้องรำทำเพลง เป็นกิจกรรม

ที่ทำให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายเข้าจังหวะไปกับเพลง ช่วยให้เกิดผ่อนคลาย สนุกสนาน ลดความเครียด และช่วยให้เด็กกล้าแสดงออกมากขึ้น คำแนะนำในการทำกิจกรรม ควรทำกิจกรรมอย่างน้อย 30 นาทีขึ้นไป

4) กิจกรรมบทบาทสมมติ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ การใช้ อารมณ์ ความคิด ความจำความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งให้เด็กได้มีการเคลื่อนไหวระหว่างทำกิจกรรมไปพร้อมกัน คำแนะนำในการทำกิจกรรม ไม่จำกัดเวลาเพื่อให้เด็กได้แสดงออกกับกิจกรรมได้อย่างเสรี

5) การทำสวน เป็นกิจกรรมที่让孩子ได้เรียนรู้ ได้เคลื่อนไหว ทั้งหยิบ จับ ยกของต่างๆ ระหว่างทำกิจกรรมและยังช่วยให้เด็กเกิดความผ่อนคลาย อารมณ์ดี ได้เรียนรู้สิ่งแวดล้อมมากขึ้น คำแนะนำในการทำกิจกรรม ไม่จำกัดเวลาเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้อย่างเต็มที่

6) กิจกรรมยืนขาเดียวเก็บของ กิจกรรมนี้ช่วยเสริมสร้างความสมดุลของร่างกายและความแข็งแรงของกล้ามเนื้อขา โดยให้เด็กสามารถเลือกของเล่นหรือของใช้ที่มีอยู่ในบ้าน เริ่มจากให้เด็กๆ หยิบของแล้ววางตามจุด โดยยืนด้วยขาข้างเดียว จากนั้นสลับขาเพื่อทำอีกข้างเช่นกัน คำแนะนำในการทำกิจกรรม ให้เด็กเลือกหยิบของ 10-15 ชิ้น ให้ทำ ซ้ำๆ ซ้ำละ 3-4 เซต

7) กิจกรรมขว้างบอล กิจกรรมนี้เน้นให้เด็กเกิดพัฒนาการของกลุ่มกล้ามเนื้อที่ใช้ในการเคลื่อนไหวในลักษณะของการพุ่ง ทุ่ม ขว้าง และฝึกการควบคุมให้ขว้างสู่เป้าหมาย รวมทั้งฝึกกล้ามเนื้อมัดเล็กและนิ้วมือในการจับและกำหนดทิศทาง คำแนะนำในการทำกิจกรรม ควรทำทั้งข้างซ้ายและขวา ซ้ำละ 10-15 ครั้ง จำนวน 3-4 เซต หรืออย่างน้อย 15-20 นาที

8) กิจกรรมตาราง 9 ช่อง กิจกรรมนี้ช่วยฝึกการทำงานของระบบประสาทและกล้ามเนื้อให้เกิดทักษะการเคลื่อนไหว ความคล่องแคล่วว่องไว

คำแนะนำในการทำกิจกรรม ควรทำอย่างน้อย 15-30 นาที

9) กิจกรรมห้อยโหน กิจกรรมนี้เด็กสามารถปีนป่ายต้นไม้หรือจุดเล่นต่างๆ ในหมู่บ้านได้ ช่วยฝึกกล้ามเนื้อยืดหยุ่นและเสริมสร้างกล้ามเนื้อให้แข็งแรงมากขึ้น โดยเฉพาะกล้ามเนื้อหัวไหล่และแรงบีบมือ รวมทั้งลำตัวได้ออกแรงมากขึ้นขณะเล่น คำแนะนำในการทำกิจกรรม ควรทำอย่างน้อย 15-20 นาที พ่อแม่ผู้ปกครองต้องคอยระวังเรื่องความปลอดภัยจากการเล่น

10) กิจกรรมกระโดดเชือก กิจกรรมนี้ช่วยพัฒนาระบบหัวใจไหลเวียนเลือด การกระโดดต่อเนื่องช่วยให้เกิดการเผาผลาญไขมันได้ดีขึ้น กล้ามเนื้อแขน ขา ลำตัวแข็งแรงขึ้น คำแนะนำในการทำกิจกรรม ควรทำอย่างน้อย 15-20 นาที หรืออาจแบ่งเป็นจำนวนครั้งแล้วทำ 4-5 เซตตามความสามารถของเด็ก

11) การปั่นจักรยาน กิจกรรมนี้ช่วยพัฒนาระบบหัวใจไหลเวียนเลือดได้ กล้ามเนื้อขา แขน ลำตัวเกิดความแข็งแรงทนทานขึ้น ลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคอ้วนและโรคอื่นๆ ในเด็กได้ คำแนะนำในการทำกิจกรรม ควรทำต่อเนื่องอย่างน้อย 30 นาทีขึ้นไป 3-4 วันต่อสัปดาห์

12) การว่ายน้ำ หากได้ทำอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมนี้ช่วยพัฒนาระบบหัวใจไหลเวียนเลือดพัฒนาขึ้น กล้ามเนื้อทุกส่วนของร่างกายแข็งแรงขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้กล้ามเนื้อและระบบหัวใจเกิดความทนทาน ทำให้เด็กทำกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่องไม่เหน็ดเหนื่อย คำแนะนำในการทำกิจกรรม ควรทำต่อเนื่องอย่างน้อย 30 นาทีขึ้นไป 3-4 วันต่อสัปดาห์

13) การวิ่ง กิจกรรมนี้จะช่วยพัฒนาระบบหัวใจไหลเวียนเลือด กล้ามเนื้อขาแข็งแรงขึ้น และเด็ก ๆ ยังได้เรียนรู้สิ่งแวดล้อมระหว่างทางอีกด้วย คำแนะนำในการทำกิจกรรม ควรทำต่อเนื่องอย่าง

น้อย 20-30 นาที 3-4 วันต่อสัปดาห์ หากการวิ่งหนักเกินไปสามารถเปลี่ยนเป็นเดินเร็วสลับวิ่งได้

การทำกิจกรรมทางกายร่วมกันระหว่างสมาชิกภายในครอบครัวนอกจากได้ประโยชน์ที่ดีต่อสุขภาพแล้วนั้น ยังเป็นสิ่งที่ช่วยกระชับความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว การส่งเสริมกิจกรรมทางกาย ควรจัดให้มีการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรมทางกายที่ปลอดภัย มีพื้นที่เล่นสำหรับเด็กมากขึ้น ชุมชนท้องถิ่นควรส่งเสริมให้มีการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย เป็นมิตรกับเด็กและเยาวชน มีพื้นที่สาธารณะ การเข้าถึงสนามเด็กเล่นและสิ่งอำนวยความสะดวกหรืออุปกรณ์นันทนาการในชุมชน เพื่อสนับสนุนให้มีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนเพื่อพัฒนาความสุขและความเป็นอยู่ที่ดีของเด็กและเยาวชน (Widyastari *et al.*, 2022) สอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าเรื่องการรับรู้ของพ่อแม่ที่มีต่อกิจกรรมทางกายสำหรับเด็ก 6-8 ปีชี้ให้เห็นว่า อุปสรรคหลักของการทำกิจกรรมสำหรับเด็กคือ การขาดสถานที่ทำกิจกรรมที่ปลอดภัยในชุมชน พ่อแม่ไม่มีเวลาทำกิจกรรมกับลูก การขาดสวนสาธารณะและสิ่งอำนวยความสะดวกรวมไปถึงการขาดโปรแกรมกิจกรรมทางกายสำหรับเด็ก และผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการใช้ชีวิตประจำวันของพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการออกกำลังกายของเด็ก นอกจากนี้ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นอุปสรรคหลักในการออกกำลังกายของเด็กแล้ว การขาดความรู้เรื่องประโยชน์และปริมาณของกิจกรรมการออกกำลังกายที่เพียงพอต่อเด็กและการส่งเสริมทางการเรียนด้านวิชาการของเด็กยังนับเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการส่งเสริมการออกกำลังกายอีกด้วย (Alvarez, 2019)

สรุปได้ว่า พ่อแม่ ผู้ปกครองหรือผู้ที่เลี้ยงดูเด็กควรส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีกิจกรรมทางกายอย่างน้อย 20-30 นาทีขึ้นไป 3-4 วันต่อสัปดาห์ ผ่านกิจกรรมการเล่นเพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะ



ที่จำเป็นตามวัย อีกทั้งยังช่วยเสริมความแข็งแรง และป้องกันภาวะโรคอ้วนในเด็ก โดยชุมชนท้องถิ่น ควรส่งเสริมให้มีพื้นที่เล่นที่ปลอดภัยสำหรับเด็กมากขึ้นและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของเด็ก

### การเคลื่อนไหวพื้นฐานผ่านกิจกรรมหลักใน ชั้นเรียนปฐมวัย

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประจำวัน เพื่อส่งเสริมกิจกรรมทางกายสำหรับเด็กปฐมวัย ครูสามารถจัดกิจกรรมผ่านกิจกรรมหลัก 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ และกิจกรรมกลางแจ้ง ดังที่ Chanthamaruk, (2018) ได้นำเสนอการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่และการประสานสัมพันธ์สำหรับเด็กปฐมวัยผ่านกิจกรรมหลักประจำวัน ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะและกิจกรรมกลางแจ้ง โดยกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กได้ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการเคลื่อนไหว 3 ประเภท ได้แก่

1) การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ (Locomotor Movement) เป็นการเคลื่อนไหวที่มีการใช้พื้นที่และระยะทางเกิดขึ้น โดยเน้นการใช้เท้าหรืออวัยวะส่วนอื่นในการเคลื่อนที่จากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง ประกอบด้วยการเคลื่อนไหวพื้นฐาน 8 ประเภท ดังนี้

1.1 การเดิน (Walking) ครูสามารถจัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวประกอบคำบรรยาย เช่น สมมติว่าเด็ก ๆ กำลังเดินชมดอกไม้ในสวน ลอดผ่านกิ่งไม้และนั่งพักใต้ต้นไม้ การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ เช่นครูให้เด็กเดินตามเส้นเชือกที่เด็กออกแบบไว้ การเคลื่อนไหวตามคำสั่ง เช่น เดินหน้า ถอยหลัง เดินไปทางซ้าย เดินไปทางขวา เป็นต้น กิจกรรมนี้จะช่วยให้เด็กสามารถใช้กล้ามเนื้อขาในการเดินอย่างมั่นคง ส่งเสริมให้มีการทรงตัวที่ดี

1.2 การวิ่ง (Running) ครูสามารถจัดให้เด็กเคลื่อนไหวประกอบคำบรรยาย เช่น สมมติว่าเด็กกำลังวิ่งตามผีเสื้อที่กำลังบินไปเกาะดอกไม้ การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ เช่น ครูให้เด็กวิ่งพร้อมกับแกว่งริบบิ้นไปมา หรือให้เด็กเคลื่อนไหวตามคำสั่ง เช่น ถ้าครูเคาะกรับ 1 ครั้งให้วิ่งช้าๆ ถ้าครูเคาะกรับ 2 ครั้งให้วิ่งเร็วๆ เป็นต้น กิจกรรมนี้จะช่วยให้เด็กสามารถใช้กล้ามเนื้อขาวิ่งได้อย่างมั่นคง ส่งเสริมการทรงตัว ฝึกการใช้ขา เท้าและแขนเคลื่อนไหวได้อย่างสัมพันธ์กัน

1.3 การกระโดดขาเดียว (Hopping) ครูสามารถจัดให้เด็กเคลื่อนไหวประกอบคำบรรยาย เช่น สมมติว่าเด็กเป็นกระต่ายกระโดดไปมาจนขาเจ็บต้องใช้ขาเดียวกระโดดไปข้างหน้า หรือให้เด็กเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ เช่น ครูวางเชือกไว้ให้เด็กกระโดดขาเดียวข้ามเชือก หรือให้เด็กเคลื่อนไหวตามคำสั่ง เช่น ถ้าครูปรบมือ 1 ครั้งให้กระโดด 1 ครั้ง ถ้าครูปรบมือ 2 ครั้ง กระโดด 2 ครั้ง ถ้าครูปรบมือเร็วๆ ให้กระโดดเร็วๆ ตามจังหวะ เป็นต้น กิจกรรมนี้จะช่วยให้เด็กสามารถใช้กล้ามเนื้อขาในการการกระโดดขาเดียวได้อย่างมั่นคง คล่องแคล่ว ฝึกการทรงตัวโดยใช้ลำตัวช่วยในการทรงตัว

1.4 การกระโดด (Jumping) ครูสามารถจัดให้เด็กเคลื่อนไหวประกอบคำบรรยาย เช่น สมมติว่าเด็ก ๆ เดินเข้าไปในป่าเจอลำธารจึงต้องกระโดดข้ามเพื่อเดินทางต่อไป หรือให้เด็กเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ เช่น กระโดดข้ามสิ่งกีดขวาง กระโดดเชือก หรือให้เด็กเคลื่อนไหวตามคำสั่ง เช่น ถ้าครูเคาะจังหวะ 1 ครั้งให้กระโดดไปข้างหน้า ถ้าครูเคาะจังหวะ 2 ครั้งให้กระโดดไปข้างหลัง เป็นต้น กิจกรรมนี้จะช่วยให้เด็กสามารถใช้กล้ามเนื้อขาทั้งสองข้างในการกระโดดได้อย่างมั่นคงและฝึกการทรงตัวที่ดี

1.5 การกระโจน (Leaping) ครูให้เด็กเคลื่อนไหวประกอบคำบรรยาย เช่น สมมติว่า

เด็กเป็นสิ่งโตเจ้าป่าที่กำลังซุ่มรอจับกวางมาเป็นอาหาร รอจังหวะฝูงกวางเดินผ่านมาจึงกระโจนเข้าขย้ำกวาง หรือให้เด็กเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ เช่น ครูวางเชือกไว้ให้เด็กกระโจนข้ามเชือก หรือให้เด็กเคลื่อนไหวตามคำสั่ง เช่น ครูให้เด็กเดินไปข้างหน้าอย่างช้าๆ ถ้าครูตีกรับให้เด็กกระโจนไปข้างหน้า เป็นต้น กิจกรรมนี้จะช่วยให้เด็กสามารถใช้กล้ามเนื้อขาทั้งสองข้าง ลำตัว และแขนในการกระโจนไปข้างหน้าได้อย่างสมดุลแข็งแรงและมั่นคง

1.6 การวิ่งก้าวกระโดด (Skipping) ครูให้เด็กเคลื่อนไหวประกอบคำบรรยาย เช่น ให้เด็กสมมติเป็นหนูน้อยหมวกแดงที่เที่ยวเล่นเข้าไปในป่า วิ่งกระโดดสลับทำอย่างเพลิดเพลินใจ เป็นต้น กิจกรรมนี้จะช่วยให้เด็กสามารถใช้กล้ามเนื้อขาทั้งสองข้าง ลำตัวและแขนในการกระโดดสลับเท้าเป็นการใช้กล้ามเนื้อทุกส่วนในการเคลื่อนไหว ส่งเสริมให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างคล่องแคล่ว ซึ่งเป็นทักษะที่ซับซ้อนกว่าการวิ่ง

1.7 การสไลด์ (Sliding) ครูให้เด็กเคลื่อนไหวประกอบคำบรรยาย เช่น สมมติว่าเด็กกำลังเดินอยู่ริมหน้าผาที่มีทางเดินแคบมาก เด็กๆ จึงต้องค่อยๆ เดินสไลด์ไปข้างหน้า บ้างก็เดินสไลด์ไปข้างๆ เป็นต้น กิจกรรมนี้จะช่วยให้เด็กสามารถใช้กล้ามเนื้อขาทั้งสองข้าง ลำตัว และแขนในการเคลื่อนไหวและการทรงตัวอย่างมาก

1.8 การควมม้า (Galloping) ครูให้เด็กเคลื่อนไหวประกอบคำบรรยาย เช่น สมมติว่าเด็กๆ เป็นม้า ให้ม้าควมพร้อมทำท่าทางและส่งเสียงม้าประกอบไปรอบๆ บริเวณห้อง หรือการเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ เช่น ให้เด็กเล่นขี่ม้าก้านกล้วย เป็นต้น กิจกรรมนี้จะช่วยให้เด็กสามารถใช้กล้ามเนื้อขาทั้งสองข้าง ลำตัวและแขนในการเคลื่อนไหวและการทรงตัว

2) การเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ (Non Locomotor Movement) เป็นการเคลื่อนไหว

ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายโดยไม่เคลื่อนห่างไปจากจุดเดิม แต่จะเป็นการใช้ร่างกายทุกส่วนให้ตอบสนองการเคลื่อนไหวของร่างกายส่วนใหญ่ ครูสามารถจัดกิจกรรมตามลักษณะของการเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ได้ ดังนี้

2.1 การงอตัว (Bending) ครูสามารถให้เด็กเคลื่อนไหวแบบผู้นำผู้ตาม เช่น ให้เด็กทำตามผู้นำในท่าซุ่มมือทั้งสองข้างขึ้นเหนือศีรษะแล้วก้มลงและปลายเท้า กิจกรรมนี้จะช่วยให้เด็กสามารถยืดเหยียดกล้ามเนื้อ ลำตัวและแขน ช่วยให้เกิดกล้ามเนื้อมีความยืดหยุ่น

2.2 การยืดเหยียดตัว (Stretching) ครูให้เด็กเคลื่อนไหวตามคำสั่ง เช่น ถ้าครูเป่านกหวีด 1 ครั้งให้เด็กซุ่มมือทั้งสองข้างขึ้นเหนือศีรษะ ถ้าครูเป่านกหวีด 2 ครั้งให้เด็กยืดเหยียดแขนออกไปด้านข้าง เป็นต้น กิจกรรมนี้จะช่วยให้กล้ามเนื้อมีความยืดหยุ่นจากการที่เด็กสามารถยืดเหยียดกล้ามเนื้อ ลำตัวและแขน

2.3 การบิดตัว (Twisting) ครูจัดกิจกรรมให้เด็กเคลื่อนไหวประกอบเพลงโดยใช้ท่าทางบิดตัว หรือเคลื่อนไหวตามคำสั่ง เช่น ให้เด็กใช้มือจับเอวบิดตัวไปมา กิจกรรมนี้จะช่วยให้กล้ามเนื้อบริเวณลำตัวมีความยืดหยุ่นและทนทานมากขึ้น

2.4 การโยกตัว (Rocking) ครูสามารถจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวประกอบคำบรรยาย โดยสมมติให้เด็กเป็นตุ๊กตาล้มลุก มีคนผลักให้เอนไปทางซ้าย เอนไปทางขวา เป็นต้น กิจกรรมนี้จะช่วยให้เด็กได้ฝึกการทรงตัวในทิศทางต่างๆ

2.5 การแกว่งหรือการหมุนเหวี่ยง (Swinging) ครูสามารถจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวตามคำสั่ง เช่น เมื่อครูเป่านกหวีดให้เด็กหมุนไหล่ไปข้างหน้า 10 ครั้ง หมุนไหล่ไปข้างหลัง 10 ครั้ง เป็นต้น กิจกรรมนี้จะช่วยให้กล้ามเนื้อบริเวณต่างๆ มีความยืดหยุ่นและทนทานมากขึ้น

2.6 การโอนเอน (Wobbling) ครูให้เด็กเคลื่อนไหวประกอบคำบรรยาย โดยให้เด็กสมมติ

ตัวเองเป็นต้นไม้ เมื่อมีลมพัดมา ต้นไม้ก็โอนเอนไปตามแรงลม หรือการเคลื่อนไหวประกอบเพลง โดยทำท่าโอนเอนประกอบเพลง เป็นต้น กิจกรรมนี้จะช่วยให้เด็กใช้กล้ามเนื้อได้อย่างคล่องแคล่ว กล้ามเนื้อมีความยืดหยุ่นและทนทานมากขึ้น

2.7 การผลักหรือดัน (Pushing) ครูสามารถให้เด็กจับคู่กับเพื่อนแล้วยกมือขึ้นระดับหน้าอกแล้วหันฝ่ามือเข้าหาเพื่อนและออกแรงดันมือเพื่อน เป็นต้น กิจกรรมนี้จะช่วยให้เด็กมีกล้ามเนื้อแขนขาและลำตัวที่แข็งแรง

2.8 การดึง (Pulling) ครูให้เด็กจับคู่กับเพื่อนโดยเด็กคนหนึ่งหงายมือ เด็กอีกคนคว่ำมือและวางมือประกบกัน จากนั้นให้ดึงมือโดยใช้ปลายนิ้วเกี่ยวก้อยกันไว้ กิจกรรมนี้จะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีกล้ามเนื้อ แขน ขาและลำตัวที่แข็งแรง

2.9 การสั่นหรือเขย่า (Shaking) ครูอาจให้เด็กเคลื่อนไหวประกอบเพลงที่มีท่าทางเต้นรำ การสั่นหรือเขย่าร่างกาย หรือเคลื่อนไหวแบบผู้นำผู้ตาม ภายใต้การบริหารที่มีการสั่นหรือเขย่าร่างกาย เป็นต้น กิจกรรมนี้จะช่วยให้กล้ามเนื้อบริเวณต่างๆ มีความยืดหยุ่น สามารถควบคุมกล้ามเนื้อใหญ่ได้ดีมากขึ้น

2.10 การหยุดทันที (Striking) ครูสามารถจัดกิจกรรมให้เด็กเคลื่อนไหวและจังหวะตามคำสั่ง เช่น หากครูเคาะจังหวะช้าๆ ให้เด็กเคลื่อนไหวช้าๆ ไปรอบบริเวณห้อง ถ้าครูเคาะจังหวะเร็วๆ ให้เคลื่อนที่เร็วๆ ตามจังหวะ หากครูหยุดเคาะให้เด็กหยุดเคลื่อนไหวทันที เป็นต้น กิจกรรมนี้จะช่วยให้เด็กสามารถใช้สมองสั่งการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อแขนขาและลำตัวได้เป็นอย่างดี

3) การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์โดยใช้มือหรือเท้าในการควบคุม (Manipulative Movement) คือ การเคลื่อนไหวในทักษะพื้นฐานของการขว้าง การรับและการตี ซึ่งทักษะพื้นฐานทั้ง 3 ทักษะนี้นำไปสู่ทักษะของการเล่นรวมทั้งทักษะทางกีฬาทั้งประเภทบุคคลและทีม

ครูสามารถจัดกิจกรรมการเล่นโดยใช้ทักษะการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่หรือการเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ผสมผสานกับวัสดุ อุปกรณ์ที่สามารถนำมาใช้จัดกิจกรรมสำหรับเด็กได้ เช่น ลูกบอล ลูกโป่ง ถุงถั่ว เป็นต้น กิจกรรมการเล่นที่พัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ (Suddee, 2018) ได้แก่

3.1 กิจกรรมฝึกการโยนรับบอลด้วยตนเอง (Toss the ball) เด็กได้ฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ผสานกับลูกบอลและอวัยวะของร่างกายได้แก่ มือ แขน ขา ลำตัวและเท้า ครูอาจให้เด็กฝึกการถือบอลขนาดเล็กด้วยมือแบบคว่ำหรือหงาย การฝึกปล่อยบอลจากด้านบนลงล่างหรือการฝึกโยนบอลแบบหงายมือจากด้านล่างขึ้นด้านบน

3.2 กิจกรรมการกระโดดเชือก (Jump Rope) เด็กได้ฝึกการทำงานประสานกันระหว่างตา มือ ขาและเท้า และฝึกทักษะด้านอารมณ์เข้ามาช่วยในการตัดสินใจโดยเฉพาะการเล่นเป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม ครูสามารถให้เด็กฝึกจับด้ามไม้ทั้งมือซ้ายและมือขวา ฝึกการเหวี่ยงเชือกให้เป็นวงกลมไปข้างหน้า ข้างหลัง ด้านข้างสลับเป็นกากบาทหรือฝึกกระโดดข้ามสิ่งกีดขวางโดยใช้ขาเดียว สลับขาและขาคู่ เป็นต้น

3.3 กิจกรรมการขว้างบอลเข้าฝาผนัง (Throw the ball against the wall) เด็กได้ฝึกการใช้ทักษะการยืนทรงตัวผสานกับการเคลื่อนไหวร่างกายประกอบอุปกรณ์คือ ลูกบอล ครูสามารถให้เด็กฝึกการทรงตัว ท่าทางการยืนแบบเท้าหน้าเท้าตามหรือการฝึกจับบอลแบบหงายมือและคว่ำมือ

3.4 กิจกรรมการเลี้ยงบอลหลบหลีก (Zig-Zag Dribbling) เด็กได้ฝึกการทำงานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา การทรงตัวจากการเลี้ยงบอล การเตะบอล ครูสามารถให้เด็กคว่ำมือเลี้ยงบอลอยู่ข้างหน้า โดยยืนอยู่กับที่หรือก้าวเท้า

เคลื่อนที่ไปข้างหน้า ข้างหลังหรือข้างๆ หรือฝึกการก้าวเท้าซ้ายและขวาแบบสไลด์นำพร้อมกับเสียงลูกบอล

ทั้งนี้ในการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ครูควรดำเนินกิจกรรมให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะโดยใช้จังหวะและเสียงดนตรีประกอบ เช่น เสียงกลอง เสียงตบมือ เสียงแทมบูรีน ใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง ประกอบการเคลื่อนไหวร่างกายทั้งแบบเคลื่อนที่ ไม่เคลื่อนที่ เป็นรายบุคคล เป็นคู่ เป็นกลุ่ม หรือการใช้สิ่งของที่อยู่รอบตัวเด็กเข้ามาช่วยในการเคลื่อนไหว ภายใต้บรรยากาศที่เป็นอิสระ อบอุ่น เพลิดเพลิน สนุกสนาน รวมไปถึงกิจกรรมกลางแจ้งที่ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นในสนามเด็กเล่นทั้งในบริเวณที่อยู่ร่วมและกลางแจ้งเพื่อให้เด็กได้ออกกำลังกายและแสดงออกอย่างอิสระนอกห้องเรียน ไม่ว่าจะเป็นการเล่นเครื่องเล่นสนาม การเล่นน้ำ การเล่นทราย การเล่นกับอุปกรณ์กีฬา หรือการละเล่นของท้องถิ่น ควรจัดให้เด็กทุกวันอย่างน้อยวันละ 60 นาที โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นหลัก

### แนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมทางกายสำหรับครู ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครอง

Ministry of Education of Thailand. (2018) ได้ให้แนวแนะวิธีการเลี้ยงดู ดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามสมรรถนะเพื่อเพิ่มคุณภาพเด็กตามวัย 0-5 ปี สำหรับครูและผู้ปกครองในการส่งเสริมด้านการเคลื่อนไหวและการทรงตัวโดยใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ของเด็กปฐมวัย (Gross Motor) ดังนี้

1. ครู/ผู้ปกครองชี้ชวนให้เด็กได้ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอในบริเวณที่ปลอดภัย ไม่ว่าจะเป็นในบ้าน ในโรงเรียน สนามเด็กเล่นหรือสวนสาธารณะ ให้เด็กได้วิ่ง ได้เล่นออกกำลังกายต่อเนื่องแต่ละครั้งอย่างน้อย 15 นาที ทุกวัน รวมทั้ง

ให้ความสนใจและชื่นชมเมื่อเด็กพยายามฝึกฝนทักษะใหม่ๆ

2. ครู/ผู้ปกครองให้โอกาสเด็กมีส่วนร่วมหรือช่วยงานที่ใช้กำลังกาย ยกตัวอย่างเช่น กวาดใบไม้ ถูของ กวาดบ้าน กวาดห้องเรียน ถูห้อง ปิดฝุ่น รดน้ำต้นไม้ เก็บจาน ตากเสื้อผ้า พับเก็บ แขนวนเสื้อ เป็นต้น และให้มีโอกาสได้ออกแรง บ่อยๆ เช่น ลากล้อยาง ดึงหรือโหนยาง ในรถจักรยาน

3. ครู/ผู้ปกครองฝึกฝนให้เด็กมีทักษะการเคลื่อนไหว การทรงตัว ยกตัวอย่างเช่น เดินกะลา กระโดดกบ เขย่งก้าวกระโดด กระโดดยาง เล่นตั้งเต กระโดดเสื่อข้ามห้วย เดินหลบหลีกสิ่งกีดขวาง เดินบนพื้นผิวที่ต่างกันทั้งทราย โคลนดิน หรือเดินบนลูกระนาด เป็นต้น

4. ครู/ผู้ปกครองฝึกฝนให้เด็กใช้ร่างกายสลับข้าง เช่น ขึ้นลงบันได วิ่งควมม้า กระโดดแบบต่างๆ วิ่งไปข้างหน้า วิ่งถอยหลัง เต็นระบำ รวมถึงการฝึกทักษะใหม่ๆ ไม่ว่าจะเป็นการว่ายน้ำ ฝึกโยคะหรือแอโรบิกสำหรับเด็ก

5. ครู/ผู้ปกครองฝึกฝนทักษะการห้อย โหน ปีนป่าย เล่นเครื่องเล่นสนามและเล่นอย่างปลอดภัยในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางกายสำหรับเด็กปฐมวัย ครูจะต้องคำนึงถึงความสมดุลกันสำหรับกิจกรรมภายในห้องเรียนภายนอกห้องเรียน และภายในโรงเรียน โดยมีแนวทางปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้ *Poonpat (2018)*

6. กิจกรรมบางอย่างต้องการการสาธิตวิธีการปฏิบัติ ครูควรจะต้องแนะนำวิธีการเล่น การใช้อุปกรณ์ อาจจะทำให้เด็กทดลองหาวิธีการ แล้วมาสรุปวิธีการที่เหมาะสมหรือบางอย่างครูก็อาจจะต้องสาธิตให้ดูเลย แล้วคอยดูให้คำแนะนำเมื่อนำไปใช้เช่น มอญช้อนผ้า ริ้วขาวสารส่งผ่านลูกบอล วิธีการในการจับลูกบอล สำหรับเครื่องเล่นในสนาม เฉพาะเครื่องเล่นที่ต้องการคำแนะนำเท่านั้น ให้เด็กได้ลองเล่นแล้วสังเกตการเล่น

ให้เด็กที่ทำได้เหมาะสมทำให้อื่นดู หลายอย่าง เด็กควรจะได้มีอิสระในการเล่นด้วยตนเอง

7. แนะนำชื่อเครื่องเล่น อุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ประกอบการเล่น การออกกำลังกายแบบค่อยเป็นค่อยไปวันละ 1-3 ชื่อ แล้วแต่ความพร้อมในการรับ การสื่อสารของเด็กแต่ละห้อง จากนั้นจัดโอกาสต่อให้เด็กวาดภาพเขียนคำประกอบภาพ จับคู่ภาพและบัตรคำเกี่ยวกับเครื่องเล่น อุปกรณ์การเล่นต่างๆ และอาจจะขยายต่อไปเป็นการทำโครงการเกี่ยวกับอุปกรณ์กีฬา

8. จัดหาหนังสือที่เกี่ยวข้องกับการออกกำลังกาย การเล่นของเด็กมาไว้ที่มุมหนังสือในห้องเรียน และมีการจัดตกแต่งห้องเรียนเป็นครั้งคราวเพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กอยากออกกำลังกายและเล่นกีฬา โดยให้เด็กมีส่วนร่วมช่วยในการตกแต่ง

9. มีการสำรวจเกี่ยวกับกิจกรรมการออกกำลังกายที่เด็กชอบในแต่ละเดือนแล้วสรุปติดไว้ในห้องทุกสัปดาห์เพื่อพูดคุยเกี่ยวกับกิจกรรมออกกำลังกายที่เด็กชอบทำ และกิจกรรมนั้นเด็กได้ออกกำลังกายในส่วนใดบ้างครั้งละ 3-5 คนต่อวัน จากนั้นให้เด็กได้สำรวจบุคคลในบ้านว่าชอบออกกำลังกายด้วยวิธีการใดบ้าง

10. อุปกรณ์ที่นำมาใช้กับเด็ก เลือกวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมที่เข้ากับเด็กและขนาดเหมาะกับวัยของเด็กเพื่อเด็กจะได้หยิบจับใช้งานได้ เช่น ลูกบอล ห่วงโยนลูกบอล ประตูดึงลูกบอล ให้เด็กมีโอกาสนำอุปกรณ์หรือของเล่นที่มีที่บ้านนำมาเล่นกับเพื่อนที่โรงเรียนได้ โดยมีข้อตกลงว่าขอครูดูก่อนว่าคืออะไร และของเหล่านั้นช่วยพัฒนาทักษะกลไกอย่างไร นอกจากนี้อุปกรณ์ควรจัดให้หลากหลายเพื่อเด็กจะได้เลือกเล่นได้ตามความสนใจ ให้เด็กรู้จักวิธีการในการขอยืม เล่น รักษา และส่งคืนอุปกรณ์

11. ข้อตกลงในการเล่นควรจะมาจกเด็ก โดยเด็กๆ ช่วยคิด ครูอาจจะเป็นผู้ให้คำแนะนำ

เพิ่มเติม เช่น การเล่นในสนามเด็กเล่น ให้เด็กบอกวิธีการเล่นที่ถูกต้อง ปลอดภัย ครูเขียนรายการคำที่เด็กบอกไว้ ต่อจากนั้นอาจให้เด็กวาดภาพเสนอการเล่นที่ถูกต้องหรือการเล่นที่ไม่ควรทำ แล้วเขียนคำประกอบภาพติดไว้ในห้องเป็นข้อเตือนใจในการเข้าไปเล่นในสนามเด็กเล่น โดยให้สอดคล้องกับเรื่องความปลอดภัย

12. จัดให้เด็กได้เข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกาย และการกีฬาของโรงเรียนของท้องถิ่นตามโอกาส เพื่อช่วยเสริมแรงจูงใจทางบวกของเด็กให้พอใจที่จะออกกำลังกาย สนใจการเล่นกีฬา และเคารพข้อตกลงในการทำกิจกรรมร่วมกัน

การที่เด็กจะเติบโตขึ้นอย่างมีสุขภาพดี มีคุณธรรม มีความสุข มีความสามารถในการเรียนรู้ แก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีพัฒนาการอย่างสมดุลรอบด้านนั้น ผู้ใหญ่ควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กเพราะเด็กจะเรียนรู้จากผู้ใหญ่ที่อยู่ใกล้ชิด ผู้ปกครองหรือผู้เลี้ยงดูเด็กควรส่งเสริมให้เกิดการใช้เวลาคุณภาพกับเด็ก การใช้เวลาคุณภาพอย่างสม่ำเสมอช่วยให้เกิดพฤติกรรมในทางบวก โดยควรใช้เวลาคุณภาพผ่านการเล่น ไม่ว่าจะเป็นการเริ่มต้นจากการเลือกช่วงเวลา 15 นาทีของทุกวันที่เป็นเวลาคุณภาพ ให้ความสนใจกับเด็กอย่างแท้จริง ปิดโทรศัพท์ โทรทัศน์และตัดสิ่งรบกวนอื่นๆ และเปิดโอกาสให้เด็กเลือกของเล่นหรือกิจกรรมการเล่นมาเล่นกับผู้เลี้ยงดู เช่น ต่อก่อนไม้ รถยนต์หรือรถไฟ ตุ๊กตา ทำกับข้าว ชุดสัตว์ แป้งสำหรับปั้น อุปกรณ์ศิลปะหรือกระดาษกับดินสอสี ภายใต้บรรยากาศที่ส่งเสริมการสื่อสารและผ่อนคลายระหว่างเล่น ให้เด็กรู้สึกสนุกและมีความสุขร่วมกับพ่อแม่หรือผู้ที่อบรมเลี้ยงดูเด็ก (Roongpraiwan & Plabrukarn, 2018)

สรุปได้ว่า คุณครู ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองควรชี้ชวนให้เด็กออกกำลังกายสม่ำเสมอทั้งที่เป็นกิจกรรมในร่มและกิจกรรมกลางแจ้ง โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม

ไม่ว่าจะเป็นการร่วมตั้งกฎกติกาการเล่นหรือมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือกิจกรรมในชีวิตประจำวันตามกำลังความสามารถของเด็ก กิจกรรมที่ต้องใช้อุปกรณ์คุณครู ผู้ปกครองควรแนะนำวิธีการเล่นและการใช้อุปกรณ์อย่างปลอดภัยรวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการส่งเสริมกิจกรรมทางกายสำหรับเด็กปฐมวัย

### บทสรุป

สถานการณ์ ทิศทางและแนวโน้มของกิจกรรมทางกายในเด็กปฐมวัย ความหมาย ความสำคัญ รวมไปถึงข้อแนะนำการมีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอสำหรับเด็กปฐมวัยจากที่กล่าวมานั้นแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของกิจกรรมทางกายที่ส่งผลต่อพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัยในทุกมิติ ทั้งในมิติของร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางกายสำหรับเด็กปฐมวัย ครูและผู้ปกครองเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการกระตุ้นและเปิด

โอกาสให้เด็กทำกิจกรรมทางกายผ่านการเล่นที่สอดคล้องกับธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย เพื่อส่งเสริมพัฒนาการอย่างสมดุลรอบด้าน ครอบครัวยังเป็นหน่วยที่สำคัญที่สุดต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก การจัดกิจกรรมทางกายประจำบ้านสำหรับเด็กปฐมวัยจะช่วยให้พ่อแม่ผู้เลี้ยงดูเด็กสามารถกระตุ้นพัฒนาการการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นตามช่วงวัย อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกภายในครอบครัว ครูปฐมวัยจะต้องตระหนักและส่งเสริมให้เด็กได้ทำกิจกรรมทางกายเพื่อให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายและแสดงออกอย่างอิสระทั้งภายในห้องเรียน ภายนอกห้องเรียน และภายในโรงเรียนอย่างสมดุลภายใต้บรรยากาศที่เป็นอิสระอบอุ่น เพลิดเพลิน สนุกสนาน อย่างน้อยวันละ 60 นาที โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นหลักและที่สำคัญผู้ปกครองหรือผู้เลี้ยงดูเด็กควรให้ความสำคัญกับการใช้เวลาคุณภาพกับเด็กอย่างสม่ำเสมอเพื่อช่วยพัฒนาพฤติกรรมทางบวกให้เกิดขึ้นกับเด็กอย่าง

### References

- Alvarez, C. (2019). Understanding parents' perceptions of children's physical activity. *Revista Electrónica Educare (Educare Electronic Journal)*, 23(2), 1-18.
- Chanthamaruk., S. (2018). Provision of experiences in psychomotor for early childhood unit 2. In *Provision of Experiences in Psychomotor Emotion-Mind and Social For Early Childhood Unit 1-7*. Sukhothai Thammathirat Open University Press.
- Charoenrom, W., Pomkai, N., Tapienthong, K. and Wongsing, N. (2021). *Situational trends and physical activity level of population regenerating guidelines*. <http://tpak.or.th/th.article/65>.
- Chinapong, S., Maphong, R., Promjun, T. and Amornsriwatanakul, A. (2021). Physical activity in Thai children and youth aged 0-22 years: A systematic review. *Journal of Health Systems Research*, 15(2), 232-233.
- Katewongsa, P., Choolert, P., Iamaem, W., Aunampai, A. and Saengsawang, A. (2020). *Physical activity at home*. Sahamitr Printing and Publishing.
- Khamput, T., Puangkrampun, M., Sangsamritpol, W., Thongbo, T., Seunglee, S. and Keryai, T. (2017). *Thailand recommendations on physical activity, non-sedentary lifestyles, and sleeping for young children (Age 0-5years)*. NC Concept.

- Kotchabhakdi, N. (2018). Early childhood care, development and education service in Thailand. In Sutthritpongsa, S., Roongpraiwan, R., Hansakunachai, T., Benjasuwantep, B., Fuangfu, A., Chuthapisith, J. & Rojmahamongkol, P. (Eds), *Developmental and behavioral 4<sup>th</sup> ed.* (pp.87-108). P.A. Living.
- Ministry of Education of Thailand. (2018). *Parenting guidelines for children 0-5 years old.* Prikwarn Graphic.
- National Action Plan on Promotion of Physical Activity Committee. (2018). *National action plan on promotion of physical activity 2018-2030.* NC Concept.
- Roongpraiwan, R. & Plabrukarn, R. (2018). Positive parenting. In Sutthritpongsa, S., Roongpraiwan, R., Hansakunachai, T., Benjasuwantep, B., Fuangfu, A., Chuthapisith, J. and Rojmahamongkol, P. (Eds), *Developmental and Behavioral 4<sup>th</sup> ed.* (pp.55-62). P.A. Living.
- Poonpat, J. (2018). *Health safety and psychomotor skill.* Institute of Academic Development.
- Sidhisamarn, S. & Dejagupta, J. (2020). Child development and learning problems in early childhood unit 14. In *Child Development and Learning in Early Childhood Unit 8-15.* Sukhothai Thammathirat Open University Press.
- Sriwongpanich, N. (2013). Developmental promotion. In Hansakunachai, T., Roongpraiwan, R., Sutthritpongsa, S. and Chonchaiya, W. (Eds.), *Developmental and Behavioral 3<sup>rd</sup> ed. Well Child Care* (pp.94-107). Developmental and Behavioral Pediatrics.
- Suddee, N. (2018). *Fundamental movement skills for young children. health and physical education, department of curriculum and instruction, Faculty of Education.* Chulalongkorn University.
- Thailand Physical Activity Knowledge Development Centre. (2020). *Physical activity at home.* Sahamitr Printing and Publishing.
- Widyastari, D.A., Saonuan, P., Pongpradit, K., Wongsingha, N., Choolers, P., Kesaro, S., Thangchan, W., Pongpaopattanakul, P., Phankasem, K., Musor, M., Autchaworaphong, P., Muensakda, P., Chairasit, K., Yousomboon, C., Mansing, W., Aunampai, A., Nilwatta, N., Lamyam, W., Rasri, N., Katewongsa, P. (2022). Results from the Thailand 2022 report card on physical activity for children and youth. *Journal of Exercise Science & Fitness*, 20(4), 276-282. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1728869X22000363?via%3Dihub>
- World Health Organization. (2010). *Global recommendations on physical activity for health.* World Health Organization.
- World Health Organization. (2022). *Physical activity.* World Health Organization.



# A Study Soft Skills of Graduates in the Faculty of Science, Mahasarakham University

Journal of Organizational Innovation & Culture  
ISSN: 2822-0862 (Online) ISSN: 2822-0854 (Print)  
<https://skjournal.msu.ac.th>

Received (18 October 2021): Revised (17 January 2022): Accepted (27 January 2022)

Ratchanoo Kanumarn

Faculty of Science, Mahasarakham University

Corresponding: Ratchanoo Kanumarn, email: [ratchanoo.k@msu.ac.th](mailto:ratchanoo.k@msu.ac.th)

## Citation

Kanumarn R. (2022). A Study Soft Skills of Graduates in the Faculty of Science, Mahasarakham University. *Journal of Organizational Innovation & Culture*, Mahasarakham University, 14(1), 23-34.

## Abstract

The objective of this research was to study the needs of entrepreneurs for soft skills needed for graduates in the Faculty of Science, Mahasarakham University, and to formulate guidelines for the activities development of the Faculty of Science to meet the needs of graduate users. There were 138 participants. The instrument of this study was a questionnaire. The data was analyzed using descriptive statistics including frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results revealed that the soft skills of graduates, that the entrepreneurs' sought were life and career skills. The average was at a high level ( $\bar{X} = 4.41$ ,  $SD = 0.67$ ). There were also necessary skills that graduate users needed, namely: 1) responsibility for career development, 2) flexibility, 3) adaptability, 4) leadership, 5) interpersonal and social skills, 6) knowledge-seeking in all aspects, 7) taking care of oneself, and 8) learning about culture. The guidelines for the activities developed for students in the Faculty of Science to meet the needs of entrepreneurs were life and career development skills, focusing on activities that allow students to have critical thinking, flexibility, self-responsibility, social responsibility, good leadership skills, self-confidence, and adaptability.

**Keywords:** Entrepreneur's need for necessary skills, Faculty of Science



## การศึกษาความต้องการทักษะที่จำเป็น (Soft skills) ของบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รัชฎ กานุมาร

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อ้างอิง

รัชฎ กานุมาร. (2565). การศึกษาความต้องการทักษะที่จำเป็น (Soft skills) ของบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วารสารนวัตกรรมและวัฒนธรรมองค์การ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ปีที่ 14(1), หน้า 23-34.

### บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการทักษะที่จำเป็น (Soft Skills) ของบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามและเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมของนิสิตคณะวิทยาศาสตร์ให้ตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการ ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ประกอบการ จำนวน 138 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย คือ แบบสอบถามการศึกษาความต้องการทักษะที่จำเป็นของบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่าผู้ประกอบการมีความต้องการทักษะที่จำเป็นของบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม คือ ทักษะชีวิตและอาชีพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.41$ , S.D. = 0.67) โดยมีทักษะที่จำเป็น ต้องการมากที่สุด ได้แก่ 1) รับผิดชอบหน้าที่ พัฒนาอาชีพ 2) มีความยืดหยุ่น 3) รู้จักปรับตัว ริเริ่มสิ่งใหม่ 4) ความเป็นผู้นำ 5) รู้จักเข้าสังคม 6) หมั่นหาความรู้รอบด้าน 7) ใส่ใจดูแลตัวเอง และ 8) เรียนรู้วัฒนธรรม และแนวทางพัฒนากิจกรรมของนิสิตคณะวิทยาศาสตร์ตามความต้องการของผู้ประกอบการ คือ พัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ โดยมุ่งเน้นไปที่กิจกรรมที่ให้นิสิตได้มีการคิดวิเคราะห์ รู้จักการรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความยืดหยุ่นต่อการทำงาน มีทักษะการเป็นผู้นำที่ดี รู้จักรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีความกล้าแสดงออกและรู้จักการปรับตัวเข้ากับสังคม

**คำสำคัญ:** ความต้องการทักษะที่จำเป็น, คณะวิทยาศาสตร์

### บทนำ

การทำงานในยุคปัจจุบัน นอกจากจะต้องมีความรู้ความสามารถเฉพาะทางแล้ว ยังต้องมี Soft Skills ต่างๆ ที่ส่งเสริมให้การทำงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างสรรค์อีกด้วย ซึ่งเป็นทักษะเสริมการทำงานที่ทุกคนต้องพัฒนาให้เกิดในตนเองอย่าง

ต่อเนื่องโดยเฉพาะผู้เรียนที่ต้องได้รับการพัฒนาตั้งแต่วัยเด็ก ทักษะที่จำเป็น จึงหมายถึง ทักษะด้านความคิด อารมณ์ ความรู้สึก และการสื่อสารที่จำเป็นต้องใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและเอื้อให้เกิดการสร้างสรรค์นวัตกรรม ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการพัฒนา Hard Skills หรือทักษะด้านวิชาชีพ Wongyai and

Pattaphol (2019). อีกทั้ง Panich (2015) ได้กล่าวถึงความสำคัญโดยสรุปไว้ว่า การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการเตรียมคนไปเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง พลิกผัน และคาดไม่ถึง คนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะที่สูงในการเรียนรู้และปรับตัว ครูเพื่อศิษย์ต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะของการเรียนรู้ด้วย และในขณะเดียวกันต้องมีทักษะในการทำหน้าที่ครูในศตวรรษที่ 21 ซึ่งไม่เหมือนการทำหน้าที่ครูในศตวรรษที่ 20 หรือ 19 Chanklin (2014) ได้กล่าวถึงความสำคัญโดยสรุปไว้ว่า การกำหนดความสำคัญและแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การจัดการศึกษาทุกระดับเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง จึงจำเป็นต้องบูรณาการทั้งด้านศาสตร์ต่างๆ และบูรณาการการเรียนในห้องเรียนและชีวิตจริง

ดังนั้น การศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยที่เมื่อสำเร็จการศึกษาไปจะต้องเข้าสู่การประกอบอาชีพ การทำงาน ซึ่งปัจจุบันแม้ว่าทักษะทางด้านวิชาชีพที่ต้องมีการประกอบอาชีพแล้ว ยังมีทักษะที่จำเป็น อื่นๆ ที่นายจ้างหรือผู้ประกอบการต้องการเป็นอย่างมากด้วย เพราะจะเป็นการมั่นใจได้ว่าจะสามารถทำงานได้สำเร็จ หรืออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดีในองค์กรนั้นได้

จากผลการสำรวจความพึงพอใจผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อคุณภาพของบัณฑิต ระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ รุ่นปีการศึกษา 2561-2562 สำหรับคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้ใช้บัณฑิตมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิต ดังนี้

1) ด้านวิชาการ ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ/คอมพิวเตอร์ ทักษะการวิเคราะห์ ข้อมูลสามารถประยุกต์ใช้ความรู้จากสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา มีความรู้ความสามารถที่หลากหลาย ความรู้ความสามารถในสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ทักษะการนำเสนองาน

2) ด้านบุคลิกภาพ ได้แก่ ความมั่นใจในตนเอง การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า การทำงานเป็นทีม พัฒนาด้านความกระตือรือร้น ใฝ่เรียนรู้ ขยันหมั่นเพียร พัฒนาทักษะภาวะความเป็นผู้นำ การทำงาน/การปรับตัวร่วมกับผู้อื่น มีความคิดเชิงสร้างสรรค์ กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การควบคุมทางอารมณ์/ความอดทน การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น

3) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ได้แก่ ความตรงต่อเวลา ความอ่อนน้อมถ่อมตน การมีจิตอาสา จิตสาธารณะ เสียสละเพื่อส่วนรวม

4) ด้านการสื่อสารและภาษา ได้แก่ ทักษะด้านการสื่อสาร/การติดต่องาน ประสานงาน ทักษะการสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาอาเซียน

ฝ่ายพัฒนานิสิตจึงมีความสนใจที่จะจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการพัฒนานิสิตที่ตรงกับความ ต้องการและข้อเสนอแนะจากผู้ใช้บัณฑิต อีกทั้งยังเป็นเป้าหมายของการพัฒนาคณะวิทยาศาสตร์ด้วย และเนื่องจากสภาพปัจจุบันนิสิตคณะวิทยาศาสตร์ ยังต้องได้รับการพัฒนา ฝึกฝน ให้เป็นผู้ที่มีทักษะที่จำเป็นมากขึ้น เพราะเป็นสิ่งที่จำเป็นในการใช้ชีวิตอยู่ในรั้วมหาวิทยาลัยและในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต โดยฝ่ายพัฒนานิสิต มีแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมประจำปีงบประมาณ 2564 เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นของนิสิต ได้แก่ โครงการพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำนิสิตคณะวิทยาศาสตร์ (ทักษะ

ทางด้านอารมณ์ สังคม การสื่อสารกับคนอื่น การทำงานเป็นทีม การเป็นผู้นำ การแก้ปัญหาแบบคิดวิเคราะห์) โครงการพัฒนาบุคลิกภาพนิสิตคณะวิทยาศาสตร์ โครงการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนิสิตคณะวิทยาศาสตร์ ดังนั้น เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นของนิสิตปัจจุบันให้ตรงกับความต้องการของนายจ้างหรือผู้ประกอบการในยุคปัจจุบันมากที่สุด และจากข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกรับบัณฑิตเข้าทำงานและความต้องการต่อทักษะที่จำเป็นของผู้ประกอบการมีทักษะที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
2. ทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี
3. ทักษะชีวิตและอาชีพ

คณะวิทยาศาสตร์มีการจัดโครงการ/กิจกรรม ให้กับนิสิตในแต่ในปีการศึกษา เช่น โครงการเตรียมความพร้อมสู่โลกอาชีพ เพื่อให้ นิสิตได้เตรียมความพร้อมก่อนออกสู่การทำงานในอนาคต โครงการผู้ประกอบการพบนิสิต เพื่อให้ นิสิตได้มีความรู้ เทคนิคการสมัครงาน การสอบสัมภาษณ์งาน รวมไปถึงการใช้ชีวิตในการทำงาน โครงการพัฒนาบุคลิกภาพนิสิต เพื่อให้ นิสิตได้ฝึกทักษะทางด้าน การเดิน การนั่ง การพูด และการวางตัวให้เหมาะสมในแต่ละช่วงเวลา เป็นต้น Mahasarakham University (2020).

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าทักษะใดที่นิสิตคณะวิทยาศาสตร์ ควรที่จะต้องพัฒนามากที่สุด และนิสิตจะต้องได้รับการพัฒนาตรงตามความต้องการตามสภาพความเป็นจริงที่ผู้ประกอบการต้องการในยุคปัจจุบัน ซึ่งจะส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบุคคลเข้าทำงานกับหน่วยงานของผู้ประกอบการ ส่งผลให้บัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ เป็นที่ต้องการของนายจ้างหรือผู้ประกอบการต่อไป

## วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการทักษะที่จำเป็นของบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

## วิธีการศึกษา

การวิจัยเรื่อง ความต้องการทักษะที่จำเป็นของบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ประกอบการ จำนวน 138 คน โดยผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง จากหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนที่บัณฑิตเข้าทำงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการทักษะที่จำเป็น ของบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งผ่านการหาคุณภาพความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องแยกตามรายชื่อ ดังนี้

1. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ค่าดัชนีเท่ากับ 0.96 - 1.00
2. ทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ค่าดัชนีเท่ากับ 0.59 - 0.67
3. ทักษะชีวิตและอาชีพ ค่าดัชนีเท่ากับ 0.85 - 1.00

เพื่อพิจารณาประเมินความความต้องการทักษะที่จำเป็นของบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่งงาน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการ  
ทักษะที่จำเป็นของบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์  
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประกอบด้วย

1. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
2. ทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี
3. ทักษะชีวิตและอาชีพ

โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณ  
ค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย  
และน้อยที่สุด ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง ความคิดเห็น  
เกี่ยวกับความต้องการทักษะที่จำเป็นมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง ความคิดเห็น  
เกี่ยวกับความต้องการทักษะที่จำเป็นมาก

3 คะแนน หมายถึง ความคิดเห็น  
เกี่ยวกับความต้องการทักษะที่จำเป็นปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง ความคิดเห็น  
เกี่ยวกับความต้องการทักษะที่จำเป็นน้อย

1 คะแนน หมายถึง ความคิดเห็น  
เกี่ยวกับความต้องการทักษะที่จำเป็นน้อยที่สุด

และวัดระดับความคิดเห็น ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ความ  
ต้องการจำเป็นมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ความ  
ต้องการจำเป็นมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ความ  
ต้องการจำเป็นปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ความ  
ต้องการจำเป็นน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ความ  
ต้องการจำเป็นน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อให้ผู้ตอบ  
แบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความ  
ต้องการของผู้ประกอบการต่อทักษะที่จำเป็น  
ของบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย  
มหาสารคาม

2. การวิเคราะห์ข้อมูล เก็บรวบรวมจาก  
แบบสอบถาม ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรม  
สถิติสำเร็จรูป ได้แก่ ความถี่ (Frequency)  
ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วน  
เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อ  
วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของ  
ผู้ประกอบการต่อทักษะที่จำเป็นของบัณฑิต  
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

## ผลการศึกษา

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุป  
ผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลผู้ประกอบการที่ตอบ  
แบบสอบถาม จากตำแหน่งงาน มีดังนี้ ตำแหน่ง  
หัวหน้างาน จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 38.4  
ตำแหน่งผู้บังคับบัญชา จำนวน 42 คน คิดเป็น  
ร้อยละ 30.4 ตำแหน่งงานบุคคล จำนวน 31 คน  
คิดเป็นร้อยละ 22.5 ตำแหน่งพี่เลี้ยง จำนวน 7  
คน คิดเป็นร้อยละ 5.1 ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรการ  
จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 และตำแหน่ง  
ผู้อำนวยการ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4

**Table 1** Information of respondents classified by job position

Job Position	No. of Respondents	Percentage
Manager	53	38.4
Head of department	42	30.4
Human resource	31	22.5
mentor	7	5.1
administrative officer	3	2.2
Director	2	1.4
<b>Total</b>	<b>138</b>	<b>100.0</b>

จะเห็นว่าตำแหน่งงาน อันดับแรกที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ หัวหน้างานรองลงมาคือผู้บังคับบัญชา เนื่องจากหัวหน้างานหรือ Supervisor มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานในองค์กร เพราะบุคลากรที่ทำหน้าที่ในตำแหน่งนี้จะต้องทำหน้าที่สื่อสารโดยการรับนโยบายจากผู้บริหารและนำมาไปสื่อสารหรือประสานร่วมงานกับพนักงานระดับปฏิบัติการเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร เนื่องจากผู้บริหารระดับสูงไม่สามารถที่จะมา

ควบคุมการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการได้ทั้งหมดจึงจำเป็นต้องฝากความคาดหวังไว้กับ Supervisor ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น หัวหน้างาน

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อความต้องการทักษะที่จำเป็นของบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2562 ในภาพรวมดังนี้

**Table 2** Requirements for necessary skills of graduates, faculty of science, Mahasarakham University

No.	Requirements for essential skills (Soft Skills)	$\bar{X}$	S.D.	level
1	Creative thinking	4.40	0.88	high
2	Problem solving	4.35	0.72	high
3	Thoughtfulness	4.23	0.89	high
4	Innovative thinking	4.10	0.79	high
<b>Total</b>		<b>4.27</b>	<b>0.82</b>	<b>High</b>

จะเห็นว่าความต้องการทักษะที่จำเป็นของบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.31$ , S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับ

ความคิดเห็นอันดับที่ 1 คือ ทักษะชีวิตและอาชีพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.41$ , S.D. = 0.67) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

- 1) รับผิดชอบหน้าที่ พัฒนาอาชีพ ( $\bar{X} = 4.60$ , S.D. = 0.83)
- 2) มีความยืดหยุ่น ( $\bar{X} = 4.55$ , S.D. = 0.68)
- 3) รู้จักปรับตัว ริเริ่มสิ่งใหม่ ( $\bar{X} = 4.48$ , S.D. = 0.69)
- 4) ความเป็นผู้นำ ( $\bar{X} = 4.47$ , S.D. = 0.56)
- 5) รู้จักเข้าสังคม ( $\bar{X} = 4.38$ , S.D. = 0.59)
- 6) หมั่นหาความรู้รอบด้าน ( $\bar{X} = 4.34$ , S.D. = 0.81)
- 7) ใส่ใจดูแลตัวเอง ( $\bar{X} = 4.30$ , S.D. = 0.68)
- 8) เรียนรู้วัฒนธรรม ( $\bar{X} = 4.19$ , S.D. = 0.50)

อาจเป็นเพราะการทำงานในสายอาชีพต่างๆ ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย มีความยืดหยุ่นในการทำงาน รู้จักการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมภายในหน่วยงาน หรือองค์กรต่างๆ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์งานที่ได้รับมอบหมาย และสิ่งที่สำคัญในการปฏิบัติงานคือต้องมีความเป็นผู้นำสามารถรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของงานได้ นี่จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ประกอบการหรือนายจ้างมีความต้องการมากที่สุด

**Table 3** Requirements for necessary skills of graduates, Faculty of Science, Mahasarakham University

No.	Requirement of students' essential skills (Soft Skills)	$\bar{X}$	S.D.	level
1	Learning and Innovation Skills	4.27	0.82	high
2	Information skills, media, technology	4.25	0.70	high
3	Life and career skills	4.41	0.67	high
<b>Total</b>		<b>4.31</b>	<b>0.73</b>	<b>high</b>

อันดับที่ 2 ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.27$ , S.D. = 0.82) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

- 1) การคิดสร้างสรรค์ ( $\bar{X} = 4.40$ , S.D. = 0.88)
- 2) แก้ไขปัญหาเป็น ( $\bar{X} = 4.35$ , S.D. = 0.72)
- 3) มีวิจรรย์ญาณ ( $\bar{X} = 4.23$ , S.D. = 0.89)

- 4) ใส่ใจนวัตกรรม ( $\bar{X} = 4.10$ , S.D. = 0.79)

อาจเป็นเพราะ ในการปฏิบัติงานหน่วยงาน หรือองค์กรต่างๆ นั้นนอกจากจะมีความรับผิดชอบต่อในงานของตนเองแล้วยังต้องมีความคิดสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนางานที่ได้รับมอบหมายให้มีความแตกต่าง นำไปสู่ความเป็นเลิศต้องใส่ใจในงานที่ได้รับมอบหมาย รวมไปถึงเมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับงานที่ตนเองได้รับผิดชอบก็ต้องสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าของงานได้

**Table 4** Requirements for necessary skills of graduates, Faculty of Science, Mahasarakham University

No.	Requirements for essential skills (Soft Skills)	$\bar{X}$	S.D.	Level
1	Responsible for career development	4.60	0.83	Very High
2	Flexibility	4.55	0.68	Very High
3	Adaptive learn new things	4.48	0.69	High
4	Leadership	4.47	0.56	High
5	Social person	4.38	0.59	High
6	Seek for new knowledge	4.34	0.81	High
7	Self care	4.30	0.68	High
8	Culture learning	4.19	0.50	High
<b>Total</b>		<b>4.41</b>	<b>0.67</b>	<b>High</b>

อันดับที่ 3 ทักษะสารสนเทศ สื่อเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.25$ , S.D. = 0.70) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1) อัปเดตข้อมูลข่าวสาร ( $\bar{X} = 4.25$ , S.D. = 0.70)

2) ฉลาดสื่อสาร ( $\bar{X} = 4.25$ , S.D. = 0.70)

3) รอบรู้เทคโนโลยีสารสนเทศ ( $\bar{X} = 4.25$ , S.D. = 0.70)

4) รู้เท่าทันสื่อ ( $\bar{X} = 4.25$ , S.D. = 0.70)

**Table 5** Requirements for necessary skills of graduates, Faculty of Science, Mahasarakham University

No.	Requirements for necessary skills (Soft Skills)	$\bar{X}$	S.D.	level
1	Update all information	4.35	0.79	High
2	Smart communication	4.35	0.64	High
3	Information of technology	4.25	0.46	High
4	media literate	4.08	0.89	High
<b>Total</b>		<b>4.25</b>	<b>0.70</b>	<b>High</b>

อาจเป็นเพราะปัจจุบันสื่อเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าและทันสมัยมากขึ้น บางหน่วยงานต้องใช้เทคโนโลยีในการเข้าช่วยปฏิบัติงาน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งต่างๆ ต้องรู้จักการเรียนรู้

ในเทคโนโลยีให้มากขึ้น รู้จักศึกษาค้นคว้าข่าวสารใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา และสามารถสื่อสารให้กับผู้อื่นเข้าใจอย่างถูกต้อง เหมาะสม

นอกจากนี้ ผู้ประกอบการยังให้ข้อเสนอแนะกับบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2562 ดังนี้

- 1) อยากให้บัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์มีความกระตือรือร้นมากยิ่งขึ้น (ความถี่ = 16)
- 2) เพิ่มความอดทนในการปฏิบัติงาน (ความถี่ = 11)
- 3) มีจิตสาธารณะ (ความถี่ = 10)
- 4) ความกล้าแสดงออกและมีหัวใจในการบริการ (ความถี่ = 7)
- 5) ทักษะด้านภาษา (ความถี่ = 5)

จะเห็นว่าข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ประกอบการในหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ยังมุ่งเน้นไปที่ตัวบัณฑิตในทักษะต่างๆ ที่มีความแตกต่างกันออกไป โดยทักษะที่ผู้ประกอบการเสนอแนะนี้ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับตัวของบัณฑิตว่ามีทักษะที่ถนัดและแสดงออกมาในด้านไหนในการทำงาน ทั้งนี้คณะวิทยาศาสตร์ต้องมีการฝึกที่สอดคล้องกับทักษะที่ต่างกันออกไป ในกิจกรรมให้มากขึ้น เพื่อให้บัณฑิตได้ฝึกฝนตนเอง ในกิจกรรมนอกหลักสูตรที่เพิ่มเติมจากการเรียน จะทำให้บัณฑิตมีทักษะตามที่ผู้ใช้บัณฑิตต้องการเพิ่มมากขึ้น

### สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

ความต้องการทักษะที่จำเป็นของบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม คือ ทักษะชีวิตและอาชีพ โดยมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้ประกอบการคณะวิทยาศาสตร์ต้องการมากที่สุด ดังนี้

- 1) รับผิดชอบหน้าที่ พัฒนาอาชีพ อาจเป็นเพราะการปฏิบัติงานในหน่วยงาน ต้องมีความรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นอันดับแรก มีการพัฒนาทักษะของตัวเองอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ Kaokulbutsakul (2006) พบว่า

นายจ้างหรือผู้ประกอบการมีความพึงพอใจในระดับมากในด้านการรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ และทักษะวิชาชีพ ด้านความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน

- 2) มีความยืดหยุ่น อาจเป็นเพราะเวลาการทำงาน จะต้องมีความยืดหยุ่นให้กับงาน เพื่อให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับ Kaokulbutsakul, (2006). พบว่าผู้ประกอบการหรือนายจ้าง ต้องการทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ เป็นอันดับที่ 3 โดยมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับ มีความยืดหยุ่นต่อเวลาลดเวลาที่ให้กับองค์กรหรือหน่วยงาน

3) รู้จักปรับตัว ริเริ่มสิ่งใหม่ อาจเป็นเพราะการที่เรา รู้จักปรับตัวให้เข้ากับองค์กร จะทำให้การทำงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย รวมไปถึงมีความคิดสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาต่อยอดงานที่ได้รับมอบหมายให้มีความทันสมัยมากขึ้น สอดคล้องกับ Worawan Jongsaksawat *et al.* (2006). พบว่า ผู้ประกอบการหรือผู้บังคับบัญชา มีความต้องการด้านการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบ เฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก พัฒนาการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของงาน

- 4) ความเป็นผู้นำ อาจเป็นเพราะการทำงานต้องมีความมุ่งมั่น ต้องมีพลังในการทำงาน มุ่งมั่นสู่เป้าหมาย เพื่อขับเคลื่อนหน่วยงานให้กระตือรือร้นไปพร้อมๆ กัน ผู้นำที่ดีต้องเป็นนักสื่อสารที่ดีด้วย สื่อสารได้ตรงประเด็น แม่นยำ ไม่อ้อมค้อม ไม่ว่าจะเป็นการชมเชย วิจารณ์เชิงสร้างสรรค์ การบอกเป้าหมายและสิ่งที่ควรทำอย่างชัดเจน และควรสื่อสารอย่างพอเหมาะพอดี มีการลำดับความสำคัญอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ Prasertsong and Areerat (2015). พบว่า ทักษะการเป็นผู้นำ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นความต้องการของผู้ประกอบการมากที่สุด



5) รู้จักเข้าสังคม อาจเป็นเพราะสังคมมีความแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรม ความเชื่อ และทัศนคติของกลุ่มสังคม โดยแสดงออกผ่านคำพูด สีหน้า ท่าทาง เราจะต้องตั้งรับและปรับตัวให้เข้ากับสังคมนั้นๆ ได้ สอดคล้องกับ Jongsaksawat *et al.* (2006). พบว่า ความพึงพอใจของผู้ประกอบการ/ผู้บังคับบัญชา ที่มีต่อบัณฑิตเป็นอันดับที่ 2 คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ คือการทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา

6) หมั่นหาความรู้รอบด้าน อาจเป็นเพราะหน่วยงานอาจจะมอบหมายงานอื่นๆ ให้เราได้รับผิดชอบ ซึ่งเราจะต้องมีความรู้รอบด้านเพื่อพัฒนางานที่ได้รับมอบหมาย ดังนั้นเราจึงต้องหมั่นศึกษาหาความรู้รอบด้านอยู่เสมอ สอดคล้องกับ Chotikeratiwet and Areerat (2017). พบว่า ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการจัดการข้อมูลมีความพึงพอใจเป็นอันดับที่ 2 คือ การศึกษาหาความรู้รอบด้านอยู่ตลอดเวลา

7) ใส่ใจดูแลตัวเอง อาจเป็นเพราะสุขภาพร่างกายของเรา ต้องมีความพร้อมเสมอในการทำงาน ถ้าเรามีร่างกายที่แข็งแรง มีความพร้อมในการทำงาน ก็จะทำให้เราทำงานได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับ Tungsawat (2011). พบว่า ความต้องการของผู้ประกอบการ อันดับที่ 2 คือ ด้านการควบคุมตนเอง ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อให้มีความพร้อมต่อการทำงาน

8) เรียนรู้วัฒนธรรม อาจเป็นเพราะในบางหน่วยงาน จะมีวัฒนธรรมการเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน เมื่อเราเข้าไปทำงานแล้ว เราจึงต้องเรียนรู้วัฒนธรรมนั้นๆ และเปิดใจเรียนรู้ตามไปด้วย สอดคล้องกับ Chaiyadej *et al.* (2015) พบว่า ด้านทัศนคติ เกิดการพัฒนา 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความฉลาดทางอารมณ์ มีการจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้ดี และความกระตือรือร้นในการเรียนรู้วัฒนธรรมในองค์กร

นอกจากนั้นยังพบว่าผู้ประกอบการมีข้อเสนอแนะให้บัณฑิตมีความอดทนในการทำงานเพิ่มมากขึ้น ให้มีความกระตือรือร้นมากขึ้น มีจิตสาธารณะ รู้จักการวางแผนในการทำงาน กล้าแสดงออกและมีหัวใจรักการบริการ พร้อมทั้งทักษะทางด้านภาษา เป็นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ จะทำให้บัณฑิตปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของหน่วยงานหรือองค์กรได้ง่ายยิ่งขึ้น และสามารถทำงานได้อย่างมีความสุขร่วมกับเพื่อนร่วมงาน สามารถปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน เมื่อมีทักษะต่างๆ เป็นที่ยอมรับแล้วอาจได้รับการเลื่อนตำแหน่งได้ในอนาคต

จากที่ได้กล่าวมา พบว่าทักษะชีวิตและอาชีพ เป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการมีความต้องการมากที่สุด สำหรับบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งคณะควรมีการเพิ่มทักษะชีวิตและอาชีพ ของนิสิตปัจจุบันให้มากขึ้น เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการในองค์กร หรือหน่วยงานต่างๆ ในอนาคต

จากการศึกษาพบว่า แนวทางพัฒนากิจกรรมของนิสิตคณะวิทยาศาสตร์ให้ตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการ คือ พัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ โดยมุ่งเน้นไปที่กิจกรรมที่ให้นิสิตได้มีความรับผิดชอบหน้าที่ การพัฒนาอาชีพ มีความยืดหยุ่นต่อการทำงาน รวมไปถึงทักษะการเป็นผู้นำที่ดี รู้จักรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีความกล้าแสดงออกและรู้จักการปรับตัวเข้ากับสังคม

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

ผลการศึกษาเรื่อง ความต้องการทักษะที่จำเป็นของบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ทักษะชีวิตและอาชีพ เป็นทักษะที่ผู้ประกอบการหรือหน่วยงานมีความ

ต้องการมากที่สุด ทำให้ผู้วิจัย สามารถสรุป ข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

1.1 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรเพิ่มการพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เพราะเป็นทักษะที่ผู้ประกอบการมีความต้องการมากที่สุด โดยมุ่งเน้นไปที่การจัดกิจกรรมที่พัฒนาทักษะตามผู้ประกอบการต้องการ ได้แก่ มีความยืดหยุ่น รู้จักปรับตัว ริเริ่มสิ่งใหม่ ใส่ใจดูแลตัวเอง รู้จักเข้าสังคม เรียนรู้นวัตกรรม มีความเป็นผู้นำ รับผิดชอบต่อหน้าที่ พัฒนาอาชีพ และหมั่นหาความรู้รอบด้าน

1.2 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรมีเวทีให้นิสิตปัจจุบันได้มีการแสดงแลกเปลี่ยนความรู้ หรือเวทีการแข่งขันทักษะต่างๆ เพิ่มมากขึ้น เพราะผลวิจัย อันดับที่ 4 พบว่า มีความเป็นผู้นำ เพื่อให้ นิสิตปัจจุบันได้มีทักษะความเป็นผู้นำ มีความกล้าแสดงออกมากขึ้น

1.3 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรให้นิสิตได้ออกศึกษาดูงานจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้ นิสิตได้เห็นบรรยากาศภายนอกมหาวิทยาลัย และเรียนรู้ทักษะการใช้ชีวิตในอนาคตได้ เนื่องจากทักษะที่ผู้ประกอบการมีความต้องการมากที่สุดคือ ทักษะชีวิตและอาชีพ

## 2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

จากการศึกษางานวิจัยพบว่า เป็นการศึกษาค้นคว้าความต้องการทักษะที่จำเป็นของบัณฑิต โดยภาพรวม และเป็นปีแรกในการศึกษา จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 ควรศึกษาทักษะที่ผู้ประกอบการต้องการ โดยแยกออกเป็นองค์กรของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้ นิสิตปัจจุบันได้ทราบทักษะที่ผู้ประกอบการต้องการ

2.2 ควรศึกษาความต้องการของผู้ประกอบการต่อทักษะที่จำเป็นของบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในปีต่อไป เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของผู้ประกอบการในแต่ละปี

## กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุนอุดหนุนการวิจัย คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่สนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยในครั้งนี้ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อุกฤษดิ์ เจริญอินทร์ และ นายอนันษา ทองเหลา ที่ปรึกษาในการทำวิจัย รวมถึงผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนช่วยให้งานวิจัยสำเร็จ ลุล่วงด้วยดี

## References

- Chaiyadej, W., Wachirapanang, K. & Suwanthet, S. (2015). *The development of knowledge, skills and attitudes through active learning*. Faculty of Arts university of technology King Mongkut Thonburi Bangkok.
- Chanklin, N. (2014). *A study of quality management problems in developing learner skills in the 21<sup>st</sup> century at Ban Noen Maprang School, Phitsanulok Educational Service Area Office, Region 2*. Phibunsongkhram Rajabhat University.
- Chotikeratiwet, C. & Areerat, W. (2017). Necessary requirements for soft skills development for teachers' learning management in educational institutions under the Office of Secondary Education Service Area 25. *Khon Kaen University Research Journal (Graduate Studies)*, 5(1).

- Jongsaksawat, W., Wanutha, W., Thammachot, P. & Wisuthiphath, S. (2006). *Satisfaction of entrepreneurs towards graduates of the Faculty of Science and Technology, Phetchaburi Rajabhat Institute Wittayalongkorn Under the Royal Patronage of His Majesty the King, Academic Year 2000-2001*. Valaya Alongkorn Rajabhat University.
- Kaokulbutsakul, A. (2006). *Satisfaction of employers and entrepreneurs towards graduates, Phetchabun Rajabhat University Graduating year 2003 - 2004*. Office of Resource and Information Technology Phetchabun Rajabhat University.
- Maharakham University. (2020). *Graduate user satisfaction report on graduate quality on bachelor's, master's and doctoral degrees according to the National Higher Education Qualifications Standards Framework Academic Year 2018 -2019*. Maharakham University.
- Prasertsong, W & Areerat, W. (2015). Leadership skills in SOFT SKILLS of school administrators under the Office of Secondary Education Service Area 25 Faculty of Education, Khon Kaen University. *Khon Kaen University Educational Journal*, 38(2).
- Panich, W. (2015). Methods for creating learning for students in the 21<sup>st</sup> century. *Journal of Learning Inspector*, 1(2).
- Tungsawat, S. (2011). *A study of entrepreneurial needs for graduate studies, faculty of graduate administration*. Rajamangala University of Technology Isan, Nakhon Ratchasima.
- Wongyai, W. & Pattaphol, M. (2019). *Taking lessons for change*. Srinakharinwirot University.



**Knowledge and Understanding about Government  
Procurement and Supplies Management Act B.E. 2560  
and Efficiency of Supplies Management of Staff:  
A case study of the Division of Building and Ground  
of Mahasarakham University**

Journal of Organizational Innovation & Culture  
ISSN: 2822-0862 (Online) ISSN: 2822-0854 (Print)  
<https://skjournal.msu.ac.th>

Received (18 August 2021): Revised (14 March 2022): Accepted (26 April 2022)

Saranphat Chinsongkhar

Supply Analyst Division of Building and Ground, Mahasarakham University  
Corresponding: Saranphat Chinsongkhar, email: [Saranphat.c@msu.ac.th](mailto:Saranphat.c@msu.ac.th)

**Citation**

Chinsongkhar, S. (2023). Knowledge and understanding about government procurement and supplies management act B.E. 2560 and efficiency of supplies management of staff: A case study of the division of building and ground of Mahasarakham University. *Journal of Organizational Innovation & Culture*, Mahasarakham University, 14(1), 35-48.

**Abstract**

The objectives of this research are. - 1) to study the problems in the operation of procurement and supplies management; 2) to compare the knowledge and understanding about the Government Procurement and Supplies Management Act B.E. 2560 and 3) to compare efficiency of supplies management in the Division of Building and Ground of Mahasarakham University.

The samples used in the research included high-level, middle-level, entry-level executives, procurement workers and 266 other people. The instrument used in this research was a questionnaire. The statistics used to analyze the data were mean and standard deviation, and Pearson's correlation analysis. The results showed that the level of knowledge and understanding of the Government Procurement and Supplies Management Act B.E. 2560 was low in all 5 aspects, while the level of Efficiency of Supplies Management of Staff was at a moderate level. A comparison of cognitive levels of The Government Procurement and Supplies Management Act B.E. 2560 was found to be at a low level. The Efficiency of Supplies Management Advantage was found to be moderate and the results of a study of cognitive relationships the Government Procurement and Supplies Management Act B.E. 2560 and the efficiency of Supplies management. The Efficiency of Supplies Management Advantage was found to be statistically significantly correlated at 0.01 with a correlation coefficient (r) equal to - 0.615, This indicates that the two variables had a high level of negative inverse correlation.

**Keywords:** knowledge and understandg, Eefficienclies suppementmanagement

## ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของบุคลากร: กรณีศึกษา กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ศรัณย์ภัทร์ ชินสงคราม

นักวิชาการพัสดุ กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อ้างอิง

ศรัณย์ภัทร์ ชินสงคราม. (2566). ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของบุคลากร: กรณีศึกษา กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. *วารสารนวัตกรรมและวัฒนธรรมองค์การ*, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ปีที่ 14(1), หน้า 35-48.

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2) เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ผู้บริหารระดับสูง ระดับกลาง ระดับต้น ผู้ปฏิบัติงานพัสดุ และผู้เกี่ยวข้องกับงานพัสดุของกองอาคารสถานที่ จำนวน 266 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่าระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 อยู่ในระดับน้อย และเมื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้านพบว่ามี ความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้านพบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุ มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ( $r$ ) เท่ากับ - 0.615 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์แบบผกผันในทางลบที่ระดับสูง

คำสำคัญ: ความรู้ความเข้าใจ, ประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุ

## บทนำ

การบริหารองค์กรนั้นนับว่าเป็นงานที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ปัจจัยทางการบริหารที่สำคัญ ได้แก่ คน (man) เงิน (money) พัสตุ(material) การบริหารจัดการ (management) ประกอบกันตามกระบวนการบริหารให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (Kasemsin, 1980) เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่า “พัสตุ” เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารงานนอกเหนือจากปัจจัยทางการบริหารอย่างอื่น จะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการงานด้านต่างๆ ในองค์กร จำเป็นต้องใช้พัสตุเป็นปัจจัยสนับสนุนให้สามารถปฏิบัติงานได้โดยสะดวกช่วยให้กระบวนการดำเนินงานมีความรวดเร็ว ประหยัดรวมทั้งสนับสนุนแผนงานโครงการต่างๆ ขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ความพร้อมด้านพัสตุจะทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานตามแผนงาน และการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ได้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ หากองค์กรใดขาดหลักการบริหาร จัดการพัสตุที่ดีแล้ว การทำงานย่อมจะเกิดความ ข้ำซ้อนสิ้นเปลืองและจะส่งผลกระทบต่อ กระบวนการปฏิบัติงานด้านอื่นๆ จึงจำเป็นต้องมีการบริหารงานพัสตุที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล รัฐบาลได้ให้ความสำคัญโดยวางระเบียบเป็นแนวเดียวกันทั่วประเทศ เรียกว่า “พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสตุภาครัฐ พ.ศ.2560” การประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้คือเพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสตุภาครัฐมีกรอบการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกันโดยการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานกลางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งนำไปใช้เป็นหลักปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนให้มากที่สุดเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างที่คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการใช้งานเป็นสำคัญซึ่งจะก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงินมีการวางแผน

การดำเนินงานและมีการประเมินผลการปฏิบัติงานซึ่งจะทำให้การจัดซื้อจัดจ้างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีการส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งเพื่อป้องกันปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐประกอบกับมาตรการอื่นๆ เช่น การจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งจะทำให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (Association of Procurement Managers of Thailand, 2017) ในมาตรา 8 กำหนดว่า ในการจัดซื้อจัดจ้างให้ส่วนราชการดำเนินการโดยเปิดเผยและเที่ยงธรรมโดยพิจารณาถึงประโยชน์และผลเสียทางสังคมและประโยชน์ในระยะยาวของส่วนราชการที่จะได้รับประกอบกันเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงิน (Value for Money) ความโปร่งใส (Transparency) ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) และความรับผิดชอบต่อผลสำเร็จของงานสามารถตรวจสอบได้ (Accountability) โดยเฉพาะกระบวนการบริหารพัสตุภาครัฐของประเทศไทยรัฐได้ให้ความสำคัญในการจัดหาพัสตุภาครัฐเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการกำกับดูแลให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม และการรักษาประโยชน์จากเงินและทรัพย์สินของแผ่นดินซึ่งมีการใช้จ่ายในด้านพัสตุจำนวนมากทุกปี ดังนั้น จึงมีข้อกำหนดในกฎหมายอีกหลายฉบับที่ผู้เกี่ยวข้องกับการพัสตุจะต้องนำไปใช้เป็นแนวคิดในการบริหารงาน

มหาวิทยาลัยมหาสารคามเป็นสถาบันอุดมศึกษาสังกัด สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารงานพัสตุภายในมหาวิทยาลัย โดยกำหนดให้ทุกหน่วยงานดำเนินงานภายใต้กฎระเบียบและแนวทางปฏิบัติของทางราชการอย่างเคร่งครัด

เพราะงานพัสดุเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการสนับสนุนส่งเสริมเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเป็นพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยฯ (Division of Building Grounds, Mahasarakham University, 2020) และการดำเนินการด้านอื่นๆ เป็นไปได้ด้วยดีให้สามารถดำเนินงานได้ด้วยความสะดวก รวดเร็ว สนับสนุนแผนงานและโครงการต่างๆ ความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายขององค์กร ดังนั้นการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษา จึงหมายถึงการบริการอย่างหนึ่งที่สนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงานให้เป็นไปได้ด้วยดี การบริหารงานพัสดุที่ดีจะช่วยให้การระบบบริหารจัดการองค์การสะดวกขึ้น เหมาะสมและประหยัด ตามกระบวนการบริหารงานพัสดุ 6 ขั้นตอน จึงมีความสัมพันธ์กันและจะต้องปฏิบัติต่อเนื่องกัน คือ การวางแผนหรือการกำหนดความต้องการ การจัดหา การแจกจ่าย การควบคุม การบำรุงรักษา และการจำหน่ายพัสดุ โดยทุกขั้นตอนจำเป็นต้องอาศัยผู้ปฏิบัติงานที่มีความละเอียด รอบคอบ และเชี่ยวชาญในระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้พัสดุที่มีคุณภาพดี มีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามคุณลักษณะ มีราคาเหมาะสม ไว้เพื่อใช้ในการปฏิบัติราชการและเพื่อให้การใช้พัสดุดังกล่าวเกิดประโยชน์สูงสุด ตรงตามวัตถุประสงค์การใช้งานจำเป็นจะต้องมีการวางระบบในการควบคุมเก็บรักษาการซ่อมบำรุง การแจกจ่ายการใช้งานและการจำหน่ายพัสดุให้เหมาะสมสอดคล้องกัน อีกทั้งให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ แต่ในทางกลับกันงานพัสดุก็นับเป็นงานที่มีความเสี่ยงในเรื่องการเกิดข้อผิดพลาด เนื่องจากเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ระเบียบ ที่มีการปรับปรุงเพิ่มเติมตลอดเวลาและมีกระบวนการดำเนินงานหลายขั้นตอน เจ้าหน้าที่พัสดุและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดไว้

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่พัสดุของหน่วยงานกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 และประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของบุคลากรกรณีศึกษาของกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 และประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของบุคลากรรวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 และประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของบุคลากรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานลดความเสี่ยงในการปฏิบัติงานที่หากผิดพลาด ซึ่งมีบทลงโทษทางกฎหมายและสุ่มเสี่ยงจากการตรวจสอบของหน่วยงานภายนอก เป็นแนวทางการพัฒนางานด้านการบริหารจัดการพัสดุในอนาคตของกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งควรให้ความสำคัญกับผู้ปฏิบัติงานด้านการพัสดุโดยการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรมีความพร้อมในการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานพัสดุทั้ง 5 ขั้นตอน ให้เกิดผลดีมีความคุ้มค่าจากการใช้งบประมาณเกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพิจารณาของผู้บริหารในการพัฒนาการบริหารงานพัสดุของกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ของบุคลากรกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพ การบริหารงานพัสดุของกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อ จัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของ กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

### ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิง ปริมาณ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการ บริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 และประสิทธิภาพ การบริหารงานพัสดุของบุคลากรกองอาคารสถานที่ ที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยมีขอบเขตดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยในครั้งนี้ ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ความเข้าใจพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และ ประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุ โดยมีลักษณะ ในด้านต่างๆ

1.1 ความรู้ความเข้าใจพระราชบัญญัติ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ตามพระราชกำหนดเกี่ยวกับการจัดซื้อจัด จ้างและการบริหารพัสดุ จำนวน 5 ด้าน คือ 1.ด้าน การจัดทำแผน 2.ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง 3.ด้านการ ทำสัญญาและการบริการสัญญา 4.ด้านการตรวจ รับพัสดุและการบริหารพัสดุ 5.ด้านการอุทธรณ์ และบทกำหนดโทษ

1.2 ประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุ ตามการบริหารพัสดุขององค์กร ตามกรอบแนวคิด ของ Thongchan (1996) มีขอบเขตการปฏิบัติงาน 6 ด้าน คือ 1) การวางแผนกำหนดความต้องการ 2) การจัดหาพัสดุ 3) การควบคุมพัสดุ 4) การเบิก จ่ายพัสดุ 5) การบำรุงรักษา และ 6) การจำหน่าย พัก

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่ม ตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเพื่อทำการ ศึกษาค้นคว้าสำหรับการวิจัยครั้งนี้คือบุคลากร กองอาคาร มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 266 คน

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา เริ่มการศึกษา วิจัยตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. 2563 ถึง เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2564

### กรอบแนวคิดในการวิจัย

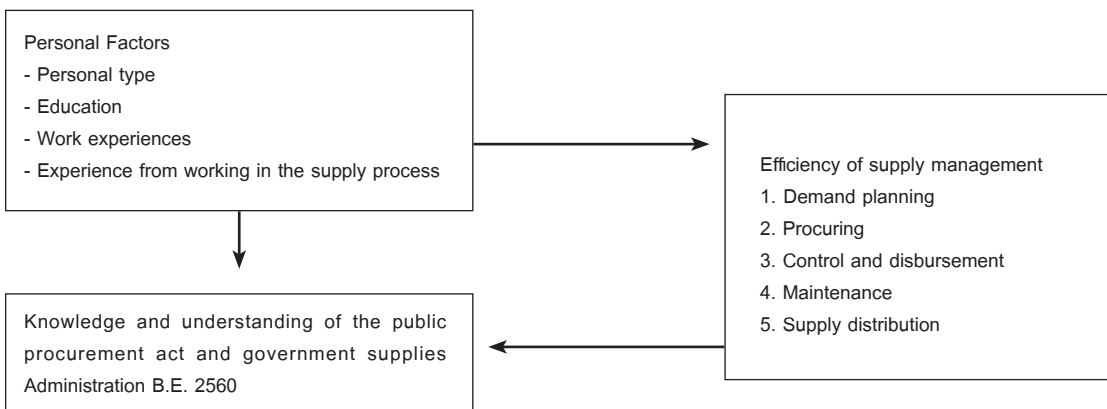


Figure 1 Research Framework



## สมมติฐานของการวิจัย

1. บุคลากรของกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุแตกต่างกัน

2. บุคลากรของกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 แตกต่างกัน

3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุ

## วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่างการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร (รองอธิการบดี, ผู้ช่วยอธิการบดี, ผู้อำนวยการกองอาคารสถานที่), หัวหน้ากลุ่มงาน/หัวหน้างานผู้ปฏิบัติงานหน้าที่เกี่ยวข้องกับพัสดุ (เจ้าหน้าที่พัสดุ, เจ้าหน้าที่ธุรการกลุ่มงาน, นักวิชาการศึกษา (พี่ห่อ), เจ้าหน้าที่สำนักงาน), ผู้รับบริการจากงานพัสดุ (งานช่าง, คนงาน, แม่บ้าน, คนสวน, รปภ) รวมทั้งสิ้น 791 คน (Division of Building Grounds, Mahasarakham University, 2020) โดยใช้สูตรในการคำนวณของ Taro Yamane (Srituptim, 2012) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 266 คน และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นคำถามชนิดปลายปิด โดยผู้ตอบแบบสอบถามตอบตามความเป็นจริง 1 คำตอบ มีลักษณะเป็นการสำรวจรายการ จำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงานพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 เป็นคำถามแบบเลือกตอบ มี 2 ตัวเลือก คือ ใช่และไม่ใช่ มีทั้งหมด 20 ข้อ มีค่าคะแนนระหว่าง 0-20 คะแนน กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารพัสดุ ของกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่เกี่ยวข้องและปฏิบัติงานอยู่ประกอบด้วย ด้านการวางแผน ความต้องการ ด้านการจัดหา ด้านการควบคุม และเบิกจ่าย ด้านการบำรุงรักษา และด้านการจำหน่ายพัสดุ

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะหรือปัญหาการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

## การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ประเภท คือ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจาก หนังสือ รายงานทางวิชาการ ข้อมูลทางสถิติ บทความ ผลงานทางวิชาการ นิตยสาร วารสาร อินเทอร์เน็ตและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นข้อมูลประกอบการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลอ้างอิง เพื่อนามาเป็นข้อมูลกำหนดแนวคิดในการกำหนดแบบสอบถาม

## วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ทำการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เพื่ออธิบายข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับข้อมูลของผู้กรอกแบบสอบถาม โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน และร้อยละ ในการวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ คือ 1. ค่าความถี่ ร้อยละ (Percentage) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปในส่วนของปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง 2.ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 กับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของกองอาคารสถานที่ 3.ค่า t-test และค่า F-test (One-way ANOVA) สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรหากพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผู้วิจัยทำการหาความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD 4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 กับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ซึ่งมีค่าระหว่าง  $-1 \leq r \leq 1$  โดยมีเกณฑ์การแปลผลสหสัมพันธ์กำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย 5 ระดับ (Taweerat, 1997) t-test สำหรับวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way Analysis of Variance) ผลการทดสอบมีนัยสำคัญนำไปเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธี Least Significant Difference (LSD) ในกรณีกลุ่มตัวอย่างมีขนาดเท่ากัน ในระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

## ผลการศึกษา

### 1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล

จากการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของบุคลากร: กรณีศึกษาของกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เก็บ

ตัวอย่าง จำนวน 266 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือผู้รับบริการจากงานพัสดุ (งานช่าง, คนงาน, แม่บ้าน, คนสวน, รมภ) คิดเป็นร้อยละ 85 รองลงมาคือ ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับงานพัสดุ (เจ้าหน้าที่พัสดุ, เจ้าหน้าที่ธุรการกลุ่มงาน, นักวิชาการศึกษา (พีหอ), เจ้าหน้าที่สำนักงาน) จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2

จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 65.4 รองลงมาคือระดับปริญญาตรี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 รองลงมาคือระดับปริญญาโท จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 และระดับปริญญาเอก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8

จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 75.9 รองลงมาคือ อยู่ระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 และต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3

จำแนกตามประสบการณ์ที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารจัดการด้านพัสดุ เช่น คณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ คณะกรรมการกำหนดร่างขอบเขตของงาน คณะกรรมการกำหนดราคากลางฯ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารจัดการด้านพัสดุ จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 83.8 และเคยมีประสบการณ์เกี่ยวข้อง กับกระบวนการบริหารจัดการด้านพัสดุ จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2

### 2. ผลการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงานพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

จากการศึกษาข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงานพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ของกลุ่มตัวอย่างพบว่า บุคลากรสังกัดกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีระดับความรู้ความเข้าใจน้อย (ไม่เกิน 10 คะแนน) เป็นจำนวนมาก

ที่สุด จำนวน 232 คน คิดเป็นร้อยละ 87.22 รองลงมาคือมีระดับความรู้ความเข้าใจมากที่สุด (17 คะแนนขึ้นไป) จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 6.39 และมีระดับความรู้ความเข้าใจมาก (15-16 คะแนน) มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.88 ตามลำดับ (Table 1)

**Table 1** The number and percentage of subjects classified by the cognitive test scores. The government procurement and supplies administration act B.E. 2560 (n=266)

Knowledge and understanding about the government procurement and supplies administration Act B.E. 2560	Number of people	Percentage
Highest cognitive level (17 points )	17	6.39
High cognitive level (15-16 points)	5	1.88
Medium cognitive level (11-14 points)	13	4.89
Low cognitive level (lower than 10 points)	232	87.22

### 3. ผลการศึกษาระดับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

จากการศึกษาข้อมูล พบว่ากลุ่มตัวอย่างภาพรวมระดับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุกองอาคารสถานที่ ของบุคลากรสังกัดกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคามอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปาน

กลางทุกด้าน โดยด้านการควบคุมพัสดุและด้านการบำรุงรักษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุดเท่ากันคือ 3.11 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.734 และ 0.712 ตามลำดับ และรองลงมาคือ ด้านการจัดหามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.652 ขณะที่ด้านการวางแผนความต้องการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 2.87 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.618 (Table 2)

**Table 2** Average standard deviation of efficiency level of property management supplies division Mahasarakham University of the sample.

Efficiency of supplies management of the building division	N= 266		level
	$\bar{x}$	(S.D)	
Demand planning	2.87	0.618	intermediate
Supply findings	3.08	0.652	intermediate
Supply control	3.11	0.734	intermediate
Maintenance	3.11	0.712	intermediate
distribution of supply	2.88	0.777	intermediate
<b>Total</b>	<b>3.01</b>	<b>0.700</b>	<b>intermediate</b>

4. ผลการเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ของบุคลากรกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรที่ต่างกัน พบว่ามีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จำนวน 3 ปัจจัย

คือ ประเภทของบุคลากร ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารจัดการด้านพัสดุ จึงยอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่พบว่าปัจจัยด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อวิเคราะห์รายด้านด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ทั้ง 5 ด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Table 3)

**Table 3** The comparison of efficiency in procurement management and knowledge and understanding about government procurement and supplies administration Act B.E. 2560 classified by personal factors

Independent variable	Statistics	value	Sig.	result
Type of personnel	F-test	38.63*	0.00	accept the hypothesis
Education	F-test	42.74*	0.00	accept the hypothesis
Work experience	F-test	2.74	0.07	reject the hypothesis
Work experience related to the procurement management process	t-test	-15.56*	0.00	accept the hypothesis

\* statistically significant level 0.05

5. ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานพัสดุของกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันพบว่า มีระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานพัสดุของกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยภาพรวม

แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) พบว่าทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Table 4)

**Table 4** The comparison of efficiency levels of parcel management classified by personal factors.

Independent variable	Statistics	value	Sig.	result
Type of personnel	F-test	41.61*	0.00	accept the hypothesis
Education	F-test	26.92*	0.00	accept the hypothesis
Work experience	F-test	8.77*	0.00	accept the hypothesis

\* statistically significant level 0.05

6. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 กับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

จากการศึกษา พบว่าการวิเคราะห์แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคามโดยรวม กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มีค่า sig. 0.00 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 หมายความว่าประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของกองอาคารสถานที่

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ -0.615 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์แบบผกผันในทางลบในระดับสูง แสดงว่าตัวแปรประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของกองอาคารสถานที่ มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ พ.ศ. 2560 ของบุคลากรในระดับสูง จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Table 5)

**Table 5** The relationship between the knowledge and understanding of the government procurement and supplies management act B.E. 2560 Mahasarakham University

Efficiency of supply management	Knowledge and understanding of the government procurement and supplies management act B.E. 2560		
	r	Sig.	Relationship level
demand planning	-.622**	.000	High
material procurement	-.593**	.000	Intermediate
parcel control	-.546**	.000	Intermediate
maintenance	-.549**	.000	Intermediate
material disposal	-.607**	.000	High
<b>Total</b>	<b>-.615**</b>	<b>.000</b>	<b>High</b>

\*\* statistically significant level 0.01

\* statistically significant level 0.05

## อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของบุคลากร: กรณีศึกษากองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีประเด็นให้อภิปรายผลดังนี้

1. ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ของบุคลากรกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้รับบริการจากงานพัสดุ ที่เป็นผู้มีความประสงค์ในการจัดซื้อจัดจ้างนั้นต้องติดต่อ

ประสานงานผ่านเจ้าหน้าที่พัสดุจึงทำให้มีค่าเฉลี่ยในข้อไขมากที่สุด และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุผู้รับบริการส่วนใหญ่จะทำเพียงแค่เรื่องการขอจัดซื้อจัดจ้าง แล้วในส่วนที่เหลือจะจัดส่งเรื่องทั้งหมดให้เจ้าหน้าที่พัสดุดำเนินการจึงทำให้ผู้รับบริการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุน้อย ดังนั้นแต่ละกลุ่มงานของกองอาคารสถานที่ควรพิจารณาและหาวิธีการให้ความรู้เกี่ยวกับ พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุ โดยการจัดอบรมให้ความรู้กับผู้รับบริการ หรือศึกษาระเบียบจากไฟล์เอกสารโดยศึกษาจากระบบอินเทอร์เน็ต ค้นหา คำว่าพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ปัญหาสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการให้บริการงานจัดหาพัสดุเกิดจากกระบวนการทำงาน และคนที่เป็นผู้ให้บริการจำเป็นต้องดำเนินการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพทั้ง 2 ส่วน ดังนี้ 1) ปรับปรุงกระบวนการทำงานเพื่อให้เกิดความรวดเร็วและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ กำหนดแนวทางสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุในหน่วยงาน 2) ส่งเสริมผู้ให้บริการให้มีโอกาสได้เรียนรู้ เพื่อเพิ่มพูนทักษะความรู้ความสามารถและมีศักยภาพในการทำงานที่ดีขึ้น หัวหน้างานจึงต้องสร้างแรงจูงใจ ขวัญ กำลังใจส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการช่วยคิดช่วยทำ และต้องใช้คนให้เหมาะสมกับงาน

2. ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้รับบริการจากงานพัสดุมีย่านมากกว่ากลุ่มอื่น และการจัดซื้อจัดจ้างส่วนใหญ่จะเป็นในเรื่องของการจัดซื้อจัดจ้างซึ่งขั้นตอนการดำเนินการต่างๆ ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่พัสดุจะเป็นผู้ดำเนินการ ดังนั้น ในการ

ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพจึงเป็นเพียงภาพรวมของการดำเนินงานภายในหน่วยงานเกี่ยวกับกระบวนการกับการจัดซื้อจัดจ้างต่างๆ ส่วนของควมมีประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุทั้ง 5 ด้าน ดังนั้น ผู้รับบริการจึงไม่ได้เป็นผู้ดำเนินการ เพราะส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่พัสดุ และเจ้าหน้าที่ธุรการ หัวหน้างาน หัวหน้ากลุ่มงานและผู้บริหารจะเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องมากกว่า สอดคล้องกับ Wongsuwan (2020) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยวิธีเฉพาะเจาะจง ของมหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า กลุ่มสาขาวิชา ผู้รับบริการที่มีกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงของมหาวิทยาลัยบูรพาแตกต่างกันและสอดคล้องกับ Piyaphaso *et al.* (2018) ที่ศึกษาเรื่องเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารงานด้านพัสดุของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรพบว่าในภาพรวมไม่แตกต่างกันแต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุแตกต่างกัน

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 กับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มีความสัมพันธ์กันแบบผกผันในทิศทางลบระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ( $r$ ) เท่ากับ - 0.615 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์แบบผกผันในทางลบในระดับสูง แสดงให้เห็นว่า หน่วยงานจะพบเจอปัญหาด้านประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุน้อยลง หากบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการ

บริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ เพราะจากการดำเนินงานด้านพัสดุที่ยึดถือการปฏิบัติภายใต้กฎหมาย ระเบียบ และข้อปฏิบัติที่เคร่งครัด และเป็นเพราะบุคลากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นผู้รับบริการจำนวนมากกว่ากลุ่มอื่น และการบริหารจัดการด้านกระบวนการทางพัสดุที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ส่วนใหญ่นั้น จะเป็นในเรื่องของการจัดทำแผน การจัดซื้อจัดจ้าง การทำสัญญาและบริหารสัญญา การตรวจรับพัสดุและการบริหารพัสดุ การอุทธรณ์และบทกำหนดโทษโดยขั้นตอนการดำเนินการต่าง ๆ ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่พัสดุจะเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าบุคลากรกองอาคารสถานที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบฯ และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับกระบวนการด้านพัสดุทั้งนี้เป็นเพราะมีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่ซับซ้อนทำให้ผู้รับบริการไม่ต้องการที่จะศึกษาหรือรับรู้และเห็นว่าเรื่องของพัสดุเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก ซับซ้อน เข้าใจยาก และมีความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน จึงไม่ค่อยสนใจ ไม่ให้ความร่วมมือสอดคล้องกับ Chanboon (2016) ที่ศึกษาการจัดการงานพัสดุที่มีประสิทธิผลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการงานพัสดุมีความสัมพันธ์กับปัญหาการจัดการงานพัสดุที่แตกต่างกัน และมีความสัมพันธ์แบบผกผันไปในทิศทางบวก และสอดคล้องกับ Uthakarn (2020) ที่ศึกษาปัจจัยของการบริหารงานพัสดุที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของนักวิชาการพัสดุในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่าการบริหารงานพัสดุ ด้านการจัดหาพัสดุ ด้านการควบคุมพัสดุ ด้านการซ่อมบำรุง และด้านการจำหน่ายพัสดุมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุโดยรวม

## สรุป

จากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้ ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 อยู่ในระดับน้อยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน พบว่าอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน ขณะที่ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยภาพอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน ทั้ง 5 ด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน และพบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ -0.615 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์แบบผกผันในทางลบที่ระดับสูง

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 บุคลากรกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารงานพัสดุในทุกๆ ด้าน ประกอบด้วยด้านการวางแผนความต้องการ ด้านการจัดหาพัสดุ ด้านการควบคุมพัสดุ ด้านการซ่อมแซม บำรุงรักษา และด้านการจำหน่ายพัสดุ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงาน

1.2 บุคลากรที่รับผิดชอบด้านพัสดุ กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรให้ความสำคัญกับการศึกษาพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 เนื่องจากการบริหารงานด้านพัสดุเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งของการบริหารงานขององค์กรและเป็นกลไกที่จะขับเคลื่อน

กระบวนการต่างๆ ในองค์กรให้สามารถดำเนินงานไปอย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่องค์กรได้ตั้งไว้

## 2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคามเฉพาะด้านและใช้กระบวนการวิจัยที่แตกต่าง เช่น การใช้วิธีสัมภาษณ์กับกรณีศึกษา

2.2 ควรศึกษาทัศนคติของบุคลากรที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านพัสดุ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุต่อไป

## กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์กรและพัฒนาบุคลากรงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

## References

- Association of Procurement Managers of Thailand. (2017). Law on procurement. *Association of Procurement Managers of Thailand*, 40 (259), 4-8.
- Chanboon, P. (2016). Effective procurement management of Pak Kret municipality, Nonthaburi Province. *Rangsit Journal of Graduate Studies in Business and Social Sciences*, 1(2), 129.
- Division of Building Grounds, Mahasarakham University. (2020). *Personnel statistics for the fiscal year 2020*. Division of Building Grounds, Mahasarakham University.
- Kasemsin, S. (1980). *Administration* (7<sup>th</sup> edition). Thai Wattana Panich.
- Piyaphaso, S., Noknoi, J. & Lungtaekul, S. (2018). Knowledge and understanding of the government procurement and supplies management Act B.E. 2560 and efficiency of supplies management. of personnel: a case study of a university Technology Rajamangala Srivijaya. *Journal of Economics and Business Administration, Thaksin University*, 10(1), 21-45.
- Srituptim, S. (2012). *Strategies for increasing the efficiency of procurement management of Sukhothai Thammathirat Open University* [Master's Degree Thesis, Phranakhon Rajabhat University].
- Taweerat, P. (1997). *Research methods in behavioral and social sciences* (7<sup>th</sup> eds). Bureau of Educational and Psychological Testing Srinakharinwirot University.
- Thongchan, C. (1996). *A study of conditions and problems of supplies management in elementary schools under the office of Samut Prakan Primary Education* [Master of Education Thesis in Elementary Education, Chulalongkorn University].
- Uthakarn, C. (2020). Factors of procurement administration on efficiency of procurement administration of procurement scholars in Mahasarakham University. *Accounting and Management Journal Mahasarakham University*, 12(1), 55-65.



Wongsuwan, S. (2020). Factors affecting the efficiency of the procurement process by specific methods of Burapha University. *Sripatum Journal, Chonburi*, 17(2), 98-109.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3<sup>rd</sup> Eds). Harper and Row Publications.



# Performance According to the Performance Standards of School Network Teachers Mueang, Buengkan

Journal of Organizational Innovation & Culture  
ISSN: 2730-3830(Online) ISSN: 1906-893X (Print)  
<https://skjournal.msu.ac.th>

Received (12 May 2022): Revised (13 June 2022): Accepted (24 June 2022)

Pawanya Ritising<sup>1\*</sup> and Apantee Poonputta<sup>2</sup>

<sup>1</sup> Teacher, Banchumpootong School, Buengkan Primary Educational Service Area Office

<sup>2</sup> Associate Professor, Faculty of Education, Mahasarakham University

\* Corresponding: Pawanya Ritising, email: Pawanyaritising@gmail.com

## Citation

Ritising, P., Poonputta, A. (2022). Performance According to the Performance Standards of School Network Teachers Mueang, Buengkan. *Journal of Organizational Innovation & Culture*, Mahasarakham University, 14(1), 49-58.

## Abstract

The objectives of this study were. - 1) to study the level of competency according to the performance standards of teachers in the school network in Muang Buengkan district; 2) to ompare the performance according to the performance standards of teachers in the network of schools in Mueang Buengkan district. Classified by academic position and work experience, the sample consisted of 163 teachers working in Buengkan Province during the 2021 academic year, obtained by multistage randomization. The research tools were questionnaires and statistical analyzes including frequency, percentage, mean, standard deviation and two way ANOVA. The results showed that.- (1) Competency according to the performance standards of teachers was at a high overall level ( $\bar{X} = 4.29$ , S.D = 0.85). At the highest level, one aspect and the other two sides were at a high level. The averages were sorted from high to low as follows: first was teacher performance ( $\bar{X} = 4.64$ , S.D = 0.55), followed by learning management ( $\bar{X} = 4.37$ , S.D = 0.64), and relationship with parents and community ( $\bar{X} = 3.85$ , S.D = 0.99). (2) Teachers with academic positions and experience in different educational institutions were competent according to the performance standards of teachers in the school network group in Mueang Buengkan District Buengkan Province and there was no difference amongst overall standards and in each aspect.

**Keywords:** Competency according to the performance standards, school network

## สมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน เขตอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ

ปวรรญา ฤทธิสิงห์<sup>1</sup> และ อพันธ์ ฟูลฟูทธา<sup>2</sup>

<sup>1</sup> ครู, โรงเรียนบ้านชุมภูทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

<sup>2</sup> รองศาสตราจารย์, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อ้างอิง

ปวรรญา ฤทธิสิงห์ และ อพันธ์ ฟูลฟูทธา. (2565). สมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน เขตอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ. *วารสารนวัตกรรมและวัฒนธรรมองค์การ*, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ปีที่ 14(1), หน้า 49-58.

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อศึกษาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเขตอำเภอเมืองบึงกาฬ 2) เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเขตอำเภอเมืองบึงกาฬ จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ และประสบการณ์ทำงาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในจังหวัดบึงกาฬ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 163 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Two way ANOVA ผลการวิจัยพบว่า 1. สมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเขตอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.29$ , S.D = 0.85) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และอีก 2 ด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ ได้ดังนี้ อันดับ 1 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ( $\bar{X} = 4.64$ , S.D = 0.55) รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ( $\bar{X} = 4.37$ , S.D = 0.64) และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ( $\bar{X} = 3.85$ , S.D = 0.99) ตามลำดับ 2. ครูที่มีตำแหน่งทางวิชาการ และประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเขตอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

**คำสำคัญ:** สมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน, เครือข่ายโรงเรียน

### บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและ

วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การปฏิรูปการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ “ครู” นับเป็นผู้มีอิทธิพลสำคัญในการสร้างเด็กและเยาวชน ดัง Boonphirom (2014) กล่าวว่า ครูสวมบทบาทสำคัญในการพัฒนาถ่ายทอดวิชาความรู้ คุณธรรม จริยธรรม พร้อมทั้งช่วยชี้แนะให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

การพัฒนาครูให้ประสบความสำเร็จตามความสำเร็จตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 9(4) ได้กำหนดบทบาทครูให้มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คุยนายกร และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คุยนายกร และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง นับเป็นหลักการและเหตุผลสำคัญในการกำหนดแนวทางพัฒนาวิชาชีพครู ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาที่ก่อให้เกิดพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 จนส่งผลให้มีประกาศเป็นข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาผู้เข้าสู่วิชาชีพต้องมีมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาซึ่งหมายถึงข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตาม ถือเป็นหลักเกณฑ์สำคัญในการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่มีสิทธิได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู และเป็นเกณฑ์ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติหน้าที่ให้สมกับวิชาชีพชั้นสูงได้เป็นอย่างดี (Teachers Council of Thailand, 2007) ในข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้ให้ปรับเปลี่ยนจากเดิมผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน โดยกำหนดไว้ในข้อที่ 6 ให้ยกเลิกความในข้อที่ 11 แห่งข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ให้ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังนี้ การปฏิบัติหน้าที่ครู การจัดการเรียนการสอน และความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน (Teachers Council of Thailand, 2007)

กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ เป็นการจัดกลุ่มใน

การบริหารจัดการโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ทุกคนมีคุณภาพตามมาตรฐานและพัฒนาสู่ความเป็นสมาชิกที่ดีของประชาคมอาเซียน ซึ่งมุ่งเน้นให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเขตอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ยังไม่มีการวิจัยเชิงลักษณะการประเมินสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูมาก่อน จึงทำให้ไม่ทราบว่าการดำเนินงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ซึ่งการปฏิบัติตามสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเขตอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

### วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเขตอำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเขตอำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ และประสบการณ์ทำงาน

## วิธีการศึกษา

### 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ จำนวน 51 โรงเรียน รวมจำนวน 461 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ จำนวน 163 คน ได้มาจากการกำหนดตัวอย่างโดยใช้ตาราง (Krejcie & Morgan, 1970) แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 ใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม ซึ่งมี 5 กลุ่มเครือข่าย ทำการสุ่มกลุ่มมาจำนวนมาร้อยละ 50 ของกลุ่มโรงเรียนทั้งหมด ทำให้ได้ 3 กลุ่มเครือข่าย แล้วทำการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลากมา 3 กลุ่มเครือข่าย ได้แก่ กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนโนนสมบูรณ์นา สวรรค์คำดี กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนหนองเข็งโป่งเปือยไคสี และกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนบึงกาฬวิศิษฐ์

ขั้นที่ 2 ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้กลุ่มเครือข่าย 3 กลุ่มเป็นหน่วยในการสุ่ม คือ กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนโนนสมบูรณ์นา สวรรค์คำดี จำนวน 9 โรงเรียน กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนหนองเข็งโป่งเปือยไคสี จำนวน 3 โรงเรียน และกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนบึงกาฬวิศิษฐ์ จำนวน 2 โรงเรียน ได้จำนวน 14 โรงเรียน

ขั้นที่ 3 ทำการสุ่มอย่างง่าย โดยสุ่มครูในโรงเรียนจำแนกตามกลุ่มเครือข่าย

### 2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ โดยสอบถามเกี่ยวกับ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์ทำงาน

และสถานภาพ ตอนที่ 2 สมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท จำนวน 3 ด้าน แต่ละด้านมีจำนวน 7 ข้อ ตามกรอบข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 (Teachers Council of Thailand, 2007) ได้แก่ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยมีตำแหน่งทางวิชาการชำนาญการพิเศษ หัวหน้าวิชาการของโรงเรียน ผลปรากฏว่า มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาทุกข้อ (IOC = 1.00 ทุกข้อ) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่ตัวอย่าง แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้เทคนิค item total correlation ผลปรากฏว่า ข้อคำถามมีค่าตั้งแต่ 0.34 ถึง 0.78 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทุกข้อ และจากนั้นวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่า เท่ากับ 0.90 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่ 1 การปฏิบัติหน้าที่ครู ได้ค่าเท่ากับ 0.90 ด้านที่ 2 การจัดการเรียนรู้ ได้ค่าเท่ากับ 0.90 และด้านที่ 3 ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ได้ค่าเท่ากับ 0.90

### 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนิน ดังนี้

3.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายเขตอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นตัวอย่าง แล้วนัดหมายวันเวลา

ในการขอข้อมูลกลับ ใช้ระยะเวลา 2 สัปดาห์ คือ ระหว่างวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2565 ถึง วันที่ 4 มีนาคม 2565 ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามไปทั้งหมด 163 ฉบับ สามารถเก็บคืนมาได้ 163 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่แจกไป

#### 4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์ทำงาน และสถานภาพ ดำเนินการวิเคราะห์หาความถี่และร้อยละ

4.2 ระดับสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเขตอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับสมรรถนะ
4.50-5.00	มากที่สุด
3.50-4.49	มาก
2.50-3.49	ปานกลาง
1.50-2.49	น้อย
1.00-1.49	น้อยที่สุด

4.3 เปรียบเทียบสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเขตอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ และประสบการณ์ทำงาน วิเคราะห์ Two way ANOVA (F-test)

#### ผลการศึกษา

1. ครูที่ตอบแบบสอบถามอยู่ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเขตอำเภอเมืองบึงกาฬ เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 71.20) มีประสบการณ์ทำงาน 0-5 ปี (ร้อยละ 28.80) มีตำแหน่งทางวิชาการตำแหน่งครู (ร้อยละ 28.80) ระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 68.10) มีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 52.80)

2. การมีสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเขตอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.29$ , S.D = 0.85) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และอีก 2 ด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ ได้ดังนี้ อันดับ 1 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ( $\bar{X} = 4.64$ , S.D = 0.55) รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ( $\bar{X} = 4.37$ , S.D = 0.64) และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ( $\bar{X} = 3.85$ , S.D = 0.99) ตามลำดับ ผลปรากฏดัง Table 1

**Table 1** Competency level according to performance standards

Performance standards	$\bar{X}$	SD	Level
Teacher performance	4.64	0.55	Very high
1. I can give advice to students for a good quality of life	4.57	0.64	Very high
2. I can help students' problems when students ask for help	4.56	0.62	Very high
3. I use information that is up to date with the world	4.59	0.55	Very high
4. I analyze the curriculum for teaching and learning development.	4.50	0.62	Very high
5. I dress according to the rules	4.75	0.46	Very high
6. I come to work on time	4.74	0.50	Very high

**Table 1** Competency level according to performance standards (cont.)

Performance standards	$\bar{x}$	SD	Level
7. I listen to other people's opinions	4.76	0.44	Very high
Learning management	4.37	0.64	High
1. I study the curriculum of educational institutes to be used in teaching and learning management	4.56	0.61	Very high
2. I can set up a classroom atmosphere to promote learning	4.56	0.59	Very high
3. I constantly seek knowledge in learning management	4.50	0.55	Very high
4. I have knowledge in conducting research in the classroom	4.08	0.79	High
5. I can use research results to develop students	4.14	0.77	High
6. I can conduct activities to assess the quality of learning management	4.39	0.60	High
7. I am able to manage the quality of the ongoing learning activities	4.39	0.60	High
Relations with parents and communities	3.85	0.99	High
1. I attended the school board meeting	3.52	1.36	High
2. I participated in traditional activities in the community.	4.17	0.83	High
3. I coordinate with parents and the community to take part in organizing continuous learning throughout the school year.	4.21	0.79	High
4. I am an advisor and community as well as local advisors	3.73	1.01	High
5. I plan and participate in development with local leaders.	3.66	1.05	High
6. I have networking and cooperation with all sectors, both public and private sectors.	3.77	0.99	High
7. I created a network of cooperation with parents and the community to exchange information.	3.90	0.88	High
<b>Total</b>	<b>4.29</b>	<b>0.85</b>	<b>High</b>

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายข้อ พบว่า

จาก Table 1 ด้านที่ 1 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ( $\bar{X} = 4.76$ , S.D = 0.44) รองลงมาคือ แต่งกายถูกต้องตามกฎระเบียบ ( $\bar{X} = 4.75$ , S.D = 0.46) และ ปฏิบัติงานตรงต่อเวลา ( $\bar{X} = 4.74$ , S.D = 0.46) ตามลำดับ

จาก Table 1 ด้านที่ 2 ด้านการจัดการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 3 ข้อ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การปฏิบัติในประเด็นที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ( $\bar{X} = 4.56$ , S.D = 0.61) และจัดบรรยากาศชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ได้ ( $\bar{X} = 4.56$ , S.D = 0.59) อยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมา คือ แสวงหาความรู้

ด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ ( $\bar{X} = 4.50$ , S.D = 0.55) สามารถดำเนินกิจกรรมประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้ได้ ( $\bar{X} = 4.39$ , S.D = 0.60) สามารถจัดการคุณภาพการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ( $\bar{X} = 4.39$ , S.D = 0.60) ตามลำดับ

จาก Table 1 ด้านที่ 3 ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การปฏิบัติในประเด็นที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับประสานงานกับผู้ปกครองและชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดปีการศึกษาอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.21$ , S.D = 0.79) เป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมา คือ เข้าร่วมกิจกรรมตามประเพณีในชุมชน ( $\bar{X} = 4.17$ , S.D = 0.83) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศ ( $\bar{X} = 3.90$ , S.D = 0.99) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มเครือข่าย

โรงเรียนเขตอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ และประสบการณ์ทำงาน ผลปรากฏดัง Table 4 พบว่า

2.1 ครูที่มีตำแหน่งทางวิชาการและประสบการณ์ต่างกันมีสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเขตอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ครูที่มีตำแหน่งทางวิชาการต่างกันมีสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเขตอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเขตอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**Table 2** Two-way analysis of variance (ANOVA) to compare the competencies of the performance standards of teachers in the schools network in Mueang Bueng Kan District, Bueng Kan Province Classified by academic position and work experiences

Details	SS	df	MS	F	P-value
Academic position	1.35	4	.34	1.66	.16
Work experience	4.11	6	.69	3.38	.004
Interaction (Academic rank*work experience)	3.36	13	.27	1.35	.193
Deviation	28.19	139	.20		
<b>Total</b>	<b>34.34</b>	<b>162</b>			

## อภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นที่น่าสนใจ อภิปรายดังนี้

1. สมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเขตอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ในภาพรวมอยู่ในระดับ



มาก ทั้งนี้เนื่องจากตามที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศจัดตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และมีการบริหารงานให้สอดคล้องต่อการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ โดยเน้นระบบการบริหารจัดการเชิงบูรณาการ การใช้ทรัพยากรร่วมกัน และการส่งเสริม สนับสนุนด้านวิชาการในกลุ่มสำนักงานการศึกษาประถมศึกษา ทั้งนี้ โดยเห็นว่าครูมีบทบาทอิทธิพลอย่างมากต่อผลสัมฤทธิ์ของระบบการศึกษาในปัจจุบันและจากบทบาทอิทธิพลของครูผู้สอนดังกล่าว เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถพัฒนาผู้เรียนขั้นพื้นฐานให้ประสบผลสำเร็จได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรมีคุณลักษณะสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพที่คุรุสภากำหนด (Office of the Secretariat of the Teachers Council of Thailand, 2005) และมีการพัฒนาความสามารถของครูให้จัดการเรียนการสอนได้อย่างแท้จริง ซึ่งในช่วงเวลาที่ผ่านมาครูผู้สอนได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬในการจัดระบบพัฒนาครูผู้สอนอย่างจริงจัง และมีการดำเนินงานเพื่อเตรียมความพร้อมเพื่อให้ครูได้พัฒนาความสามารถและเพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อบรรลุจุดประสงค์ในการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถคิดวิเคราะห์ได้ แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การปฏิบัติสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพครูตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเขตอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ในภาพรวมจึงอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ Unyos (2018) ในการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูด้านการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Charoensuk (2016) การพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู

ควรเข้าร่วมประชุม อบรมสัมมนาทางวิชาการ อยู่เสมอ จัดกิจกรรมสร้างนิสัยแก่ผู้เรียน ส่งเสริมพัฒนาการตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ การใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม และจุดประสงค์การเรียนรู้ ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นการสร้างนิสัยให้เกิดแก่ผู้เรียนตลอดไป ให้ความสำคัญในการรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอนให้ครอบคลุมสาเหตุ ปัจจัย และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ครูต้องมีความประพฤติเรียบร้อยทั้งกาย วาจา ทัศนคติถึงความสำคัญในการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถเข้าร่วมวางแผนและพัฒนาชุมชนสามารถวิเคราะห์ วิจัยข้อมูลข่าวสารอย่างมีเหตุผลและใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

2. การเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเขตอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ และประสบการณ์ทำงาน

2.1 ครูที่มีตำแหน่งทางวิชาการต่างกัน มีสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเขตอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากการบริหารจัดการภายในองค์กร การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ มีการเน้นการบริหารจัดการพัฒนาทั้งระบบ ในทุกๆ โรงเรียนสู่เป้าหมายเดียวกัน คือคุณภาพของผู้เรียนตามวิสัยทัศน์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬกำหนด บุคลากรในโรงเรียนจากกลุ่มเครือข่ายต่างๆ ในเขตอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ จึงมีการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ (Office of the Secretariat of the Teachers Council of Thailand, 2019) โดยมาตรฐานวิชาชีพของครูเป็นเกณฑ์ของ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ

ประกอบด้วยมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน ทั้งนี้มาตรฐานวิชาชีพเป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการวิชาชีพจะต้องคำนึงถึง และให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพเพื่อให้ดำรงซึ่งเกียรติ และศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพพร้อมถึงเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมาย การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับเป้าหมาย แผนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับเป้าหมาย และเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์และเป็นองค์ประกอบในระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในแต่ละโรงเรียนด้วย ครูในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเขตอำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ ที่มีตำแหน่งทางวิชาการต่างกันจึงมีการปฏิบัติสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ Heman and Siriratanajit (2016) กล่าวว่า การเปรียบเทียบสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามตำแหน่งวิชาการ ทั้งโดยรวมและรายด้านที่มีตำแหน่งทางวิชาการแตกต่างกัน มีสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะครูแต่ละตำแหน่งมีบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่ไม่แตกต่างกัน งานหลักคือการจัดการเรียนการสอน อบรมสั่งสอน จัดบรรยายภาคในห้องเรียนให้เหมาะสม

2.2 ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเขตอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากในการบริหารสถานศึกษามีการกำหนดนโยบายและแผนงานของสถานศึกษาในการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูให้มีประสิทธิภาพไม่ว่าจะเป็นการสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การให้คำปรึกษา แนะนำ การถ่ายทอดความรู้แก่ผู้อื่นตลอดจนการศึกษาโดยเปิดโอกาสให้ครูได้รับการพัฒนาตนเองด้วยวิธีการ

ต่างๆ อย่างเหมาะสมต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sukuan (2020) ศึกษาผลการศึกษามรรคนะการปฏิบัติงานของครูในศตวรรษที่ 21 ของครูกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายเมืองชัยพระเจ้าตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่กล่าวว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการศึกษามรรคนะการปฏิบัติงานของครูในศตวรรษที่ 21 กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายเมืองชัยพระเจ้าตาก ภาพรวมจำแนกตามประสบการณ์สอน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาจะมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอยู่อย่างสม่ำเสมอ และได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ความชำนาญเท่าทันการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่าด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แต่เป็นระดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดบึงกาฬ จึงควรจัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองและชุมชน และควรส่งเสริมให้ครูได้ใช้วิธีการหรือนวัตกรรมเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองและชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

### 2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการรับรู้ของผู้เรียนที่มีต่อสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู

2.2 ควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู

2.3 ควรมีการศึกษาวิธีการส่งเสริม  
สมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู

2.4 ควรศึกษาว่าเพราะเหตุใดครูที่มี  
ประสบการณ์และตำแหน่งทางวิชาการที่ต่างกัน  
จึงมีสมรรถนะที่ไม่แตกต่างกัน

### References

- Boonphirom, S. (2014). *Self actualization for teachers*. Tribble Education.
- Charoensuk, P. (2016). The state of the teachers performance according to traditionally professional standard in basic school under the secondary Educational Service Office Area 33. *Sikkha Journal of Education*, 3(1),1-8.
- Heman, N. & Siriratanajit, A. (2016). A comparison of student-centered classroom management's capacity by faculty members in Hat Yai University. *Journal of Library Science SWU*, 9(1), 45-56.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30 (3), 607-610.
- Office of the Secretariat of the Teachers Council of Thailand. (2005). *Regulations of the Teachers' Council on Professional Standards and Professional Ethics*. Teachers Council of Thailand Ladprao.
- Office of the Secretariat of the Teachers Council of Thailand. (2019). *Regulations of the Teachers Council of Thailand on Professional Standards* (No. 4) B.E. 2562 (2019). Teachers Council of Thailand Ladprao.
- Sukuan, S. (2020). A study of teachers' functional competency in the 21<sup>st</sup> century of Ranakhonsiyuttaya primary educational service area off. *Panya Journal*, 27(2 ), 63-71.
- Teachers Council of Thailand. (2007). *Laws relating to the practice of education, Vol. 1: National Education Act, B.E. 2542 (1999) and amended, No. 2, B.E.* Teachers Council of Thailand.
- Unyos, K. (2018). Teachers' performance based on teacher professional standard principals in teacher practices in schools under Bangkok Primary Educational Service Area Office. *Graduate School Journal Suan Dusit University*, 14(1), 161-175.



# Social Emotions in Students' Learning Behaviors

Journal of Organizational Innovation & Culture  
ISSN: 2822-0862 (Online) ISSN: 2822-0854 (Print)  
<https://skjournal.msu.ac.th>

Received (14 May 2022): Revised (14 December 2022): Accepted (16 February 2023)

Charunrak Punyamoongwongsa<sup>1\*</sup>, Wimwipa Boonklin<sup>1</sup>,  
Pitcha Thanomsieng<sup>1</sup> and Panisara Chanpala<sup>2</sup>

<sup>1</sup> Lecturer at Department of Psychology and Guidance, Faculty of Education, Lampang Rajabhat University.

<sup>2</sup> Lecturer at Department of Education Research and Evaluation, Faculty of Education, Lampang Rajabhat University.

\* Corresponding author: Charunrak Punyamoongwongsa, email: [Charunrak@g.lpru.ac.th](mailto:Charunrak@g.lpru.ac.th) (Punyamoongwongsa, C)

## Citation

Punyamoongwongsa, C., Boonklin, W., Thanomsieng, P., Chanpala, P. (2023). Social emotions in students' learning behaviors. *Journal of Organizational Innovation & Culture*, Mahasarakham University, 14(1), 59-75.

## Abstract

The objectives of this research were. - 1) to study student learning behaviors related to social emotions, 2) to study the processes and types of social emotions related to student learning behaviors by using qualitative research methods, in-depth interviews and group discussions. The target group was 32 undergraduate students, professionals and lecturers; obtained by purposive sampling. The research tools were in-depth interviews, group discussions, and content analysis. The findings showed that social emotions influenced learning behavior, whereas learning behavior influenced social emotions, divided into 3 periods: 1) before school time, including attending class, and preparing before class. 2) during class time, namely taking notes during the lesson while the teacher is teaching, participating in class activities, presenting work in front of the class, asking for discussion, and doing exercises, and 3) after class follow-up on the work received, assignments, lesson review, research for additional knowledge. The process of social emotions related to learning behavior consisted of situations involving other people, social rules, and norms, attention to targeted situations, situation assessment, and emotional expression. Social emotions in student learning were divided into two groups: self-conscious emotions including pride and embarrassment; moral emotions including shame, envy, gratitude, and empathy.

**Keywords:** Emotion, behavior, education, psychology, sociology

## อารมณ์ทางสังคมในการเรียนของนักศึกษา

ชรัญรักษ์ ปัญญามูลวงษา<sup>1</sup>, วิมลพิภา บุญกลิ่น<sup>1</sup>, พิชชา ถนอมเสียง<sup>1</sup> และ ปณิสรา จันทร์पालะ<sup>2</sup>

<sup>1</sup> อาจารย์ประจำ สาขาวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

<sup>2</sup> อาจารย์ประจำ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

### อ้างอิง

ชรัญรักษ์ ปัญญามูลวงษา, วิมลพิภา บุญกลิ่น, พิชชา ถนอมเสียง และ ปณิสรา จันทร์पालะ. (2566). อารมณ์ทางสังคมในการเรียนของนักศึกษา. *วารสารนวัตกรรมและวัฒนธรรมองค์การ*, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ปีที่ 14(1), หน้า 59-75.

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ทางสังคม 2) ศึกษากระบวนการและชนิดของอารมณ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม กลุ่มเป้าหมายคือนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ผู้สอน จำนวน 32 คน ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า อารมณ์ทางสังคมกำหนดพฤติกรรมการเรียน และพฤติกรรมการเรียนขึ้นอยู่กับอารมณ์ทางสังคม โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วงคือ 1) ก่อนเวลาเรียน ได้แก่ การเข้าชั้นเรียน การเตรียมความพร้อมก่อนการเรียน 2) ในเวลาเรียน ได้แก่ การจดบันทึกบทเรียนขณะอาจารย์สอน การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน การนำเสนองานหน้าชั้นเรียน การซักถามการอภิปราย การทำแบบฝึกหัด และ 3) หลังเลิกเรียน ได้แก่ การติดตามงานที่ได้รับมอบหมาย การทบทวนบทเรียน การค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม กระบวนการเกิดอารมณ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน ประกอบด้วย สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นหรือภาวะเบียดทางสังคมและบรรทัดฐาน การให้ความสนใจต่อสถานการณ์ที่เป็นเป้าหมาย การประเมินสถานการณ์ และการแสดงออกทางอารมณ์ อารมณ์ทางสังคมในการเรียนของนักศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มความรู้สึกสำนึกในตนเอง ได้แก่ ความภาคภูมิใจและความรู้สึกอับอาย กลุ่มความรู้สึกทางศีลธรรม ได้แก่ ความละเอียดใจ ความอิจฉา ความกตัญญู และความเห็นอกเห็นใจ

**คำสำคัญ:** อารมณ์, พฤติกรรม, การศึกษา, จิตวิทยา, สังคมวิทยา

### บทนำ

อารมณ์มีความสำคัญต่อการใช้ชีวิตและการเรียนรู้ ผู้ที่สามารถควบคุมดูแลอารมณ์ให้อยู่สภาวะที่สมดุลย่อมปรับตัวและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข การศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับอารมณ์เป็นที่แพร่หลายมากขึ้น อารมณ์เร้าให้เกิดปฏิกิริยาต่อ

เหตุการณ์ ควบคุมระครองพฤติกรรมของบุคคลให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ ช่วยสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคมทั้งเชิงบวกและเชิงลบที่จะมีผลต่อการประเมินของสังคมในทิศทางที่สังคมยอมรับ และสภาวะของอารมณ์สามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ ความจำ การตัดสินใจทางสังคม และความคิดสร้างสรรค์ต่างๆ (Gerring & Zimbardo,

2005) เรามักรู้จักอารมณ์พื้นฐาน ซึ่งเป็นอารมณ์ที่สามารถรับรู้และตีความหมายผ่านการแสดงออกทางสีหน้าท่าทางได้อย่างชัดเจน เช่น ดีใจ เศร้าใจ เสียใจ โกรธ กลัว แต่มีอารมณ์อีกลักษณะหนึ่งซึ่งซับซ้อนมากกว่า อาจเกิดจากการผสมผสานอารมณ์พื้นฐานหลายๆ อารมณ์เข้าด้วยกัน เช่น อารมณ์อิจฉา เกิดจากอารมณ์ผสมกันระหว่างความรัก ความโกรธ และความกลัว อารมณ์ที่มีความซับซ้อนและไม่ชัดเจนในการตีความหมายเกี่ยวข้องกับผู้อื่นหรือบริบททางสังคม และมีเป้าหมายทางสังคมเป็นหลัก เรียกว่า “Social emotions” ในการวิจัยนี้ใช้คำว่า “อารมณ์ทางสังคม”

“อารมณ์ทางสังคม” เป็นสภาวะความรู้สึกทางจิตใจ ความรู้สึกถึงตัวตน (Self-Conscious) โดยได้รับอิทธิพลมาจากผู้อื่น ไม่ว่าจะจะเป็นความคิด ความรู้สึกและการกระทำ มีลักษณะที่สำคัญคือมีการแสดงตัวตน (Self-representation) และการตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness) ซึ่งมักเกี่ยวข้องกับกระบวนการประเมินตนเอง (Self-evaluative processes) เป็นอารมณ์ที่ช่วยให้บรรลุเป้าหมายทางสังคมที่ซับซ้อน (Complex social goals) เช่น การเสริมสร้างสถานภาพ การป้องกันการถูกปฏิบัติจากกลุ่มซึ่งไม่ได้เป็นไปเพื่อความอยู่รอด อารมณ์ลักษณะนี้ไม่ได้แสดงออกทางใบหน้าชัดเจน มีความซับซ้อนในกระบวนการทางปัญญา เนื่องจากเกี่ยวข้องกับความรู้ตัว การนำเสนอ และการสะท้อนตัวตนมากกว่าอารมณ์พื้นฐานมีความสำคัญในฐานะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางสังคมของบุคคล (Hareli & Parkinson, 2008) ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับการควบคุมตนเอง (Self-regulation) และการตอบสนองทางอารมณ์ (Bagozzi, 2006) เนื่องจากพฤติกรรมของบุคคลโดยมากอยู่ภายใต้การควบคุมของอารมณ์ ผู้ที่สามารถรับรู้อารมณ์ทางสังคมได้ดีย่อมสามารถปรับตัวเพื่อให้อยู่รอดได้ ขณะที่ผู้มีปัญหาด้าน

พฤติกรรมอาจเกิดจากการรับรู้อารมณ์ทางสังคมที่ไม่ดีพอ เกิดผลกระทบต่อคนรอบข้าง กลายเป็นปัญหาสังคมตามมาได้ ซึ่ง Szanto *et al.* (2012) พบว่า การพยายามฆ่าตัวตายมีความสัมพันธ์กับการแก้ปัญหาทางสังคมที่ไม่ดี ผู้ที่พยายามจะฆ่าตัวตายมองว่าปัญหาสังคมเป็นสิ่งที่แก้ไขไม่ได้ และแสดงวิธีการแก้ไขปัญหาโดยประมาทหรือไม่เหมาะสม ไม่สามารถจดจำและเข้าใจอารมณ์ที่ซับซ้อนหรืออารมณ์ทางสังคม มีความเกลียดชังในความสัมพันธ์ และรู้สึกว่าขาดการสนับสนุนทางสังคม นอกจากนี้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ศึกษาภาวะซึมเศร้าในนิสิตนักศึกษาทั้งในและต่างประเทศ พบว่า นิสิตนักศึกษาที่เป็นโรคภาวะซึมเศร้าส่วนใหญ่จะศึกษาอยู่ในชั้นปีที่สูงขึ้น มีนิสิตที่พยายามฆ่าตัวตาย 6.4% ของนิสิตทั้งหมด ส่วนผู้ที่นิสิตขอความช่วยเหลือเป็นคนแรก เมื่อพบว่าตนเองมีปัญหาคือเพื่อน สาเหตุของการฆ่าตัวตายได้แก่ ทะเลาะกับคนใกล้ชิด การเรียนและความรัก ทั้งนี้ ในชีวิตของนิสิตนักศึกษา 50% เป็นเรื่อง การเรียน (Krungthep Turakij, 2022) จากปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าอารมณ์ทางสังคมมีความสำคัญ เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล การรับรู้ทางสังคม โดยมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่

นักศึกษาเป็นกลุ่มหนึ่งในสังคมที่กำลังก้าวไปสู่ผู้ใหญ เป็นวัยแห่งการสร้างอัตลักษณ์ในตนเอง มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ได้ง่าย มักแสดงออกทางอารมณ์อย่างเปิดเผย ขาดการควบคุมอารมณ์ นักศึกษาอยู่ในช่วงวัยเรียน ปัญหาที่พบจึงมักเป็นปัญหาพฤติกรรมทางการเรียน เป็นการกระทำที่แสดงออกมากใน 3 ช่วง คือ 1) ก่อนเวลาเรียน ได้แก่ การเข้าชั้นเรียน การเตรียมความพร้อมก่อนการเรียน 2) ในเวลาเรียน ได้แก่ การจดบันทึกบทเรียนขณะอาจารย์สอน การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน การนำเสนองานหน้าชั้นเรียน การ

ซักถาม การอภิปราย การทำแบบฝึกหัด และ 3) หลังเลิกเรียน ได้แก่ การติดตามงานที่ได้รับมอบหมาย การทบทวนบทเรียนหลังเลิกเรียน การค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม การติววิชาเรียนในกลุ่มเพื่อน หนึ่ง นักศึกษาในสถาบันการศึกษาต่างแข่งขันทางการเรียน พยายามไขว่คว้าผลลัพท์ตนเองเพื่อให้มีผลการเรียนที่สูง เพื่อการมีอาชีพ การงานที่ดีในอนาคต บางครั้งความพยายามนั้นมุ่งหวังผลสำเร็จเฉพาะตน โดยไม่ได้คำนึงถึงความรู้สึกของเพื่อนหรือผู้อื่น พยายามที่จะทำให้ตนเองอยู่เหนือผู้อื่นจนละเลยต่อคุณค่าทางด้านจิตใจหรือมโนธรรมสำนึก เป็นต้นว่า การไม่แบ่งปันความรู้ให้กับเพื่อนเพราะกลัวเพื่อนจะทำคะแนนได้ดีกว่าตน การอวดหรือแสดงว่าตนมีความรู้เหนือคนอื่น สิ่งเหล่านี้อาจกระทบต่อสภาวะทางจิตใจ ก่อให้เกิดอารมณ์ในเชิงลบ ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเรียนตามมา เช่น เมื่อเกิดความรู้สึกอับอายหน้าชั้นเรียนอาจส่งผลให้ไม่กล้าออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียนอีก หรือความรู้สึกอิจฉาที่เพื่อนเรียนดีกว่าตนอาจกลายเป็นความเห็นแก่ตัว การทำร้ายทางวิชาการก็เป็นได้

เนื่องจากการศึกษาอารมณ์ทางสังคมในการเรียนของนักศึกษายังไม่ปรากฏแพร่หลาย และด้วยความสำคัญจากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาอารมณ์ทางสังคมในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง โดยศึกษาพฤติกรรม การเรียนของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ทางสังคมที่ กระบวนการและชนิดของอารมณ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การเรียนของนักศึกษา ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับบุคลากรทางการศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลไปใช้วางแผนและส่งเสริมอารมณ์ทางสังคมเพื่อการปรับพฤติกรรมในการเรียนที่เหมาะสมต่อไป

## วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรม การเรียนของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ทางสังคม
2. เพื่อศึกษากระบวนการและชนิดของอารมณ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การเรียนของนักศึกษา

## วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เพื่อศึกษาพฤติกรรม การเรียนของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ทางสังคม กระบวนการ และชนิดของอารมณ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การเรียนของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ซึ่งได้ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2562 - เดือนกันยายน 2563

## กลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยใช้การเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย 3 กลุ่มคือ 1) นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ปีการศึกษา 2562 พิจารณาคัดเข้าตามเกณฑ์ดังนี้คือ เป็นผู้ที่มิมีสถานภาพการเป็นนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ซึ่งเป็นนักศึกษาใน 6 คณะ ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเทคโนโลยีการเกษตร และคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มีความพร้อมในการเข้าร่วมโครงการวิจัย สมัครใจและเต็มใจเข้าร่วมกิจกรรม และไม่มีปัญหาด้านสุขภาพที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าร่วมกิจกรรม 2) ผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ด้านพฤติกรรมศาสตร์ จิตวิทยาหรือด้านการศึกษา 3) อาจารย์ผู้สอน เป็นอาจารย์ประจำที่ทำการสอนนักศึกษาในระดับปริญญา

ตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง อย่างน้อย 3 ปี ต่อเนื่อง ทั้งนี้ ในการสัมภาษณ์เชิงลึก ประกอบ ด้วยกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักศึกษาจำนวน 24 คน (6 คณะ คณะละ 4 คน) สำหรับการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มเป้าหมายจำนวน 8 คน โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญจำนวน 2 คน และอาจารย์ผู้สอน จำนวน 6 คน (6 คณะ คณะละ 1 คน)

### ขั้นตอนการวิจัย

1. ศึกษาหลักการ แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ทางสังคม และพฤติกรรม การเรียนของนักศึกษา

2. สร้างและพัฒนาเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

3. ติดต่อประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษา เจ้าหน้าที่ ของคณะ (6 คณะ) ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย กำหนดกลุ่มเป้าหมายคัดเลือกเข้าตามเกณฑ์

4. นัดหมายนักศึกษากลุ่มเป้าหมาย จำนวน 24 คน เพื่อเข้ารับการสัมภาษณ์เชิงลึก และดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่สร้างขึ้น วิเคราะห์และสรุปข้อมูลที่ได้

5. ดำเนินกระบวนการสนทนากลุ่มร่วมกับกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ผู้สอน จำนวน 8 คน เพื่อเพิ่มเติมข้อมูลอารมณ์ทางสังคมในการเรียนของนักศึกษาให้สมบูรณ์ขึ้น

6. ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาภายหลังการสนทนากลุ่ม

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือ 2 ชนิดคือ 1) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และ 2) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยทั้ง 2 แบบมีลักษณะคำถามปลายเปิด เป็นแบบสอบถามกึ่งโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์เชิงลึกใช้สำหรับนักศึกษา และแบบบันทึกการสนทนากลุ่มใช้

สำหรับผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ผู้สอน ครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับ **ข้อมูลพฤติกรรม การเรียนของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ทางสังคม** กำหนดประเด็นพฤติกรรม การเรียนโดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ พฤติกรรม การเรียนก่อนเวลาเรียน ได้แก่ การเข้าชั้นเรียน การเตรียมความพร้อมก่อนการเรียน พฤติกรรม การเรียนในเวลาเรียน ได้แก่ การจดบันทึกบทเรียนขณะ อาจารย์สอน การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน การนำเสนองานหน้าชั้นเรียน การซักถาม การอภิปราย การทำแบบฝึกหัด และ พฤติกรรม การเรียนหลังเลิกเรียน ได้แก่ การติดตามงานที่ได้รับมอบหมาย การทบทวนบทเรียนหลังเลิกเรียน การค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม การทิววิชาเรียนในกลุ่มเพื่อน ตัวอย่างคำถามแบบสัมภาษณ์เชิงลึกนักศึกษา เช่น ก่อนเข้าเรียน/ระหว่างที่กำลังเรียน/ หลังจากเลิกเรียนแล้ว มีสถานการณ์ใดบ้างที่ทำให้ นักศึกษาเกิดอารมณ์ทางสังคม ตัวอย่างคำถามการสนทนากลุ่ม เช่น พฤติกรรม การเรียนของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ทางสังคมเป็นอย่างไร ประเด็นเกี่ยวกับ **ข้อมูลกระบวนการและชนิดของอารมณ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การเรียน** ของนักศึกษา ตัวอย่างคำถามแบบสัมภาษณ์เชิงลึก นักศึกษา เช่น สถานการณ์ในการเรียนที่เกิดขึ้นกับ นักศึกษาส่งผลให้เกิดอารมณ์ทางสังคมได้อย่างไร อารมณ์ทางสังคมในการเรียนชนิดใดบ้างที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา ตัวอย่างคำถามการสนทนากลุ่ม เช่น กระบวนการเกิดอารมณ์ทางสังคมในการเรียนของ นักศึกษาเป็นอย่างไร อารมณ์ทางสังคมในการเรียนชนิดใดบ้างที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา ผู้วิจัยเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบบันทึกการสนทนากลุ่มว่ามีความชัดเจนทางภาษา เหมาะสมสำหรับการนำไปถาม นักศึกษา ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ผู้สอนหรือไม่ ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบบันทึกการสนทนากลุ่มฉบับสมบูรณ์



### การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษา เจ้าหน้าที่ของคณะ ผ่านทาง โทรศัพท์ ช่องทางออนไลน์และการเข้าพบด้วยตนเอง เพื่อนัดหมายกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักศึกษา เข้ารับการสัมภาษณ์ จัดทำและส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ผู้สอน เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม พร้อมแนบรายละเอียดโครงการวิจัย เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการสนทนากลุ่ม คณะผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์เชิงลึกนักศึกษา และการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ผู้สอนด้วยตนเอง โดยเก็บรวบรวมข้อมูล สรุปประเด็นที่ได้ วิเคราะห์และสังเคราะห์เชิงเนื้อหาด้วยตนเอง

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) จากประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม ได้แก่ พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ทางสังคม กระบวนการเกิดอารมณ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา และชนิดของอารมณ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา โดยเริ่มจากประเด็นในการวิเคราะห์ข้อมูล จัดแยกเนื้อหาสาระตามประเด็นที่กำหนดไว้ สังเคราะห์ข้อมูลในแต่ละประเด็น และนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยการบรรยาย

### ผลการศึกษา

ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ทางสังคม

อารมณ์ทางสังคมเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการเรียน และพฤติกรรมการเรียนขึ้นอยู่กับอารมณ์ทางสังคม ซึ่งแสดงออกมาใน 3 ช่วงคือ **ช่วงที่ 1 พฤติกรรมการเรียนก่อนเวลา**

**เรียน** ได้แก่ การเข้าชั้นเรียนและการเตรียมความพร้อมก่อนการเรียน สะท้อนจากการที่นักศึกษา รู้สึกดีใจเมื่อได้มาถึงห้องเรียนเร็วกว่าเพื่อนคนอื่น ๆ บางคนเลือกที่นั่งเรียนที่โดดเด่นเพื่อให้ทุกคนมองเห็นได้อย่างชัดเจน ต้องการให้คนอื่น ๆ มองและหันมาสนใจตนเองซึ่งจะช่วยเสริมความมั่นใจให้กับ เมื่ออาจารย์ผู้สอนมอบหมายงานในครั้งก่อน หากนักศึกษาส่งงานตามกำหนดเวลาแล้วจะรู้สึกเชื่อมั่นในตนเอง ปลอดภัยและอยากจะทำซ้ำในครั้งต่อไป นักศึกษาบางคนเมื่อมาถึงห้องเรียนเป็นคนแรก ๆ มักจะจองที่นั่งให้กับเพื่อนที่สนิทเพราะเกรงว่าเพื่อนจะไม่มีที่นั่ง บางคนจะรีบแจ้งให้อาจารย์ผู้สอนทราบหากเพื่อนคนใดลาป่วยหรือติดภารกิจซึ่งไม่สามารถมาเรียนได้ในครั้งนั้นเพราะรู้สึกเห็นใจ นักศึกษาโดยมากมีจิตอาสารีบเข้ามาช่วยเหลืออาจารย์เมื่อเห็นถือของพะรุงพะรังจะเข้ามาสอน ให้การช่วยเหลือ อาจารย์ผู้สอนจัดเตรียมความพร้อมก่อนการสนทนา เช่น ต่อสายโปรเจคเตอร์ ติดตั้งลำโพง นักศึกษาให้ความช่วยเหลือเพื่อนเพื่อให้มีงานส่งอาจารย์ก่อนเข้าชั้นเรียนแต่จะช่วยเท่าที่จะสามารถทำได้โดยเป็นการกระทำที่ไม่ผิดศีลธรรมและบรรทัดฐานทางสังคม เมื่อเพื่อนไม่ได้นำอุปกรณ์การเรียนมานักศึกษายินดีที่จะให้เพื่อนยืม มีนักศึกษาบางส่วนรู้สึกอับอายเมื่อมีใครบอกว่าอุปกรณ์ช่วยสนับสนุนการเรียนที่ใช้หรือมีอยู่ไม่ทันสมัย (เช่น ไอแพด คอมพิวเตอร์) และรู้สึกอับอายที่ทุกคนต่างจับจ้องเมื่อนักศึกษาเข้ามาเรียนแล้วแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบ **ช่วงที่ 2 พฤติกรรมการเรียนในเวลาเรียน** ได้แก่ การจดบันทึกบทเรียนขณะอาจารย์สอน การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน การนำเสนองานหน้าชั้น การซักถาม การอภิปราย การทำแบบฝึกหัด สะท้อนจากการที่นักศึกษาแบ่งปันสมุดจดบันทึกของตนให้เพื่อนดูเมื่อเพื่อนจดบันทึกขณะที่อาจารย์สอนไม่ทัน นักศึกษารู้สึกภาคภูมิใจในผลงานที่ได้ร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อน ๆ ใน

ชั้นเรียน และเมื่อนักศึกษาตอบคำถามอาจารย์ได้ถูกต้องในขณะที่ใครๆ ตอบไม่ได้ นักศึกษารู้สึกดีใจเมื่ออาจารย์และเพื่อนๆ ชื่นชมว่านำเสนองานหน้าชั้นเรียนได้ดี โดยเฉพาะเพื่อนที่เคยให้ความช่วยเหลือแก่ตน นักศึกษาบางคนพยายามทำงานที่อาจารย์มอบหมายในชั้นเรียนให้เต็มที่และดีกว่าคนอื่น และรู้สึกอับอายเมื่ออาจารย์แจ้งต่อหน้าเพื่อนๆ ว่านักศึกษาคัดลอกงานมาส่ง เนื่องจากกลัวว่าเพื่อนจะหาว่าตนอวดรู้ รู้สึกอับอายเมื่อแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนแล้วเพื่อนๆ ไม่เห็นด้วยหรือเป็นคำตอบที่ผิด นักศึกษาส่วนมากยินดีให้ความช่วยเหลือเพื่อนที่ไม่เข้าใจในบทเรียน แบ่งปันแนวทางหรือเทคนิควิธีการเรียนให้กับเพื่อน นักศึกษาบางคนรู้สึกไม่พอใจเมื่อเพื่อนที่เรียนเก่งชอบแสดงออกในชั้นเรียน บางคนไม่กล้าซักถามหรือแลกเปลี่ยนกับเพื่อนในชั้นเรียน เนื่องจากกลัวว่าเพื่อนจะหาว่าตนอวดรู้ **ช่วงที่ 3 พฤติกรรมการเรียนหลังเลิกเรียน** ได้แก่ การ

ติดตามงานที่ได้รับมอบหมาย การทบทวนบทเรียนหลังเลิกเรียน การค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม การติววิชาเรียนในกลุ่มเพื่อน สะท้อนจากการที่นักศึกษาติดตามงานที่อาจารย์มอบหมายโดยช่วยดักเตือนและกระตุ้นเพื่อนในชั้นเรียนให้ส่งตามกำหนดเวลา นักศึกษาที่เข้าใจในบทเรียนช่วยติวเนื้อหาให้กับเพื่อนที่ไม่เข้าใจ นักศึกษาที่รู้แหล่งศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมแนะนำเพื่อนๆ ให้รู้จักและเข้าไปสืบค้น

ตอนที่ 2 ผลการศึกษากระบวนการและชนิดของอารมณ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา

กระบวนการและชนิดของอารมณ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา สรุปได้ 3 ช่วงระยะเวลาคือ พฤติกรรมการเรียนก่อนเวลาเรียน ในเวลาเรียนและหลังเวลาเรียนดัง Table 1-3

**Table 1** Processes and types of social emotions associated with before class behavior

Learning behavior	The process of creating social emotions in learning				
	1. Situations involving other people or social rules and norms	2. Paying attention to the target situation	3. Situation Assessment	4. Social emotions that occur	Social emotional grouping
1. Attending classes	Arriving at class earlier than other peers		It is an act that strengthens self-confidence. Make it acceptable		
2. Preparation before class	Choosing a distinctive seat for everyone to see clearly	Paying attention to the situation	Wanting others to look and pay attention to help boost their self-confidence	Pride	Self-conscious emotions
	Submitting assignments on time as previously assigned		To be accepted, to believe in yourself, to feel safe		

**Table 1** Processes and types of social emotions associated with before class behavior (cont.)

Learning behavior	The process of creating social emotions in learning				
	1. Situations involving other people or social rules and norms	2. Paying attention to the target situation	3. Situation Assessment	4. Social emotions that occur	Social emotional grouping
Booking seats for close friends					
Quickly notifying teachers if a friend is on sick leave or on a mission					
Hurrying to help the teacher when he sees carrying bulky things will come to teach			Understanding and empathizing with other people's feelings and trying to find help cause a good relationship between each other	empathy	
Helping teachers prepare before teaching					
Helping friends to have assignments for teachers before class		Paying attention to the situation			Moral emotions
Lending school supplies to friends					
being blamed for not being up to date with the educational support equipment used or available			Outdated educational support materials appear to others; cause distrust, and censure, diminishing recognition and respect	embarrassment	
being caught in the eye when coming to class and dressing incorrectly according to the rules			Dressing that doesn't follow the rules will not be tolerated and your confidence will be diminished		

จาก Table 1 กระบวนการเกิดอารมณ์ทางสังคมก่อนการเรียนส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาประกอบด้วย 1) สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นหรือกฎระเบียบทางสังคมและบรรทัดฐาน ได้แก่ การเข้าชั้นเรียนและการเตรียมความพร้อมก่อนการเรียน 2) การให้ความ

สนใจต่อสถานการณ์ที่เป็นเป้าหมาย 3) การประเมินสถานการณ์ และ 4) การแสดงออกทางอารมณ์ โดยอารมณ์ทางสังคมก่อนเวลาเรียนที่เกิดขึ้น คือความภาคภูมิใจ ความเห็นอกเห็นใจและความอับอาย

**Table 2** Processes and types of social emotions related to study behavior during study time

Learning behavior	The process of creating social emotions in learning				
	1. Situations involving other people or social rules and norms	2. Paying attention to the target situation	3. Situation Assessment	4. Social emotions that occur	Social emotional grouping
1. Taking lesson notes while the teacher is teaching.	The students sharing their notebooks with their friends when they couldn't take notes		Understanding and empathizing with other people's feelings and finding ways to help build good relationships between them	empathy	Moral emotions
2. Participation in classroom activities	Participation in classroom activities with satisfactory performance		Good performance resulting from participation, contributes to self-esteem, self-confidence	Pride	Self-conscious emotions
	Answering questions correctly when no one else can		Having competence over others gives rise to self-esteem, self-confidence		
	Being complimented by a teacher while being reprimanded by a friend	Paying attention to the situation	Understanding and caring for other people's feelings, not hurting others, creating good relationships between them	empathy	Moral emotions
	Helping a friend who doesn't understand the lesson				
	A friend who is good at studying likes to show off in class				
	Doing the work assigned by the teacher in class to the fullest and better than others		The desire to be successful, capable of being successful, drives perseverance and effort	envy	Moral emotions

**Table 2** Processes and types of social emotions related to study behavior during study time (cont.)

Learning behavior	The process of creating social emotions in learning				
	1. Situations involving other people or social rules and norms	2. Paying attention to the target situation	3. Situation Assessment	4. Social emotions that occur	Social emotional grouping
	Sharing approaches or learning techniques with friends who have helped students	Paying attention to the situation	Being grateful and repaying those who have benefactors, helps to strengthen good relationships between each other	Gratitude	Moral emotions
3. Presentation of work in front of the class	Receiving compliments for presentations in front of class from teachers and peers		Having admirable performance builds self-esteem, self-confidence		
4. questioning, discussion	Not daring to ask questions, discuss with classmates, because they are afraid that they will find themselves boastful		Questioning, discussing produces a sense of pride that some see as ostentatious, thus diminishing the act of doing something of value to others	Pride	Self-conscious emotions
	Commenting and friends disagree or a wrong answer		Reprimand leads to diminishing respect	embarrassment	Moral emotions
5.doing exercise	The professor informed his friends that the students had copied their work to send		Plagiarism is an act that violates rules, social norms, morality, and causes condemnation	Shame	Moral emotions

จาก Table 2 กระบวนการเกิดอารมณ์ทางสังคมในเวลาเรียนส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาประกอบด้วย 1) สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นหรือกฎระเบียบทางสังคมและบรรทัดฐาน ได้แก่ การจับหน้าที่บทเรียนขณะอาจารย์สอน การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน การนำเสนองานหน้าชั้นเรียน และ

การซักถามการอภิปราย 2) การให้ความสนใจต่อสถานการณ์ที่เป็นเป้าหมาย 3) การประเมินสถานการณ์ และ 4) การแสดงออกทางอารมณ์โดยอารมณ์ทางสังคมในเวลาเรียนที่เกิดขึ้นคือ ความเห็นอกเห็นใจ ความภาคภูมิใจ ความอิจฉา และความกตัญญู

**Table 3** Processes and types of social emotions associated with after class behavior

Learning behavior	The process of creating social emotions in learning				Social emotional grouping
	1. Situations involving other people or social rules and norms	2. Paying attention to the target situation	3. Situation Assessment	4. Social emotions that occur	
1. Following up on assignments	Keep track of assignments by reminding and encouraging friends to deliver on time		Helping to follow up on assignments, reviewing lessons for friends who don't understand, and recommending additional learning resources to friends	empathy	Moral emotions
2. Review of lessons	Students who understand the lesson review the content for peers who don't understand.	Paying attention to the situation	helping to support academic success, helping each other create good relationships. Together		
3. Searching for additional knowledge	Recommending additional learning resources for friends to search				

จาก Table 3 กระบวนการเกิดอารมณ์ทางสังคมหลังเวลาเรียนส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาประกอบด้วย 1) สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นหรือกฎระเบียบทางสังคมและบรรทัดฐาน ได้แก่ การติดตามงานที่ได้รับมอบหมาย การทบทวนบทเรียน และการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม 2) การให้ความสนใจต่อสถานการณ์ที่เป็นเป้าหมาย 3) การประเมินสถานการณ์ และ 4) การแสดงออกทางอารมณ์ โดยอารมณ์ทางสังคมหลังเวลาเรียนที่เกิดขึ้นคือความเห็นอกเห็นใจ

จาก Table 1-3 กระบวนการเกิดอารมณ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย 1) สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นหรือกฎระเบียบทางสังคมและบรรทัดฐาน 2) การให้ความสนใจต่อสถานการณ์ที่เป็นเป้าหมาย 3) การประเมินสถานการณ์ และ 4) การแสดงออกทางอารมณ์ โดยอารมณ์ทาง

สังคมในการเรียนของนักศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มความรู้สึกสำนึกในตนเอง ได้แก่ ความภาคภูมิใจและความรู้สึกอับอาย กลุ่มความรู้สึกทางศีลธรรม ได้แก่ ความละเอียดใจ ความอิจฉา ความกตัญญู และความเห็นอกเห็นใจ

### อภิปรายและสรุปผล

#### 1. พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ทางสังคม

นักศึกษาอยู่ช่วงวัยในการศึกษาเล่าเรียน การเรียนจึงถือเป็นภารกิจหลักที่สำคัญ พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาเพื่อความสำเร็จทางการเรียน ประกอบด้วยพฤติกรรม 3 ช่วงระยะเวลาคือ ช่วงที่ 1 พฤติกรรมการเรียนก่อนเวลาเรียน ได้แก่ การเข้าชั้นเรียนและการเตรียมความพร้อมก่อนการเรียน ช่วงที่ 2 พฤติกรรมการเรียนในเวลาเรียน ได้แก่ การจดบันทึกบทเรียนขณะอาจารย์สอน การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน

การนำเสนองานหน้าชั้นเรียน การซักถาม การอภิปราย การทำแบบฝึกหัด และช่วงที่ 3 พฤติกรรมการเรียนหลังเลิกเรียน ได้แก่ การติดตามงานที่ได้รับมอบหมาย การทบทวนบทเรียนหลังเลิกเรียน การค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม การติววิชาเรียนในกลุ่มเพื่อน ซึ่งพฤติกรรมการเรียนที่เกิดขึ้นทั้ง 3 ระยะดังกล่าว เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง เป็นเทคนิคที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน สอดคล้องกับที่ Phetsombat & Phetsute (2021) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ซึ่งพบว่าพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา ประกอบด้วยทัศนคติในการเรียน แรงจูงใจในการเรียน การจัดการกับเวลาในการเรียน ความวิตกกังวลในการเรียน การมีสมาธิและการเอาใจใส่ในการเรียน กระบวนการรวบรวมข้อมูล การเลือกใจความสำคัญและจดจำเนื้อหาที่สำคัญ การใช้เทคนิคและเครื่องมืออุปกรณ์ช่วยเหลือในการเรียน การทดสอบตนเอง การทบทวนและการเตรียมตัวในการเรียน และยุทธวิธีในการสอบและการเตรียมตัวสอบ ซึ่งจะเห็นว่าเป็นพฤติกรรมการเรียนที่สำคัญมักเกิดขึ้นภายใน 3 ช่วงเวลาดังกล่าว พฤติกรรมที่ปรากฏสะท้อนให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องกับอารมณ์ทางสังคมที่ชัดเจน ผ่านการกระทำและมุมมองความคิดเห็น ความรู้สึก โดยมีบุคคลอื่นเช่น เพื่อน อาจารย์ผู้สอน หรือระเบียบบรรทัดฐานทางสังคมเข้ามาเกี่ยวข้อง เป็นต้นว่า พฤติกรรมการเรียนก่อนเวลาเรียน การที่นักศึกษารู้สึกดีใจเมื่อได้มาถึงห้องเรียนเร็วกว่าเพื่อนคนอื่นๆ การเลือกที่นั่งเรียนที่ดูโดดเด่นเพื่อให้ทุกคนมองเห็นตนได้อย่างชัดเจน นักศึกษาแจ้งให้อาจารย์ผู้สอนทราบหากเพื่อนคนใดลาป่วยหรือติดภารกิจซึ่งไม่สามารถมาเรียนได้ นักศึกษาริบเข้ามาช่วยเหลืออาจารย์เมื่อเห็นถือของพะรุงพะรังจะเข้ามาสอนหรือให้การช่วยเหลือจัดเตรียมความพร้อมก่อนการสอน ให้การช่วยเหลือเพื่อนเพื่อให้มีงานส่งอาจารย์ก่อนเข้าชั้นเรียนแต่จะช่วยเหลือ

สามารถทำได้โดยเป็นการกระทำที่ไม่ผิดศีลธรรมและบรรทัดฐานทางสังคม ให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน แต่ก็มีนักศึกษาบางคนรู้สึกอับอายเมื่อมีใครบอกว่าอุปกรณ์การเรียนที่ใช้หรือมีอยู่ไม่ทันสมัย และทุกคนต่างจับจ้องเมื่อนักศึกษาเข้ามาเรียนแล้วแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบพฤติกรรมการเรียนในเวลาเรียน เป็นต้นว่า การแบ่งปันสมุดจดบันทึกของตนให้เพื่อนดูเมื่อเพื่อนจดบันทึกไม่ทัน การได้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆ ในชั้นเรียน การตอบคำถามอาจารย์ได้ถูกต้องในขณะที่ไม่มีใครตอบได้ การนำเสนองานหน้าชั้นเรียนและได้รับคำชม แต่ก็มีนักศึกษาบางคนรู้สึกไม่ชอบใจเมื่อเพื่อนที่เรียนเก่งชอบแสดงออกในชั้นเรียน การไม่กล้าซักถามหรือแลกเปลี่ยนกับเพื่อนเนื่องจากกลัวว่าเพื่อนจะหาว่าตนอวดรู้ การที่แสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนแล้วเพื่อนๆ ไม่เห็นด้วยหรือเป็นคำตอบที่ผิด การให้ความช่วยเหลือเพื่อนที่ไม่เข้าใจในบทเรียน แบ่งปันแนวทางหรือเทคนิควิธีการเรียน การพยายามทำงานที่อาจารย์มอบหมายในชั้นเรียนให้เต็มที่และดีกว่าคนอื่น การรู้สึกอับอายเมื่ออาจารย์แจ้งต่อหน้าเพื่อนๆ ว่านักศึกษาคัดลอกงานมาส่งและรู้สึกผิดเมื่อคัดลอกงานของเพื่อนโดยไม่ได้รับอนุญาตและได้คะแนนมากกว่า พฤติกรรมการเรียนหลังเลิกเรียน เป็นต้นว่าการติดตามงานที่อาจารย์มอบหมายโดยช่วยตักเตือนและกระตุ้นเพื่อนในชั้นเรียนให้ส่งตามกำหนดเวลา การช่วยติวเนื้อหาให้กับเพื่อนที่ไม่เข้าใจ การแนะนำแหล่งศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมให้กับเพื่อนๆ ซึ่งพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นนี้ อาจเนื่องมาจากพัฒนาการตามธรรมชาติ นักศึกษาโดยมากมีอายุระหว่าง 18-22 ปี จัดอยู่ช่วงวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจและสังคม ที่สำคัญคือเป็นวัยที่มีการสร้างอัตลักษณ์ในตนเอง (Identity Formation) (Akerlof & Kranton, 2002) ทัศนคติ ความพึงใจ

และพฤติกรรมต่างๆ ที่พัฒนาขึ้นจะกลายเป็นบุคลิกลักษณะนิสัยส่วนตัวที่ถาวรต่อไป นักศึกษาเรียนรู้วิธีการเพื่อช่วยให้ตนประสบความสำเร็จในการเรียนซึ่งจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยและต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น พฤติกรรมในการเรียนก็เช่นเดียวกันอาจเกิดขึ้นจากการพยายามแสดงอัตลักษณ์ในตนเอง ความเด่นเหนือผู้อื่น การแข่งขัน การสร้างสัญลักษณ์เพื่อให้ผู้อื่นเกิดการยอมรับนับถือ ทั้งนี้ พฤติกรรมใดๆ ที่แสดงออกมาย่อมต้องมีสาเหตุที่ก่อให้เกิดพฤติกรรม พฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลมาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลและสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อม เช่น การรับรู้แรงจูงใจ ทัศนคติ หรือบุคลิกภาพกับสภาพแวดล้อม ซึ่งอาจจะเป็นสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Psychological Environment) หรือสภาพแวดล้อมทางจิตวิทยา (Psychological Environment) เช่น วัฒนธรรม ประเพณี หรือบรรทัดฐานของกลุ่ม (Samitthikrai, 2013) นอกจากนี้อารมณ์ทางสังคมเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางสังคมของบุคคล โดยอยู่ในสภาวะที่พร้อมที่จะแสดงพฤติกรรม อารมณ์ทางสังคมจึงเป็นปัจจัยที่นำไปสู่พฤติกรรมทางสังคม และพฤติกรรมทางสังคมขึ้นอยู่กับอารมณ์ทางสังคมด้วยเช่นกัน (Frijda, 1986)

## 2. กระบวนการและชนิดของอารมณ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา

อารมณ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มความรู้สึกสำนึกในตนเอง ได้แก่ ความภาคภูมิใจและความรู้สึกอับอาย กลุ่มความรู้สึกทางศีลธรรม ได้แก่ ความละอายใจ ความอิจฉา ความกตัญญู และความเห็นอกเห็นใจ จากการศึกษารมณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้น สามารถอธิบายได้ด้วยกระบวนการเกิดอารมณ์ที่มีแนวคิดที่ว่า อารมณ์

จะเกิดขึ้นเมื่อมีสถานการณ์เกิดขึ้น และบุคคลให้ความสนใจต่อสถานการณ์นั้น เมื่อบุคคลให้ความสนใจต่อสถานการณ์นั้นแล้ว จะเกิดการประเมินต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยอาจประเมินจากความคุ้นเคยหรือเป้าหมายส่วนบุคคล การประเมินสถานการณ์ทำให้บุคคลเกิดการแสดงออกทางอารมณ์เกิดขึ้น (Gross & Thompson, 2007) ดังนั้นสิ่งสำคัญคือการที่บุคคลประเมินต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ก่อให้เกิดอารมณ์ในด้านบวกหรือลบ อันเป็นผลจากการตีความหมายเนื่องจากอารมณ์ทางสังคมมีความเกี่ยวข้องกับปฏิสัมพันธ์ทางสังคม รวมถึงความคาดหวังของบุคคลอื่น อารมณ์ทางสังคมจะเกิดขึ้นเมื่อเราสามารถหรือไม่สามารถจะตอบสนองของความคาดหวังเหล่านั้น (Adolps, 2003) อารมณ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษ้อธิบายได้ดังนี้

*ความภาคภูมิใจ* เป็นกลไกทางอารมณ์ที่เชื่อมโยงไปสู่การเห็นคุณค่าในตนเอง ดังพฤติกรรมการเข้าชั้นเรียนเร็วกว่าเพื่อนคนอื่น การตอบคำถามอาจารย์ได้ถูกต้อง และการนำเสนองานแล้วได้รับคำชม ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และมีกำลังใจในการเรียน ซึ่งหากได้รับการตอบสนองในด้านบวก เช่น การชื่นชมยินดี นักศึกษาจะรู้สึกดีใจและยิ่งมุ่งมั่นใจมากขึ้น ความภาคภูมิใจเป็นการกระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตนเอง ผู้อื่นและสังคม กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่เอื้อต่อสังคม (Hart & Matsuba, 2007) และช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมทางสังคมที่มีคุณค่า (Jessica & Richard, 2007) ดังเช่น การที่นักศึกษาช่วยติวบทเรียนให้กับเพื่อนที่ไม่เข้าใจ ผลจากการช่วยเหลือได้ปลดปล่อยความลำบากรำคาญของผู้ให้ความช่วยเหลือ อีกทั้งการช่วยเหลือผู้อื่นทำให้ได้รับการยอมรับชื่นชมจากสังคม ซึ่งช่วยเพิ่มความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง อย่างไรก็ตามหากความภาคภูมิใจมีมากเกินไป (Excessive Pride, Hubris) จะกลายเป็นความมโหฬาร โอ้อวด อหังการ ซึ่งอาจ



กระทบต่อสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ดังสะท้อนจากพฤติกรรมการเลือกที่นั่งเพื่อให้ตนดูเด่นหรือเป็นที่สนใจของเพื่อนๆ

*ความรู้สึกอับอาย* เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่กระทำบางอย่างผิดพลาดในที่สาธารณะ โดยคนเรามักจะอิงตัวเอง (Self-reference) ตัวอย่างสะท้อนให้เห็นได้จากการที่เพื่อนๆ บอกว่าอุปกรณ์สนับสนุนทางการเรียนที่ตนมีอยู่ไม่ทันสมัย การไม่ได้รับการยอมรับเมื่อแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน การไม่ยกตอบคำถามเพราะหากตอบผิดเพื่อนๆ จะมองไม่ดี ความรู้สึกอับอายเมื่ออาจารย์แจ้งต่อหน้าเพื่อนๆ ว่าตนคัดลอกงานมาส่ง ความรู้สึกเช่นนี้อาจทำให้บางคนรู้สึกอับอายขายหน้าหรือหน้าแตก ไม่กล้าสู้หน้าใครๆ อยากหลีกเลี่ยงหนีออกจากสถานการณ์นั้นโดยเร็ว คนเรามักคิดว่าคนอื่นคงสังเกตเห็นมาก ทั้งๆ ที่ไม่จริง หรือเวลาที่เรทำอะไรผิดพลาดอาจรู้สึกแยในขณะที่ยังคนอื่นอาจไม่สังเกตเห็นหรือลืมมันอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นไปตามผลการคิดว่าตนเป็นจุดสนใจ (Spotlight effect) (Savitsky *et al.*, 2001) ความรู้สึกนี้จะเกิดขึ้นมากเมื่อคาดหวังการตอบสนองจากผู้อื่นไว้มากเช่นกัน เช่น คาดหวังว่าความคิดเห็นที่เสนอในชั้นเรียนเพื่อนจะต้องเห็นด้วย เป็นต้น

*ความละอายใจ* มีลักษณะเกี่ยวข้องกับความต้องการที่อยากจะหายออกไปจากผู้อื่น (Hareli & Eisikovits, 2006) เป็นสิ่งที่ทำลายและตีความถึงความรู้สึกไม่ดีที่มีขอบเขตกว้างกว่า สะท้อนให้เห็นดังพฤติกรรม การแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบเข้ามาเรียนในชั้นเรียน ซึ่งเป็นการละเมิดกฎระเบียบ บรรทัดฐานทางสังคม ศีลธรรมจรรยา ก่อให้เกิดความอับอายหรือถูกตำหนิ

*ความรู้สึกอิจฉา* สะท้อนให้เห็นได้จากการพยายามทำงานที่อาจารย์มอบหมายในชั้นเรียนให้เต็มที่และดีกว่าคนอื่น ความรู้สึกไม่พอใจ

เมื่อเพื่อนที่เรียนเก่งชอบแสดงออกในชั้นเรียน ความรู้สึกเช่นนี้เป็นความปรารถนาที่จะมีบางสิ่งบางอย่างที่ผู้อื่นมีหรือรู้สึกไม่ยุติธรรมหรือด้อยกว่า ผลจากการประเมินตนเองหากรับรู้ว่าตนด้อยกว่าผู้อื่นอาจก่อให้เกิดความรู้สึกอิจฉา และจะพยายามให้ได้รับสิ่งนั้น ซึ่งเป็นแรงจูงใจเพื่อนำไปสู่สิ่งที่คาดหวัง แต่อาจไม่ได้มีจิตที่คิดมุ่งร้ายที่จะนำไปสู่พฤติกรรมที่รุนแรงต่อผู้อื่น อย่างไรก็ตามความอิจฉาบ่อยครั้งนำไปสู่ความก้าวร้าว (Mascolo *et al.*, 2003) การเลียนแบบเพื่อนที่มีพฤติกรรมการเรียนที่ดี เช่น เพื่อนที่เรียนเก่งชอบแสดงออกในชั้นเรียน สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการเปรียบเทียบทางสังคม (Social comparison) ที่เสนอว่าคนเราเรียนรู้เกี่ยวกับความสามารถและทัศนคติของตนเองโดยเปรียบเทียบกับผู้อื่นเมื่อไม่มีมาตรฐานที่แน่ชัดในการประเมินและเมื่อเกิดความไม่แน่ใจในตนเองในบางเรื่อง (Aronson & Sommers, 2019) ดังนั้นเพื่อนที่มีพฤติกรรมการเรียนที่ดีจึงเป็นต้นแบบแรงผลักดันที่ก่อให้เกิดความอิจฉา และมีความกระตือรือร้นในการเรียน ถือเป็นแรงหนุนเสริมที่ทรงพลังนำไปสู่ความสำเร็จทางการเรียนได้ดี

*ความกตัญญู* เป็นค่านิยมความผูกพันทางจิตใจระหว่างผู้ให้กับผู้รับ สังคมไทยมุ่งเน้นให้บุคคลสำนึกถึงบุญคุณของผู้อื่น โดยจะต้องมีความกตัญญูและตอบแทนอย่างเหมาะสม ส่งผลให้การตัดสินใจในเรื่องต่างๆ จะคำนึงถึงบุคคลเหล่านี้ด้วย ดังเห็นได้จากการบอกแนวทางหรือเทคนิควิธีการเรียนกับเพื่อนที่เคยให้ความช่วยเหลือเรา อย่างไรก็ตาม หากการกระทำนั้นไม่ถูกต้องตามบรรทัดฐานทางสังคม หรือผิดกฎระเบียบ นักศึกษาก็เลือกที่จะไม่กระทำ สะท้อนให้เห็นว่าคนเราย่อมมีความหวาดกลัวและกลัวการถูกลงโทษเมื่อกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง จึงเลือกที่จะหลีกเลี่ยงการกระทำนั้น

**ความเห็นอกเห็นใจ** เป็นความรู้สึกเข้าใจและเอาใจใส่ต่อความรู้สึกของผู้อื่น และพยายามหาทางช่วยเหลือ สะท้อนดังพฤติกรรม การจูงที่นั่งให้กับเพื่อนที่สนิท การช่วยเหลือเพื่อนให้มีงานส่งอาจารย์ การอาสาแจ้งให้อาจารย์ทราบเมื่อเพื่อนลาป่วยหรือติดภารกิจ การช่วยถือของให้กับอาจารย์เมื่อเข้าทำการสอน การอาสาช่วยอาจารย์จัดเตรียมความพร้อมก่อนสอน การให้เพื่อนยืมสมุดบันทึกเมื่อเพื่อนจดไม่ทัน การช่วยกันติวเนื้อหาก่อนสอบเพื่อให้ทุกคนสอบผ่านให้ได้ การแบ่งปันแนวข้อสอบหรือเทคนิคการเรียน การแนะนำแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมให้เพื่อนๆ ได้เข้าไปสืบค้นพฤติกรรมเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความเห็นอกเห็นใจในผู้อื่น อาจเกิดขึ้นเพื่อผลประโยชน์บางอย่าง หรืออาจเป็นการช่วยเหลือผู้อื่นอย่างแท้จริงโดยไม่หวังผลตอบแทน ซึ่งเป็นความรู้สึกที่เกิดจากการที่บุคคลได้มองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากมุมมองของผู้ที่เดือดร้อน (Batson, 2011) เสมือนนักศึกษาเป็นผู้ประสบกับเหตุการณ์นั้นด้วยตนเอง เพื่อนคือบุคคลที่ใกล้ชิด มีประสบการณ์ร่วมกันระหว่างเรียน และด้วยธรรมชาติของวัยที่ต้องการการยอมรับจากเพื่อนก่อให้เกิดความเห็นอกเห็นใจและมีพฤติกรรมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

นอกจากนี้ การเกิดอารมณ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมในการเรียนของนักศึกษา ยังเกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมทางสังคม ที่อาจส่งผลต่อการเกิดอารมณ์หรือความรู้สึกในด้านบวกหรือลบ สภาพแวดล้อมทางสังคมในห้องเรียนมีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับอารมณ์ของนักเรียนมากกว่าเป้าหมายความสำเร็จ (Sun *et al.*, 2022) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน (Korpershoek *et al.*, 2016) และได้รับการสนับสนุนจากผู้อื่นภายใต้สภาพแวดล้อมทางสังคมโดยเกิดความผูกพันและความเป็นเจ้าของ

การเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนได้รับการยอมรับ ส่งผลต่อการเรียนที่ดีขึ้น

โดยสรุป พฤติกรรมการเรียนมีความเกี่ยวข้องกับการเกิดอารมณ์ทางสังคมของนักศึกษา อารมณ์ทางสังคมปรากฏได้ทั้งด้านบวกและด้านลบ โดยเป็นแรงจูงใจเพื่อการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ หรือนำไปสู่พฤติกรรมแห่งความก้าวร้าว ไอ้อวด การหลีกหนี การปฏิเสธความร่วมมือ สิ่งสำคัญคือการประเมินต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น การรับรู้ความคาดหวังของผู้อื่น ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ธรรมเนียมปฏิบัติ ศีลธรรมและบรรทัดฐานทางสังคม

### ข้อเสนอแนะ

#### ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ข้อมูลพฤติกรรมการเรียน กระบวนการ และชนิดของอารมณ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา เป็นข้อมูลสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง เท่านั้น การนำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้ควรคำนึงถึงความแตกต่าง เป็นต้นว่า ปัจจัยด้านบุคคล เช่น บุคลิกภาพ ความรู้ ทักษะคิด วิธีการดำเนินชีวิต ประสบการณ์ส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม เช่น ลักษณะครอบครัว กลุ่มอ้างอิง ศาสนา สังคมและวัฒนธรรม

#### ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาในครั้งนี้ยังจำกัดการศึกษาเฉพาะในมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง รวมทั้งกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษายังมีจำนวนไม่มาก และอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายหรือผู้ใหญ่ตอนต้น งานวิจัยในอนาคตจึงควรศึกษากับกลุ่มช่วงวัยอื่นๆ นอกจากนี้ยังอาจศึกษาการปรับพฤติกรรมการเรียน อารมณ์ทางสังคมแบบข้ามวัฒนธรรม (Cross-cultural study) เพื่อศึกษาความแตกต่างจากบริบทสังคมไทย หรือพฤติกรรมด้านอื่นๆ

## กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยการสนับสนุนและความอนุเคราะห์จากหลายฝ่าย ประกอบด้วย

1) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำปาง บทความนี้เป็น

ส่วนหนึ่งของงานวิจัยที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ  
ศึกษาวิจัย และ 2) นักศึกษากลุ่มเป้าหมาย  
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำปาง ปีการศึกษา 2562

## References

- Adolps, R. (2003). Cognitive neuroscience of human social behavior. *Nature Reviews Neuroscience*, 4(3),165-178. doi.org/10.1038/nrn1056.
- Akerlof, G. A., & Kranton, R. E. (2002). Identity and schooling: Some lessons for the economics of education. *Journal of economic literature*, 40(4), 1167-1201.
- Aronson, E, T.D., & Sommers, S.R. (2019). *Social psychology (10<sup>th</sup> ed)*. Pearson.
- Bagozzi, RP. (2006). The role of social and self-conscious emotions in the regulation of business-to-business relationships in salesperson-customer interactions. *Journal of Business and Industrial Marketing*, 21(7), 453-457. doi.10.1108/08858620610708948.
- Batson, C.D. (2011). *Altruism in humans*. Oxford University Press.
- Frijda, N. H. (1986). *The emotions*. University of Cambridge. doi: 10.1257/002205102762203585.
- Gerring, RL., & Zimbardo, PG. (2005). *Psychology and life (17<sup>th</sup> ed.)*. Pearson.
- Gross, J. J., & Thompson, R. A. (2007). Emotion regulation: Conceptual foundations. In J. J. Gross (Ed.), *Handbook of emotion regulation*. Guilford Press.
- Hareli, S., & Eisikovits, Z. (2006). The role of communicating social emotions accompanying apologies in forgiveness. *Motivation and Emotion*, 30(3), 189-197. doi.org/10.1007/s11031-006-9025-x.
- Hareli, S., & Parkinson, B. (2008). What's social about social emotions? *Journal for the Theory of Social Behaviour*, 38(2), 131-156. doi.org/10.1111/j.1468-5914.2008. 00363.x.
- Hart, D., & Matsuba, M.K. (2007). The development of pride and moral life. In J. L. Tracy, R. W. Robins, & J.P. Tangney (Eds.), *The self-conscious emotions: Theory and research*. Guilford Press.
- Jessica, L. T., & Richard, W.R. (2007). *Self-Conscious emotions: Where self and emotion meet*. Guilford Press.
- Korpershoek, H., Harms, T., De Boer, H., Van Kuijk, M., & Doolaard, S. (2016). A Meta-Analysis of the effects of classroom management strategies and classroom management programs on students' academic, behavioral, emotional, and motivational outcomes. *Review of Educational Research*, 86(3), 643–680. doi.org/10.3102/0034654315626799.
- Krungthep Turakij. (2022). *Quality of Life-Society*. <https://www.bangkokbiznews.com/social/829634>.

- Mascolo, M.J., Fischer, K. W., & Li, J. (2003). The dynamic construction of emotion in development: A component systems approach. *In Handbook of affective science*. Oxford European Review of Social Psychology.
- Phetsombat, P., & Phetsute. A. (2021). The learning behavior of students at Rajamangala University of Technology Thanyaburi. *The Journal of Research and Academics*, 4(4), 235-244.
- Samitthikrai, C. (2013). *Consumer behavioral*. Chulalongkorn University.
- Savitsky, K., Epley, N., & Gilovich, T. (2001). Do other judge us as harshly as we think? overestimating the impact of failures, shortcomings, and mishaps. *Journal of Personality and Social Psychology*, 81(1), 44-56. doi: 10.1037//0022-3514.81.1.44.
- Szanto, K., Dombrowski, A. Y., Sahakian, B. J., Mulsant, B. H., Houck, P. R., Reynolds III, C. F., & Clark, L. (2012). Social emotion recognition, social functioning, and attempted suicide in late-life depression. *The American Journal of Geriatric Psychiatry*, 20(3), 257-265. doi.org/10.1097/ JGP.0b013e31820eea0c.
- Sun, X., Hendrickx, M. M. H. G., Goetz, T., Wubbels, T., & Mainhard, T. (2022). Classroom social environment as student emotions' Antecedent: Mediating role of achievement goals. *Journal of Experimental Education*, 90(1), 146-157. https://doi.org/10.1080/00220973.2020.1724851.



# The Character Strengths of Hill-tribe Undergraduate Students in the Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus

Journal of Organizational Innovation & Culture  
ISSN: 2822-0862 (Online) ISSN: 2822-0854 (Print)  
<https://skjournal.msu.ac.th>

Received (10 May 2022): Revised (12 July 2022): Accepted (26 July 2022)

Thanadee Suriyachanhom<sup>1\*</sup> and Sangad Chienjuntuk<sup>2</sup>

<sup>1</sup> Lecturer, Faculty of Education, Chiang Mai Rajabhat University

<sup>2</sup> Lecturer, Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University Lanna Campus

\* Corresponding author: Thanadee Suriyachanhom, email: [thanadee\\_sur@g.cmru.ac.th](mailto:thanadee_sur@g.cmru.ac.th) (Suriyachanhom.T)

## Citation

Suriyachanhom, T., Chienjuntuk, S. (2023). The Character Strengths of Hill-tribe Undergraduate Students in the Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus. *Journal of Organizational Innovation & Culture*, Mahasarakham University, 14(1), 76-88.

## Abstract

The Purpose of this research was to analyze the Confirmatory Factor Analysis of Character Strengths of Hill-tribe undergraduate students in the Mahamakut Buddhist University Lanna Campus. The samples were 637 year 1-4 undergraduates in the academic year of 2019. They were chosen by multiple random sampling. The instrument used in this research was a Character Strengths questionnaire for the students and which comprised 36 items with 6 rating scales. It had reliability of 0.907. Data were analyzed by Confirmatory Factor Analysis.

The results found that; the model was fitted with empirical data and goodness-of-fit between the model and empirical data had Chi-square equal to 14.842 ( $P = 0.0954$ ), Comparative Fit Index (CFI) = 0.997,  $R^2$  between 0.476 to 0.786, Factor Score Coefficients between 0.076 to 0.276. The weighted score of each component was 0.887, 0.782, 0.770, 0.770, 0.747 and 0.690 respectively.

**Keywords:** Analyze the Confirmatory Factor, Character Strengths and Hill-tribe undergraduate students

## คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ธนະดี สุริยะจันทร์หอม<sup>1</sup> และ สัจด์ เขียนจันทิก<sup>2</sup>

<sup>1</sup> อาจารย์ประจำ, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

<sup>2</sup> อาจารย์, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

### อ้างอิง

ธนະดี สุริยะจันทร์หอม และ สัจด์ เขียนจันทิก. (2566). คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา. *วารสารนวัตกรรมและวัฒนธรรมองค์การ*, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ปีที่ 14(1), หน้า 76-88.

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 637 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบวัดคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง 36 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.907 การวิเคราะห์องค์ประกอบในครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ผลการวิจัยพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนี้ ค่าสถิติไคสแควร์ เท่ากับ 14.842 ( $P = 0.0954$ ) ดังนั้นวัดระดับความเหมาะสมพอดีเชิงเปรียบเทียบ เท่ากับ 0.997 มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ ( $R^2$ ) ตั้งแต่ 0.476 ถึง 0.786 และมีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (Factor Score Coefficients) ตั้งแต่ 0.076 ถึง 0.276 โดยมีค่าน้ำหนักเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ความกล้าหาญ มนุษยธรรม ความยุติธรรม การควบคุมอารมณ์ การเข้าใจความจริงของชีวิต ปัญญาและความรู้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.887, 0.782, 0.770, 0.770, 0.747 และ 0.690 ตามลำดับ

**คำสำคัญ:** การวิเคราะห์องค์ประกอบ, คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง และ นักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์

### บทนำ

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันที่มีบทบาทในการพัฒนานักศึกษาให้เกิดความรู้ ความสามารถ รวมทั้งอบรมบ่มเพาะคุณลักษณะที่ดีต่างๆ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งจิตใจและสติปัญญา เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ โดยต้องมีความรู้ ความสามารถทางวิชาการ

วิชาชีพ (hard skill) อีกทั้งมีคุณลักษณะเฉพาะตัว (Soft Skills) ที่สำคัญที่ช่วยให้นักศึกษาสามารถใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางสังคมได้อย่างเป็นสุข เช่น การฝ่าฟันอุปสรรค (Face of setbacks) การยืนหยัดแก้ไขสิ่งที่ผิดพลาดด้วยความกล้าหาญ ความหวัง (Hope) และ ความสุข (Happiness) ซึ่งคุณลักษณะเชิงบวกเหล่านี้ที่สามารถช่วยให้ประสบความสำเร็จในการเรียน การทำงาน และ

การดำรงชีวิต ควบคู่กับความสามารถทางสติปัญญา (Cognitive Skills) (Heckman *et al.*, 2009) คุณลักษณะ (Characters) ซึ่งบวกจะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดความโดดเด่นในการประกอบอาชีพมากขึ้น เช่น การมองโลกในแง่ดี ความรู้สึกมีคุณค่า ความหวังและความสุข การพัฒนาคุณลักษณะที่ดีเหล่านี้เพื่อช่วยเติมเต็มชีวิตของมนุษย์ให้มีความหมายและมีความสมบูรณ์ Sukwong (2018) โดยตามแนวคิดคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งสามารถแบ่งออกได้ทั้งหมด 6 ด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1 ปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge) ด้านที่ 2 ความกล้าหาญ (Courage) คือความเข้มแข็งทางอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะบรรลุเป้าหมาย เผชิญหน้ากับอุปสรรคที่เกิดขึ้น ด้านที่ 3 มนุษยธรรม (Humanity) คือความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลรอบข้าง มีความเป็นมิตรอย่างจริงใจกับทุกคน ด้านที่ 4 ความยุติธรรม (Justice) คือ ด้านที่ 5 การควบคุมอารมณ์ (Temperance) และ ด้านที่ 6 การเข้าใจความจริงของชีวิต (Transcendence) (Peterson & Seligman, 2004)

ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ประชากรมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ มีทั้งคนพื้นเมืองดั้งเดิม และชนเผ่าต่างๆ ที่มีความแตกต่างทั้งภาษา ประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา และความเชื่อซึ่งกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่สูง ห่างไกลจากเมือง และมักอยู่ร่วมกันเป็นชนเผ่าที่มีความเฉพาะตัว ทำให้เมื่อเด็กที่ต้องออกนอกพื้นที่เข้ามาเรียนระดับอุดมศึกษาในเมือง ทำให้ต้องเผชิญกับสิ่งที่แตกต่างจากวิถีชีวิตดั้งเดิมอย่างมาก ทำให้เกิดภาวะการชน ช็อกทางวัฒนธรรม (Culture Shock) (Jaowattanasakul, 2004)

กลุ่มชนเผ่าต่างๆ เกิดความรู้สึกแตกต่างจากกลุ่มคนพื้นเมือง โดยเฉพาะการเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย นักศึกษาที่เป็นกลุ่มชนเผ่าหรือกลุ่มชาติพันธุ์มีจำนวนน้อยกว่านักศึกษาที่เป็นคนพื้นเมือง เนื่องจากสภาพชุมชน วัฒนธรรม

ค่านิยมของชุมชนส่วนใหญ่ต้องการให้บุตรหลานประกอบอาชีพทางการเกษตรและแต่งงานอยู่ในชุมชน ส่วนเด็กที่ได้รับโอกาสทางการศึกษาก็มักจะเกิดปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมใหม่ วิถีชีวิตที่ไม่คุ้นเคย รวมถึงภาษาและวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง (Khamtui, 2017) โดยมหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา เป็นหนึ่งในสถาบันการศึกษาที่เปิดโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งนักศึกษาภาคพื้นถิ่นที่เข้ามาศึกษาต่อส่วนใหญ่ต้องอาศัยอยู่หอพักเพียงลำพัง พักอาศัยอยู่กับเจ้าหน้าที่ในมูลนิธิ หรือพักอาศัยในวัด โบสถ์ที่ทางครอบครัวมีเครือข่ายที่สามารถฝากบุตรหลานได้ ความเครียด ความกดดันที่ต้องเผชิญทำให้นักศึกษาในกลุ่มนี้เกิดปัญหาการปรับตัว รู้สึกยากลำบากในการใช้ชีวิตระหว่างการเรียนที่ต้องเผชิญกับความโดดเดี่ยว ท้อใจ คิดถึงครอบครัว ส่งผลให้นักศึกษาเกิดความเปราะบางทางใจ ทำให้นักศึกษาขาดแรงจูงใจในการเรียน บางส่วนออกจากการศึกษากลางคัน (Dropout) บางส่วนเกิดความเครียดเกิดภาวะอารมณ์เศร้า การเสริมสร้างคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์จึงเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งพบว่ายังขาดการศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาองค์ประกอบสำคัญของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งในกลุ่มนักศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ อีกทั้งที่ผ่านมาก็กิจกรรมเตรียมความพร้อมในการพัฒนานักศึกษาใหม่ยังขาดข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะสำคัญของนักศึกษา ที่จะนำไปสู่การออกแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถปรับตัวกับการดำรงชีวิตได้อย่างเข้มแข็ง มีความสุข ประสบความสำเร็จในการเรียน นำความรู้กลับไปพัฒนาชุมชนต่อไปได้ ด้วยเหตุผลต่างๆ ข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญในการศึกษา เรื่อง คุณลักษณะ

ที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนได้ทราบและจัดการเรียนการสอนที่จะสร้างคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งให้นักศึกษาเกิดคุณลักษณะเฉพาะที่โดดเด่นของนักศึกษาต่อไป

### วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

### ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบตามแนวคิดของ Peterson & Seligman (2004) ที่แบ่งคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งได้ทั้งหมด 6 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge) ด้านที่ 2 ความกล้าหาญ (Courage) ด้านที่ 3 มนุษยธรรม (Humanity) ด้านที่ 4 ความยุติธรรม (Justice) คือ ด้านที่ 5 การควบคุมอารมณ์ (Temperance) และ ด้านที่ 6 การเข้าใจความจริงของชีวิต (Transcendence) นำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

### วิธีการศึกษา

ขั้นที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์

1. กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน มีส่วนร่วมในกิจกรรมระหว่างเรียนของนักศึกษานักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญา

ตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จำนวน 5 ท่าน/รูป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งในและต่างประเทศ

2.2 ผู้วิจัยทำการร่างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ตามแนวคิดของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

2.3 ผู้วิจัยนำร่างแบบสัมภาษณ์ร่วมประชุมกับทีมผู้วิจัยเพื่อปรึกษา ปรับรูปแบบข้อความให้มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการสัมภาษณ์

2.4 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์มาจัดพิมพ์ ตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ในการสัมภาษณ์ต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์เนื้อหา (Content Synthesis) เพื่อให้ได้องค์ประกอบและนิยามขององค์ประกอบของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษานักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

1. ประชากรและตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช



วิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ชั้นปีที่ 1- 4 ทั้งหมด ทั้งหมด 5 สาขาวิชา ประกอบด้วย สาขาวิชาการสอนภาษาไทย จำนวน 244 คน สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 207 คน สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา จำนวน 65 คน สาขาวิชาการปกครอง จำนวน 237 คน และ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 156 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 909 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ชั้นปีที่ 1- 4 ทั้งหมด ทั้งหมด 5 สาขาวิชา ประกอบด้วย สาขาวิชาการสอนภาษาไทย จำนวน 171 คน สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 145 คน สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา จำนวน 46 คน สาขาวิชาการปกครอง จำนวน 166 คนและ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 109 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 637 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น ใช้สาขาและชั้นปีเป็นชั้น ด้วยการแบ่งแบบสัดส่วน โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 70 ของจำนวนประชากร ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของ comrey & lee ที่ได้เสนอแนะว่า กลุ่มตัวอย่างที่ดีมากสำหรับวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบควรใช้ 500 คนขึ้นไป (Thairuakham, 2012)

## 2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ

สร้างแบบวัดคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

2.1 ผู้วิจัยคิดข้อคำถามจากนิยามศัพท์ที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 โดยสร้างแบบสอบถามที่มีข้อคำถามที่ครอบคลุมองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่มีทั้งด้านนิเสธและนิมาน โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ

(Checklist) มีคำถามทั้งหมด จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี สาขาวิชา และเชื้อสายชาติพันธุ์

ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จำนวน 36 ข้อ ครอบคลุมทั้งหมด 6 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge) ด้านที่ 2 ความกล้าหาญ (Courage) ด้านที่ 3 มนุษยธรรม (Humanity) ด้านที่ 4 ความยุติธรรม (Justice) คือ ด้านที่ 5 การควบคุมอารมณ์ (Temperance) และ ด้านที่ 6 การเข้าใจความจริงของชีวิต (Transcendence) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

2.2 นำแบบวัดคุณลักษณะที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้อง มาพิจารณาความเที่ยงตรงรายข้อ โดยเริ่มจากการพิจารณาข้อสอบ(Item) สามารถวัดได้ตามจุดประสงค์ โดยพิจารณาดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นวัดได้ตรงนิยามศัพท์เฉพาะ

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดไม่ตรงนิยามศัพท์เฉพาะ

จากนั้นนำผลการตอบของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าเฉลี่ย ซึ่งเรียกว่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ถึง 1.00 Phusi-On (2018) เพื่อหาผลรวมของคะแนนแบบสอบถามแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน แล้วนำมาหาค่าความสอดคล้อง (IOC) ได้ทั้งหมด 36 ข้อ มีค่าคะแนนระหว่าง .66-1.00

2.3 ผู้วิจัยนำแบบวัดคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งไปทำการ Tryout กับนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จำนวน 100 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.220-0.638 และ วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับอยู่ที่ 0.907

2.4 ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .020 ขึ้นไป ได้ทั้งหมด 36 ข้อ มาจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นต่อไป

2.5 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อขอรับรองการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เรื่อง คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษา กลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ก่อนการดำเนินการวิจัยและเก็บข้อมูล โดยได้หมายเลขรับรอง (Certificate Number) IRBCMRU 2021/130.19.10 ให้การรับรองวันที่ 1 พฤศจิกายน 2564 ถึง 31 ตุลาคม 2565

## การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาวิจัย เรื่อง คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษา กลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา มีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้อง ได้หลักการแนวคิดของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งตามแนวคิดของ Peterson & Seligman (2004) และ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มาทำการสังเคราะห์องค์ประกอบและสร้างนิยามศัพท์เฉพาะ ได้ทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านที่ 1 ปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge) ด้านที่ 2 ความกล้าหาญ (Courage)

ด้านที่ 3 มนุษยธรรม (Humanity) ด้านที่ 4 ความยุติธรรม (Justice) ด้านที่ 5 การควบคุมอารมณ์ (Temperance) และ ด้านที่ 6 การเข้าใจความจริงของชีวิต (Transcendence)

2. ผู้วิจัยจัดเตรียมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์การวิเคราะห์ข้อมูลโดยตรวจสอบข้อตกลงเรื่องลักษณะการแจกแจงข้อมูลเป็นแบบปกติ โดยสุและเบนท์เลอร์ (Thairuakham, 2012) เสนอว่าควรมีจำนวนหน่วยตัวอย่างมากกว่า 15 เท่าของจำนวนพารามิเตอร์

3. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษา โดยค่าสถิติที่ใช้การพิจารณาวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Measures) ดังนี้

3.1 ค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square Statistics) ถ้ามีค่าใกล้ศูนย์มากเท่าไรแสดงให้เห็นถึงแบบจำลองมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.2 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI) ดัชนีมีค่าอยู่ระหว่าง 0 และ 1 โดยดัชนีที่เข้าใกล้ 1.00 แสดงว่าแบบจำลองมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.3 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI) นำดัชนี GFI มาปรับแก้โดยคำนึงถึงขนาดขององศาอิสระ ซึ่งรวมจำนวนตัวแปร และขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยค่า AGFI ที่เข้าใกล้ 1.00 แสดงว่าแบบจำลองมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.4 ดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA) เป็นค่าที่บ่งบอกความไม่สอดคล้องของแบบจำลอง

ที่สร้างขึ้นกับเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมของประชากร ค่า RMSEA ที่น้อยกว่า .05 แสดงว่ามีความสอดคล้องสนิท (Close Fit) (Thairuakham, 2012)

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาภาคพื้นรัฐระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ประจำปีการศึกษา 2564 โดยภาพรวมโดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความโด่งและค่าความเบ้ขององค์ประกอบคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง (Character Strengths) พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การควบคุมอารมณ์ ( $\bar{X} = 5.30$ , S.D. = 0.65)

รองลงมาคือการเข้าใจความจริงของชีวิต ( $\bar{X} = 5.16$ , S.D. = 0.65) รองลงมาคือ ความกล้าหาญ ( $\bar{X} = 4.99$ , S.D. = 0.66) ต่อมาคือมนุษยธรรม ( $\bar{X} = 4.86$ , S.D. = 0.73) ความยุติธรรม ( $\bar{X} = 4.67$ , S.D. = 0.57) และปัญญาและความรู้ ( $\bar{X} = 4.62$ , S.D. = 0.58) โดยภาพรวมองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.80-5.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าตั้งแต่ 0.62-0.72 โดยเวสต์และคณะ (Thairuakham, 2012) แนะนำว่าถ้าความเบ้มากกว่า 2 และมีค่าความโด่งมากกว่า 7 ควรใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ขึ้น ซึ่งในการวิเคราะห์ พบว่า องค์ประกอบมีค่าความเบ้ (Skewness) มีค่าน้อยกว่า 2 แสดงถึงการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้ายปกติ และเมื่อพิจารณา ค่าความโด่ง (Kurtosis) ขององค์ประกอบเป็นบวก และมีค่าน้อยกว่า 2 แสดงให้เห็นถึงการกระจายตัวของข้อมูลเป็นเส้นโค้งปกติสามารถนำไปวิเคราะห์การทดสอบในสถิติขั้นต่อไปได้

**Table 1** Arithmetic mean, standard deviation, the kurtosis and skewness of the constituents strong features (Strengths)

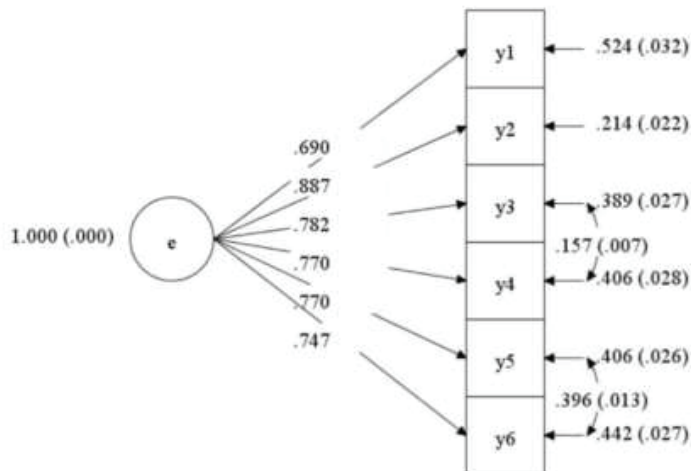
Strength characteristics	$\bar{X}$	S.D.	Skewness	Kurtosis
Wisdom and knowledge	4.62	0.58	-0.48	0.46
Bravery	4.99	0.66	-1.09	2.37
Kindness	4.86	0.73	-0.84	1.23
Justice	4.67	0.57	-0.32	0.45
Emotional control	5.30	0.65	-1.36	2.44
Understanding the truth of life	5.16	0.66	-1.17	2.57

2.2 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ข้อมูลคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาภาคพื้นรัฐระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พบว่า องค์ประกอบของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง มีจำนวนทั้งสิ้น 6 องค์ประกอบ มีค่านำหนักองค์ประกอบเป็น

บวกทุกองค์ประกอบ มีค่าตั้งแต่ 0.690 ถึง 0.887 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์พหุการณ (R<sup>2</sup>) ตั้งแต่ 0.476 ถึง 0.786 และมีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (Factor Score Coefficients) ตั้งแต่ 0.076 ถึง 0.276

**Table 2** The results of the confirmatory component analysis of the strength characteristics.

Variable	Component	Weight	R <sup>2</sup>	Component score coefficient
Y1	Wisdom and knowledge	.690	0.476	0.090
Y2	Bravery	.887	0.786	0.276
Y3	Kindness	.782	0.611	0.105
Y4	Justice	.770	0.594	0.104
Y5	Emotional control	.770	0.594	0.094
Y6	Understanding the truth of life	.747	0.558	0.076

**Figure 1** The results of the confirmatory component analysis of the strength feature model

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ซึ่งพิจารณาจากค่า RMSEA = 0.032 ค่าที่ใช้ได้และถือว่าแบบจำลองที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมของประชากร ค่า Chi-Square = 14.842, ค่า P-Value 0.0954, ค่า Degrees of Freedom = 9, ค่า CFI = 0.997 และ ค่า SRMR = 0.012

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาองค์ประกอบ

1. ผลการศึกษาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้อง ได้หลักการแนวคิดของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งตามแนวคิดของ Peterson & Seligman (2004) มีทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านที่ 1 ปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge) ด้านที่ 2 ความกล้าหาญ (Courage) ด้านที่ 3 มนุษยธรรม (Humanity) ด้านที่ 4 ความยุติธรรม (Justice) ด้านที่ 5 การควบคุมอารมณ์ (Temperance) และ ด้านที่ 6 การเข้าใจความจริงของชีวิต (Transcendence)

2. ผลจากการวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน พบว่า ภาพรวมของคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่นของนักศึกษาในกลุ่ม

ชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา คือ 1. มีลักษณะของจิตอาสา มักอาสาทำงานเพื่อส่วนรวม ช่วยเหลืองานอาจารย์ 2. มีลักษณะของการมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่สูง ทั้งในงานส่วนตัวและงานของส่วนรวม นักศึกษาจะทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จจุล่ง 3. รวมทั้งมีความกล้าแสดงออกในเชิงของการเรียน ในการถาม แสดงความคิดเห็น และร่วมพูดคุยกับชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในเขตวัดเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษ กล้าอาสาทำงาน หรือกิจกรรมที่อาจารย์ขอความร่วมมือ มีความกล้าในการติดต่อสร้างสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนต่างชาติ เพื่อนรุ่นพี่เพื่อขอคำแนะนำ ความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการเรียน 4. มีความอดทน ต่อสู้ ต่อความยากลำบาก เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่ต้องทำงานพร้อมกับต้องเลี้ยงดูตนเอง ทำให้เกิดความอดทน มุ่งมั่นทั้งในการเรียนและการทำงาน ในบางครั้งก็เผชิญกับอุปสรรคแต่นักศึกษาก็ไม่ลดละในความพยายาม ยังคงอดทนยืนหยัดแก้ปัญหาจนกระทั่งประสบความสำเร็จ

## อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ทำให้ได้องค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

องค์ประกอบความกล้าหาญ (Courage) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 1 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.887 จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบของความกล้าหาญของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา มีพฤติกรรมที่โดดเด่นในองค์ประกอบความกล้าหาญในการสอบถามอาจารย์ทันทีเมื่อไม่เข้าใจในบทเรียน

อีกทั้งความกล้าของนักศึกษาแสดงออกผ่านการเชิญชวนชาวต่างชาติเข้ามาพูดคุยในมุมมั้งค์แชท (monk chat) ความกล้าตัดสินใจเข้าไปพูดคุยกับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในเขตวัดเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษ การตอบคำถามเกี่ยวกับข้อสงสัยให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติเกี่ยวกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนา มีความกล้าอาสาเป็นตัวแทนในการทำกิจกรรมที่อาจารย์ขอความร่วมมือ มีความกล้าในการติดต่อสร้างสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนต่างชาติ หรือเพื่อนรุ่นพี่เพื่อขอคำแนะนำในการเรียนหรือการปรับตัวในรั้วมหาวิทยาลัย ซึ่งนักศึกษาที่มีความกล้าหาญเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความตั้งใจในการเผชิญหน้ากับสิ่งที่ก่อให้เกิดอารมณ์ทางลบเพื่อให้เป้าหมายบรรลุผล สอดคล้องกับ Peterson & Seligman (2004) ที่ให้ความหมายของความกล้า (courage) คือ จุดแข็งด้านอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความมุ่งมั่นในการทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จ แม้ต้องเผชิญกับอุปสรรคต่างๆ โดยความกล้าหาญเป็นหนึ่งในคุณลักษณะที่ทำให้เกิดคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของบุคคล (Character Strengths) โดยจุดแข็งของความกล้าหาญนำมาซึ่งความตั้งใจที่จะบรรลุเป้าหมายเมื่อเผชิญหน้ากับอุปสรรคทั้งภายนอกและภายใน การที่บุคคลสามารถเผชิญหน้าต่ออุปสรรคภายนอกและภายในได้ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะความกล้าหาญที่มีในตัวบุคคล ขณะเดียวกันความกล้าหาญยังถูกหยิบขึ้นมาใช้งานเมื่อบุคคลต้องเผชิญหน้ากับความกังวลภายในจิตใจ การรับมือกับความแปรปรวนทางอารมณ์ การทำความเข้าใจการพัฒนาภาพลักษณ์ การหาความหมายและความจริงแท้ในชีวิตของตนเอง ระดับของความกล้าหาญอาจเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อมุมมองของบุคคลในการสำรวจตนเอง ความมั่นใจและความเป็นอยู่ทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hema (2021) ที่กล่าวว่า ผู้เรียน ที่ขาดความกล้าหาญในการเผชิญหน้ากับอุปสรรคจะขาดความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง และ

ขาดการเห็นคุณค่าในตนเอง ขณะเดียวกันการเสริมสร้างความกล้าหาญซึ่งเป็นพลังทางบวกในนักเรียนวัยรุ่นเพื่อเพิ่มพลังในการเลือกตัดสินใจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sripongplerd & Chomeya (2021) ที่กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้สังคมไทยประสบปัญหา เพราะขาดความกล้าหาญในการกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง มีความกลัวที่จะแสดงออกถึงการกระทำที่ถูกต้อง ถึงแม้จะเป็นการฝึกกระแสรองเสริมกัน ทั้งๆ ที่รู้ดีว่าเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง แต่ก็ไม่กล้ายืนหยัดในความถูกต้อง เพราะขาดความกล้าหาญจึงนำไปสู่การมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในสังคมไทย เช่น ไม่กล้าปฏิเสศเมื่อเพื่อนชวนไปเที่ยวกลางคืน ในด้านการเรียน ผู้เรียนมักไม่กล้าตอบคำถามครู เพราะกลัวตอบผิด ดังนั้นความกล้าหาญจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของคุณลักษณะของนักศึกษาที่ควรให้การส่งเสริมให้เกิดความโดดเด่นมากขึ้น

องค์ประกอบมนุษยธรรม (Humanity) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 2 มีค่านำหนักองค์ประกอบ 0.782 จะเห็นได้ว่ามีความต่อเนื่องสอดคล้องกับพฤติกรรมในองค์ประกอบความกล้าหาญในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นครูอาจารย์ เพื่อนต่างสาขาวิชา ชาวต่างชาติที่เข้ามาเที่ยว ซึ่งการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นนักศึกษาต้องอาศัยความเป็นมิตร มีไมตรีต่อบุคคลรอบข้าง มีความปรารถนาในการสานสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลอื่นโดยไม่จำเป็นต้องรู้จักกันมาก่อนก็สามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีได้ ซึ่งความสอดคล้องกับตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบมนุษยธรรมที่ Peterson & Seligman (2004) ได้กล่าวไว้ว่า มนุษยธรรม (Humanity) คือ จุดแข็งด้านความเมตตาและการเป็นมิตรกับผู้อื่น ประกอบด้วย ความอ่อนโยน (Kindness) ความรัก (Love) และปัญญาเชิงสังคม (Social intelligence) โดยมีจุดเด่นระหว่างบุคคลเกี่ยวกับการดูแลและสร้างมิตรภาพกับผู้อื่นด้วย

ความรัก ค่านิยมมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้อื่น โดยเฉพาะการแบ่งปันและการดูแลซึ่งกันและกัน การอยู่ใกล้ชิดกับคนที่มีความเมตตา (ความกรุณา การปกป้องทะนุถนอม การดูแล ความเห็นอกเห็นใจ การเห็นแก่ผู้อื่น ความดี) การช่วยเหลือและทำความดีเพื่อผู้อื่น การช่วยเหลือ การดูแลความฉลาดทางสังคม(ความฉลาดทางอารมณ์ ความฉลาดของบุคคล) ความตระหนักถึงแรงจูงใจและความรู้สึกของผู้อื่นและตนเอง การรู้สึกที่เหมาะสมในสถานการณ์ทางสังคมที่แตกต่าง การรู้ว่าอะไรทำให้คนทำหน้าที่ได้ดี

องค์ประกอบความยุติธรรม (Justice) และองค์ประกอบการควบคุมอารมณ์ (Temperance) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในอันดับที่ 3 ซึ่งทั้งสององค์ประกอบมีค่านำหนักองค์ประกอบเท่ากัน คือ 0.770 จะเห็นได้ว่านักศึกษาให้ความสำคัญร่วมมือกับกิจกรรมต่างๆ กิจกรรมของมหาวิทยาลัย ถึงแม้ว่านักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาส่วนหนึ่งจะนับถือศาสนาคริสต์ แต่ก็เข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่มีพิธีกรรมทางศาสนาพุทธด้วยความสงบนิ่ง และให้ความสำคัญร่วมมือกับกิจกรรมของมหาวิทยาลัยเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ Peterson & Seligman (2004) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบความเที่ยงธรรม คือ จุดแข็งที่ช่วยเสริมความแข็งแรงของสังคมและชุมชน เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบทางสังคม ความจงรักภักดีต่อชุมชนที่อาศัยอยู่ การทำงานร่วมกันด้วยความเต็มใจในฐานะสมาชิกของกลุ่มหรือทีม การภักดีต่อกลุ่มการแบ่งปันความยุติธรรม การปฏิบัติต่อทุกคนด้วยความยุติธรรม ไม่ตัดสินผู้อื่นด้วยอคติ มีภาวะผู้นำให้โอกาสผู้อื่นอย่างยุติธรรม การสนับสนุนกลุ่มซึ่งสมาชิกทำสิ่งต่างๆ สำเร็จและรักษาสัมพันธภาพที่ดีภายในกลุ่มและการจัดการกิจกรรมกลุ่ม และการควบคุมอารมณ์ ที่หมายถึงการมีมนุษยธรรม มีความสุภาพอ่อนน้อม พุด

ยกย่องชมเชยความสำเร็จของผู้อื่น ไม่แสวงหาการเป็นจุดสนใจ การสร้างทางเลือกอย่างรอบคอบ การควบคุมความรู้สึกและการกระทำ มีวินัย การควบคุมความต้องการอารมณ์ ซึ่งสอดคล้อง Chotimongkol (1998) ที่กล่าวไว้ว่า กิจกรรมนักศึกษาเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากการเข้าร่วมกิจกรรม และการเรียนรู้จะส่งผลในตัวนักศึกษาจนเกิดเป็นคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ซึ่งกิจกรรมนักศึกษาเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เรียนรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง เสริมสร้างความเป็นประชาธิปไตย รู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคมได้มีโอกาสในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมที่ดี ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณภาพ และสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เห็นตรงกันว่าภาพรวมของคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่นของนักศึกษา กลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา มีลักษณะของจิตอาสา มักอาสาทำงานเพื่อส่วนรวม ช่วยเหลืองานอาจารย์ เข้ามามีส่วนช่วยในกิจกรรมของมหาวิทยาลัยในทุกๆ กิจกรรม

องค์ประกอบการเข้าใจความจริงของชีวิต (Transcendence) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 4 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.747 จะเห็นได้ว่านักศึกษามีความเข้าใจในชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัย การเรียนการสอนที่ไม่คุ้นเคย รายวิชาที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ความแตกต่างของศาสนา ภาษาและวัฒนธรรม แต่นักศึกษาก็มีมุมมองต่อการเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงว่าความแตกต่างนั้นมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ Peterson & Seligman (2004) ที่กล่าวว่า การรู้จักความจริงของชีวิต การให้ความหมายของการมีชีวิต มีการตั้งข้อสังเกตสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิต และการ

ชื่นชมความงามของสิ่งต่างๆ ที่พบเจอตระหนักถึงการกตัญญูและขอบคุณสิ่งดีๆ ที่เกิดขึ้น มีความหวัง (Hope) และความเลื่อมใสและศรัทธา (Religiousness)

องค์ประกอบปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 5 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.690 จะเห็นได้ว่านักศึกษามีความเปิดใจในการเรียนรู้รักในการเรียนรู้ มีความใฝ่รู้ มีความกระตือรือร้นในการสอบถามอาจารย์เมื่อเกิดข้อสงสัยในบทเรียน สอบถามจากเพื่อนในคลาส หรือขอความช่วยเหลือจากรุ่นพี่ที่เคยผ่านการเรียนรายวิชานี้มาก่อน นักศึกษารู้ว่าตนมีจุดอ่อนในรายวิชาใดต้องปรับปรุงอย่างไร มีความพยายามในการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องใช้เวลาว่างในการทบทวนบทเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Peterson & Seligman (2004) ที่กล่าวว่า ด้านปัญญาและความรู้ (Wisdom and knowledge) คือ จุดแข็งด้านปัญญาในการใช้ความรู้ ประกอบด้วย ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ความใฝ่รู้ (Curiosity) การใฝ่เรียน (Love of learning) การเปิดใจ (Open-mindedness) และการมองเห็นภาพรวม (Perspective) ดังนั้นในองค์ประกอบปรัชญาและความรู้ นักศึกษาจะมีจุดเด่นด้าน ความรู้นำมาซึ่งการพัฒนาทักษะทางวิชาการ การตรวจสอบตนเอง รักในการเรียนรู้ การเข้าใจทักษะใหม่ หัวข้อและองค์ความรู้ไม่ว่าจะด้วยตนเองหรือเป็นทางการความสัมพันธ์ที่เห็นได้ชัดว่าถึงจุดเด่นของความอยากรู้อยากเห็น นอกเหนือจากนี้เป็นการอธิบายแนวโน้มเพื่อเพิ่มความรู้อาจสามารถให้คำแนะนำที่ดีกับผู้อื่น มีวิสัยทัศน์โลกที่สร้างความรู้สึกรักการเข้าใจตนเองและผู้อื่น

### ข้อเสนอแนะ

#### ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่ม

ชาติพันธุ์ มีองค์ประกอบที่มีน้ำหนักความสำคัญทั้งหมด 6 ประการ ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษาใหม่ ควรพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะทั้ง 6 องค์ประกอบ และให้ความสำคัญกับการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะตามน้ำหนักความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบ ได้แก่ ความกล้าหาญ มนุษยธรรม ความยุติธรรม การควบคุมอารมณ์ การเข้าใจความจริงของชีวิต และ ปัญญาและความรู้ ตามลำดับ

### ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆ เช่น ความเชื่อ วัฒนธรรม การอบรมเลี้ยงดู ที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษา กลุ่มชาติพันธุ์เพิ่มเติม เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งได้อย่างมีประสิทธิภาพ

### กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณโครงการสนับสนุนการวิจัยจากงบประมาณปี พ.ศ.2564 สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

### References

- Chotimongkol, P. (1998). Student affairs policy of the Ministry of University Affairs in the 8<sup>th</sup> phase development plan. *Journal of the Educational Service Division, Ministry of University Affairs*, 8, 14.
- Heckman, J., Malofeeva, L., Pinto, R., & Savelyev, P. (2009). *The effect of the Perry Preschool Program on the cognitive and non-cognitive skills of its participants*. University of Chicago.
- Hema, E. (2021). Strengthening courage of high school students by giving group consultation. *Journal of Education, Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University*, 9(2), 119-131.
- Jaowattanasakul, K. (2004). *Adaptation of hill tribe students in urban areas* [Master of Arts, Chiang Rai Rajabhat University].
- Khamtui, C. (2017). Causal factors affecting life skills and occupation in the 21<sup>st</sup> century of ethnic students grade 6, Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3. *Kasalong Kham Research Journal, Chiang Rai Rajabhat University*, 11(2), 25-33.
- Peterson, C., & Seligman, M. E. (2004). *Character strengths and virtues: A handbook and classification* (Vol. 1). Oxford University Press.
- Phusi-On, S. (2018). *Application of SPSS to analyze research data* (8<sup>th</sup> eds). Taxila printing.50.
- Sripongplerd, P & Chomeya, R. (2021). An analysis of the elements of moral courage of students in higher education institutions in the Northeast. *Graduate Studies Journal Valaya Alongkorn Rajabhat University Under the Royal Patronage*, 15(3), 92-103.
- Sukwong, C. (2018). Confirmatory factor analysis of positive psychological capital of students in higher education. *Journal of Humanities and Social Sciences*, 24(3), 102-113.



Thairuakham, S. (2012). *Research methods for humanities and social sciences* (5<sup>th</sup> edition).  
Mahasarakham University Press.



# The Effects of Applying Fairy Tales to Promote the Executive Functions (EF) of Early Childhood Children, Basic Cognitive Skills

Journal of Organizational Innovation & Culture  
ISSN: 2822-0862 (Online) ISSN: 2822-0854 (Print)  
<https://skjournal.msu.ac.th>

Received (26 May 2022): Revised (4 July 2022): Accepted (26 July 2022)

Chatwilai Surinchompoo

Lecherer, Faculty of Education, Loei Rajabhat University

Corresponding: Chatwilai Surinchompoo, email: chatwilaikutka@gmail.com

## Citation

Surinchompoo C. (2022). The Effects of Applying Fairy Tales to Promote the Executive Functions (EF) of Early Childhood Children, Basic Cognitive Skills. *Journal of Organizational Innovation & Culture*, Mahasarakham University, 14(1), 89-108.

## Abstract

This research applies to study the development of the Executive Function (EF), basic cognitive skills, of early childhood children by using fairy tales and to compare pre and post Executive Function development, basic cognitive skills, by using fairy tales together with the following up the daily routines and independent learning activities. The sample subjects were fifteen 1st kindergarten students (male and female between 3 years to 3 year 11 months 29 days of age) of Tessaban 4 Ban Phu Bo Bit School selected by using a purposive sampling method. Researchers tested the Executive Function (EF) of the sample and then, selected the ones who got a lower point than the standard to participate in this study.

The research instruments were (1) the Big Book of fairy tales to promote the Executive Function (EF) including 3 stories titled; Dot; David goes to school; Furry one will be a big brother (2) the lesson plan of organizing Big Book storytelling activity (3) the pretest and posttest of the daily routines, independent learning activities, and 3 Executive Functions (EFs) which are; working memory; inhibitory control; cognitive flexibility (4) the record form of student practice which has the reliability at the level 0.07. This study applied One Group Pre-test Post-test Design. The statistics used were mean and t-test (Dependent Samples).

The findings indicated that the early childhood children who have been developed by using storytelling activity and following up have a higher level of reception and Executive Function development, basic cognitive skills, including; working memory, listening and speaking skills; inhibitory control, self-confidence, and emotional control for expressing

appropriate behaviors; cognitive flexibility, shift thinking and problem-solving. As a result, the early childhood children who have been developed by using storytelling activity and following up have a higher level of reception and Executive Function development than before significantly at .01 level.

**Keywords:** Executive Function (EF), Early Childhood Children, Basic Cognitive Skills, Fairy Tales

## ผลการใช้นิทานเพื่อพัฒนา EF (Executive Function) ของเด็กปฐมวัยกลุ่มทักษะพื้นฐาน

ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู

อาจารย์, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

อ้างอิง

ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู. (2565). ผลการใช้นิทานเพื่อพัฒนา EF (Executive Function) ของเด็กปฐมวัยกลุ่มทักษะพื้นฐาน. วารสารนวัตกรรมและวัฒนธรรมองค์การ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ปีที่ 14(1), หน้า 89-108.

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะ EF (Executive Functions) กลุ่มทักษะพื้นฐานของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทาน และเพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะ EF (Executive Functions) กลุ่มทักษะพื้นฐานของเด็กปฐมวัยจากการใช้นิทานและการติดตามผลการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน กิจกรรมเสรี กลุ่มทักษะพื้นฐานก่อนและหลังการใช้นิทาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุ 3 ขวบ ถึง 3 ขวบ 11 เดือน 29 วัน นักเรียนในระดับชั้นอนุบาล 1 โรงเรียนเทศบาล 4 บ้านภูบ่อปิด จำนวน 15 คน ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง โดยคัดตามเกณฑ์ผลคะแนนการทดสอบ EF (Executive Functions) ก่อนการเล่านิทานที่เด็กมีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเล่านิทานและติดตามผลคือ 1) นิทานเล่มใหญ่ Big Book ที่ส่งเสริม EF (Executive Functions) จำนวน 3 เรื่อง คือ นิทานเรื่อง จุด นิทานเรื่อง เดวิดไปโรงเรียน และนิทานเรื่องขนฟุจะเป็นผี 2) แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานเล่มใหญ่ Big book 3) แบบทดสอบกิจกรรมประจำวันในโรงเรียน และกิจกรรมเสรี ก่อน-หลังการฟังนิทาน กลุ่มทักษะพื้นฐาน 3 ด้าน คือ ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน ด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง และด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด และ 4) แบบบันทึกการปฏิบัติงานของเด็ก มีค่าความเชื่อมั่น 0.70 แบบแผนการวิจัยใช้แบบ One Group Pre-test Post-test Design วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ย และ t-test Dependent

### ผลการวิจัยพบว่า

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการทดลองมีทักษะ EF (Executive Functions) กลุ่มทักษะพื้นฐานหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเล่านิทานและกิจกรรมหลังการเล่านิทานสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกลุ่มทดลองมีทักษะ EF (Executive Functions) กลุ่มทักษะพื้นฐานหลังการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานและการติดตามผล มีการพัฒนา EF กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน คือด้านทักษะการฟังและทักษะการพูด อยู่ในระดับดี ด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง คือด้านทักษะการแสดงออกและด้านการควบคุมอารมณ์ ให้แสดงออกตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับพอใช้ และด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด คือด้านทักษะการคิดปรับเปลี่ยนและด้านทักษะการแก้ปัญหา อยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งผลหลังการทดลองมีการพัฒนา EF กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้านทักษะ

การจำเพื่อใช้งาน คือด้านทักษะการฟังและทักษะการพูด อยู่ในระดับดีมาก ด้านทักษะการยังคิดได้ตรงคือด้านทักษะการแสดงออกและด้านการควบคุมอารมณ์ให้แสดงออกตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดี และด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด คือด้านทักษะการคิดปรับเปลี่ยนและด้านทักษะการแก้ปัญหา อยู่ในระดับดีมาก และมีระดับที่สูงขึ้นและแตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

**คำสำคัญ:** EF (Executive Functions), ปฐมวัย, กลุ่มทักษะพื้นฐาน, นิทาน

## บทนำ

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี บริบูรณ์อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรักความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ (Ministry of Education, 2017) ดังนั้นเด็กปฐมวัยในช่วงอายุระหว่าง 0 - 6 ปี จึงถือได้ว่าเป็นช่วงโอกาสทองของการเรียนรู้เพราะสมองเติบโตอย่างรวดเร็วและมีเซลล์สมองประมาณ 1 แสนล้านเซลล์ที่ทำงานเชื่อมโยงกัน เมื่อเซลล์ 2 เซลล์ เชื่อมโยงกัน ณ จุด Synapse การเรียนรู้จะเกิดขึ้นทำให้จำนวน Synapse เพิ่มขึ้นตามประสบการณ์ที่สมองได้รับ Synapse จะสร้างขึ้นไม่ได้ถ้าหากเด็กไม่ได้รับประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้และลงมือปฏิบัติ (Ministry of Education, 2008) จึงกล่าวได้ว่าเมื่อเด็กได้รับการพัฒนาได้รับการกระตุ้นด้วยวิธีการที่ถูกต้องก็จะช่วยเสริมให้มีความพร้อมความสมบูรณ์ทางร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา (National Board of Education, 2000)

อย่างไรก็ตามเมื่อก้าวถึงพัฒนาการสมองด้านการคิดของเด็กปฐมวัยก็จะดูเป็นเรื่องที่เข้าใจยาก ซึ่งสมองส่วนหน้ามีหน้าที่เกี่ยวกับ

การคิด การตัดสินใจ การควบคุมอารมณ์ ความคิด และการกระทำ เพื่อกำกับตนเองให้ไปสู่ความสำเร็จ จึงไม่น่าแปลกใจที่เด็กและวัยรุ่นน่าจะมีการตัดสินใจที่ผิดพลาดได้ เพราะการตัดสินใจโดยใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผลอาจทำให้ตัดสินใจผิดได้โดยไม่ทันหยุดคิดถึงผลที่จะตามมา ข้อมูลดังกล่าวเหล่านี้ชี้ให้เห็นพัฒนาการการคิดของมนุษย์มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการสมองส่วนหน้าสุด ซึ่งเป็นสมองส่วนที่ใช้เวลาในการพัฒนาที่ยาวนานนั่นเอง จึงกล่าวได้ว่าสมองส่วนหน้าทำงานร่วมกับสมองหลายส่วนทางด้านหลังช่วยให้คนเรามีสมาธิจดจ่อกับงานที่ทำไม่วกแวกสามารถควบคุมพฤติกรรมตนเองได้อย่างคิดก่อนทำไม่หุนหันพลันแล่น (Amy *et al.*, 2009) ดังนั้นสมองของเด็กปฐมวัยจะได้มีเวลายาวนานเพื่อรับการส่งเสริมพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพของความเป็นมนุษย์ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมและการดูแลที่อบอุ่นปลอดภัยและมีกรปฏิบัติสัมพันธ์ที่ดีกับคนรอบข้าง แต่ขณะเดียวกันก็อาจเป็นข้อด้อยได้หากช่วงเวลาที่สำคัญยาวนานของเด็กไม่ได้รับการดูแล แต่กลับต้องเติบโตท่ามกลางปัจจัยด้านลบต่างๆ สิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อความเครียดถึงตัวเด็ก การอบรมเลี้ยงดูที่ทิ้งขว้างไม่เอาใจใส่ถูกทารุณกรรมทั้งทางร่างกาย จิตใจ หรือคำพูด จะทำให้เด็กขาดการส่งเสริมพัฒนาการที่ถูกต้องตามวัย ขาดการอบรม สั่งสอนในเรื่องสำคัญที่สอดคล้องกับพัฒนาการของสมอง ทั้งหมดนี้นอกจากจะขัดขวางพัฒนาการแล้วยังส่งผลเสียระยะยาวต่อพัฒนาการต่างๆ ด้านทั้งด้านอารมณ์ สังคม เซาว์ปัญญา การคิด การตัดสินใจ การเรียนรู้ ความจำ และ

นำมาซึ่งปัญหาพฤติกรรมต่าง ๆ เมื่อเด็กเติบโตขึ้น (Health Promotion ThaiHealth and RLG Institute Rakluke Learning Group, 2019)

ผลการสำรวจพัฒนาการทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ EF (Executive Functions) ของเด็กวัย 2-6 ปี จากกลุ่มตัวอย่าง 2,965 คนทั่วทุกภาคของประเทศไทยในช่วงปี 2558-2559 ด้วยแบบประเมินพัฒนาการ EF ในเด็กปฐมวัยพัฒนาโดยมหาวิทยาลัยมหิดล ภายใต้โครงการวิจัยที่สนับสนุนโดยสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (Annual Report of the Public Health Systems Research Institute, HSRI, 2019)) พบว่า ปัจจุบันมีเด็กช่วงวัย 2-6 ปี ที่มีปัญหาพฤติกรรมที่เป็นความบกพร่องของ EF ประมาณ 30% คือ เด็กที่มีความบกพร่องอย่างชัดเจน 16% และบกพร่องเล็กน้อย 14% ซึ่งใกล้เคียงกับจำนวนเด็กที่มีปัญหาด้าน EF ลำช้า คือ พบประมาณ 29% โดยเป็นเด็กที่มีพัฒนาการด้าน EF ต่ำกว่าเกณฑ์ชัดเจน 14% และต่ำกว่าเกณฑ์เล็กน้อย 15% ทั้งนี้ทักษะสมองด้าน EF ที่เป็นปัญหามากอันดับ 1 คือปัญหาด้านการหยุดยั้ง หรือยับยั้งชั่งใจ อันดับที่ 2 ปัญหาด้านความจำขณะทำงาน และปัญหาอันดับที่ 3 ปัญหาการควบคุมอารมณ์ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลด้านลบต่อความพร้อมและความสำเร็จทางการเรียนในระดับสูงขึ้นไป

การส่งเสริมด้านกลุ่มทักษะพื้นฐาน เพราะคือความสามารถของสมองที่ใช้ในการจำข้อมูลจัดระบบและหยิบใช้ข้อมูลต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการได้รับประสบการณ์ต่างๆ หลากหลายรูปแบบจะถูกเก็บรักษาอยู่ในสมองหรือ working Memory จะปลุกให้ข้อมูลเคลื่อนไหวและเลือกข้อมูลขึ้นที่เหมาะสมออกมาใช้ความจำเพื่อใช้งานจึงมีบทบาทสำคัญมากในชีวิตตั้งแต่การคิดเลขในใจการจดจำสิ่งที่อ่านเพื่อนำมาประมวลให้เกิดความเข้าใจตลอดจนการจำกฎกติกาเพื่อนำมาปฏิบัติใช้ความสามารถนี้จะช่วยให้เด็กจดจำกติกาในการเล่นและลำดับขั้นตอนในการ

เก็บของเข้าที่ได้อ และการยังคิดไตร่ตรอง inhibitory control คือความสามารถที่เราใช้ในการควบคุมกลั่นกรองความคิด และหยุดคิดก่อนที่จะลงมือทำให้เราสามารถคัดเลือกมีความจดจ่อรักษาระดับความใส่ใจ จัดลำดับความสำคัญ และกำกับการกระทำ ความสามารถนี้จะช่วยให้เด็กรู้จักอดทน รอคอย รอเป็น รอได้ไม่แฉงคิว ไม่หียบฉวยของผู้อื่นมาเป็นของตนเองเพราะความอยากได้ และการยืดหยุ่นความคิด shifting/cognitive flexibility คือความสามารถที่จะปรับตัวเข้ากับข้อเรียกร้องของสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ไม่ว่าจะเปลี่ยนไป ลำดับความสำคัญเปลี่ยน หรือเป้าหมายเปลี่ยน ความสามารถนี้จะช่วยให้เด็กสนุกกับการปรับเปลี่ยนวิธีเล่นให้มีความหลากหลาย แปลกใหม่ ช่วยปรับตัวปรับใจยอมรับได้ดี ในสถานการณ์ที่ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง Health Promotion ThaiHealth and RLG Institute Rakluke Learning Group, 2019)

หนังสือนิทานสามารถสร้างเด็กได้มากมายและมีงานวิจัยชี้ชัดว่าการจะสร้าง EF ให้แก่ เด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพควรเริ่มตั้งแต่แรกเกิด - 6 ปี และหนังสือนิทานก็เป็นเครื่องมือสำคัญของคุณในการช่วยพัฒนาและสร้างเสริมทักษะ EF ของเด็ก ก่อเกิดความงอกงามทางกายก่อก่อเกิดทักษะต่างๆ รวมถึงปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ทัศนคติในการมองโลก และสามารถกำหนดอนาคตทิศทางการได้ด้ด้วยว่าจะเจริญเติบโตไปในทิศทางใด เพราะฉะนั้นถ้าหากครูหรือพ่อแม่ ผู้ปกครองจะเล่านิทานให้เด็กนั่งต้องศึกษานิทานเรื่องนั้นๆ ก่อน เพื่อให้เข้าใจกระบวนการส่งเสริม EF เนื่องจากนิทานบางเรื่องอาจมีปัจจัยส่งผลต่อการสร้าง EF กล่าวคือ การแก้ไขปัญหาที่รุนแรง เช่น การลงโทษด้วยการตี หรือการว่ากล่าวที่รุนแรง ความเศร้า ความโดดเดี่ยว และความกลัวสิ่งต่างๆ เหล่านี้ หากใช้นิทานช่วยพัฒนา EF จะสำเร็จได้ต้องเริ่มจากครูพ่อแม่ ผู้ปกครอง เปิดใจและปรับตัวเองไม่ยึดติด

กับการสอนแบบเดิมๆ ต้องใช้นิทานเป็นกิจกรรม ให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ฝึกการ ตั้งใจท้อ และการแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่าง สร้างสรรค์ที่บูรณาการสอดแทรกทักษะ EF ที่มี อยู่ในนิทานให้เด็กได้ลงมือทำในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อฝึกฝนสร้างเสริมทักษะสมอง EF ด้านต่างๆ ของเด็กให้เกิดการเรียนรู้และแข็งแรงยั่งยืน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะ ศึกษาเรื่อง ผลการใช้นิทานเพื่อพัฒนา EF (Executive Functions) ของเด็กปฐมวัยด้านกลุ่ม ทักษะพื้นฐาน ได้แก่ 1) ทักษะการจำเพื่อใช้งาน 2) ทักษะการยังคิดไตร่ตรอง และ 3) ทักษะการ ยืดหยุ่นความคิด เพราะสอดคล้องกับผลการศึกษา EF ที่เป็นปัญหาใน 3 อันดับดังที่กล่าวมาเบื้องต้น โดยการใช้นิทานเป็นสื่อในการพัฒนา EF พัฒนา เด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

### วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะ EF (Executive Functions) กลุ่มทักษะพื้นฐานของ เด็กปฐมวัยโดยใช้นิทาน
2. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะ EF (Executive Functions) กลุ่มทักษะพื้นฐานของ เด็กปฐมวัยจากการใช้นิทานและการติดตามผล การปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน กิจกรรมเสรี ด้าน ทักษะพื้นฐานก่อนและหลังการใช้นิทาน

### สมมติฐาน / ใจท้อวิจัย/ คำถามการวิจัย

#### สมมติฐาน

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการ ฟังนิทาน และทำกิจกรรมหลังการฟังนิทาน EF

(Executive Functions) กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้าน 1) ทักษะการจำเพื่อใช้งาน 2) ทักษะการยังคิด ไตร่ตรอง และ3) ทักษะการยืดหยุ่นความคิด ของ เด็กแตกต่างกัน

#### ใจท้อวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการ ฟังนิทาน และทำกิจกรรมหลังการฟังนิทาน EF (Executive Functions) กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้าน 1) ทักษะการจำเพื่อใช้งาน 2) ทักษะการยังคิด ไตร่ตรอง และ 3) ทักษะการยืดหยุ่นความคิด ของ เด็กมีความแตกต่างกันอย่างไร

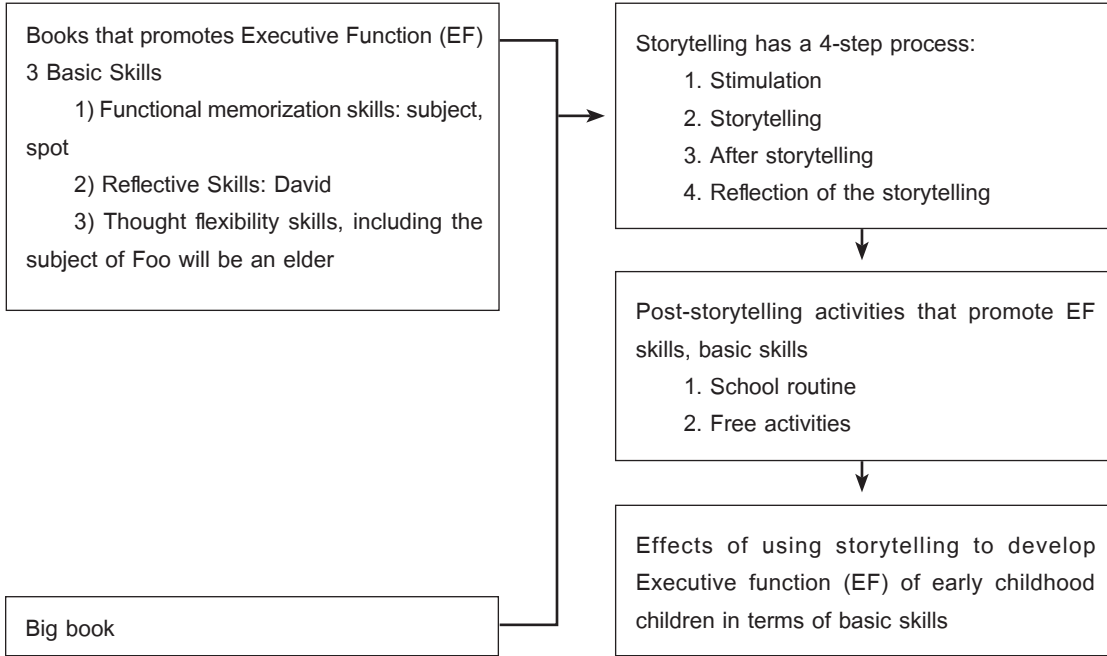
#### คำถามการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการ ฟังนิทาน และทำกิจกรรมหลังการฟังนิทาน EF (Executive Functions) กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้าน 1) ทักษะการจำเพื่อใช้งาน 2) ทักษะการยังคิด ไตร่ตรอง และ 3) ทักษะการยืดหยุ่นความคิดของ เด็กแตกต่างกันหรือไม่

#### ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเล่า นิทานสำหรับครูปฐมวัยที่ใช้นิทานเพื่อส่งเสริม EF (Executive Functions) กลุ่มทักษะพื้นฐานของ ปฐมวัย ที่ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ทักษะการ จำเพื่อใช้งาน 2) ทักษะการยังคิดไตร่ตรอง และ 3) ทักษะการยืดหยุ่นความคิด
2. เป็นแนวทางการจัดประสบการณ์การ เรียนรู้ และการจัดกิจกรรมในชีวิตประจำวัน สำหรับครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้มี EF (Executive Function) กลุ่มทักษะ พื้นฐานที่ดีขึ้น เพื่อส่งเสริมและพัฒนา EF (Executive Functions) ด้านอื่นๆ อีกต่อไป

### กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา



### นิยามศัพท์เฉพาะ

EF (Executive Functions) หมายถึง ความสามารถที่เกิดจากการทำงานของสมองส่วนหน้าที่ช่วยให้คนเราสามารถควบคุม ความคิด อารมณ์ พฤติกรรม เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ตนต้องการสำเร็จ ซึ่งได้รับการฝึกฝนพัฒนาจนเป็นทักษะสมอง ทำให้คิดเป็น ทำเป็น เรียนรู้เป็น แก้ปัญหาเป็น อยู่กับคนอื่นเป็น และมีความสุขเป็น จึงเป็นทักษะที่มีความสำคัญทั้งต่อความสำเร็จในการเรียน การทำงานอาชีพ การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสร้างสัมพันธ์ภาพกับคนอื่น ๆ ต่อไปตลอดชีวิต

องค์ประกอบ EF (Executive Functions) หมายถึง องค์ประกอบ 3 กลุ่ม 9 ด้าน คือ 1. กลุ่มทักษะพื้นฐาน ได้แก่ 1) ทักษะการจำเพื่อใช้งาน 2) ทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง และ 3) ทักษะการยืดหยุ่นความคิด 2. กลุ่มทักษะกำกับตนเอง ได้แก่ 1) ทักษะการจดจ่อใส่ใจ 2) ทักษะการควบคุม

อารมณ์ และ 3) ทักษะการติดตามประเมินตนเอง และ 3. กลุ่มทักษะปฏิบัติ ได้แก่ 1) ทักษะการริเริ่มและลงมือทำ 2) ทักษะการวางแผนและจัดระบบดำเนินการ และ 3) ทักษะการมุ่งเป้าหมาย

EF (Executive Functions) กลุ่มทักษะพื้นฐาน หมายถึง กลุ่มทักษะเบื้องต้นหรือกลุ่มทักษะอันดับแรกๆ ที่ประกอบด้วย 3 ด้านจำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัย คือ 1) ทักษะการจำเพื่อใช้งาน 2) ทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง และ 3) ทักษะการยืดหยุ่นความคิด

ทักษะการจำเพื่อใช้งาน (Working Memory) หมายถึง ความสามารถในการจดจำสิ่งต่างๆ หรือเป็นการเก็บข้อมูลจากประสบการณ์ที่ผ่านมาของเด็กปฐมวัย เพื่อนำประสบการณ์เหล่านั้นออกมาใช้ตามความสามารถและตามสถานการณ์ต่างๆ ที่พบเจอได้ดียิ่งมีประสิทธิภาพตามวัย ประกอบด้วย การสนใจฟัง การสนใจถามคำถาม การเล่าเรื่องราวต่างๆ การ



อ่านภาพ การอ่านนิทานตามภาพในสถานการณ์ต่างๆ การเขียนการวาดต่างๆ ด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง การช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน และการมีวินัยในตนเอง

ทักษะการยับยั้งคิดไตร่ตรอง (Inhibitory Control) หมายถึง ความสามารถในการยับยั้งตนเอง ควบคุมตนเอง การแสดงออกทางอารมณ์ การแสดงพฤติกรรมตามความต้องการของตนเองได้อย่างเหมาะสมตามความสามารถและตามสถานการณ์ต่างๆ ที่พบเจอได้เป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพตามวัย ประกอบด้วย การแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกด้วยพฤติกรรม สีหน้า ท่าทางอย่างเหมาะสม การกล้าพูดกล้าแสดงออกด้วยพฤติกรรมที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในสถานการณ์ต่างๆ อย่างเหมาะสม และการยอมรับความเหมือนความต่างระหว่างบุคคล

ทักษะการยืดหยุ่นความคิด (Cognitive Flexibility) หมายถึง ความสามารถในการปรับเปลี่ยนความคิดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปยืดหยุ่นพลิกแพลงเป็น เห็นทางออกใหม่ๆ ไม่ยึดติด และมีวิธีการที่หลากหลายในการคิดตามความสามารถและตามสถานการณ์ต่างๆ ที่พบเจอได้เป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพตามวัย ประกอบด้วย การมีความสามารถในการคิดรวบยอด การมีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล การมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจ

นิทานส่งเสริม EF (Executive Functions) หมายถึง หนังสือนิทานที่มีเนื้อหาส่งเสริม EF (Executive Function) ด้านทักษะพื้นฐาน นำมาพัฒนาโดยการสร้างเป็นหนังสือนิทานเล่มใหญ่ big book เพื่อใช้เป็นเครื่องมือหรือสื่อประกอบการสอนที่ดึงดูดความสนใจของเด็ก ให้ครูได้นำมาใช้เล่านิทานให้เด็กฟัง และพัฒนาสร้างเสริมทักษะ EF ของเด็กกลุ่มทักษะพื้นฐาน ได้แก่ 1) ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน 2) ด้านทักษะการยับยั้ง

ไตร่ตรอง และ 3) ด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด

การเล่านิทาน หมายถึง การนำเอาเนื้อเรื่องนิทานมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่เด็ก เช่น การลดความตึงเครียดที่จัดความเบื่อหน่ายของเด็กในขณะที่เรียน การนำเข้าสู่บทเรียน การเตรียมความพร้อม หรือการนำเนื้อเรื่องนิทานมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน การเล่าเรื่อง การสนทนาโต้ตอบ อภิปราย ชักถาม แสดงข้อคิดเห็น แสดงท่าทางประกอบเรื่องราวของนิทาน และก็สอดแทรกคติ คุณธรรมเพื่อสอนใจ โดยมีกระบวนการเล่านิทานทั้งหมด 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนกระตุ้น ขั้นตอนการเล่า ขั้นตอนหลังการเล่า และขั้นสะท้อนคิดหลังการเล่านิทาน

กิจกรรมหลังการเล่านิทาน หมายถึง กิจกรรมที่จัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า และการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย เพื่อปฏิบัติกิจกรรมหลังจากที่ได้ฟังนิทานส่งเสริม EF (Executive Functions) ด้านทักษะพื้นฐาน โดยครูบูรณาการเชื่อมโยงเนื้อหาในนิทานที่เล่าให้เด็กฟังสู่กิจกรรมในชีวิตประจำวัน และกิจกรรมเสรีเพื่อฝึกทักษะพื้นฐาน

ผลการใช้นิทานเพื่อพัฒนา EF หมายถึง ผลการเรียนรู้โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า และการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย ในการปฏิบัติกิจกรรมหลังจากการฟังนิทานส่งเสริม EF (Executive Functions) ด้านทักษะพื้นฐาน ทั้ง 3 ด้าน คือ 1) ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน เด็กปฐมวัยสามารถจดจำสิ่งต่างๆ หรือเป็นการเก็บข้อมูลจากประสบการณ์ที่ผ่านมาของเด็กปฐมวัย เพื่อนำประสบการณ์เหล่านั้นออกมาใช้ตามความสามารถและตามสถานการณ์ต่างๆ ที่พบเจอได้เป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพตามวัย 2) ด้านทักษะการยับยั้งคิดไตร่ตรอง เด็กปฐมวัยสามารถในการยับยั้งตนเอง ควบคุมตนเอง การแสดงออกทางอารมณ์ การแสดงพฤติกรรมตามความ

ต้องการของตนเองได้อย่างเหมาะสมตามความสามารถและตามสถานการณ์ต่างๆ ที่พบเจอได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามวัย และ 3) ด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด เด็กปฐมวัยสามารถปรับเปลี่ยนความคิดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปยืดหยุ่นพลิกแพลงเป็น เห็นทางออกใหม่ๆ ไม่ยึดติด และมีวิธีการที่หลากหลายในการคิดตามความสามารถและตามสถานการณ์ต่างๆ ที่พบเจอได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามวัย

เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กชาย - เด็กหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 3 ขวบ ถึง 3 ขวบ 11 เดือน 29 วัน เป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 โรงเรียนเทศบาล 4 บ้านกุบ่อปิด รวม 15 คน

### วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

#### ขอบเขตของการวิจัย ประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือนักเรียนในระดับชั้นอนุบาล 1-3 โรงเรียนเทศบาล 4 บ้านกุบ่อปิด สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจังหวัดเลย ที่เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาลตั้งแต่อายุ 3 ขวบ ถึง 6 ขวบ มีนักเรียนทั้งหมดจำนวน 15 คน

#### กลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) คือ นักเรียนในระดับชั้นอนุบาล 1 อายุ 3 ขวบ ถึง 3 ขวบ 11 เดือน 29 วัน โรงเรียนเทศบาล 4 บ้านกุบ่อปิด มีทั้งหมดจำนวนนักเรียนทั้งหมด 15 คน โดยมีเกณฑ์การเลือกแบบเจาะจงจากคะแนนทดสอบก่อนการเล่านิทานที่เด็กมีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

#### ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ทำการวิจัยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ

3 วัน คือวันจันทร์ วันอังคาร และวันพุธ ใช้เวลาวันละ 40 นาที ช่วงเวลา 15.00 - 15.40 นาที ของกิจกรรมประจำวัน และ กิจกรรมเสรี รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง นี้สามารถยืดหยุ่นตามความสนใจของเด็ก

#### ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. EF (Executive Function) กลุ่มทักษะพื้นฐาน 3 ด้าน

- 1.1 ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน
- 1.2 ด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง
- 1.3 ด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด

2. สมองกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

3. นิทานที่ส่งเสริม EF (Executive Function)

- 3.1 นิทานเรื่อง จูด
- 3.2 นิทานเรื่อง เดวิดไปโรงเรียน
- 3.3 นิทานเรื่องขนฟูจะเป็นพี่

4. กิจกรรมการเล่านิทานเล่มใหญ่ Big book มีกระบวนการเล่านิทาน 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 4.1 ขั้นตอนกระตุ้น
- 4.2 ขั้นตอนการเล่า
- 4.3 ขั้นตอนหลังการเล่า
- 4.4 ขั้นตอนสะท้อนคิดหลังการเล่านิทาน

5. กิจกรรมหลังการฟังนิทาน

#### ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

##### ตัวแปรต้น (Independent variable)

- กิจกรรมการเล่านิทานเล่มใหญ่ big book โดยใช้หนังสือนิทานที่ส่งเสริม EF (Executive Function) กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้าน 1) ทักษะการจำเพื่อใช้งาน 2) ทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง และ 3) ทักษะการยืดหยุ่นความคิดของเด็กปฐมวัย

### ตัวแปรตาม (Dependent variable)

- ผลการใช้นิทานเพื่อพัฒนา EF ได้แก่

- 1) การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันในโรงเรียน และ
- 2) การปฏิบัติกิจกรรมเสรี ที่สะท้อนให้เห็นผล EF (Executive Function) กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้าน
  - 1) ทักษะการจำเพื่อใช้งาน 2) ทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง และ 3) ทักษะการยืดหยุ่นความคิดของเด็กปฐมวัย

### ขอบเขตด้านระยะเวลา

- ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือวันจันทร์ วันอังคาร และวันพุธ ใช้เวลาวันละ 40 นาที ช่วงเวลา 15.00 -15.40 นาที ของกิจกรรมประจำวันในโรงเรียน และกิจกรรมเสรี ทั้งนี้สามารถยืดหยุ่นตามความสนใจของเด็ก

### การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

#### ประกอบด้วย

1) นิทานที่ส่งเสริม EF (Executive Function) จำนวน 3 เรื่อง คือ นิทานเรื่อง จูต นิทานเรื่อง เดวิดไปโรงเรียน และนิทานเรื่อง ชนฟูจะเป็นพี่ โดยนำมาพัฒนาขึ้นเป็นนิทานเล่มใหญ่ Big Book

2) แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานเล่มใหญ่ Big book

3) แบบทดสอบกิจกรรมประจำวันในโรงเรียน และกิจกรรมเสรี ก่อน-หลังการฟังนิทานส่งเสริม EF (Executive Function) กลุ่มทักษะพื้นฐาน 3 ด้าน คือ ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน ด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง และด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด

4) แบบบันทึกการปฏิบัติงานของเด็ก

ขั้นตอนในการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน

1) ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับทฤษฎีหลักการ EF (Executive Function) และจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทานจากหนังสือนิทานเล่มใหญ่ หรือ Big Book

2) ดำเนินการเลือกสาระและสร้างนิทานเล่มใหญ่ หรือ Big Book จากหนังสือนิทานต้นแบบทั้ง 3 เล่ม คือ นิทานเรื่อง จูต นิทานเรื่อง เดวิดไปโรงเรียน และนิทานเรื่องชนฟูจะเป็นพี่

2.1 เขียนโครงร่างนิทานตามเล่มต้นแบบคุณลักษณะของเด็กปฐมวัย ในประเด็นดังนี้

1) ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน ประกอบด้วย การสนใจฟัง การสนใจถามคำถาม การเล่าเรื่องราวต่างๆ การอ่านภาพ การอ่านนิทานตามภาพในสถานการณ์ต่างๆ การเขียนการวาดต่างๆ ด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง การช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน และการมีวินัยในตนเอง

2) ด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง ประกอบด้วย การแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกด้วยพฤติกรรม สีหน้า ท่าทางอย่างเหมาะสม การกล้าพูดกล้าแสดงออกด้วยพฤติกรรมที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในสถานการณ์ต่างๆ อย่างเหมาะสม และการยอมรับความเหมือนความต่างระหว่างบุคคล

3) ด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด ประกอบด้วย การมีความสามารถในการคิดปรับเปลี่ยน การรวบรวม การมีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล การมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจ

2.2 บูรณาการและสอดแทรกตามเนื้อหาในนิทานเล่มต้นแบบ ที่กำหนดกลุ่มทักษะพื้นฐานตามนิยามศัพท์การวิจัย โดยจำแนกออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1) ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน ทักษะการฟัง และทักษะการพูด

2) ด้านทักษะการยังคิดไตร่ตรอง ทักษะการแสดงออก และการควบคุมอารมณ์ให้แสดงออกตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม

3) ด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด ทักษะการคิดปรับเปลี่ยน และทักษะการแก้ปัญหา

2.3 หาประสิทธิภาพของกิจกรรม Big Book นิทานที่ส่งเสริม EF (Executive Function) ตามเกณฑ์ 80/80 พบว่า มีประสิทธิภาพโดยรวม  $E_1/E_2 = 83.72/86.24$  เมื่อพิจารณาแต่ละเล่ม มีประสิทธิภาพดังนี้ เล่มที่ 1 นิทานเรื่อง จุด  $E_1/E_2 = 84.86/85.43$  เล่มที่ 2 นิทานเรื่อง เดวิดไปโรงเรียน  $E_1/E_2 = 80.29/84.00$  เล่มที่ 3 นิทานเรื่องขนฟู จะเป็นพี่  $E_1/E_2 = 83.71/84.57$

2.4 กำหนดประเด็นติดตามผลการปฏิบัติ กิจกรรมหลังการฟังนิทานในกิจกรรมกิจวัตรประจำวันและกิจกรรมเสริมตามนิทานแต่ละเรื่องให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของนิทาน รวมทั้งหมด 3 เรื่อง

2.5 สร้างกรอบแนวคิดของแผนการจัดการ กิจกรรมการเล่านิทาน ประกอบด้วย

- 1) กำหนดจุดประสงค์
- 2) กำหนดเนื้อหา/ประสบการณ์สำคัญ
- 3) กำหนดกิจกรรมการเล่านิทาน ประกอบด้วย

3.1 ขั้นตอนกระตุ้น

3.2 ขั้นตอนการเล่า

3.3 ขั้นตอนหลังการเล่า

3.4 ขั้นสะท้อนคิดหลังการเล่านิทาน

4) กำหนดสื่อที่จะใช้ประกอบกิจกรรมการเล่านิทานและการทำ big book

5) กำหนดการประเมินผล

2.5 นำแผนการจัดการกิจกรรมการเล่านิทานเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อประเมิน

ความตรงของเนื้อหา และนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญที่มีความคิดเห็นตรงกันอย่างน้อย 2 ใน 3 ท่าน โดยผู้เชี่ยวชาญให้มีการแก้ไข ดังนี้

2.5.1) ปรับ เนื้อเรื่องในแผนการจัดการ กิจกรรมการเล่านิทานให้สอดคล้องกับจุดประสงค์

2.5.2) ปรับ กิจกรรมให้มีความเหมาะสมและตรงกับจุดประสงค์ในการเล่า

2.5.3) ปรับคำถามในขั้นเล่านิทาน ควรใช้คำพูดที่แตกต่างกันในการถาม เพื่อให้การเล่ามีความน่าสนใจ และน่าติดตาม โดยมีรายชื่อนักผู้เชี่ยวชาญดังต่อไปนี้

1. นางศิริวัลย์ ชานุชิต ครูปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเลย จังหวัดเลย

2. นางสาวสงกรานต์ อนุสุเรนทร์ ครูปฐมวัย โรงเรียนบ้านห้วยเหล็ก จังหวัดเลย

3. ดร.จินตนา สุขสำราญ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

2.6 ได้นำแผนการจัดการกิจกรรมการเล่านิทานที่แก้ไขสมบูรณ์ไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างมากที่สุดแล้วนำข้อมูลจากการทดลองใช้มาปรับปรุงเพื่อให้มีความสมบูรณ์ที่สุด

2.7 จัดทำแผนการจัดการกิจกรรมหลังการเล่านิทานที่สมบูรณ์

ขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบกิจกรรมประจำวันในโรงเรียน และกิจกรรมเสริม

1) ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับทฤษฎีหลักการ EF (Executive Function) และจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มทักษะพื้นฐาน 3 ด้าน คือ ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน ด้านทักษะการยังคิดไตร่ตรอง และด้านทักษะการ

ยืดหยุ่นความคิด เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างนำแบบทดสอบกิจกรรมประจำวันในโรงเรียน และกิจกรรมเสรี หลังการฟังนิทาน

2) สร้างแบบทดสอบกิจกรรมประจำวันในโรงเรียน และกิจกรรมเสรี หลังการฟังนิทานกลุ่มทักษะพื้นฐาน 3 ด้าน คือ ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน ด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง และด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด จำนวน 2 ชุด รวม 20 ข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ชุดที่ 1 แบบทดสอบกิจกรรมประจำวันในโรงเรียน

1. ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน ทักษะการฟัง และทักษะการพูด จำนวน 6 ข้อ

2. ด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง ทักษะการแสดงออก และการควบคุมอารมณ์ ให้แสดงออกตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม จำนวน 6 ข้อ

3. ด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด ทักษะการคิดปรับเปลี่ยน และทักษะการแก้ปัญหา จำนวน 8 ข้อ

ชุดที่ 2 แบบทดสอบกิจกรรมเสรี

1. ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน ทักษะการฟัง และทักษะการพูด จำนวน 6 ข้อ

2. ด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง ทักษะการแสดงออก และการควบคุมอารมณ์ ให้แสดงออกตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม จำนวน 6 ข้อ

3. ด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด ทักษะการคิด และทักษะการแก้ปัญหา จำนวน 8 ข้อ

3) นำแบบทดสอบทั้ง 2 ชุด เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความ

เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่า IOC แล้วนำคะแนนที่ได้จากการลงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง IOC มีค่าเท่ากับ 0.67-1.00 จำนวน 20 ข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.70 เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ศึกษาแล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ดังรายชื่อดังต่อไปนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.รัศมี ดันเจริญ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวชิราวุธวิทยาลัยราชวิทยาลัยบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชลธิป สมานิติ อาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุธวิทยาลัยราชวิทยาลัย

3. ดร.จินตนา สุขสำราญ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

4) ได้นำแบบทดสอบกิจกรรมประจำวันในโรงเรียน และกิจกรรมเสรี ที่แก้ไขสมบูรณ์ไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างมากที่สุดแล้วนำข้อมูล จากการทดลองใช้มาปรับปรุงเพื่อให้มีความสมบูรณ์ที่สุด

5) จัดทำแบบทดสอบกิจกรรมประจำวันในโรงเรียน และกิจกรรมเสรีที่สมบูรณ์

#### การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pre-test Post-test Design (Wongkamalasai, 2005) โดยมีลักษณะการวิจัยดัง Table 1

**Table 1** Research plan One Group Pre-test Post-test Design Wongkamalasai (2005)

Student	Pre - Test	Treatment	Post -Test
Target group	T <sub>1</sub>	X	T <sub>2</sub>

T<sub>1</sub> หมายถึง การทดสอบก่อนเล่านิทาน กิจกรรมประจำวันในโรงเรียน และกิจกรรมเสรี (Pre-Test)

T<sub>2</sub> หมายถึง การทดสอบหลังการเล่านิทาน กิจกรรมประจำวันในโรงเรียน และกิจกรรมเสรี (Post-Test)

X หมายถึง การเล่านิทาน Big Book 3 เรื่องของครูที่พัฒนาขึ้นจากหนังสือนิทานต้นแบบที่ส่งเสริม EF กลุ่มทักษะพื้นฐานทั้ง 3 ด้าน

### วิธีดำเนินการทดลอง

**การดำเนินการวิจัยครั้งนี้** ผู้วิจัยได้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือวันจันทร์ วันอังคาร และวันพุธ ใช้เวลาวันละ 40 นาที ช่วงเวลา 15.00 - 15.40 นาที ของกิจกรรมประจำวันในโรงเรียน และ กิจกรรมเสรี ทั้งนี้สามารถยืดหยุ่นตามความสนใจ ของเด็ก ซึ่งมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1) ขอความร่วมมือกับผู้บริหารโรงเรียน ในการทำวิจัย

2) พบครูประจำชั้นของห้องที่ทำการทดลองเพื่อชี้แจงรูปแบบงานวิจัยและขอความร่วมมือ

3) รวบรวมรายชื่อ จำนวนของนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนเทศบาล 4 บ้านภู่ออปิด ระดับชั้นอนุบาล 1 จำนวน 3 ห้องเรียน

4) สร้างความคุ้นเคยกับเด็กกลุ่มตัวอย่าง เป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือวันจันทร์ วันอังคาร และ วันพุธ วันละ 20 นาที

5) ก่อนทำการทดลองผู้วิจัยทำการทดสอบ (Pretest) กับเด็กทั้ง 3 ห้อง จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนเรียงลำดับคะแนนจากคะแนนสูงที่สุดไปหาคะแนนต่ำที่สุด เลือกเด็กที่มีคะแนนต่ำ ในกลุ่มทักษะพื้นฐานแต่ละด้านของเด็กปฐมวัย จำนวน 15 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

6) ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยทดลองสัปดาห์ละ 3 วัน คือวันจันทร์ วันอังคาร และวันพุธ ใช้เวลาวันละ 40 นาที ช่วงเวลา 15.00 - 15.40 นาที จนสิ้นสุดการทดลอง โดยระหว่างที่ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับเด็กกลุ่มตัวอย่าง เด็กที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างอยู่ในความดูแลของครูประจำชั้นด้วยการทำกิจกรรมประจำวัน ของห้องเรียน

7) เมื่อดำเนินการทดลองไปจนครบ 8 สัปดาห์ ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังการทดลองกับเด็กกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้กิจกรรมประจำวันในโรงเรียน และ กิจกรรมเสรี เวลา 15.00- 15.40 น.

8) นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

### การใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) หาค่าสถิติพื้นฐาน ซึ่งประกอบไปด้วย ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการทดสอบกิจกรรมประจำวันในโรงเรียน และ กิจกรรมเสรี ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สูตร t-test Dependent Sample (Saiyod & Saiyod, 2005)

3) สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

3.1) สถิติพื้นฐาน

3.1.1) ค่าเฉลี่ยใช้สูตร (Saiyod & Saiyod, 2005)

3.2) สถิติที่ใช้หาคุนภาพเครื่องหมาย

3.2.1) หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบกิจกรรมประจำวันในโรงเรียนและกิจกรรมเสรี ก่อน-หลังการฟังนิทานกลุ่มทักษะพื้นฐาน 3 ด้าน คือ ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน ด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง และด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรม (IOC) (Taweerat, 2000)

3.2.2) หาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบกิจกรรมประจำวันในโรงเรียนและกิจกรรมเสรีกลุ่มทักษะพื้นฐาน 3 ด้าน โดยใช้สูตร (Saiyod & Saiyod, 2005)

3.2.3) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบกิจกรรมประจำวันในโรงเรียนและกิจกรรมเสรีกลุ่มทักษะพื้นฐาน 3 ด้าน โดยใช้วิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) จากสูตร KR-20 (Saiyod & Saiyod, 2005)

3.3 สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน-หลังการทดลอง ใช้สถิติ t-test for Dependent Sample (Phinyoanantapong, 2008)

## ผลการวิจัย

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยคำนวณการเปรียบเทียบผลของการใช้กิจกรรมการเล่านิทาน และติดตามผลที่มีการพัฒนา EF กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน ด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง และด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิดของเด็กปฐมวัยด้วยการหาคะแนนเฉลี่ยความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า t การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนา EF กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน ด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง และด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบผลการพัฒนา EF กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน ด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง และด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การพัฒนา EF กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน ด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง และด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด

**Table 2** EF development of basic skill, functional memorization skills, restraining, reflecting and thinking flexibility skills of early childhood children before and after the experiment. Overview and Classification

Developing EF Basic Skills group for the memory skills to use of deliberate thinking and skills in thinking flexibility	Before the experiment			After the experiment		
	$\bar{X}$	S.D.	Level	$\bar{X}$	S.D.	Level
1. Functional memory skills, listening skills, and speaking skills	2.66	0.90	Good	4.46	0.74	Very good
2. Skills for restraining and reflecting expression skills and emotional control to express appropriately according to the situation	1.66	1.17	Fair	2.80	0.56	Good
3. Thinking flexibility skills, Adaptive thinking skills, and problem solving skills	2.13	0.80	Fair	3.93	0.75	Very good
<b>Total</b>	<b>6.45</b>	<b>2.87</b>	<b>Good</b>	<b>11.19</b>	<b>2.05</b>	<b>Very good</b>

จาก Table 2 พบว่า ในภาพรวมการพัฒนา EF กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน ด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง และด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิดของเด็กปฐมวัยจากระดับพอใช้เป็นระดับดีมาก แต่เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน ทักษะการฟัง และทักษะการพูด เปลี่ยนไปในระดับดีมาก ด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง ทักษะการแสดงออก และการควบคุมอารมณ์ ให้แสดงออก

ตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม เปลี่ยนไปในระดับดี และด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด ทักษะการคิด และทักษะการแก้ปัญหา เปลี่ยนไปในระดับดีมาก

**ตอนที่ 2** เปรียบเทียบผลการพัฒนา EF กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน ด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง และด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด

**Table 3** Results of the comparative analysis of EF development results in the basic skills, functional memorization skills, skills for restraining, reflecting, and skills for flexible thinking.

Experimental group	$\bar{X}$	S.D.	D	$S_b$	t
Before the experiment	9.63	2.00	5.23	2.11	10.004
After the experiment	15.23	1.87			

จาก Table 3 พบว่า การพัฒนา EF กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน ด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง และด้านทักษะการ

ยืดหยุ่นความคิดของเด็กปฐมวัยที่ผ่านการทดลอง แตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

**Table 4** Comparison of scores before and after the EF development trial in the basic skills, functional memorization skills, skills for restraining and reflecting and skills, and flexible thinking classified by aspect

Developing EF Basic Skills: Functional memorization skills, Skills for restraining and reflecting, skills in thinking flexibility	N	K	Before the experiment		After the experiment		D	$S_b$	t
			$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
Functional memorization skills									
1. Listening skills	15	3	2.66	0.90	4.46	0.74	1.80	.94	7.407**
2. Speaking skills	15	3	2.13	0.80	3.90	0.71	1.80	1.57	4.447**
Skills for restraining and reflecting									
1. Expression skills	15	3	1.66	1.70	4.06	0.70	1.78	1.52	4.444**
2. Emotional control to express appropriately according to the situation	15	3	3.26	0.65	2.80	0.56	1.33	1.33	3.90**



**Table 4** Comparison of scores before and after the EF development trial in the basic skills, functional memorization skills, skills for restraining and reflecting and skills, and flexible thinking classified by aspect (cont.)

Developing EF Basic Skills: Functional memorization skills, Skills for restraining and reflecting, skills in thinking flexibility	N	K	Before the experiment		After the experiment		D	S <sub>b</sub>	t
			$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
			Thinking flexibility skills						
1. Adaptive thinking skills	15	4	1.84	1.76	2.85	0.59	1.36	1.36	3.93**
2. Problem solving skills	15	4	2.04	0.92	3.93	0.72	.08	1.08	2.863**

\*\* statistically significant at .01

จาก Table 4 พบว่า t และค่าเฉลี่ยเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเล่านิทานและติดตามผลช่วยให้พัฒนา EF กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน ด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง และด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิดของเด็กปฐมวัยสูงขึ้น และค่าคะแนนความแตกต่างก่อนและหลัง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการพัฒนา EF กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน ด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง และด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิดของเด็กปฐมวัย ที่ใช้กิจกรรมการเล่านิทานและติดตามผล เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าหลังการใช้กิจกรรมการเล่านิทานและติดตามผลเด็กมีการพัฒนา EF กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน ด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง และด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิดสูงขึ้นตามลำดับทุกด้าน

### สรุปและอภิปรายผล

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานและการติดตามผลก่อนการทดลอง มีการพัฒนา EF กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้านทักษะ

การจำเพื่อใช้งาน คือด้านทักษะการฟังและทักษะการพูดอยู่ในระดับดี ด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง คือด้านทักษะการแสดงออกและด้านการควบคุมอารมณ์ ให้แสดงออกตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับพอใช้ และด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด คือด้านทักษะการคิดปรับเปลี่ยนและด้านทักษะการแก้ปัญหา อยู่ในระดับพอใช้ ส่วนผลหลังการทดลองมีการพัฒนา EF กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน คือด้านทักษะการฟังและทักษะการพูดอยู่ในระดับดีมาก ด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง คือด้านทักษะการแสดงออกและด้านการควบคุมอารมณ์ ให้แสดงออกตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับดี และด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด คือด้านทักษะการคิดปรับเปลี่ยนและด้านทักษะการแก้ปัญหา อยู่ในระดับดีมาก

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานและการติดตามผล มีการรับรู้และพัฒนา EF กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน คือด้านทักษะการฟังและทักษะการพูด ด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง คือด้านทักษะการแสดงออกและด้านการควบคุมอารมณ์ ให้แสดงออกตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม และด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด คือด้านทักษะ

การคิดปรับเปลี่ยนและด้านทักษะการแก้ปัญหา อยู่ในระดับที่สูงขึ้นและแตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

## อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะ EF (Executive Functions) กลุ่มทักษะพื้นฐานของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทาน และเพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะ EF (Executive Functions) กลุ่มทักษะพื้นฐานของเด็กปฐมวัยจากการใช้นิทานและการติดตามผลการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน กิจกรรมเสรี ด้านทักษะพื้นฐานก่อนและหลังการใช้นิทาน ผลการวิจัยปรากฏว่าเด็กปฐมวัยก่อนเล่นนิทาน และระหว่างเล่นนิทานในแต่ละสัปดาห์ มีคะแนนพัฒนา EF กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน ด้านทักษะการยังคิดไตร่ตรอง และด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด โดยเฉลี่ยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีคะแนนแยกรายด้าน ได้แก่ ด้านทักษะการฟัง ด้านทักษะการพูด ด้านทักษะการแสดงออกด้านการควบคุมอารมณ์ให้แสดงออกตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ด้านทักษะการคิดปรับเปลี่ยน และด้านทักษะการแก้ปัญหา ในแต่ละช่วงสัปดาห์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวได้ว่าเด็กปฐมวัยมีการพัฒนา EF กลุ่มทักษะพื้นฐานในแต่ละด้านโดยเฉลี่ยรวมและแยกรายด้านระหว่างการจัดกิจกรรมการเล่นนิทานในแต่ละช่วงสัปดาห์สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเล่นนิทาน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเล่นนิทานและติดตามผลหลังจากจัดกิจกรรมการเล่นนิทาน ในกิจกรรมประจำวันและกิจกรรมเสรีนั้น สามารถพัฒนา EF กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน ด้านทักษะการยังคิดไตร่ตรอง และด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิดของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

การที่เด็กปฐมวัยมีการพัฒนา EF กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน ด้านทักษะการ ยังคิดไตร่ตรอง และด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิดสูงขึ้นในระดับดีมาก มีความแตกต่างก่อนการทดลองที่เป็นไปได้อย่างมาก เพราะนิทานเป็นสิ่งที่ เป็นรูปธรรมสามารถให้เด็กเรียนรู้ได้อย่างเข้าใจและเกิดความสนใจในการฟังนิทานเป็นอย่างมาก เนื่องจากนิทานเป็นสื่อการเรียนรู้ที่คู่กับปฐมวัย โดยธรรมชาติของเด็กปฐมวัยนั้น จะชอบฟังนิทาน และตอบสนองความต้องการของเด็กจากกิจกรรมการเล่นนิทาน การฟังนิทานจึงเป็นกิจกรรมที่เด็กปฐมวัยทุกคน ชื่นชอบ เพราะนิทานให้ความรู้อย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน ดังนั้นกิจกรรมการเล่นนิทานจึงเป็นกิจกรรมที่เปรียบเสมือนสิ่งเร้าทำให้เด็กสนใจและเป็นแรงจูงใจในการผลักดันให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งนำไปสู่การเจริญงอกงามในการพัฒนาทุกด้าน (Tantiphalachewa, 1998) หากครูหรือผู้เล่นนิทานทุกคนมีเทคนิควิธีในการถ่ายทอดหรือเล่นนิทานที่ดี เด็กจะติดตามเนื้อเรื่องในนิทานอย่างมีความสุขและสนุกสนาน โดยไม่ต้องมีการบังคับ ให้นั่งฟัง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีทางสังคมของแบนดูรา ที่กล่าวไว้ว่า กระบวนการความสนใจที่มีผลต่อการรับรู้ทำให้เด็กมีความสนใจและเกิดการรับรู้ เรียนรู้ได้ดี (Waihakit, 2001) จึงทำให้ครูสามารถสอดแทรกหรือบูรณาการเนื้อหาความรู้ต่างๆ ที่ต้องการสอนเด็กลงไป ในนิทานตามจุดประสงค์ที่ต้องการได้ ซึ่งเป็นการเรียนรู้แบบซึมซับ หรือจำไปเพื่อใช้งาน การยังคิดไตร่ตรอง และการยืดหยุ่นความคิดของเด็กๆ ได้ ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กได้พัฒนา EF กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน ด้านทักษะการยังคิดไตร่ตรองและด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิดโดยการสอดแทรกหรือบูรณาการในนิทาน เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้แบบซึมซับ และเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ Piya (1998) กล่าวว่า นิทานสามารถนำมาสอน

ใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยต้องการสอนได้ โดยการเล่านิทานที่มีตัวแบบละครที่ดี เพื่อปลูกฝังการพัฒนา EF กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้านจำไปเพื่อใช้งาน ด้านการยังคิดไตร่ตรอง และด้านการยืดหยุ่นความคิด โดยมีตัวอย่างนิทาน เช่น นิทานเรื่อง จุด นิทานเรื่อง เดวิดไปโรงเรียน และนิทานเรื่องขนฟูจะเป็นพี่ สอดคล้องกับ Phaphon (2020) กล่าวว่า การใช้นิทานในการเล่าและทำกิจกรรมกับเด็ก ๆ นั้นช่วยดึงดูดความสนใจให้เด็กและทำให้เด็กเกิดการจดจำในสิ่งที่ตนเองสนใจ ตั้งใจฟังนิทานไม่ออกแวก สามารถจำเรื่องราวในนิทานแลพลำดับเหตุการณ์เนื้อเรื่องได้ตั้งแต่ต้นจนจบ ช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดกระบวนการคิด และสามารถนำเรื่องราวในนิทานไปสื่อสารเล่าให้ผู้อื่นฟังได้ จนสามารถปรับเปลี่ยนเนื้อเรื่องในนิทานเหล่านั้นมาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

การสรุปกิจกรรมหลังการเล่านิทาน จะต้องมีการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงออกถึงสิ่งที่เด็กได้เรียนรู้ออกมาเป็นการกระทำที่สามารถสังเกตได้จากกิจกรรมประจำวัน หรือกิจกรรมเสรี โดยครูเปิดโอกาสให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองอย่างอิสระทำให้เด็กสามารถจดจำได้นานและปฏิบัติได้ ดังที่ Tantiphalachewa (2001) ได้กล่าวว่า ขั้นตอนสุดท้ายในการเล่านิทานทุกครั้งควรมีการสรุปด้วยคำถาม เกี่ยวกับประเด็นสาระเรื่องราวเนื้อหาต่างๆ เช่น ลักษณะตัวละครในเรื่อง ความรู้ คำสอนที่ได้จากนิทาน เพื่อให้เด็กได้ติดตามทบทวนเก็บข้อมูลความรู้จากนิทานเป็นการย้ำเตือนให้เด็กจดจำได้ดี ตัวอย่างเช่น เด็กสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ เมื่อเห็นคุณแม่กำลังเลี้ยงน้อง น้องร้องไห้แง เด็กๆ ก็สามารถเข้าไปช่วยเหลือคุณแม่ในการดูแลน้อง ช่วยปลอบน้อง หรือหาของเล่นมาเล่นกับน้อง เพื่อให้น้องหยุดร้องไห้ เป็นต้น สอดคล้องกับ Puwapiromkhan (2019) กล่าวว่า การขีดหุ่นการเล่นละครหุ่น เป็นการเล่นบทบาทสมมติผ่านตัวละครหุ่น มีบทสนทนา มีเพื่อนร่วมเล่นด้วย

พลัดกันแสดงบทบาทโดยดึงจากประสบการณ์ที่ได้รับประกอบกับจินตนาการ นิทานเป็นจุดเริ่มต้นมีจุดหักเห มีตอนจบของเรื่อง เด็กสามารถทำได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องสาธิตให้ดู เพราะเป็นการตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ที่ต้องการถ่ายทอด หรือสื่อสารความรู้สึกนึกคิดได้ใช้กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน ด้านทักษะการยังคิดไตร่ตรอง และด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนา EF เด็กได้เป็นอย่างดี ดังนั้นเด็กที่มีพัฒนาการทาง EF ที่ดีตามวัยมีสมาธิจดจ่อสามารถจดจำเรื่องราวในนิทานจนนำไปสู่ความสำเร็จอื่นได้อีก

การติดตามองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เด็กพัฒนา EF กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน ด้านทักษะการยังคิดไตร่ตรอง และด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด จากการสังเกตพฤติกรรมเด็กในการประเมินตามสภาพจริง เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กได้ตามความเป็นจริง โดยการประเมินตามสภาพจริงเป็นการประเมินเพื่อมุ่งเน้นให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงส่งเสริมและเปิดโอกาสให้เด็กได้พบกับความสำเร็จทุกขั้นตอน โดยมีเกณฑ์การประเมินที่หลากหลาย ครอบคลุมลักษณะของการทดสอบ รูปคำถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการประเมินตามสภาพจริงมีหลายวิธี เช่น การสังเกต การพูดคุย เป็นต้น (Phinyoanantapong, 2004) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้เด็กประเมินตนเองโดยใช้สติ๊กเกอร์เลือกประเมินตนเองแต่ละด้านตามสภาพจริง โดยมีข้อดี คือ นิทานช่วยกระตุ้นให้เด็กประทับใจในเรื่องราว และตัวละครในนิทานสร้างประสบการณ์ใหม่ๆ ให้กับเด็ก เพราะเกิดการเรียนรู้จากการสังเกตจดจำเรื่องราว การคิด การแสดงพฤติกรรมต่างๆ หรืออาจเรียกได้ว่าการจำเพื่อใช้งานตามแบบตัวละครที่ตนเองประทับใจ สอดคล้องกับ Palitpongpanim (2018) กล่าวว่า EF (Executive Function) ที่ไม่ใช่เพียงแต่การศึกษาในช่วงนี้ควรมุ่งเน้นไปที่เรื่องของการเล่น

การเล่านิทานที่เรียนรู้อย่างเปิดกว้างเพื่อเตรียมความพร้อมของสมองให้ครบองค์รวม ซึ่งการปล่อยให้เด็กได้คิด การได้แสดงออกทางอารมณ์ การควบคุมอารมณ์ และการปรับเปลี่ยนความคิด แก้ไขปัญหาของเด็กเอง เด็กจะสามารถกำหนดเป้าหมายชีวิตของเขาเองได้ จึงต้องมีการพัฒนา EF (Executive Function) ให้มั่นคงและเหมาะสมกับวัย หากต้องการให้เด็กมีความสามารถด้านทักษะการจำเพื่อใช้งาน ด้านทักษะการยังคิดไตร่ตรอง และด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด ควรให้เด็กได้ลองทำงานและลงมือปฏิบัติจริงผ่านกิจกรรมนิทาน กิจกรรมประจำวัน และกิจกรรมการเล่น เป็นต้น

### ข้อเสนอแนะ

#### ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. การจัดกิจกรรมการเล่านิทาน ควรคำนึงถึงระยะเวลาในการจัดกิจกรรมต้องมีความ

เหมาะสมกับวัยของเด็ก และขึ้นอยู่กับความสนใจของเด็กในขณะที่ได้รับฟังนิทาน ซึ่งเด็กอายุ 3-4 ปี มีระยะเวลาความสนใจขณะที่ฟังนิทานและทำกิจกรรมหลังการฟังนิทานประมาณ 15-20 นาที

2. ในการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน ควรคำนึงเทคนิคของการอ่านหรือการเล่านิทาน ควรมีสื่อล่า น้ำเสียง ท่าทางในการเล่าให้น่าสนใจ เพื่อความสนุกสนานสนใจต่อเด็กปฐมวัย

#### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานกับการจัดกิจกรรมรูปแบบอื่น เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาจริยธรรมให้กับเด็กปฐมวัย

2. ควรมีการศึกษาในลักษณะเดียวกันกับการสร้าง “นิทาน” สำหรับการพัฒนา EF (Executive Function) ให้กับเด็กปฐมวัยในด้านอื่นๆ

### References

- Amy, F.T. Arnsten, Ph.D., Craig, W., Berridge, PhD, & James T., McCracken, M.D. (2009). The neurobiological basis of attention-deficit/hyperactivity disorder. *Primary Psychiatry*, 16(7), 47-54.
- Annual Report of the Public Health Systems Research Institute, HSRI. (2019). *Annual Report 2019, Public Health Systems Research Institute: Building knowledge for the development of the Thai health system*. <https://www.hsri.or.th/media/printed-matter/detail/12958>
- Health Promotion ThaiHealth and RLG Institute Rakluke Learning Group. (2019). *Annual Report 2019, Thai Health Promotion Foundation (ThaiHealth)*. [www.thaihealth.or.th/Books/651/report](http://www.thaihealth.or.th/Books/651/report). Year+2019.
- Ministry of Education. (2008). *Basic Education Core Curriculum 2008*. Agricultural Cooperatives of Thailand Limited.
- Ministry of Education. (2017). *Curriculum of Early Childhood Education, 2017* (1<sup>st</sup> edition). Office of Academic Affairs and Educational Standards. Office of the Basic Education Commission Ministry of Education.
- National Board of Education. (2000). *Reforming learning for learners is the most important*. Teachers Council of Ladprao.

- Palitpongpanim, P. (2018). *Raising children with fairy tales* (2<sup>nd</sup> edition). Praewpueandek.
- Phaphon, K. (2020). Organizing storytelling activities using big storybooks to promote speaking skills for early childhood children in the 21<sup>st</sup> century. *Journal of Graduate Studies Valaya Alongkorn Rajabhat University in the Royal Patronage*, 13(2), 30-45.
- Phinyoanantapong, B. (2008). *Document for teaching educational statistics, measurement 302*. Department of Educational Foundations. Srinakharinwirot University.
- Phinyoanantapong, S. (2004). *New Measurement and Evaluation: Early Childhood* [Faculty of Education. Srinakharinwirot University].
- Piya, N. (1998). *The use of open-ended tales to develop problem-solving skills of preschool children*. *Rayong Kindergarten* [Master of Education Thesis, Chiang Mai University, Chiang Mai].
- Puwapiromkhwon, P. (2019). *Developing brain skills EF*. <https://www.RLGEF/posts/1965341>
- Saiyod, L., & Saiyod, A. (2005). *Educational research techniques* (9<sup>th</sup> edition). Suweeriyasan.
- Tantiphalachewa, K. (1998). Storytelling. *Early Childhood Education*, 2(2), 10-19.
- Tantiphalachewa, K. (2000). *Intellectual teaching: A guideline for constructing teaching plans at the kindergarten level*. Srinakharinwirot University.
- Taweerat, P. (2000). *Research methods in behavioral and social sciences* (7<sup>th</sup> edition). Bureau of Educational and Psychological Testing.
- Waihakit, S. (2001). *Comparison of self-discipline acceptance of preschool children who received moral story telling activities and playing games together* [Thesis, M.Ed. Early Childhood Education Graduate School, Srinakharinwirot University].
- Wongkamalasai, S. (2005). *The Development of a Thai Language Learning Management Plan on Luang Ta Pluang Using Jigsaw Group Activities and Mind Mapping. Grade 5* [independent study, Mahasarakham University].



# The Image of the Faculty of Public Health, Mahasarakham University: The Alumni Perspectives Survey

Journal of Organizational Innovation & Culture  
ISSN: 2822-0862 (Online) ISSN: 2822-0854 (Print)  
<https://skjournal.msu.ac.th>

Received (6 June 2021): Revised (7 July 2021): Accepted (13 August 2021)

Panya Keetasinloetanan and Chamnan Meeniyom<sup>1\*</sup>

<sup>1</sup> Faculty of Public Health, Mahasarakham University

\* Corresponding: Chamnan Meeniyom, email: [chamnan.m@msu.ac.th](mailto:chamnan.m@msu.ac.th)

## Citation

Keetasinloetanan, P., Meeniyom, C. (2023). The image of the Faculty of Public Health, Mahasarakham University: The alumni perspectives survey. *Journal of Organizational Innovation & Culture*, Mahasarakham University, 14(1), 109-121.

## Abstract

The purpose of this research was to study the image of the Faculty of Public Health, Mahasarakham university in the attitudes of alumni. There were 3 aspects affecting the image, consisting of credit acceptance and faith. Examples of the population used in this research were graduates or alumni. In Ubon Ratchathani province group Udon Thani Province Nakhon Ratchasima And Maha Sarakham Province Bachelor, master and doctorate levels, consisting totaling 100 people. The tools used to collect this information were interview and a questionnaire about the image study of the Faculty of Public Health, Mahasarakham University. To investigate the attitudes of the alumni the data were analyzed using, percentage, mean and standard deviation. The results showed that the overall attitude towards the image in all three aspects was at a very good level. The items with the highest average in each aspect were as follows. The results of the research revealed that the attitude in all 3 aspects was at a very good level in all aspects. 1) Trust the overall picture was at a very good level. The highest average was the Faculty has the ability to transfer knowledge and experience in the taught courses and was able to create graduates with good morals and work ethics. It was able to create graduates who are knowledgeable and good working skills. 2) Acceptance The overall picture was at a very good level which is Faculty of Public Health students Mahasarakham university Able to build a reputation for the university by participating in national activities Faculty of Health Sciences Mahasarakham university There are ongoing activities within the community. Graduates of the Faculty were recognized as outstanding people in society. 3) Faith. The overall picture is in a very good level. Is an educational institution that alumni are proud of, alumni have faith,

respect the institution with pride. They build good relations with the community and participate in strengthening the community. Is a technical dependency for society.

**Keywords:** Image, trust, acceptance, faith

## ภาพลักษณ์ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในทัศนคติของศิษย์เก่า

ปัญญา คีตศิลป์เลิศอนันต์ และ ชำนาญ มีเนียม

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อ้างอิง

ปัญญา คีตศิลป์เลิศอนันต์ และ ชำนาญ มีเนียม. (2566). คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตลำานา. วารสารนวัตกรรมและวัฒนธรรมองค์กร, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ปีที่ 14(1), หน้า 109-121.

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในทัศนคติของศิษย์เก่า ในส่วนที่มีผลต่อภาพลักษณ์ 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความเชื่อถือ ด้านการยอมรับ และด้านความศรัทธา ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาในกลุ่มจังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดอุดรธานี จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดมหาสารคาม ระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก รวมทั้งสิ้น 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาภาพลักษณ์ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในทัศนคติของศิษย์เก่า การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติต่อภาพลักษณ์ทั้ง 3 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้าน ดังนี้ 1) ด้านความเชื่อถือ ได้แก่ คณาจารย์มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ในรายวิชาที่สอน สามารถสร้างบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี สามารถสร้างบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี 2) ด้านการยอมรับ ได้แก่ นิสิตคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สามารถสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัยจากการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับชาติ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้รับการยกย่อง เช่น เป็นบุคลากรดีเด่นของสังคม 3) ด้านความศรัทธา ได้แก่ เป็นสถาบันการศึกษาที่ศิษย์เก่ามีความภาคภูมิใจ ศิษย์เก่า มีความศรัทธา เทิดทูนสถาบันด้วยความภาคภูมิใจ มีการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง เป็นที่พึ่งทางวิชาการแก่สังคมได้เป็นอย่างดี

**คำสำคัญ:** ภาพลักษณ์, ความเชื่อถือ, การยอมรับ, ความศรัทธา



## บทนำ

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตั้งอยู่ในจังหวัดมหาสารคาม ภูมิภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภารกิจตามพันธกิจในการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพสาธารณสุข วิจัยและพัฒนาาระบบสุขภาพที่สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ บริการวิชาการด้านสุขภาพร่วมกับชุมชนที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ โดยดำเนินการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของคณะสาธารณสุขศาสตร์คือเป็นคณะสาธารณสุขศาสตร์ตามปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และสอดคล้องกับแผนพัฒนาอุดมศึกษาแห่งชาติ มียุทธศาสตร์หลัก คือการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพภายใต้การเรียนการสอนที่ทันสมัยตามเกณฑ์มาตรฐานและการจัดอันดับสากล รวมทั้งเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และพัฒนานวัตกรรมที่สร้างมูลค่าเพิ่มหรือใช้ประโยชน์ให้กับชุมชนและสังคม และเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้และบริการวิชาการชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งคณะสาธารณสุขศาสตร์ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ (Faculty of Public Health Mahasarakham University, 2017)

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เปิดทำการเรียนการสอนทั้งสิ้น 5 หลักสูตร ประกอบด้วย หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาโภชนาศาสตร์ การกำหนดอาหารและอาหารปลอดภัย หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอนามัยสิ่งแวดล้อม หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาชีวอนามัยและความ

ปลอดภัย หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิต จำนวนนิสิตในปีการศึกษา 2561 (ข้อมูล ณ เดือนมกราคม 2562) มีทั้งหมด 1,615 คน นิสิตระดับปริญญาตรีจำนวน 1,585 คน และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาจำนวน 125 คน

ภาพลักษณ์เป็นเสมือนสิ่งที่เกิดขึ้นจากความรู้สึกของแต่ละบุคคลต่อสิ่งต่างๆ และมักจะเป็นความรู้สึกที่สร้างขึ้นเองโดยมีข้อเท็จจริงเป็นหลักอ้างอิงอยู่ด้วย อาศัยประสบการณ์ การค้นคว้าหาความรู้ การหลอมรวมและสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์สิ่งต่างๆ จนทำให้เกิดความเชื่อ การรับรู้ การเข้าใจในสิ่งต่างๆ ประกอบกันขึ้นเป็นภาพลักษณ์ของตนเอง และแสดงออกในรูปของพฤติกรรม โดยผ่านการคิดและกลั่นกรองของแต่ละคนมาแล้ว จึงทำให้ภาพลักษณ์นั้นมีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับจิตใจโดยตรง เป็นการผ่านการตีความหมาย การเลือกสรร และการให้ความหมายของตนเอง ภาพลักษณ์จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยเวลานาน ประกอบกับความเพียรพยายามสะสมเพิ่มพูนทีละน้อยจนหยั่งรากฐานมั่นคงแน่นหนาอยู่ในจิตใจในความรู้สึกนึกคิด และทัศนคติของคนทั่วไป (Lohachala, 1994) ภาพลักษณ์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อองค์กร สถาบัน สินค้าหรือธุรกิจต่างๆ เพราะเป็นมูลค่าที่แฝงอยู่ เป็นภาพที่สร้างความเชื่อมั่นให้กับบุคคล ซึ่งจะดีหรือไม่ดีก็ขึ้นอยู่กับสิ่งที่แสดงให้เห็นซึ่งได้รับรู้ผ่านการดำเนินงาน (อรอุมา ไชยเศรษฐ (2521) การวิจัยภาพลักษณ์ของคณะสาธารณสุขศาสตร์มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ของคณะสาธารณสุขศาสตร์จากทัศนคติและมุมมองของศิษย์เก่า เป็นการสร้างความเข้าใจทัศนคติที่ดีอันจะนำไปสู่การสนับสนุนความร่วมมือ และสัมพันธภาพที่ดีระหว่างองค์กรและบัณฑิตกลุ่มเป้าหมาย

งานประชาสัมพันธ์จึงถือเป็นงานสร้างสรรค์ภาพลักษณ์ เป็นการสื่อสารข้อมูลไป

ยังกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่พึงปรารถนาแก่องค์กร ดังนั้น การประชาสัมพันธ์จึงเป็นวิธีการให้ข้อมูลและข่าวสารรูปแบบต่างๆ ในการสื่อสารให้ไปถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ด้วยวิธีการนำเสนอข้อมูลโดยตรงให้กับกลุ่มเป้าหมายหรือผ่านสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เพื่อให้สื่อมวลชนถ่ายทอดข้อมูลและข่าวสารนั้นไปยังกลุ่มเป้าหมายอีกทอดหนึ่งอย่างถูกต้อง โดยมีวัตถุประสงค์หลักๆ คือให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความรู้และความเข้าใจที่มีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร ป้องกันและแก้ไขความเข้าใจผิด สันนิษฐานนโยบายและการดำเนินงานขององค์กร และเสริมสร้างความน่าเชื่อถือขององค์กรให้เกิดขึ้นแก่กลุ่มเป้าหมาย

ภาพลักษณ์ที่ไม่พึงประสงค์ในมุมมองของศิษย์เก่าที่มีต่อคณะสาธารณสุขศาสตร์เป็นปัญหาและส่งผลกระทบต่อองค์กร คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสำรวจทัศนคติเรื่องภาพลักษณ์ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามของศิษย์เก่าเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงสร้างเสริมและพัฒนาภาพลักษณ์ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีจึงเป็นสิ่งที่คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามสามารถสร้างขึ้นโดยใช้หลักการและวิธีการที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของตนเองอันนำไปสู่การพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้าและมีคุณภาพมากขึ้น ดังนั้น “การศึกษาภาพลักษณ์คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามในทัศนคติของศิษย์เก่า” จึงเป็นเรื่องสำคัญนำผลการศึกษาวิจัยสามารถนำไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนา และประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและถูกต้องให้เกิดกับศิษย์เก่า สังคม และประชาชน อันนำมาซึ่งความเชื่อมั่นในคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ต่อไป

## วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามในทัศนคติของศิษย์เก่า

## วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีกรอบแนวความคิดที่เกี่ยวกับภาพลักษณ์ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามตามแนวคิดของเกรกอรี่ และวิชแมน (Gregory & Wiechmann, 1991) ในส่วนที่มีผลต่อภาพลักษณ์ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 3 ด้าน ประกอบด้วย

Independent variable	Dependent variable
1. Gender	Image of the Faculty of Public Health
2. graduated course	
3. Education Center (Ubon Ratchathani, Udon Thani, Nakhon Ratchasima, Mahasarakham)	
	1. Trust
	2. Acceptation
	3. Faith

การศึกษาเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำรวจความคิดเห็นของศิษย์เก่าคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากศิษย์เก่าระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก จำนวน 100 คน โดยวิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื้อหาในแบบข้อสอบถามเป็นข้อคำถามมุ่งสำรวจทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างภาพลักษณ์ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้แก่ประสิทธิภาพของการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ คุณลักษณะของบุคลากรและนิสิต และประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของคณะผู้บริหาร

การศึกษาเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การประชุมกลุ่มย่อย (Focus group discussion) มีการเลือกจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็น

ศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาอย่างน้อย 3 ปี ในกลุ่มจังหวัดอุบลราชธานี อุรธานี นครราชสีมา และมหาสารคาม ได้แก่ ศิษย์เก่าระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก จำนวน 30 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้แก่ ประธานรุ่น หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากรุ่นให้เป็นผู้แทน

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาภาพลักษณ์ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในทัศนคติของศิษย์เก่าแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check-list) และแบบเติมข้อความ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามภาพลักษณ์ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใน 3 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (Rating Scale)

4 คะแนน หมายถึง ทัศนะเกี่ยวกับภาพลักษณ์ดีมาก

3 คะแนน หมายถึง ทัศนะเกี่ยวกับภาพลักษณ์ดี

2 คะแนน หมายถึง ทัศนะเกี่ยวกับภาพลักษณ์พอใช้

1 คะแนน หมายถึง ทัศนะเกี่ยวกับภาพลักษณ์ควรปรับปรุง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้ข้อคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความประทับใจที่มีต่อคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยใช้วิธีการแบบ Likert Scale ให้ผู้ตอบทำเครื่องหมายในช่องตรงกับความรู้สึกโดยให้คะแนนตามความคิดเห็น (Kansutra, 1999)

### การเก็บข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์ขององค์กร

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างเป็นแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 3 ด้าน คือ

2.1 ความเชื่อถือ

2.2 การยอมรับ

2.3 ความศรัทธา

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและพิจารณาแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงและถูกต้องเชิงเนื้อหา ตลอดจนความชัดเจนของเนื้อหาและความเหมาะสมในการใช้ภาษา

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ไปทดลองใช้กับศิษย์เก่าระดับปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษา ประจำปี 2561 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

6. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่าได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.94 ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นดังกล่าวอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (Srisaard, 2010)

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น และมีความสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างต่อไป

## การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลและพัฒนาการของผลการประเมินเพื่อหาผลรวม ค่าเฉลี่ยและร้อยละ นำเสนอเป็นตาราง และบรรยายสรุปเป็นความเรียง

### การแปรผลการประเมินผล

ค่าเฉลี่ย 3.26-4.00 หมายถึง อยู่ในระดับดีมาก 2.51-3.25 หมายถึงอยู่ในระดับดี 1.76-2.50 หมายถึง อยู่ในระดับไม่ดี 1.00-1.75 หมายถึง อยู่ในระดับไม่ดีเป็นอย่างมาก

## ผลการวิจัย

### ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามของศิษย์เก่าคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1. ผลการศึกษาพบว่าศิษย์เก่าคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่าเป็นเพศชาย จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 25.6 และเป็นหญิง จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 74.4

2. ผลการศึกษาพบว่าศิษย์เก่าคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นศิษย์เก่าจากหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิตมากที่สุด จำนวน 61คน คิดเป็นร้อยละ 67.38 รองลงมาเป็นหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9 หลักสูตร วท.บ.สาขาอนามัยสิ่งแวดล้อม จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 หลักสูตร วท.บ. โภชนศาสตร์ การกำหนดอาหารและอาหารปลอดภัย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิต จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 และหลักสูตร วท.บ. อาชีวอนามัยและความปลอดภัย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1 ตามลำดับ

3. ผลการศึกษา พบว่าศิษย์เก่าคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นศิษย์เก่าจากศูนย์การศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

มากที่สุด จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 64.4 รองลงมาเป็นศูนย์การศึกษาจังหวัดอุดรธานี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 ศูนย์การศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 12.2 และศูนย์การศึกษาจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7 ตามลำดับ

### ส่วนที่ 2 ภาพลักษณ์ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1. ผลการศึกษาด้านความเชื่อถือ พบว่าศิษย์เก่ามีความเชื่อถือต่อคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยภาพรวมของศิษย์เก่ามีทัศนคติในภาพลักษณ์ อยู่ในระดับดีมาก และเมื่อพิจารณาระดับทัศนคติระดับดีมากสูงสุดคือคณาจารย์มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ในรายวิชาที่สอน สามารถสร้างบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี สามารถสร้างบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี มีสถานที่ อาคารเรียน อุปกรณ์ที่ทันสมัย เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นบัณฑิตที่มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นแหล่งความรู้ และมีความเป็นเลิศทางวิชาการ มีความพร้อมทั้งด้านบุคลากรและทรัพยากร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัจฉรา แปลงมัลย์ (2522) ผลการศึกษาต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย พบว่ามหาวิทยาลัยผลิตบัณฑิตที่เป็นคนดี ด้านคุณค่า ด้านบุคลิกภาพ หลักสูตรที่เปิดสอนในคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นหลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระทันสมัยเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน หลักสูตรที่เปิดสอนในคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นหลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน และระดับดีมากอันดับสุดท้าย คือ คณะสาธารณสุขศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีโครงการบริการวิชาการที่ตรงกับความต้องการและความสนใจของประชาชน

2. ผลการศึกษาด้านการยอมรับ พบว่าศิษย์เก่ามีการยอมรับต่อคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยภาพรวมของศิษย์เก่ามีทัศนคติในภาพลักษณ์ ของภาพลักษณ์คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในทัศนคติของศิษย์เก่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมากคือ นิสิตคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สามารถสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัยจากการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับชาติ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้รับการยกย่อง เช่น เป็นบุคลากรดีเด่นของสังคม คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา และเป็นที่ยอมรับ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่เอื้อต่อสภาพแวดล้อมในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และระดับดีลำดับสุดท้ายคือคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีการดูแลรักษาสภาพความสวยงาม ปรับภูมิทัศน์ให้มีความสวยงาม และสะอาด

3. ผลการศึกษาด้านความศรัทธา พบว่าศิษย์เก่ามีความศรัทธาต่อคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยภาพรวมของศิษย์เก่ามีทัศนคติในภาพลักษณ์ ระดับดีมากได้แก่เป็นสถาบันการศึกษาที่ศิษย์เก่ามีความภาคภูมิใจ ศิษย์เก่า มีความศรัทธา เกิดทุนสถาบันด้วยความภาคภูมิใจ มีการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน

และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง เป็นที่พึ่งทางวิชาการแก่สังคมได้เป็นอย่างดี เป็นแหล่งรวมความรู้ที่ให้บริการแก่ชุมชนและบุคคลทั่วไป เป็นสถาบันการศึกษาที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ และลำดับสุดท้าย ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจาก คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เป็นที่ยอมรับในวงการการศึกษา

### ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความประทับใจที่มีต่อคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ความประทับใจกับคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยศิษย์เก่าได้เขียนข้อความความประทับใจโดยการรวมพิจารณาแยกออกมาเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านอาคารสถานที่ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีภูมิทัศน์สิ่งแวดล้อมโดยรอบสะอาด สวยงาม อาคารเรียน ห้องเรียนมีความพร้อมและเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน เครื่องมืออุปกรณ์การเรียนการสอน และเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการมีความทันสมัยและเอื้อประโยชน์แก่ผู้เรียน

2. ด้านคณาจารย์และบุคลากร อาจารย์และบุคลากร มีความเป็นกันเอง เป็นคนที่สร้างบุคลากรด้านสาธารณสุขให้เป็นที่ยอมรับในทุกระดับ สามารถสร้างนิสิต ให้เป็นบุคลากรด้านสาธารณสุขที่มีความรู้ความสามารถ ปรับตัวและปรับสภาพให้อยู่ในสังคม และหน่วยงานอื่นๆ ได้ รวมทั้ง นิสิตที่จบจากคณะสาธารณสุข ต่างมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ทั้งในหน้าที่การงาน และในสังคม สอนให้มีความอดทน มีมารยาททางสังคมการเป็นพี่น้อง ความแข็งแกร่งขององค์กร และการมีส่วนร่วมต่อวิชาชีพสาธารณสุขความใกล้ชิดเป็นกันเองระหว่างอาจารย์กับศิษย์

3. ด้านหลักสูตรและวิชาชีพ การสร้างให้มีความรัก สามัคคีในรุ่น การสร้างสัมพันธ์ภาพกับเครือข่ายสาธารณสุขและชุมชน รักและภูมิใจที่จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นสถาบันที่ฝึกและสอนนิสิตได้มีประสบการณ์ที่ดี เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ อาจารย์ การถ่ายทอดวิชา นักเรียนมีความพร้อมต่อการทำงาน ทัน

สมัยโดยเฉพาะ วิชาสิ่งแวดล้อม วิชากฎหมาย วิชาโครงการ วิชาระเบียบวิธีวิจัย เราสามารถใช้ในการทำงานได้ และเป็นคณะที่เปิดโอกาสให้บุคคลที่จบ 2 ปี ให้ได้มีโอกาสเข้าเรียนในระดับปริญญาตรีเพื่อพัฒนาวิทยฐานะด้านวิชาชีพให้สูงขึ้น

**Table 1** Image of the Faculty of Public Health Mahasarakham University in the perspective of alumni

Items	$\bar{X}$	SD	Image
<b>Reliability</b>			
1. Lecturers at the Faculty of Public Health Mahasarakham University have the ability to transfer knowledge and experience in the subjects.	3.70	0.57	Excellent
2. Faculty of Public Health Mahasarakham University a source of knowledge and academic excellence.	3.60	0.75	Excellent
3. Courses offered in the Faculty of Public Health Mahasarakham University is a curriculum with modern content and suitable for the current situation.	3.60	0.60	Excellent
4. Faculty of Public Health Mahasarakham University has places, buildings, modern equipments, suitable for teaching and learning at the higher education level.	3.55	0.83	Excellent
5. Faculty of Public Health Mahasarakham University includes academic service projects that meet the needs and interests of the people.	3.65	0.49	Excellent
6. Faculty of Public Health Mahasarakham University are able to provide graduates who are moral and ethical in performing their duties.	3.70	0.73	Excellent
7. Faculty of Public Health Mahasarakham University are able to provide graduates who are knowledgeable in working skills.	3.65	0.75	Excellent
8. Faculty of Public Health Mahasarakham University a source of knowledge and academic excellence	3.65	0.59	Excellent
9. Those who graduated from the Faculty of Public Health Mahasarakham University are effective who is accepted by society.	3.70	0.57	Excellent
10. Faculty of Public Health Mahasarakham University is ready in terms of personnel and resources.	3.60	0.82	Excellent
<b>Total</b>	<b>3.64</b>	<b>0.67</b>	Excellent
<b>Acceptance</b>			
1. Faculty of Public Health Mahasarakham University are able to manage education effectively in line with the needs of the labor market.	3.55	0.51	Excellent

**Table 1** Image of the Faculty of Public Health Mahasarakham University in the perspective of alumni (cont.)

Items	$\bar{X}$	SD	Image
2. Faculty of Public Health Mahasarakham University provides educational management model that is conducive to the environment in the Northeastern region.	3.65	0.59	Excellent
3. Faculty of Public Health Mahasarakham University provides activities with the community.	3.70	0.47	Excellent
4. Students of the Faculty of Public Health Mahasarakham University are able to create a reputation for the university by participating in national activities	3.75	0.55	Excellent
5. Students of the Faculty of Public Health Mahasarakham University act as a good role model for youth.	3.60	0.75	Excellent
6. Those who graduated from the Faculty of Public Health Mahasarakham University are recognized as an outstanding person in society.	3.65	0.81	Excellent
7. Faculty of Public Health Mahasarakham University has a beautiful location, landscape and keep clean.	3.70	0.73	Excellent
8. Those who graduated from the Faculty of Public Health Mahasarakham University is a person with knowledge and expertise in a particular field.	3.65	0.81	Excellent
<b>Total</b>	<b>3.63</b>	<b>0.65</b>	Excellent
<b>Faith</b>			
1. Faculty of Public Health Mahasarakham University is an educational institution with academic excellence.	3.55	0.60	Excellent
2. Faculty of Public Health Mahasarakham University is a source of knowledge that serves the community and the public.	3.65	0.49	Excellent
3. Those who graduated from the Faculty of Public Health Mahasarakham University is a person with specialized knowledge is accepted in the field of education.	3.60	0.50	Excellent
4. Faculty of Public Health Mahasarakham University is an educational institution that alumni are proud.	3.60	0.60	Excellent
5. Faculty of Public Health Mahasarakham University are able to manage education at the higher education level with quality.	3.80	0.41	Excellent
6. Faculty of Public Health Mahasarakham University have a good relationship with the community.	3.45	0.76	Excellent
7. Faculty of Public Health Mahasarakham University is an academic dependency for the society.	3.75	0.72	Excellent
8. Faculty of Public Health alumni Mahasarakham University has honors the institution with pride.	3.60	0.60	Excellent
<b>Total</b>	<b>3.62</b>	<b>0.58</b>	Excellent
<b>Overall rating</b>	<b>3.63</b>	<b>0.633</b>	Excellent

## สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย ภาพลักษณ์ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในทัศนคติของศิษย์เก่า โดยพิจารณาตามทฤษฎีที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้าได้ผลดังนี้

1. จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า ภาพลักษณ์ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ตามทัศนะของศิษย์เก่า ด้านความเชื่อถือภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก สอดคล้องกับการวิจัยของ Chaiseth (2008) พบว่า ด้านการความเชื่อถือภาพรวมอยู่ในระดับดี ในความคิดเห็นของผู้วิจัยเห็นว่าควรทำฐานข้อมูลทะเบียนชื่อ ที่อยู่ ประวัติและอาชีพของศิษย์เก่า เพื่อเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารระหว่างศิษย์เก่าด้วยกันและศิษย์เก่ากับคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เผยแพร่ประชาสัมพันธ์สมาคมศิษย์เก่า และงานศิษย์เก่าสัมพันธ์ จัดทำข้อมูลข่าวสารของสมาคมศิษย์เก่า และข้อมูลข่าวสารของคณะสาธารณสุขศาสตร์ ในรูปแบบสื่อต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลเผยแพร่ไปยังศิษย์เก่า จัดทำแผนงานและกลไกในการระดมทุนทั้งในรูปแบบของทุนทรัพย์ ทุนทางปัญญา และศักยภาพความรู้ความสามารถ จากศิษย์เก่าเพื่อสร้างพลังร่วมพัฒนาคณะ จัดให้มีบริการต่างๆ แก่ศิษย์เก่าให้ได้รับความสะดวกและตอบสนองพันธกิจของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้บริการวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต จัดการอบรมพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพและวิทยาการใหม่ๆ ให้กับศิษย์เก่าเพื่อการพัฒนาอาชีพแก่ศิษย์เก่าอย่างต่อเนื่อง จัดประชุมใหญ่ประจำปีในวันคืนสู่เหย้า เพื่อให้ศิษย์เก่าได้พบปะสังสรรค์ ระดมสมองและให้ข้อเสนอแนะที่ดีแก่การพัฒนาคณะ และสมาคมศิษย์เก่าคณะสาธารณสุขศาสตร์ ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมร่วมแลกเปลี่ยนและถ่ายทอดประสบการณ์ระหว่างศิษย์เก่าด้วยกัน และศิษย์เก่ากับนิสิตปัจจุบัน ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการค้นหาศิษย์เก่าดีเด่นประจำปีและ

เชิดชูเกียรติอย่างสมศักดิ์ศรี โดยจัดทำทะเบียนรูปภาพ รายชื่อและประวัติไว้ในห้องเกียรติยศ เพื่อสร้างความภาคภูมิใจทั้งต่อคณะ สร้างความเป็นศูนย์กลางในการประสานงานให้สมาคมศิษย์เก่าคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้เข้าถึงหน่วยงานต่างๆ และเครือข่ายอื่นๆ เพื่อให้ความร่วมมือและสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมสาธารณะ

2. จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า ภาพลักษณ์ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ตามทัศนะของศิษย์เก่า ด้านการยอมรับภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก สอดคล้องกับการวิจัยของ Chaiseth (2008) พบว่า ด้านการยอมรับภาพรวมอยู่ในระดับดี ในความคิดเห็นของผู้วิจัยเห็นว่าศิษย์เก่าควรมีโอกาสในการรับรู้และร่วมกิจกรรมที่นิสิตคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จัดขึ้น เช่น กิจกรรมมอบเสื้อวิชาชีพ กิจกรรมราตรีบัณฑิต กิจกรรมไหว้ครู กิจกรรมวันมหิดล และกิจกรรมวันคล้ายวันสถาปนาคณะ เป็นต้น หรือกิจกรรมที่คณะได้ดำเนินการร่วมกับชุมชน เช่น การจัดค่ายกิจกรรมค่าอาสาพัฒนาชุมชน สามารถรับรู้ได้จากข่าวประชาสัมพันธ์ รวมทั้งนิสิตปัจจุบันที่จะต้องสำเร็จการศึกษาอาจได้รับการปลูกฝังทัศนคติในการยอมรับด้านวิชาการของคณะสาธารณสุขศาสตร์ เช่น มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พัฒนามาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ซึ่งได้รับการยอมรับเป็นอย่างมากในศาสตร์ด้านการศึกษา การสอน และเป็นมหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพ

3. จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า ภาพลักษณ์ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ตามทัศนะของศิษย์เก่า ด้านความศรัทธาภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก สอดคล้องกับการวิจัยของ Chaiseth (2008) พบว่า ด้านการศรัทธาภาพรวมอยู่ในระดับดี ในความคิดเห็นของผู้วิจัยเห็นว่าศิษย์เก่าได้มีโอกาสรับรู้ผ่านสื่อต่างๆ ที่คณะได้พยายามเผยแพร่กิจกรรมทางวิชาการของคณะให้เป็นที่รับทราบของประชาคมมหาวิทยาลัย และเป็นที่ยอมรับ



ของสังคม เช่น การได้เห็นเอกสารการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะที่ประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วกัน แสดงให้เห็นว่าคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามสามารถจัดการศึกษาด้านสาธารณสุข ในระดับอุดมศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ โดยได้รับการถ่ายทอดข้อมูลต่างๆ ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ กิจกรรมของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม รวมทั้งได้รับข้อมูลจากคณาจารย์ และบุคลากรถึงคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เกิดความศรัทธาในตัวคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามมากยิ่งขึ้น

### ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง ภาพลักษณ์ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในทัศนคติของศิษย์เก่าพบว่า ทัศนะของศิษย์เก่าเมื่อจำแนกตามเพศ หลักสูตรที่สำเร็จการศึกษา ศูนย์การศึกษา ไม่แตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติ จากข้อค้นพบดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. จากการศึกษาพบว่า ทัศนะของศิษย์เก่าคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่มีต่อภาพลักษณ์ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านความเชื่อถือในภาพรวมจัดอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสามารถพัฒนาให้อยู่ในระดับดีเยี่ยม ผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามสร้างภาพลักษณ์ในด้านความเชื่อถือ โดยการมีนโยบายในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการวิจัย ในการสร้างผลงานและพัฒนาคณาจารย์ให้มีความเชี่ยวชาญในศาสตร์ มีศักยภาพในการถ่ายทอดความรู้ และสร้างความรู้ให้กับคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และพัฒนา

สมรรถนะบัณฑิตให้มีคุณธรรมจริยธรรม เชี่ยวชาญในศาสตร์ มีความสามารถทางการบริหารจัดการเป็นที่ยอมรับและเชื่อมั่นของสังคม สามารถสร้างสรรค์คุณค่าและคุณประโยชน์แก่สังคม

2. จากการศึกษาพบว่า ทัศนะของศิษย์เก่าคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่มีต่อภาพลักษณ์ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านการยอมรับในภาพรวมจัดอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสามารถพัฒนาให้อยู่ในระดับดีเยี่ยม ผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามสร้างภาพลักษณ์ในด้านการยอมรับ โดยการมีนโยบายที่สร้างและพัฒนาคณะสาธารณสุขศาสตร์ เป็นศูนย์กลางความรู้ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สร้างระบบบริการวิชาการให้มีคุณภาพประสิทธิสูง ที่สามารถสนองต่อความต้องการทางด้านความรู้ของสังคม สนับสนุนให้คณะมีการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมในระดับชาติ

3. จากการศึกษาพบว่า ทัศนะของศิษย์เก่าคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่มีต่อภาพลักษณ์ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านความศรัทธาในภาพรวมจัดอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสามารถพัฒนาให้อยู่ในระดับดีเยี่ยม ผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามสร้างภาพลักษณ์ในด้านความศรัทธา โดยพัฒนาคณะให้เป็นคณะวิจัยที่มีผลงานและบุกเบิกความรู้ใหม่ สามารถบูรณาการองค์ความรู้เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เข้มแข็ง สามารถเป็นที่พึ่งทางวิชาการแก่ชุมชน และสังคมได้ มีการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน โดยมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง

4. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในทัศนะของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายใน ระดับจังหวัด และระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับภาพลักษณ์ ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม ที่สอดคล้องกับ การผลิตบัณฑิต

ที่มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพ สาธารณสุข วิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพที่ สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของ ชาติ บริการวิชาการด้านสุขภาพร่วมกับชุมชนที่ สอดคล้องกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ

### References

- Chaiseth, O. (2008). *Image of Payap University in the perspective of Payap University students and students in secondary school year 6 in Chiang Mai province* [Independent Study, Master of Arts, Chiang Mai University].
- Faculty of Public Health Mahasarakham University (2017). *Strategic information. faculty of public health, Mahasarakham University*. Mahasarakham University.
- Kansutra, P. (1999). *Statistics for research in behavioral science*. Chulalongkorn University Press.
- Lohachala, K. (1994). *Creating and maintaining image in image is important: Public relations and image*. Thammasat University.
- Srisaard, B. (2010). *Preliminary research*. Suweeriyasan.



# The Reason to Study a Bachelor's Degree (credit transfer) Faculty of Accountancy and Management, Mahasarakham University

Journal of Organizational Innovation & Culture  
ISSN: 2822-0862 (Online) ISSN: 2822-0854 (Print)  
<https://skjournal.msu.ac.th>

Received (15 July 2021): Revised (9 August 2021): Accepted (15 September 2021)

Saensook Pasorn

Educator Faculty of Accounting and Management, Mahasarakham University

Corresponding author: Saensook Pasorn, Email: [Sermsook.p@acc.msu.ac.th](mailto:Sermsook.p@acc.msu.ac.th) (Pasorn, S)

## Citation

Pasorn, S. (2023). The Reason to study a bachelor's degree (credit transfer) Faculty of Accountancy and Management, Mahasarakham University. *Journal of Organizational Innovation & Culture*, Mahasarakham University, 14(1), 122-132.

## Abstract

The aim of this research is to study which reasons play roles in the decision making for choosing the bachelor's degree (credit transfer) programs in Faculty of Accounting and Management, Mahasarakham University. The factors, comprised the curriculum of the programs, the image of the institute, the location of the institute, public relations, and the personal reasons which can affect the decision making on three bachelor's degree (credit transfer) programs (the degree on business administration program in management, the degree on business administration program in business computer, and the degree on accounting program). We collected data from 218 students of three programs in the academic year 2020 using questionnaires. Data analysis, mean, percentage and standard deviation were determined with spss v.18 program. The results, showed that the major reasons for decision to study in all three programs of the bachelor's degree (credit transfer) Faculty of Accounting and Management, Mahasarakham University were personal reasons. The students wanted to increase their educational qualifications ( $\bar{X}=4.60$ ). The image (famous) of the Faculty of Accounting and Management, Mahasarakham University was also important ( $\bar{X}=4.57$ ). There were with the highest level of opinion.

**Keywords:** decision, study, bachelor's degree (credit transfer) program

## เหตุผลในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี (เทียบเข้า) คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แสนสุข ภาสอน

นักวิชาการศึกษา, คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อ้างอิง

แสนสุข ภาสอน. (2566). เหตุผลในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี (เทียบเข้า) คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. *วารสารนวัตกรรมและวัฒนธรรมองค์การ*, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ปีที่ 14(1), หน้า 122-132.

### บทคัดย่อ

จุดมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อศึกษาเหตุผลในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี (เทียบเข้า) คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านภาพลักษณ์สถาบันฯ สถานที่ตั้งของสถาบันฯ การประชาสัมพันธ์ และด้านเหตุผลส่วนบุคคล ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากนิสิตทั้ง 3 หลักสูตร ได้แก่หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ และ หลักสูตรบัญชีบัณฑิต ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 218 คน วิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี (เทียบเข้า) ทั้ง 3 หลักสูตร ได้แก่ ด้านเหตุผลส่วนบุคคล คือ ต้องการเพิ่มคุณวุฒิการศึกษา ( $\bar{X}=4.60$ ) และด้านภาพลักษณ์ของสถาบันฯ คือ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นสถาบันฯ ที่มีชื่อเสียง ( $\bar{X}=4.57$ ) มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

**คำสำคัญ:** การตัดสินใจ, การเรียน, หลักสูตรปริญญาตรี (เทียบเข้า)

### บทนำ

คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นหน่วยงานระดับคณะที่ทำการเปิดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีทางด้านการบริหารธุรกิจ ในหลากหลายสาขา เช่น สาขาการบัญชี สาขาการจัดการ สาขาการตลาด สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ เป็นต้น มีการพัฒนาหลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการการศึกษาต่อของนักเรียน และประชาชนในวัยทำงานแต่มีความต้องการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง โดยมีการเปิดหลักสูตรปริญญาตรีภาคพิเศษและเปิดหลักสูตรการศึกษา

ในระดับปริญญาตรี (เทียบเข้า) สำหรับนักศึกษาที่จบการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) โดยการเทียบรายวิชา ไม่ต้องมาเก็บหน่วยกิตใหม่ในรายวิชาที่เรียนและเทียบได้ในหลักสูตรที่เข้าศึกษาต่อ ด้วยความหลากหลายของหลักสูตรที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษา ทำให้คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้รับการยอมรับในระดับประเทศ โดยได้รับการเลือกสมัครเข้าศึกษาต่อในสาขาบัญชี ในระบบ Admission ประจำปีการศึกษา 2559 เป็นอันดับ 1 ของประเทศ (Association of Presidents of Thailand (2016)

แต่ในภาวะปัจจุบัน ประเทศไทยเข้าสู่ภาวะสังคมผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุมากขึ้น อัตราการเกิดลดลง ทำให้จำนวนประชากรในวัยเรียนลดลง ประกอบกับในประเทศไทยมีมหาวิทยาลัยทั้งรัฐและเอกชนทั้งสิ้น 214 แห่ง (Khattiwong & Jirayu (2018) ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อลดลง จึงส่งผลกระทบต่อด้านต่างๆ ในการบริหารจัดการ ทั้งระดับคณะและระดับมหาวิทยาลัย บางหลักสูตรต้องปิดตัวลง หรือต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยและตรงตามความต้องการมากขึ้น ประกอบกับการขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาที่สามารถเปิดสอนในระดับปริญญาตรีได้ ทำให้นักศึกษาบางส่วนเลือกที่จะศึกษาต่อในสถาบันเดิม แต่ก็ยังมีนักศึกษาจำนวนหนึ่งเลือกที่จะเข้ามาศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งนักศึกษากลุ่มนี้ต้องมีแรงจูงใจหรือเหตุผลที่มีอิทธิพลมากพอที่ทำให้ตัดสินใจเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย

เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยมีการศึกษาวิจัย ในหลายสถาบัน ซึ่งมีความแตกต่างกัน โดย Ketubutr & Thongpad (2020) ได้จำแนกเหตุผล ในการเลือกเข้าศึกษาต่อไว้ 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและวิชาการด้านความภาคภูมิใจ ด้านเศรษฐกิจและสังคมและด้านความคาดหวังในอนาคต และอธิบายเพิ่มเติมว่า การตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยของบุคคลถือว่ามี ความสำคัญที่ต้องคิดอย่างรอบคอบเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในอนาคตที่วางไว้ เนื่องจากการศึกษาเป็นรากฐานในการ สร้างความมั่นคงสร้างบุคคลให้มีอาชีพ รายได้ หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพย่อมส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จและมั่นคงในชีวิต ในการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย

Ketubutr & Thongpad (2020) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา

หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากนักศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 276 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านหลักสูตรและวิชาการ ด้านความภาคภูมิใจ ด้านความคาดหวังในอนาคต มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านเศรษฐกิจและสังคม มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิตอยู่ในระดับมาก

Awae & Phaiboon (2019) ได้ทำการศึกษา การตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานีปีการศึกษา 2562 เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อมากที่สุด ( $\bar{X}=4.35$ ) รองลงมาคือ หลักสูตร/โปรแกรม ( $\bar{X}=4.12$ ) และเหตุผลส่วนตัว ( $\bar{X}=3.86$ ) ตามลำดับ

Laomalor (2019) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2562 ได้แก่ 1) ปัจจัยทางด้านบุคคล 2) ปัจจัยทางด้านการเงิน 3) ปัจจัยด้านหลักสูตร 4) ปัจจัยทางด้านสถาบันการศึกษา 5) ปัจจัยด้านครอบครัว 6) ปัจจัยด้านสังคม ที่ผ่านการคัดเลือกด้วยระบบ TCAS โดยใช้แบบสอบถาม ออนไลน์เป็นเครื่องมือในการสำรวจ ซึ่งได้แบบสอบถามทั้งหมด 755 ชุด จากการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2562 โดยผ่านการคัดเลือกด้วยระบบ TCAS มากที่สุดคือ กลุ่ม ปัจจัยทางด้านสถาบันการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาปัจจัยด้าน

หลักสูตร และปัจจัย ทางด้านสังคม ตามลำดับ ซึ่งสรุปได้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา คือ ปัจจัยทางด้านสถาบันการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ สูงสุด

Riangprom & Lasunont (2018) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาในหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ บัณฑิตในจังหวัดมหาสารคามของผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยใช้แบบสอบถามกับนิสิตรหัส 59 ของนักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า นิสิตที่เลือกศึกษาต่อในคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม คาดว่า เมื่อจบมาแล้ว จะมีทักษะในวิชาชีพและสามารถสอบใบประกอบวิชาชีพได้ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านอาคารสถานที่ทำเลที่ตั้ง ปัจจัยทางด้านการส่งเสริมตลาด ปัจจัยด้านบุคลากร และปัจจัยด้านราคา ส่วนนักศึกษาที่เลือกเรียนในคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ คือ ปัจจัยด้านราคา มีค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าหน่วยกิตไม่สูงมาก รองลงมาคือ ปัจจัยด้านสถานที่

ดังนั้น การศึกษาถึงเหตุผลในการตัดสินใจเข้ามาศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี (หลักสูตรเทียบเข้า) ของนิสิตหลักสูตรเทียบเข้า คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในด้านหลักสูตร ด้านภาพลักษณ์สถาบันฯ สถานที่ตั้งของสถาบันฯ การประชาสัมพันธ์ และด้านเหตุผลส่วนบุคคล จะทำให้คณะการบัญชีและการจัดการทราบถึงเหตุผลที่ทำให้นักศึกษาตัดสินใจเลือกเข้าเรียนในคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งจะนำไปสู่การวางแผน ปรับปรุงหลักสูตร การสร้างภาพลักษณ์ การวางแผนเชิงรุกในการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้าง

แรงจูงใจและตัดสินใจในการสมัครเรียนต่อในระดับปริญญาตรี (เทียบเข้า) คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ให้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

### วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาเหตุผลในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี (เทียบเข้า) คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

### วิธีการศึกษา

ประชากร เป็นนิสิต ระดับปริญญาตรี (เทียบเข้า) คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 3 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ และ หลักสูตรบัญชีบัณฑิต มีจำนวนนิสิตปีการศึกษา 2563 จำนวน 377 คน สุ่มเก็บข้อมูลโดยใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของเครซี่และมอร์แกน Yothongyot & Sawatdisan (2014) ซึ่งทำการเก็บข้อมูลได้จำนวน 218 ตัวอย่าง (ขนาดตัวอย่างขั้นต่ำ 191 ตัวอย่าง) นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม (Questionnaire) ทำการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ ทำการปรับแก้ไขตามข้อแนะนำ และทำการทดสอบเครื่องมือโดยการเก็บข้อมูลกับกลุ่มประชากรอื่น จำนวน 31 ตัวอย่าง แล้วนำมาทดสอบค่า Reliability ด้วยโปรแกรม SPSS version 18 พบว่ามีค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ .963 แบบสอบถามที่ใช้เป็นลักษณะแบบสอบถามปลายปิด (Close Ended Question) ที่กำหนดคำตอบไว้ให้ผู้ตอบเลือกตอบ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนิสิต ระดับปริญญาตรี (เทียบเข้า) ที่เลือกเข้าศึกษาต่อในคณะกรรมการบัญชีและการจัดการ ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิภาค ลำเนา เกรดเฉลี่ยสะสมระดับ ปวส. รายได้เฉลี่ย และสถานภาพการมีงานทำ จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเหตุผลด้านต่าง ๆ ต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี (เทียบเข้า) เป็นแบบมาตราส่วน (Rating Scale) โดยแบ่งช่วงคะแนนเป็นระดับ 1-5 เลือกได้เพียง 1 ระดับ โดยแบ่งออกเป็นด้าน ได้แก่ เหตุผลด้านหลักสูตร มี 9 ตัวชี้วัด เหตุผลด้านภาพลักษณ์สถาบันฯ มี 6 ตัวชี้วัด เหตุผลด้านการประชาสัมพันธ์ มี 8 ตัวชี้วัด เหตุผลด้านสถานที่ตั้งของสถาบันฯ มี 5 ตัวชี้วัด และ ด้านเหตุผลส่วนบุคคล มี 3 ตัวชี้วัด

การให้คะแนนในการวัดความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด โดยมีการกำหนดคะแนน ตามวิธีการของ Srisa-at (2002) ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 3 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

เกณฑ์ระดับความคิดเห็นของนิสิตแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามวิธีการของ Srisa-at (2002) ดังนี้

- 4.51-5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
- 3.51-4.50 หมายถึง เห็นด้วยมาก

2.51-3.50 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1.00-1.50 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล เหตุผลการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ (percentage) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป spss version 18

## ผลการศึกษา

นิสิตระดับปริญญาตรี (เทียบเข้า) คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 3 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ และ หลักสูตรบัญชีบัณฑิต จำนวน 218 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 86.7 มีอายุอยู่ระหว่าง 20-25 ปี ร้อยละ 99.1 มีภูมิลำเนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดร้อยเอ็ดคิดเป็นร้อยละ 18.3 รองลงมาคือจังหวัดมหาสารคาม คิดเป็นร้อยละ 15.1 และจังหวัดกาฬสินธุ์ คิดเป็นร้อยละ 10.6

นิสิตที่เลือกศึกษาต่อในคณะกรรมการบัญชีและการจัดการ หลักสูตรเทียบเข้า ส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.9 รองลงมาคือ มีเกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.01-3.50 คิดเป็นร้อยละ 39.4 นิสิตระดับปริญญาตรี (เทียบเข้า) มีรายได้ของครอบครัวอยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.6 รองลงมาคือ มีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.1 และ และมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.4 ยังพบอีกว่านิสิตระดับปริญญาตรี (เทียบเข้า) คณะการบัญชีและการจัดการ ยังไม่มีงานทำมากที่สุด คิดเป็น 97.7

เหตุผลด้านหลักสูตร ต่อการตัดสินใจ เข้าศึกษาต่อในคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (Table 1) ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยตัวชี้วัดที่มีระดับความคิดเห็นด้วยสูงที่สุด ได้แก่ หลักสูตรมีความทันสมัยตรงตามความต้องการของผู้เรียน ( $\bar{X}=4.43$ ) รองลงมา คือ มีเนื้อหา

ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ( $\bar{X}=4.43$ ) และ หลักสูตรปริญญาตรี (เทียบเข้า) เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน ( $\bar{X}=4.42$ ) ตามลำดับ ตัวชี้วัดที่มีระดับความคิดเห็นต่ำที่สุดคือ หลักสูตรปริญญาตรี (เทียบเข้า) มีค่าเทอมหรือค่าหน่วยกิตที่เหมาะสม ( $\bar{X}=3.72$ )

**Table 1** The reason for the curriculum for the decision to study in the bachelor's degree at the Faculty of Accounting and Management Mahasarakham University

Curriculum reasons	$\bar{X}$	S.D.	Level
The bachelor's degree program (equivalent entrance) is modern and meets the needs of the learners	4.43	0.63	High
Bachelor's degree program (equivalent entrance) is in demand in the labor market.	4.42	0.63	High
Bachelor's degree program (equivalent entrance) accept transfer courses	4.25	0.76	High
Bachelor's degree program (equivalent entrance) teaching after official hours which suitable for those who work full time.	4.09	0.82	High
Bachelor's degree program (equivalent entrance) includes modern equipment, tools, and technology for teaching and learning.	4.31	0.72	High
Bachelor's degree program (equivalent entrance) provides contents that can be applied for the benefit of oneself and society.	4.43	0.62	High
Bachelor's degree program (equivalent entrance) has a suitable number of credits	4.24	0.70	High
Bachelor's degree program (equivalent entrance) contains appropriate tuition fees or credits	3.72	1.04	High
Bachelor's degree program (equivalent entrance) is currently popular	4.29	0.66	High
<b>Total</b>	<b>4.24</b>	<b>0.73</b>	<b>High</b>



**Table 2** The reason for the image of the institution to the decision to choose the bachelor's degree program (equivalent entrance) at the Faculty of Accounting and Management, Mahasarakham University

image of the institute	$\bar{x}$	S.D.	level
Faculty of Accounting and Management Mahasarakham University is a well-known institute.	4.57	0.59	Very high
Faculty of Accounting and Management Mahasarakham University is outstanding in teaching	4.48	0.61	high
Faculty of Accounting and Management Mahasarakham University has facilities for teaching and learning such as internet system, database, reading room, activity area, etc.	4.40	0.70	high
Faculty of Accounting and Management Mahasarakham University has personnel with knowledge, ability, reputation, and acceptance by the public.	4.41	0.64	high
Faculty of Accounting and Management Mahasarakham University is modern, comfortable, suitable and sufficient building.	4.28	0.76	high
Students of the Faculty of Accounting and Management Mahasarakham University graduation is accepted by the private company.	4.41	0.63	high
<b>Total</b>	<b>4.43</b>	<b>0.66</b>	<b>high</b>

**Table 3** Public relation reasons to the decision to choose the bachelor's degree at the Faculty of Accounting and Management, Mahasarakham University

Public relation reasons	$\bar{x}$	S.D.	level
Guidance activities for continuing education at the Faculty of Accounting and Management Public relations for bachelor's degree programs in various educational institutions	4.12	0.80	high
Public relations sign for student recruitment of the Faculty of Accounting and Management posted in several locations	4.11	0.81	high
Radio/TV media	3.91	0.92	high
Internet media	4.32	0.70	high
Guidance from previous institutions	3.94	0.98	high
Recommendation from seniors and friends who have already study	4.07	0.95	high
Recommendations from parents or adult relatives	3.96	0.92	high
Famous people in society are alumni of Faculty of Accounting and Management Mahasarakham University	4.05	0.93	high
<b>Total</b>	<b>4.06</b>	<b>0.88</b>	<b>high</b>

เหตุผลด้านภาพลักษณ์สถาบันฯ ต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี (เทียบเข้า) คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (Table 2) มีระดับความคิดเห็นรวมอยู่ในระดับมากโดยที่มี 1 ตัวชี้วัด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นสถาบันฯ ที่มีชื่อเสียง ( $\bar{X}=4.57$ ) รองลงมาคือ มีความโดดเด่นด้านการเรียนการสอน ( $\bar{X}=4.48$ ) และมีบุคลากรมีความรู้ความสามารถ มีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป ( $\bar{X}=4.41$ ) ตามลำดับ ตัวชี้วัดที่มีระดับความคิดเห็นในระดับต่ำที่สุดคือ มีอาคารเรียนที่ทันสมัย สะดวกสบาย เหมาะสมและเพียงพอ ( $\bar{X}=4.28$ )

เหตุผลด้านการประชาสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (Table 3) ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากโดยตัวชี้วัดที่มีระดับความคิดเห็นสูงที่สุดได้แก่ สื่ออินเทอร์เน็ต ( $\bar{X}=4.32$ ) รองลงมาได้แก่ กิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อที่คณะการบัญชีและการจัดการ ออกประชาสัมพันธ์หลักสูตรปริญญาตรี

(เทียบเข้า) ในสถานศึกษาต่าง ๆ ( $\bar{X}=4.12$ ) ป้ายประชาสัมพันธ์การเปิดรับสมัครนักศึกษาของทางคณะการบัญชีและการจัดการที่ติดประกาศในสถานที่ต่าง ๆ ( $\bar{X}=4.11$ ) ตามลำดับ ตัวชี้วัดที่มีระดับความคิดเห็นในระดับต่ำที่สุดคือการแนะนำจากสถาบันเดิม ( $\bar{X}=3.94$ )

เหตุผลด้านสถานที่ตั้งของสถาบันฯ ต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี (เทียบเข้า) คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (Table 4) ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ตัวชี้วัดที่มีระดับความคิดเห็นสูงที่สุด คือ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคการเดินทางมีความสะดวกสบาย ( $\bar{X}=4.12$ ) รองลงมาคือ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อยู่ในพื้นที่มีความปลอดภัย (อาชญากรรมน้อย) ( $\bar{X}=4.06$ ) คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อยู่ใกล้บ้านเดินทางไป-กลับ ได้สะดวก ( $\bar{X}=3.95$ ) ตัวชี้วัดที่มีระดับความคิดเห็นต่ำที่สุดคือ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไป-กลับ ภูมิภาคน้อย ( $\bar{X}=3.84$ )

**Table 4** The reason for the location of the institute to the decision to study the bachelor's degree (equivalent entrance) at the Faculty of Accounting and Management Mahasarakham University

Reason for the location of the institute	$\bar{X}$	S.D.	Level
Faculty of Accounting and Management Mahasarakham University close to hometown and easy for traveling	3.95	1.06	High
Faculty of Accounting and Management Mahasarakham University located in the region that the transportation is comfortable.	4.12	0.89	High
Student traveling cost from hometown is low for whom study at Faculty of Accounting and Management Mahasarakham University	3.84	1.05	High
Faculty of Accounting and Management Mahasarakham University located in an area where the cost of living is not very high. It helps to save living expenses during semester.	3.93	0.96	High
Faculty of Accounting and Management Mahasarakham University in a safe area (rate by number of crime)	4.06	0.86	High
<b>Total</b>	<b>3.98</b>	<b>0.96</b>	<b>High</b>

**Table 5** Personal reasons to the decision to choose the bachelor's degree (equivalent entrance) at the Faculty of Accounting and Management Mahasarakham University

Personal reasons	$\bar{X}$	S.D.	level
Intention to study at the Faculty of Accounting and Management Mahasarakham University directly	4.31	0.74	High
Friends / most of their friends choose to study at Faculty of Accounting and Management Mahasarakham University	3.53	1.27	High
Entering further education in order to increase their educational qualifications	4.60	0.62	Very High
<b>Total</b>	<b>4.15</b>	<b>0.88</b>	<b>High</b>

เหตุผลส่วนบุคคลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี (เทียบเข้า) คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (Table 5) ในภาพรวมมีระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมี 1 ตัวชี้วัดมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด คือ เข้าศึกษาต่อเพื่อต้องการเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษาสำหรับตนเอง ( $\bar{X}=4.60$ ) รองลงมา คือ ตั้งใจเข้าศึกษาต่อในคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยตรง ( $\bar{X}=4.31$ ) และเข้าศึกษาต่อตามเพื่อน/เพื่อนส่วนใหญ่เลือกเรียนที่ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ( $\bar{X}=3.53$ ) ตามลำดับ

### สรุป และอภิปรายผล

จากผลการวิจัย เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี (เทียบเข้า) คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีข้อสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี (เทียบเข้า) คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด มี 2 ตัวชี้วัด คือ 1) เข้าศึกษาต่อเพื่อต้องการเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษาสำหรับตนเอง และ 2) คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นสถาบันฯ ที่มีชื่อเสียง

เหตุผลในการตัดสินใจเรียนต่อในระดับปริญญาตรี (เทียบเข้า) ที่มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีหลายด้าน สามารถเรียงลำดับตามระดับความคิดเห็นจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านภาพลักษณ์สถาบันฯ ด้านหลักสูตร ด้านเหตุผลส่วนบุคคล ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านสถานที่ตั้งของสถาบันฯ

เมื่อพิจารณาจากข้อมูลข้างต้น แสดงให้เห็นว่าเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี (เทียบเข้า) คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม คือ การเข้าศึกษาต่อเพื่อต้องการเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษาสำหรับตนเอง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ( $\bar{X}=4.60$ ) เป็นตัวชี้วัดในด้านเหตุผลส่วนบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับ Ketubutr & Thongpad (2020) ได้อธิบายว่า การตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยของบุคคลถือว่ามีความสำคัญที่ต้องไตร่ตรองอย่างรอบคอบเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในอนาคตที่วางไว้ เนื่องจากการศึกษาเป็นรากฐานในการสร้างความมั่นคง สร้างบุคคลให้มีอาชีพ รายได้ ส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จและมั่นคงในชีวิต

เหตุผลรองลงมาคือ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นสถาบันฯ ที่มีชื่อเสียง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ( $\bar{X}=4.57$ ) เป็นตัวชี้วัดเหตุผลด้านภาพ

ลักษณะสถาบันฯ ซึ่งคณะกรรมการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคามเป็นมหาวิทยาลัยที่มีผู้เลือกสมัครเรียนในระบบ Admission ประจำปีการศึกษา 2559 เป็นอันดับ 1 ของประเทศ (Association of Presidents of Thailand, 2016) ซึ่งเป็นภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรในด้านบวก สอดคล้องกับ Awae & Phaiboon (2019) ได้ทำการศึกษา การตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี ปีการศึกษา 2562 เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกมากที่สุด ( $\bar{X}=4.35$ ) รองลงมาคือ หลักสูตร/โปรแกรม ( $\bar{X}=4.12$ ) และเหตุผลส่วนตัว ( $\bar{X}=3.86$ ) ตามลำดับ นอกจากนี้แล้ว Laomalor (2019) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2562 ได้แก่ 1) ปัจจัยทางด้านบุคคล 2) ปัจจัยทางการเงิน 3) ปัจจัยด้านหลักสูตร 4) ปัจจัยทางด้านสถาบันการศึกษา 5) ปัจจัยด้านครอบครัว 6) ปัจจัยด้านสังคม โดยผ่านการคัดเลือกด้วยระบบ TCAS โดยใช้แบบสอบถาม ออนไลน์ เป็นเครื่องมือในการสำรวจ ซึ่งได้แบบสอบถามทั้งหมด 755 ชุด จากการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2562 โดยผ่านการคัดเลือกด้วยระบบ TCAS มากที่สุดคือ กลุ่ม ปัจจัยทางด้านสถาบันการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ปัจจัยด้านหลักสูตร และปัจจัยทางด้านสังคม และอธิบายเหตุผลเพิ่มเติมว่าการเข้าศึกษาต่อใน

มหาวิทยาลัยขอนแก่นเพื่อต้องการเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษาสำหรับตนเอง การเรียนในสถาบันที่มีชื่อเสียงและมีคุณภาพจะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ได้เต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความเห็นด้วยด้านเหตุผลส่วนบุคคลที่ต้องการเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษา และระดับความคิดเห็นด้วยด้านภาพลักษณ์ของสถาบันโดยมีความคาดหวังว่าเมื่อจบการศึกษาแล้วจะเป็นที่ต้องการของผู้ประกอบการหรือตลาดแรงงาน

ดังนั้น หากคณะกรรมการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับหน่วยงาน เช่น การส่งเสริมสนับสนุนบุคลากร รวมทั้งนิสิต ให้สามารถสร้างผลงานหรือสร้างชื่อเสียงให้กับองค์กร จะทำให้เกิดแรงจูงใจให้กับกลุ่มนักศึกษาที่กำลังตัดสินใจสมัครเรียนต่อในระดับปริญญาตรี สมัครเข้าเรียนในคณะกรรมการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคามเพิ่มขึ้นได้

### กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประเภททุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์กรและพัฒนาบุคลากร เงินรายได้ปี พ.ศ. 2563 คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ ขอขอบคุณผู้ช่วยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัญญาพัชรรัตนประภากรธรรม ที่ให้คำปรึกษาแนะนำในการทำการวิจัย และขอขอบคุณ อาจารย์ณรงค์ ประดิษฐ์ ที่ช่วยตรวจบทความคัดย่อภาษาอังกฤษ ขอขอบคุณ นิสิตระดับปริญญาตรี (เทียบเข้า) ทั้ง 218 คน ที่ให้ข้อมูลงานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์

## References

- Association of Presidents of Thailand. (2016). *Statistics table showing the number of applicants, the number of acceptances, the number of passers. and the highest-lowest score of the selection of people to study in the central system of higher education institutions (Admissions) for the academic year 2016*. Association of Presidents of Thailand.
- Awae, P. & Phaiboon, N. (2019). *The decision to choose him to study at the bachelor's degree of Prince of Songkla University students, Pattani Campus, Academic Year 2019*. Pattani Campus Planning Division Office of the President Prince of Songkla University, Pattani Campus.
- Ketubutr, P. & Thongpad, S. (2020). Factors affecting the decision to study in the Bachelor of Science program of the first year undergraduate students, Faculty of Science. *Mahidol University Journal of Routine Development into Research*, 7, 42-51.
- Khattiwong, C. & Jirayu, P. (2018). A study of marketing factors influencing students' bachelor degree admission decisions in private universities in Chiang Mai Province. *Journal of Dusit Thani College*, 12(3).
- Laomalor, W. (2019). *Factors affecting the decision to study undergraduate degree of Khon Kaen University students. Academic Year 2019 by being selected through the TCAS system*. Office of academic management and development Khon Kaen University.
- Riangprom, S. & Lasunont, O. (2018). A study of factors affecting the decision to study in the bachelor of Engineering Program in Maha Sarakham Province of graduates in the Diploma Program. *Khon Kaen University International Journal of Humanities and Social Sciences*, 8(3).
- Srisa-at, B. (2002). *Preliminary research* (7<sup>th</sup> edition). Suweeriyasan.
- Yothongyot, M. & Sawatdisan, P. (2014). *Determining the sample size for research*. Academic Service Center Innovation Research and Development Institute.



# The Satisfaction of Pharmacy's Students toward Teaching and Learning of the Pharmacy Orientation Course, Faculty of Pharmacy, Mahasarakham University

Journal of Organizational Innovation & Culture

ISSN: 2822-0862 (Online) ISSN: 2822-0854 (Print)

<https://skjournal.msu.ac.th>

Received (1 July 2021): Revised (1 September 2021): Accepted (6 October 2021)

Issara Chummalee

Assistance Professor, Faculty of Pharmacy, Mahasarakham University

Corresponding: Issara Chummalee, email: [itsara.c@msu.ac.th](mailto:itsara.c@msu.ac.th)

## Citation

Chummalee, I. (2023). The satisfaction of pharmacy's students toward teaching and learning of the pharmacy orientation course, Faculty of Pharmacy, Mahasarakham University. *Journal of Organizational Innovation & Culture*, Mahasarakham University, 14(1), 133-143.

## Abstract

The purpose of this research was to study and compare pharmacy students' satisfaction towards the teaching and learning process in the Pharmacy Orientation course at the Faculty of Pharmacy, Mahasarakham University. The samples were 71 first-year pharmacy students selected with simple random sampling. The instrument used in the study was a 5-rating scale questionnaire with 34 items. The reliability of the questionnaire was 0.83. Data were analyzed by using percentage, mean and standard deviation. The t-test of the independent sample was employed for testing hypotheses. The findings showed that the pharmacy students' satisfaction in each and overall aspects were at a high level, except for the lecturer's aspect, which was at the highest level. Differences in satisfaction according to gender and GPA toward the teaching and learning process were not significant ( $p>0.05$ ).

**Keywords:** Satisfaction, Learning and Teaching Management, pharmacy orientation course, Pharmacy Students

## ความพึงพอใจของนิสิตเภสัชศาสตร์ต่อการจัดการเรียนการสอน รายวิชาเภสัชศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อิสรา จูมมาลี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อ้างอิง

อิสรา จูมมาลี. (2566). ความพึงพอใจของนิสิตเภสัชศาสตร์ต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาเภสัชศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. *วารสารนวัตกรรมและวัฒนธรรมองค์การ*, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ปีที่ 14(1), หน้า 133-143.

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตเภสัชศาสตร์ต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาเภสัชศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 71 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 34 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.83 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานคือ ด้วยสถิติทดสอบค่าที (Independent Samples t-test) ผลการวิจัย พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจระหว่างเพศและเกรดเฉลี่ยสะสม พบว่า มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

**คำสำคัญ:** ความพึงพอใจ, การจัดการเรียนการสอน, วิชาเภสัชศาสตร์, นิสิตเภสัชศาสตร์

### บทนำ

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้เปิดการเรียนการสอนในหลักสูตรเภสัชศาสตร์บัณฑิตสาขาบริหารทางเภสัชกรรม มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2543 และได้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัยอย่างต่อเนื่อง และในปัจจุบันเป็นหลักสูตรปรับปรุงใหม่ พ.ศ.2562 และเริ่มจัดการเรียนการสอนให้แก่นิสิตด้วยหลักสูตรดังกล่าว ตั้งแต่ปีการศึกษา 2562 โดยมีวิชาเภสัชศาสตร์เป็นวิชาแรกของหลักสูตรนี้

(Division of Registrar Mahasarakham University, 2019)

วิชา 0701153 นิเทศเภสัชศาสตร์ (Pharmacy Orientation) จำนวน 1 หน่วยกิต จัดการเรียนการสอนให้แก่นิสิตเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 มีระบบการเรียนการสอนเป็นการบรรยาย 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์เป็นรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาชีพ ของหลักสูตรเภสัชศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทางเภสัชกรรม (Division of Registrar

Maharakham University, 2019) ของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นรายวิชาที่เปิดสอนเป็นครั้งแรกในปีการศึกษา 2562 โดยมีวัตถุประสงค์ของรายวิชาเพื่อให้ นิสิตได้เรียนรู้ถึงประวัติและวิวัฒนาการของวิชาชีพเภสัชกรรมไทยและสากล องค์การวิชาชีพเภสัชกรรมและสาธารณสุข เภสัชศาสตร์ศึกษาในประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน ปรัชญาของการบริหารทางเภสัชกรรมและหลักสูตรการบริหารทางเภสัชกรรม บทบาทวิชาชีพเภสัชกรรมในประเทศไทย ได้แก่ สังคม โรงพยาบาลระดับต่างๆ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล ร้านยา การคุ้มครองผู้บริโภค (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด) วิจัยและพัฒนา การผลิตและการควบคุมคุณภาพ และการตลาดยา (Division of Registrar Maharakham University, 2019)

สืบเนื่องจากกระบวนวิชานี้เป็นวิชาใหม่ที่เพิ่งเปิดสอนเป็นครั้งแรก ดังนั้น การประเมินผลกระบวนกรเรียนการสอนโดยเฉพาะความพึงพอใจของนิสิตที่ลงเรียนในรายวิชานี้จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพื่อให้ได้ข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงแผนการสอนและรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมและบรรลุตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับประกาศของกระทรวงศึกษาธิการซึ่งได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 ข้อ 14 ว่าด้วยเรื่องของการประกันคุณภาพของหลักสูตร โดยให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตรให้มีความชัดเจน อย่างน้อยต้องประกอบด้วย 4 ประเด็น ได้แก่ การบริหารหลักสูตร ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน การสนับสนุนและการให้คำแนะนำปรึกษา และความต้องการของ ตลาดแรงงาน สังคม และ/ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งทางคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ดำเนินการเรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษาในประเด็น

ดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่งในองค์ประกอบที่ 2 เรื่องของการจัดการเรียนการสอน ที่ได้ระบุไว้ว่า เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา จะต้องมีการประเมินการเรียนการสอนจากผู้เรียน และนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนในภาคเรียนต่อไป (Maharakham University, 2002)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิตเภสัชศาสตร์ ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาหารายวิชา ด้านวิธีการสอน ด้านผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาอันจะก่อให้เกิดผลดีต่อคุณภาพของบัณฑิตที่จะจบไปเป็นทรัพยากรด้านบุคคลที่มีคุณภาพในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรืองต่อไปในอนาคต

## วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิตเภสัชศาสตร์
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิตเภสัชศาสตร์ จำแนกตามเพศและเกรดเฉลี่ยสะสม

## วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Description research)

### ประชากรและตัวอย่าง

1. ประชากร คือ นิสิตเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชานิตเภสัชศาสตร์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 85 คน



2. ตัวอย่าง คือ นิสิตเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชานิติเภสัชศาสตร์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ผู้วิจัยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบทราบบจำนวนประชากร ตามสูตรของยามาเน่ (Yamane, 1970) ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับสลากแบบไม่แทนที่ จำนวน 71 คน

### เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ และเกรดเฉลี่ยสะสม (GPAX) ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิติเภสัชศาสตร์ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ (วิชัย อุ้อัน, 2550) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จากนั้นนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ (Srisaard, 2002) ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 = มีความพึงพอใจมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 = มีความพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 = มีความพึงพอใจปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 = มีความพึงพอใจน้อย และค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 = มีความพึงพอใจน้อยที่สุด และ ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอน

การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ได้แบบสอบถามที่ถูกต้องสมบูรณ์ แล้วนำไปทดลองหาค่าความเชื่อมั่นกับ นิสิตเภสัชศาสตร์ชั้นปีที่ 2 ที่เคยเรียนในรายวิชา 0701152 นิเทศเภสัชศาสตร์ (Pharmaceutical Orientation) ซึ่งเป็นรายวิชาในหลักสูตรเก่า

จำนวน 30 คน แล้วนำคำตอบมาคำนวณค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.83

### สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและระดับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิติเภสัชศาสตร์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิติเภสัชศาสตร์ จำแนกตามเพศและเกรดเฉลี่ยสะสม ด้วยสถิติทดสอบค่าที (Independent Samples t-test) และ 3) ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอน ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล การวิจัยนี้ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ในคน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เลขที่ 054/2563 ผู้วิจัยได้เข้าพบนิสิตชั้นปีที่ 1 โดยแนะนำตัวชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย ขั้นตอนการเก็บ รวบรวมข้อมูล การเก็บรักษาความลับ การนำเสนอผลการวิจัยในลักษณะภาพรวม เมื่อนิสิตยินดีเข้าร่วมการวิจัยจึงให้นิสิตลงลายมือชื่อเป็นลายลักษณ์อักษร

### ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60.6) เป็นเพศหญิง และส่วนใหญ่ (ร้อยละ 64.8) มีเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับสูง ( $\bar{X} = 3.83$ ,  $SD = 0.15$ ,  $Min = 3.00$ ,  $Max = 4.00$ )

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิติเภสัชศาสตร์ รายละเอียดแสดงใน Table 1

**Table 1** The mean and standard deviation of the student's satisfaction with the teaching and learning management in pharmacy communications course (n=71)

Assessment issues	Level of satisfaction		
	$\bar{x}$	S.D.	Level
<b>Subject content</b>			
1. Course content appropriate to the number of credits (2 credits)	4.23	0.74	High
2. The learning content is up-to-date and in line with the current situation.	4.37	0.62	High
3. The contents of the subjects studied are in line with the needs of the students.	4.31	0.75	High
4. The contents of study are related to each other.	4.24	0.75	High
5. The contents are appropriate to the basic knowledge of students.	4.20	0.69	High
6. The contents include morality and ethics.	4.41	0.65	High
7. The contents learned are useful for everyday use.	4.39	0.73	High
<b>Total</b>	<b>4.31</b>	<b>0.55</b>	<b>High</b>
<b>Teaching management</b>			
1. There is understanding of the objectives of the course before the start of the course.	4.24	0.57	High
2. There are learning activities that focus on students working in groups.	4.13	0.81	High
3. Modern media and technology are used in teaching to promote learning for students.	4.18	0.72	High
4. Teaching and learning activities by inviting experienced special teachers to share knowledge and experience that are consistent with the subjects studied.	4.55	0.60	Very High
5. Teaching methods that are suitable for the content of the subjects studied.	4.15	0.69	High
6. Teaching and learning activities encourage learners to develop their thinking, discuss, ask questions and express opinions.	4.17	0.76	High
7. Teaching and learning activities help students learn by themselves.	4.24	0.75	High
8. Teaching and learning activities that encourage students to research and search for knowledge continuously.	4.23	0.70	High
Total	4.24	0.51	Very High
<b>Instructor</b>			
1. Teachers prepare teaching in advance.	4.62	0.54	Very High
2. Teachers have the ability to teach knowledge to create learning in the subject.	4.62	0.59	Very High
3. Instructors have good knowledge of the subject matter they teach.	4.69	0.55	Very High
4. Teachers bring modern knowledge to teach students.	4.49	0.63	High
5. The teachers are friendly with students.	4.30	0.71	High
6. The teacher listens to the opinions of the students.	4.38	0.68	High
7. Teachers are punctual in teaching.	4.69	0.50	Very High
<b>Total</b>	<b>4.54</b>	<b>0.45</b>	<b>Very High</b>

**Table 1** The mean and standard deviation of the student's satisfaction with the teaching and learning management in pharmacy communications course (n=71) (cont.)

Assessment issues	Level of satisfaction		
	$\bar{X}$	S.D.	Level
<b>Measurement and evaluation</b>			
1. Use a variety of measurement and evaluation techniques or methods.	4.20	0.75	High
2. Evaluation of teaching and learning is consistent with the learning activities for the learners and based on the development of the learners.	4.31	0.67	High
3. There are suggestions for the answers to rate the learning outcomes.	3.99	0.84	High
4. Scores obtained from the assessment are disclosed.	4.35	0.70	High
5. Give feedback to students for self-improvement.	4.08	0.75	High
6. There are clear and fair criteria for measuring and evaluating learning outcomes.	4.27	0.74	High
<b>Total</b>	<b>4.20</b>	<b>0.61</b>	<b>High</b>
<b>Teaching media and facilities</b>			
1. In the classroom, there are sufficient equipment used in group activities such as flip chart paper and pens.	3.75	0.87	High
2. The classroom is equipped with modern and ready-to-use equipment such as LCD, visualizer, sound system, etc.	3.72	0.90	High
4. The library has enough resources.	3.93	0.80	High
5. In the classroom, there is an internet system that can be used to search for information.	3.62	1.02	High
6. Classrooms are equipped with enough chairs.	4.55	0.58	Very High
<b>Total</b>	<b>3.97</b>	<b>0.62</b>	<b>High</b>
<b>Overall score</b>	<b>4.25</b>	<b>0.44</b>	<b>High</b>

จาก Table 1 แสดงให้เห็นว่านิสิตมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชา นิเทศศาสตร์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.25$ ,  $SD = 0.44$ ) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.54$ ,  $SD = 0.45$ ) ส่วนด้านที่เหลืออยู่ในระดับมาก ซึ่งแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ด้านเนื้อหาวิชา รายการที่นิสิตพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ เนื้อหาที่เรียนมีการสอดแทรกเรื่องของคุณธรรมจริยธรรม ( $\bar{X} = 4.41$ ,  $SD = 0.65$ ) รองลงมา คือ เนื้อหาที่เรียนมีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน

ได้ ( $\bar{X} = 4.39$ ,  $SD = 0.73$ ) และเนื้อหาที่เรียนมีความทันสมัย และสอดคล้องกับ สถานการณ์ปัจจุบัน ( $\bar{X} = 4.37$ ,  $SD = 0.62$ ) ตามลำดับ และรายการที่นิสิตพึงพอใจน้อยที่สุด คือ เนื้อหาที่เรียนเหมาะสมกับพื้นฐาน ความรู้ของนิสิต ( $\bar{X} = 4.20$ ,  $SD = 0.69$ )

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน รายการที่นิสิตพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเชิญอาจารย์ พิเศษที่มีประสบการณ์มาให้ความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่สอดคล้องกับวิชาที่เรียน ( $\bar{X} = 4.55$ ,  $SD = 0.60$ ) รองลงมา คือ มีการทำ ความ

เข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ของรายวิชาก่อนเริ่มเรียน ( $\bar{X} = 4.24$ ,  $SD = 0.57$ ) และมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ( $\bar{X} = 4.24$ ,  $SD = 0.75$ ) และรายการที่นิสิตพึงพอใจน้อยที่สุด คือมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นิสิตได้ทำงานเป็นกลุ่ม ( $\bar{X} = 4.13$ ,  $SD = 0.81$ )

2.3 ด้านอาจารย์ผู้สอน รายการที่นิสิตพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ ผู้สอนมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี ( $\bar{X} = 4.69$ ,  $SD = 0.55$ ) และผู้สอนมีความตรงต่อเวลาในการเรียนการสอน ( $\bar{X} = 4.69$ ,  $SD = 0.50$ ) รองลงมา คือผู้สอนมีการเตรียมการสอนล่วงหน้า ( $\bar{X} = 4.62$ ,  $SD = 0.54$ ) และผู้สอนมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชา ( $\bar{X} = 4.62$ ,  $SD = 0.59$ ) และรายการที่นิสิตพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ผู้สอน มีความเป็นกันเอง ( $\bar{X} = 4.30$ ,  $SD = 0.71$ )

2.4 ด้านการวัดและประเมินผล รายการที่นิสิตพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ มีการเปิดเผยคะแนนที่ได้จากการวัดผล ( $\bar{X} = 4.35$ ,  $SD = 0.70$ ) รองลงมา คือ มีการประเมินผล การเรียนการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนและอิงพัฒนาการของ ผู้เรียน ( $\bar{X} = 4.31$ ,  $SD = 0.67$ ) และ การวัดและ ประเมินผลการเรียน

มีเกณฑ์ที่ชัดเจนและมีความ ยุติธรรม ( $\bar{X} = 4.27$ ,  $SD = 0.74$ ) ตามลำดับ และรายการที่นิสิตพึงพอใจน้อยที่สุด คือ มีการเฉลยหรือแนะนำทางของคำตอบเพื่อให้ ทราบผลการเรียนรู้ ( $\bar{X} = 3.99$ ,  $SD = 0.84$ )

2.5 ด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก รายการที่นิสิตพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ ห้องเรียนมีเก้าอี้สำหรับใช้เรียน อย่างเพียงพอ ( $\bar{X} = 4.55$ ,  $SD = 0.58$ ) รองลงมา คือห้องเรียน มีเครื่องปรับอากาศที่มีความพร้อม ในการใช้งาน ( $\bar{X} = 4.27$ ,  $SD = 0.72$ ) และห้องสมุดมีหนังสือสำหรับสืบค้นที่เพียงพอ ( $\bar{X} = 3.93$ ,  $SD = 0.80$ ) ตามลำดับ และรายการที่นิสิตพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ในห้องเรียน มีระบบอินเตอร์เน็ตที่ใช้สืบค้นข้อมูลได้อย่าง รวดเร็ว ( $\bar{X} = 3.62$ ,  $SD = 1.02$ )

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิติศาสตร์ในภาพรวม จำแนกตามเพศและเกรดเฉลี่ยสะสม (GPAX) พบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิง และนิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยในระดับต่ำ ( $GPAX < 3.83$ ) และระดับสูง ( $GPAX \geq 3.83$ ) มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิติศาสตร์ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ดังแสดงใน Table 2

**Table 2** Comparative results of students' satisfaction with the teaching and learning management of pharmacy communication arts classified by gender and cumulative grade point average (GPAX) (n=71)

Variables	$\bar{X}$	SD	t	p
Gender				
Male (n=28)	4.37	0.42	1.850	.069
Female (n=43)	4.18	0.44		
GPAX				
Low GPAX (GPAX < 3.83) (n=25)	4.22	0.39	-0.500	.619
High GPAX(GPAX $\geq$ 3.83) (n=46)	4.27	0.47		

4. นิสิตมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชานิเทศศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้แก่ ควรเพิ่มช่องทางการติดต่อประสานงานในรูปแบบไลน์หรือ google classroom มากขึ้น (5 คน) ควรเพิ่มแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการสืบค้นในรายวิชาเพิ่มมากขึ้น (3 คน) และผู้สอนมีความรู้และความตั้งใจถ่ายทอดความรู้เป็นอย่างดี สามารถยกตัวอย่างหรือประสบการณ์มาประกอบการสอนทำให้เข้าใจมากขึ้น (6 คน)

### อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. การศึกษาความพึงพอใจของนิสิตเภสัชศาสตร์ต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิเทศศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่เหลืออยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้วิจัยขออภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านเนื้อหาวิชา นิสิตเภสัชศาสตร์มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิเทศศาสตร์ด้านเนื้อหาวิชาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากนิสิตเห็นว่าเนื้อหาของวิชาที่เรียนได้มีการสอดแทรกเรื่องของคุณธรรมจริยธรรมในการเรียนการสอน เนื้อหาที่ได้เรียนรู้ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ตลอดจนมีการเตรียมเนื้อหาให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน สอดคล้องกับแนวคิดของ Phupan (2003) กล่าวไว้ว่า หลักสูตรที่ต้นต้นต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาและลักษณะของการ

พัฒนาการของผู้เรียน นอกจากนี้ จะต้องยืดหยุ่นและปรับให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงได้

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน นิสิตเภสัชศาสตร์มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิเทศศาสตร์ด้านการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะรายวิชามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเชิญอาจารย์พิเศษที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์มาสอนรวมทั้งอาจารย์ได้มีการชี้แจงและทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของรายวิชาก่อนเริ่มเรียน และมีการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้นิสิตเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Chaitiang (2003) ที่กล่าวว่า กระบวนการเรียนการสอนที่ดีนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาวิชา คือ การสอนต้องทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ความคิด เจตคติ และด้านทักษะ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้แจ้ง คิดชอบ และปฏิบัติดี รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ และรู้จักวิธีแสวงหาความรู้และวิธีคิดแก้ปัญหา

1.3 ด้านอาจารย์ผู้สอน นิสิตเภสัชศาสตร์มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิเทศศาสตร์ด้านอาจารย์ผู้สอนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่ามีการพิจารณาอาจารย์ผู้สอนแต่ละหัวข้อตามความรู้ความชำนาญ มีการเน้นย้ำให้อาจารย์ผู้สอนมีความตรงต่อเวลาในการสอนไม่สอนเกินเวลาที่กำหนด มีการเตรียมการสอนล่วงหน้าเป็นอย่างดี และมีเทคนิควิธีการถ่ายทอดความรู้ที่หลากหลายจึงทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างดี สอดคล้องกับแนวคิดของ Phasuwat (1990) ที่กล่าวว่า ผู้มีสมรรถภาพทางด้านวิชาสามัญ วิชาเฉพาะ และวิชาอาชีพครูเป็นอย่างดีต้องเป็นผู้มีสมรรถภาพในด้านความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา มีสมรรถภาพในการสอนเป็นอย่างดี

โดยนำหลักจิตวิทยา มาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนได้อย่างเหมาะสมกับความ ต้องการของผู้เรียนและสภาพสังคม มีเทคนิคในการสอนนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็ว มีความสามารถในการนำวิธีการวัดและประเมินผลการสอน ตลอดจนจนนำผลมาปรับปรุงการสอน

1.4 ด้านการวัดและประเมินผล  
 นิสิตเภสัชศาสตร์มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิติศาสตร์ด้าน การวัดและประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากอาจารย์ผู้สอนมีการเปิดเผยคะแนนที่นิสิตได้รับจากการวัดสอบหรือการวัดผล มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียน และอิงพัฒนาการของผู้เรียน รวมทั้งมีเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนที่ชัดเจนและมีความ ยุติธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ Chanchai (2014) กล่าวว่า การประเมินการเรียนการสอนเป็นขั้นตอนสุดท้ายในกระบวนการออกแบบการเรียนการสอน จุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวมสารสนเทศไปใช้ในการปรับปรุงและตัดสินคุณภาพโครงการหรือแผนการเรียนการสอน ซึ่งจะช่วยพัฒนาและปรับปรุงผู้เรียนทั้งทางด้านความรู้และการปฏิบัติ ช่วยให้ทราบปัญหาการเรียนการสอน และเลือกวิธีการสอนและสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม

1.5 ด้านสื่อการเรียนการสอนและ สิ่งอำนวยความสะดวก นิสิตเภสัชศาสตร์มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิติศาสตร์ด้านสื่อการเรียนการสอนและ สิ่งอำนวยความสะดวกในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากการได้รับการสนับสนุนจาก คณะเภสัชศาสตร์ที่ช่วยให้มีสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น มีการจัดจำนวนโต๊ะเก้าอี้ให้เหมาะสมกับจำนวน นิสิต มีเครื่องปรับอากาศที่มีความพร้อมในการใช้ งาน เป็นต้น นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยได้สนับสนุน

ให้ห้องสมุดมีหนังสือสำหรับสืบค้นที่เพียงพอ สอดคล้องกับแนวคิดของ Panich (2012) ที่กล่าวว่า ห้องเรียนไม่ใช่เป็นแต่เพียงพื้นที่ทาง ปัญญา (Cognitive Place) แต่ยังเป็นพื้นที่ทาง อารมณ์ พื้นที่ทางสังคม และพื้นที่สำหรับสร้าง แรงบันดาลใจด้วย และคล้ายคลึงกับงานวิจัย ของ Haruey *et al.* (2018) ที่ทำการศึกษาคความ พึงพอใจของนักศึกษาสาขาการสาธารณสุขชุมชน ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2559 ต่อคุณภาพหลักสูตร สาธารณสุขศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุข ชุมชน คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี พบว่า นักศึกษามีความ พึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมในระดับมาก เช่นเดียวกัน

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจ ของนิสิตต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิติ ศาสตร์ในภาพรวม จำแนกตามเพศและเกรด เฉลี่ยสะสม (GPAX) พบว่า ในภาพรวมนิสิตที่มี เพศและระดับเกรดเฉลี่ยสะสม (GPAX) ต่างกัน มีความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดการเรียน การสอนวิชานิติศาสตร์ไม่แตกต่างกัน อาจ เป็นเพราะผู้ประสานงานรายวิชาและทีมอาจารย์ ผู้สอนมีการจัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงสิทธิ ที่ผู้เรียนทุกคนควรได้รับอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ แบ่งแยกเพศและระดับเกรดเฉลี่ยสะสม รวมทั้งมี การเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน คือ การเรียนเป็น วิชาในหมวดวิชาเฉพาะ เป็นวิชาที่นิสิตทุกคนใน ชั้นปีที่ 1 ได้เรียนพร้อมกัน มีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติ และวิวัฒนาการของวิชาชีพเภสัชกรรมไทยและ สากล องค์กรวิชาชีพเภสัชกรรมและสาธารณสุข เภสัชศาสตร์ศึกษาในประเทศไทยจากอดีตถึง ปัจจุบัน ปรัชญาของการบริหารทางเภสัชกรรม และหลักสูตรการบริหารทางเภสัชกรรม บทบาท วิชาชีพเภสัชกรรมในประเทศไทย ตลอดจน อาจารย์ผู้สอนมีการใช้เทคนิคการสอนที่ หลากหลาย เช่น การบรรยาย กิจกรรมกลุ่ม

การเล่นเกมส์ เป็นต้น และมีเกณฑ์การวัดและประเมินผลในรูปแบบเดียวกัน ผลการวิจัยคล้ายคลึงกับงานวิจัยของ Kanpithaya *et al.* (2007) พบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักศึกษาแพทย์ในภาพรวมจำแนกตามเพศและผลการเรียนไม่มีความแตกต่างกัน และผลวิจัยไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยของ Chummalee & Hirunpanich (2008) พบว่า ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของนิสิตพยาบาลในภาพรวมจำแนกตามเพศและเกรดเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า 1.1 ด้านเนื้อหาวิชาในประเด็นเนื้อหาที่เรียนเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของนิสิตมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้สอนในรายวิชาควรมีการทดสอบก่อนเรียนเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน นำมาใช้ประกอบในการเรียบเรียงเนื้อหาวิชาให้มีความเหมาะสม นิสิตสามารถอ่านและทำความเข้าใจได้ง่าย

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในประเด็นมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นิสิตได้ทำงานเป็นกลุ่มมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้สอนควรออกแบบการเรียนการสอนโดยเน้นการทำกิจกรรมกลุ่มให้มากขึ้น เช่น การอภิปรายกลุ่มย่อย การมอบหมายงานที่ให้นิสิตได้เกิดกระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่นมากขึ้น

1.3 ด้านอาจารย์ผู้สอนในประเด็นผู้สอนมีความเป็นกันเองมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้สอนทุกท่านควรมีการปรับปรุงในเรื่องการสื่อสารที่เป็นมิตรกับนิสิต เช่น การกล่าวทักทาย เลี่ยงการตำหนิในชั้นเรียน การพูดให้กำลังใจ และการมีช่องทางให้คำปรึกษาในรูปแบบที่เป็นกันเองมากขึ้น

1.4 ด้านการวัดและประเมินผลในประเด็นมีการเฉลยหรือแนะแนวทางของคำตอบเพื่อให้ทราบผลการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนควรมีการชี้แจงเกณฑ์การให้คะแนนทุกหัวข้อในชั่วโมงแรกของรายวิชา เพื่อเป็นข้อตกลงร่วมกัน และนิสิตสามารถตรวจสอบและขอคำแนะนำของตนเองได้ รวมถึงการแจ้งผลการเรียนรู้เพื่อใช้ในการพัฒนาตนเองของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งจะทำให้นิสิตสามารถปรับตัวและสามารถปรับปรุงข้อบกพร่องของตนเองได้

1.5 ด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกในประเด็นในห้องเรียนมีระบบอินเทอร์เน็ตที่ใช้สืบค้นข้อมูลได้อย่างรวดเร็วมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น คณะเภสัชศาสตร์ควรจัดสรรเงินประมาณเพื่อใช้ในการติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตแบบไร้สายและพร้อมใช้งานอยู่เสมอในทุกห้องเรียน เพื่อให้นิสิตสามารถสืบค้นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งจะทำให้นิสิตเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความพึงพอใจตามมา

1.6 นิสิตมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาในเทศเภสัชศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้น อาจารย์ผู้ประสานงานรายวิชาเพิ่มช่องทางในการติดต่อประสานงานในรูปแบบไลน์เพื่อให้เกิดการสื่อสารได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง และผู้สอนในแต่ละหัวข้อควรมีการยกตัวอย่างที่เกิดขึ้นจริงมาประกอบการสอน จะทำให้นิสิตมองเห็นภาพมากขึ้น

### 2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเชิงปริมาณซึ่งอาจจะยังไม่ครบถ้วนและรอบด้าน ดังนั้น ควรมีการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพร่วมด้วย เช่น การอภิปรายกลุ่มย่อย การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต เพื่อให้ได้ข้อมูลนำไปใช้การปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 เนื่องจากเป็นรายวิชาใหม่ผู้สอนควรทำวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในรายวิชานี้

## กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณนิสิตเภสัชศาสตร์ชั้นปีที่ 1 ที่ได้เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามและขอขอบคุณคณะเภสัชศาสตร์ที่ช่วยสนับสนุนอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงานวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

## References

- Chaitiang, A. (2003). *Principles of teaching* (3<sup>rd</sup> ed). O.S. Printing House.
- Chanchai, S. (2014). *Instructional design and development*. Faculty of Education Nakhon Pathom Rajabhat University.
- Chummalee, I & Hirunpanich, V. (2008). Assessing the teaching and learning process of Pharmacology 1 among second-year nursing students at Mahasarakham University. *Journal of Ubon Rajathanee University*, 10(2), 88-96.
- Division of Registrar Mahasarakham University. (2019). *Bachelor's degree program, academic year 2019: Faculty of Pharmacy*. Klang Nana Witthaya Printing Ltd.
- Haruey, S., Raksin, M., Charoenbutr, P., Kruasiri, C. and Munsin, R. (2018). Satisfaction of Bachelor of public health program, Faculty of Public Health Ubon Ratchathani Rajabhat University. *Public Health Journal Ubon Ratchathani Rajabhat University*, 7(1), 151-160.
- Kanpithaya, C., Metta, C., Kuhirunyarat, P. & Pesi, M. (2007). Assessment of teaching and learning process for the 371 581 clinical radiology course by fifth year medical students, Khon Kaen University, Academic Year 2005. *Srinakarin Vejchasarn Journal*, 22(1), 38-44.
- Mahasarakham University. (2002). *Educational quality assurance handbook*. Apichat printing.
- Panich, W. (2012). *Ways of creating learning for students in the 21<sup>st</sup> century*. Sodsri-Saritwong Foundation.
- Phasuwat, P. (1990). *A study of teacher competency of teaching students Faculty of Education Ramkhamhaeng University, Research project of the Department of Curriculum and Teaching*. Ramkhamhaeng University.
- Phupan, S. (2003). *Fundamental concepts of curriculum construction and development*. Saeng Silp.
- Srisaard, B. (2002). *Preliminary research*. Suweeriyasan.
- Yamane, T. (1970). *Statistic: An introductory analysis* (2<sup>nd</sup> ed.). Harper & Row.





วารสาร Organizational Innovation & Culture มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีนโยบายในการส่งเสริม เผยแพร่ผลงานวิชาการและงานวิจัยที่มีคุณค่า ต่อการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการ และเป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงวิชาการ โดยครอบคลุมวิทยาการด้านวิจัยสถาบัน โดยมีขอบเขตเนื้อหา ครอบคลุมวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ รูปแบบผลงานที่วารสารจะรับพิจารณา มี 2 ประเภท คือ บทความทั่วไป และบทความวิจัย กำหนดออกเผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) และฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม)

บทความและบทความวิจัยที่จะนำมาตีพิมพ์ใน Journal of Organizational Innovation & Culture นี้ จะต้องได้รับการตรวจสอบทางวิชาการ (Peer review) ก่อน ซึ่งจะมีผู้พิจารณา 3 คน (Double Blind) เพื่อให้วารสารมีคุณภาพในระดับมาตรฐานสากล และนำไปอ้างอิงได้ ผลงานที่ส่งมาตีพิมพ์จะต้องมีสาระ งานทบทวนความรู้เดิมและเสนอความรู้ใหม่ที่ทันสมัย รวมทั้งข้อคิดเห็นที่เกิดประโยชน์ต่อผู้อ่าน ผลงานไม่เคยถูกนำไปตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน และไม่ได้อยู่ในระหว่างการพิจารณาของวารสารใดๆ การเตรียมต้นฉบับที่จะมาลงตีพิมพ์ ควรปฏิบัติตามคำแนะนำดังนี้

### **การเตรียมต้นฉบับสำหรับบทความและบทความวิจัย**

**1. ภาษา** เป็นภาษาไทยหรืออังกฤษก็ได้ ถ้าเป็นภาษาไทย ให้ยึดหลักการใช้คำศัพท์หรือการเขียนทับศัพท์ให้ยึดหลักของราชบัณฑิตยสถาน พยายามหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาอังกฤษในข้อความ ยกเว้นกรณีจำเป็น ศัพท์ภาษาอังกฤษที่ปนไทย ให้ใช้ตัวเล็กทั้งหมดยกเว้นชื่อเฉพาะซึ่งต้องขึ้นต้นด้วยตัวอักษรใหญ่ ถ้าเป็นภาษาอังกฤษ ควรให้ผู้เชี่ยวชาญในภาษาอังกฤษตรวจสอบความถูกต้องก่อนที่จะส่งต้นฉบับ

**2. ขนาดของต้นฉบับ** พิมพ์หน้าเดี่ยวบนกระดาษสัน ขนาด เอ 4 (216 x 279 มม.) ควรเว้นระยะห่างจากขอบกระดาษด้านบนและซ้ายมีอย่างน้อย 40 มม. (1.5 นิ้ว) ด้านล่างและขวามีอย่างน้อย 25 มม. (1 นิ้ว) พิมพ์ด้วยโปรแกรม Microsoft Word ด้วยรูปแบบอักษร Browallia New

**3. จำนวนหน้า** บทความและบทความวิจัย ไม่ควรเกิน 12 หน้า

**4. การส่งบทความและรูปแบบการเขียน** สามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ [skjournal.msu.ac.th](http://skjournal.msu.ac.th)

## การเรียงลำดับเนื้อหา

### 1. บทความวิจัย

1.1 **ชื่อเรื่อง (title)** ควรสั้น กระชับ และสื่อเป้าหมายหลักของการศึกษา วิจัยไม่ใช่คำย่อ ความยาวไม่ควร เกิน 100 ตัวอักษร ชื่อเรื่องต้องมีทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษโดยให้นำชื่อเรื่องภาษาไทยขึ้นก่อน

1.2 **ชื่อผู้นิพนธ์และที่อยู่** ให้มีทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ และ ระบุตำแหน่งทางวิชาการ หน่วยงานหรือสถาบัน ที่อยู่ และ E-mail ของ ผู้นิพนธ์ เพื่อใช้ติดต่อเกี่ยวกับต้นฉบับและบทความที่ตีพิมพ์แล้ว

1.3 **บทคัดย่อ (abstract)** ให้มีทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ เป็น เนื้อความย่อที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย โดยเรียงลำดับความสำคัญของเนื้อหา เช่น วัตถุประสงค์ วิธีการศึกษาผลงานและการวิจารณ์ อย่างต่อเนื่องกัน **ไม่ควร เกิน 350 คำ** หรือ 15 บรรทัด ไม่ควรมีคำย่อ และให้บทคัดย่อภาษาไทย ขึ้นก่อนภาษาอังกฤษ

1.4 **คำสำคัญหรือคำหลัก (keywords)** ให้ระบุทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ใส่ไว้ท้ายบทคัดย่อของแต่ละภาษา

1.5 **บทนำ (introduction)** เป็นส่วนของเนื้อหาที่บอกความเป็นมาและ เหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย ให้ข้อมูลทางวิชาการพร้อมทั้งจุดมุ่งหมายที่เกี่ยวข้อง อย่างคร่าวๆ และมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาและการวิจัยนั้นด้วย

1.6 **วัสดุ อุปกรณ์และวิธีการศึกษา** ให้ระบุรายละเอียดวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งที่น่ามาศึกษา จำนวนลักษณะเฉพาะของตัวอย่างที่ศึกษา ตลอดจนเครื่องมือ และอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการศึกษา อธิบายวิธีการศึกษา หรือแผนการทดลองทาง สถิติ การสุ่มตัวอย่าง วิธีการเก็บข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1.7 **ผลการศึกษา (results)** แจ้งผลที่พบตามลำดับหัวข้อของการศึกษา วิจัยอย่างชัดเจนได้ใจความ ถ้าผลไม่ซับซ้อนไม่มีตัวเลขมาก ควรใช้คำบรรยาย แต่ถ้ามีตัวเลขมากตัวแปรมาก ควรใช้Table แผนภูมิแทน ไม่ควรมีเกิน 5 ตาราง หรือแผนภูมิ ควรแปลความหมายและวิเคราะห์ผลที่ค้นพบ และสรุปเปรียบเทียบกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

1.8 **วิจารณ์และสรุปผล (discussion and conclusion)** ชี้แจงว่าผล การศึกษาตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย หรือแตกต่างไปจากผลงานที่มีผู้รายงาน ไว้ก่อนหรือไม่ อย่างไร เหตุผลใดจึงเป็นเช่นนั้น และมีพื้นฐานอ้างอิงที่เชื่อถือได้ และให้จบด้วยข้อเสนอแนะที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ หรือทิ้งประเด็น คำถามการวิจัย ซึ่งเป็นแนวทางสำหรับการวิจัยต่อไป

1.9 **Table รูป รูปภาพ และแผนภูมิ** ควรคัดเลือกเฉพาะที่จำเป็น และ ต้องมีคำอธิบายสั้นๆ แต่สื่อความหมาย ได้สาระครบถ้วน ในกรณีที่เป็นTable

คำอธิบาย ต้องอยู่ด้านบน ในกรณีที่เป็นรูปภาพ หรือแผนภูมิ คำอธิบาย อยู่ด้านล่าง โดยใช้ข้อความภาษาอังกฤษทั้งหมด

1.10 กิตติกรรมประกาศ ระบุสั้นๆ ว่าได้รับการสนับสนุนทุนวิจัย และ ความช่วยเหลือจากองค์กรใดหรือใครบ้าง

1.11 เอกสารอ้างอิง (references) สำหรับการพิมพ์เอกสารอ้างอิง ทั้งเอกสารอ้างอิงที่เป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษโดยมีหลักการทั่วไป คือ เอกสารอ้างอิงต้องเป็นที่ถูกตีพิมพ์และได้รับการยอมรับทางวิชาการ ไม่ควรเป็น บทคัดย่อ และไม่ใช้การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล (APA 8.0)

## 2. บทความทั่วไป

2.1 ชื่อเรื่อง

2.2 ผู้แต่ง

2.3 บทคัดย่อ

2.4 คำสำคัญ

2.5 บทนำ

2.6 เนื้อหา

2.7 บทสรุป

2.8 เอกสารอ้างอิง

## 3. บทวิจารณ์หนังสือ

3.1 ข้อมูลทางบรรณานุกรม

3.2 ชื่อผู้วิจารณ์

3.3 บทวิจารณ์

## รูปแบบการอ้างอิง

เอกสารอ้างอิงให้เขียนตามรูปแบบ "Publication Manual of the American Psychological Association" (8<sup>th</sup> Edition)

### 1. หนังสือ (ในรูปแบบรูปเล่ม)

ชื่อ-สกุล. (ปีพิมพ์). *ชื่อเรื่อง* (พิมพ์ครั้งที่). สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง:

วิธาน ฐานะวุฒม์. (2547). *หัวใจใหม่-ชีวิตใหม่*. ปิติศึกษา.

### 2. บทความในวารสารอิเล็กทรอนิกส์

ชื่อ-สกุล. (ปีพิมพ์). ชื่อบทความ. *ชื่อวารสาร*, เลขของปีที่(เลขของฉบับที่), เลขหน้า. /<https://doi.org/เลขdoi>

ตัวอย่าง:

มานะ สินธุวงษานนท์. (2549). ปัจจัยส่งเสริมการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารครุศาสตร์*, 18(2), 115-116.

### 3. รายงานการประชุมเชิงวิชาการ (Proceeding)

ชื่อ-สกุล. (ปี). ชื่อบทความ. ในชื่อบรรณาธิการ (บ.ก.), *ชื่อหัวข้อการประชุม*. *ชื่อการประชุม* (น. เลขหน้า). ฐานข้อมูล.

ตัวอย่าง:

พัชราภา ตันติชูเวช. (2553). การศึกษาทั่วไปกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในประเทศมาเลเซีย และสิงคโปร์ ศึกษาโดยเปรียบเทียบกับประเทศไทย. ใน ศิริชัย กาญจนวาสิ (บ.ก.), *การขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาไทย. การประชุมวิชาการและเผยแพร่ผลงานวิจัยระดับชาติ* (น. 97-102). คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

### 4. หนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ชื่อ-สกุล. (ปี/วัน/เดือน). ชื่อคอลัมน์. *ชื่อหนังสือพิมพ์*, เลขหน้า.

ตัวอย่าง:

พงษ์พรรณ บุญเลิศ. (2561, 15 สิงหาคม). เดลินิวส์ว่าไรดี: 'สื่อพิพิธภัณฑ' เชื่อมยุคสมัย เข้าถึงด้วย 'มิติใหม่' อินเทอร์เน็ต. *เดลินิวส์*, 4.

## 5. หนังสือ (ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์)

ชื่อ-สกุล. (ปีพิมพ์). ชื่อเรื่อง (พิมพ์ครั้งที่). URL

ตัวอย่าง:

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ ต่ำกว่า 3-5 ปี. [http://drive.google.com/file/d/1HiTwiRh1Er73h VYIMh1cYWzQiaNI\\_Vc/view](http://drive.google.com/file/d/1HiTwiRh1Er73h VYIMh1cYWzQiaNI_Vc/view)

Reference are written in “Publication Manual of the American Psychological Association” (8<sup>th</sup> Edition)

### 1. Book

Mertens, D.M. (2014). *Research and evaluation in education and psychology: Integrating diversity with quantitative, qualitative, and mixed methods* (4<sup>th</sup> ed.). SAGE.

### 2. Academic Journal

Herbst-Damm, K.L., & Kulik, J.A. (2005). Volunteer support, marital status, and the survival times of terminally ill patients. *Health Psychology, 24*, 225-229. <https://doi.org/10.1037/0278-6133.24.2.225>

### 3. Conference Proceeding

Katz, I., Gabayan, K., & Aghajan, H. (2007). A multi-touch surface using multiple cameras. In J. Blanc-Talon, W. Philips, D. Popescu, & P. Scheunders (Eds.), *Lecture notes in computer science: Vol. 4678. Advanced concepts for intelligent vision systems* (pp. 97-108). Springer-Verlag. [https://doi.org/10.1007/978-3-540-74607-2\\_9](https://doi.org/10.1007/978-3-540-74607-2_9)

### 4. Newspaper/Online Newspaper

Brody, J.E. (2007, December 11). Mental reserves keep brain agile. *The New York Times*. <http://www.nytimes.com>

### 5. E-book

Dahlberg, G., & Moss, P. (2005). *Ethics and politics in early childhood education*. <https://epdf.tips/ethics-and-politics-in-early-childhood-education-contesting-early-childhood.html>

**รูปแบบการเขียนบทความ**



**ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ (Browallia New 18 pt. หน้า)  
กึ่งกลางหน้ากระดาษ**

Journal of Organizational Innovation & Culture, xx(x). xx-xx.

ISSN: xxxx-xxxx (Online) ISSN: xxxx-xxxx (Print)

<https://skjournal.msu.ac.th>

Accept Submission (xx/xx/xx) : Revisions Required (xx/xx/xx) : Accept Review (xx/xx/xx)

ชื่อผู้พิมพ์ภาษาอังกฤษ ..... 1, ..... 2, ..... 3 (Browallia New 16 pt. บาง)

เชิงอรรถรายละเอียดผู้พิมพ์ภาษาอังกฤษ (Browallia New 12 pt. บาง)

\* Corresponding author: ..... (ชื่อผู้ประพันธ์หลัก) (Browallia New 12 pt. บาง)

**Citation (Browallia New 14 pt. หน้า)**

นามสกุลผู้พิมพ์, ชื่อผู้พิมพ์ (ใช้แค่ตัวอักษรแรก) (xxxx). ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ. ชื่อวารสารภาษาอังกฤษ (ตัวเอน), xx-(x), x-xx. (Browallia New 12 pt. บาง)

**Abstract (Browallia New 14 pt. หน้า)**

เนื้อเรื่อง (Browallia New 14 pt. บาง) (จำนวนคำไม่เกิน 350 คำ) .....  
.....  
.....  
.....

**Keywords: (หัวข้อ Browallia New 14 pt. หน้า)**

เนื้อเรื่อง (Browallia New 14 pt. บาง) ระบุไม่เกิน 5 คำ .....  
.....

# ชื่อเรื่องภาษาไทย (Browallia New 18 pt. หน้า) ชิดซ้าย

ชื่อผู้พิมพ์ภาษาไทย .....<sup>1</sup>, .....<sup>2</sup>, .....<sup>3</sup> (Browallia New 16 pt. บาง)

เชิงอรรถรายละเอียดผู้พิมพ์ภาษาอังกฤษ (Browallia New 12 pt. บาง)

\* ผู้ประพันธ์หลัก : ..... (ชื่อผู้ประพันธ์หลัก) (Browallia New 12 pt. บาง)

อ้างอิง (Browallia New 14 pt. หน้า)

ชื่อผู้พิมพ์ นามสกุลผู้พิมพ์, (xxxx). ชื่อเรื่องภาษาไทย. ชื่อวารสารภาษาไทย (ตัวเอน), xx-(x), x-xx. (Browallia New 12 pt. บาง)

**บทคัดย่อ** (Browallia New 14 pt. หน้า)

เนื้อเรื่อง (Browallia New 14 pt. บาง) .....  
.....  
.....  
.....

**คำสำคัญ:** (หัวข้อ Browallia New 14 pt. หน้า)

เนื้อเรื่อง (Browallia New 14 pt. บาง) ระบุไม่เกิน 5 คำ .....  
.....

**บทนำ (Introduction)** (Browallia New 16 pt. หน้า)

(เนื้อเรื่อง Browallia New 14 pt. ปกติ) .....  
.....  
.....  
.....

**วัสดุอุปกรณ์และวิธีการศึกษา (Materials and Methods)** (Browallia New 16 pt. หน้า)

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในงานวิจัย

วิธีวิจัย และการวางแผนการทดลองทางสถิติ

การเก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล

(เนื้อเรื่อง Browallia New 14 pt. ปกติ) .....  
.....



**ผลการศึกษา (Results) (Browalia New 16 pt. หน้า)**

(เนื้อเรื่อง Browalia New 14 pt. ปกติ) .....

.....

.....

.....

**วิจารณ์และสรุปผล (Discussion and Conclusion) (Browalia New 16 pt. หน้า)**

(เนื้อเรื่อง Browalia New 14 pt. ปกติ) .....

.....

.....

.....

**References (Browalia New 16 pt. หน้า)**

(เนื้อเรื่อง Browalia New 14 pt. ปกติ) .....

.....

.....

.....

**\* หมายเหตุ**

1. เนื้อหาตั้งแต่ บทนำ ถึง กิตติกรรมประกาศ ให้แบ่ง 2 คอลัมน์
2. เอกสารอ้างอิง ให้แปลเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด และแทรกในเนื้อหา
3. คำอธิบายภาพ และตารางให้แปลเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด